ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Verne_Jules-Oceanem_na_kre_ledove.pdb

PDB Name: Verne Jules-Oceánem na kře ledo
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 2.5.2007
Modification Date: 2.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

JULES VERNE
Oceánem na kře ledové
NAKLADATELSTVÍ NÁVRAT
BRNO 1995

Díl první

I. KAPITOLA
Získal jmění

„Již nikdo nemá peníze, aby mi je odevzdal? Nuže, děti, prohledejte své kapsy!“
„Zde, otče!“ odpovědělo malé děvčátko.
A vytáhlo z kapsy čtverec zeleného papíru, pomačkaného a špinavého. Na tomto papíru stála tato skoro nečitelná slova: United States fractional Currency, vytištěná kolem ctihodné hlavy pána v dlouhém kabátě s číslem 10, šestkrát se opakujícím - platilo to deset centů, něco přes dvacet rakouských krejcarů (deset francouzských sous).
„A odkud to máš?“ otázala se matka.
„Zbylo mi to od posledního vybírání,“ odpověděla Napoleona.
„A ty, Alexandre, nemáš nic víc?“
„Nic, otče!“
„Ani ty, Jeane?“
„Ani já!“
„Kolik ti ještě schází, Césare?“ zeptala se Cornelie svého manžela.
„Scházejí ještě dva centy, chceme-li mít okrouhlé číslo,“ odpověděl pan Cascabel (čti Kaskabel).
„Zde jsou, pane patrone,“ řekl Giroflier, a vymrštil do vzduchu malý měděný peníz, který vytáhl z hlubin svého váčku.
„Výborně, Girofliere!“ zvolalo děvčátko.
„Dobrá!… Už je tam,“ zvolal pan Cascabel.
„A už tam byl,“ podle řeči tohoto počestného kejklíře.
Vše dohromady činilo asi dva tisíce dolarů, to je asi deset tisíc franků nebo přes čtyři tisíce zlatých.
Nebo není tisíc franků jmění, když jenom svým uměním a svou dovedností se získávají peníze od veřejné štědrosti?
Cornelie políbila svého muže, děti ho přišli po řadě obejmout.
„Nyní,“ pravil pan Cascabel, „jedná se o to, koupit pokladnu, krásnou pokladnu s tajným zámkem, do níž bychom uzamkli celé svoje jmění.“
„Je to skutečně nevyhnutelné?“ podotkla paní Cascabelová, která se poněkud ulekla tohoto vydání.
„Cornelie, je to nevyhnutelné!“
„Snad by stačila skříňka?“
„Vida, ty ženy!“ zvolal pan Cascabel. „Skříňka je na šperky! Pokladna anebo aspoň okovaný kufřík je na peníze, vždyť máme před sebou dlouhou cestu se svými deseti tisíci franky.“
„Jdi tedy koupit okovaný kufřík, ale smlouvej dobře!“ odpověděla Cornelie.
Hlava rodiny otevřela dveře toho „nádherného a důkladného“ vozu, který jim sloužil za dům na náměstích, sestoupil po železném stu, pátku, upevněném na rozsoše voje, a dal se ulicemi, které směřují do středu města Sacramento.
V měsíci únoru je v Kalifornii chladno, ačkoliv tato země leží ve stejné šířce jako Španělsko. Avšak upjat do svého širokého svrchníku z nepravé kunoviny, čepici z kožešiny měl staženou až na uši, nestaral se pan Cascabel o teplotu a vykračoval si veselým krokem. Okovaný kufřík! Být majetníkem okovaného kufříku, bylo vždy snem celého jeho života, tento sen se měl nyní uskutečnit.
Bylo to na počátku roku 1867.
Devatenáct let před touto dobou byly pozemky, nyní zaujaté městem Sacramento, pouze rozsáhlou pustou plání. Uprostřed se vypínala pevnůstka, jakási tvrz vystavěná squattery, prvními osadníky, za tím účelem, aby jejich ležení hájila proti útokům Indiánů. Avšak, od této doby, když Američané odňali Kalifornii Mexičanům, kteří nebyli schopni ji obhájit, vzezření kraje se znamenitě změnilo. Pevnůstka ustoupila městu, - nyní jednomu z nejdůležitějších ve Spojených státech amerických, ačkoliv požár a povodně několikrát zpustošily vznikající město.

Tedy v r. 1867 se nemusel pan Cascabel více obávat vpádu indiánských kmenů, ani útoků sebranky nejrůznějších lupičů, kteří zaplavili kraj r. 1849, kdy se odkryly zlaté doly, ležící poněkud dále na severovýchodě na vysočině Grass-Valleys, a proslavené Allison-Rauchs Bonanza, jehož křemen nesl v kilogramu jeden frank vzácného kovu.
Ano, časy nes1ýchaného štěstí, děsných úpadků, nevýslovné bídy už minuly. Nebyli zde již lidé hledající zlato, ani ne v té části Britské Kolumbie, v Caribou, která se nachází nad teritoriem Washington, kam se nahrnuly tisíce diggerů kolem r. 1863. Pan Cascabe1 nebyl víc vydán nebezpečí, že by mu jeho malý poklad, který vydobyl takřka potem svého těla a který nosil v kapse svého svrchm1m, mohl být na cestě ukraden.
Opravdu nebylo zakoupení okovaného kufříku tak nevyhnutelné, jak to tvrdil, aby svoje jmění choval v bezpečí, ale trval na tom, když před sebou viděl velikou cestu územími Far-Westu (Dalekého západu), která jsou méně bezpečná než kalifornský kraj - cesta, která ho pak měla vést do Evropy.
Pan Cascabe1 takto kráčel bezstarostně dlouhými a čistými ulicemi města. Tu a tam byla velkolepá náměstí, stíněná krásnými stromy, ještě bez listů, hostince, soukromé domy, vystavěné s rovněž velkou nádherou jako pohodlím, veřejné budovy anglosaského slohu, četné monumentální kostely, které dodávají tomuto hlavnímu kalifornskému městu velkoměstského vzezření. Všude lidé spěchali za svými záležitostmi, obchodníci, loďaři, průmyslníci, jedni očekávali příjezd lodí, které připlouvají po vodě anebo plují proti proudu řeky, jejíž voda se vlévá do Tichého oceánu, jiní obléhali Folson rai1-road (Folsonská železniční dráha), která vypravuje své vlaky do nitra Unie.
Pan Cascabe1 se ubíral směrem k High Street, (čti: hajstrýt - vysoká ulice) pohvizduje si nějaký francouzský popěvek. V této ulici už zpozoroval krám jednoho soupeře Fichetů a Huretů, slavných pařížských výrobců okovaných kufříků. Tady prodával William J. Morlan dobré zboží a ne příliš draho aspoň poměrně - uváží-li se přepjatá cena všeho zboží ve Spojených státech amerických.
William J. MorIan byl ve svém krámě, když pan Cascabe1 vešel.
„Pane MorIane," pravil, „má úcta! Rád bych koupil okovaný kufřík."
William J. Morlan znal Césara Cascabela, a kdo by ho neznal v Sacramentu? Nebo snad nezpůsoboval po tři neděle rozkošnou zábavu veškerému obyvatelstvu? Proto ctihodný továrník odpověděl:
„Kufřík, pane Cascabele? Přijměte mou poklonu, prosím."
„A proč?"
„Protože koupit okovaný kufřík znamená, že člověk má dolary, které tam chce uzamknout."
„Přesně jak říkáte, pane Morlane."
„Nuže, vezměte tento," odpověděl obchodník, ukazuje na ohromnou bednu, která by zasluhovala místo v úřadovnách bratří Rothschildů nebo jiných bankéřů, kterým se vede dobře.
„Ó… ó… dejte si pokoj!" pravil pan Cascabel. „Mohl bych tam uložit celou svou rodinu… Je to skutečně opravdový poklad, přiznávám se, ale nyní se nejedná o to, abych ji dal pod zámek! Hm! Pane Morlane, kolik by tato ohromná bedna mohla pojmout?"
„Několik milionů ve zlatě."
„Několik milionů?… Nuže… přijdu podruhé… později, až je budu mít!… Nikoliv. Potřebuji kufřík a to velmi důkladný, který bych pod paží mohl odnést a uložit ve svém voze, až se vydám na cestu."
„Vím, co si přejete, pane Cascabele." A továrník mu předložil kufřík, opatřený bezpečným zámkem. Nevážil víc než asi dvacet liber, a uvnitř byl upraven jako bývají pokladny na peníze nebo na cenné papíry v bankovních domech.
„Kromě toho je jistý a bezpečný proti ohni," připojil William J. Morlan, „a jistý před vypáčením."
„Znamenitě… znamenitě!" odpověděl pan Cascabel. „To se mi hodí, ručíte-li mi za zámek tohoto kufru."
„Zámek s kombinacemi," připojil výrobce. „Čtyři písmena… slovo ze čtyř písmen se má zvolit ze čtyř abeced, to dá na čtyři sta tisíc kombinací! Zatím, co by zloděj hledal tu pravou, bylo by dost času ho milionkrát chytit."
„Milionkrát! Pane Morlane! To je věru výtečné. Avšak jaká je cena?… Chápete, že je kufr příliš drahý, stojí-li víc, než co bychom do něho mohli dát."
„Je to tak, pane Cascabele. Proto od vás za něj chci šest a půl dolaru."
„Šest a půl dolaru?" odpověděl Cascabel. „Nemám rád cenu půl sedma dolaru. Hleďte, pane Morlane, v obchodních věcech je nutné být okrouhlým. Udělejme to za pět dolarů." „Budiž, protože jste to vy, pane Cascabele." Když byla koupě uzavřena, cena vyplacena, nabídnul William J. Morlan kejklíři, že mu dá donést kufr do jeho pojízdného domu, nechtěje ho obtěžovat tímto břemenem.
„Jděte, jděte, pane Morlane. Muž jako váš sluha, který si pohrává s centovými závažími!".
„Aj, aj!… Kolikpak váží doopravdy vaše centová závaží?" zeptal se se smíchem Moran.
„Doopravdy patnáct liber, ale neříkejte to!" odtušil pan Cascabel. Na to se William J. Morlan a on rozloučili, jeden druhým okouzlen.
Za půl hodiny došel šťastný majitel okovaného kufru na místo cirkusu, kde stál jeho vůz, a složil zde nikoliv bez uspokojení samolibosti „pokladnu domu Cascabelů".
Ach! Jak se budou obdivovat v tomto malém světě té pokladně!
A jak byla rodina šťastná a hrdá, že ji má! Musela se otevírat a zase zavírat!
Malý Alexandre by se do ní rád vecpal - aby si pohrál. Ale nebylo to možné, byla příliš těsná, než aby se tam chlapec vešel!
Co se týče Girofliera, jakživ neviděl něco tak krásného ani ve snu.
„Jak se musí těžko odemykat," zvolal, „i když by to nebylo snadné, když se těžko zamyká."
„Nikdy jsi nemluvil moudřeji," odvětil pan Cascabel.
Potom velitelským hlasem, který nepřipouští odmluvy, a s tím význačným pokynem, který nedovoluje otálení, pravil:
„Rychle, děti, vydejte se na cestu a přineste nám co nejdříve něco ke snídani… ke královské snídani. Zde je dolar, který

vám dávám na vydání… Dnes hostím já!“ Dobrák! Jakoby to nebyl on, který „hostil“ každý den! Ale liboval si v takových žertech, které provázel dobráckým smíchem.
Okamžitě Jean, Alexandre a Napoleonka opustili místo v Giroflierově průvodu, a nesli na rukou široký slaměný koš, určený pro přinášení potravin.
„A nyní, když jsme sami, Cornelie, pohovoříme si trochu,“ řekl pan Cascabel.
„O čem, Césare?“
„O čem?.. Nu o slově, které máme zvolit pro zámek svého kufříku… Ne, že bych nedůvěřoval našim dětem!… Pane Bože! Jsou to andělé!… ani tomu hlupákovi Giroflierovi, který je vtělená poctivost!
Avšak taková slova se musí chovat v tajnosti!“
„Zvol si slovo, jaké chceš!“ odpověděla Cornelie. „Nechám to na tobě.“
„Nedáváš žádnému slovu přednost?“
„Nikoliv.“
„Nuže! Rád bych, aby to bylo vlastní jméno.“
„Ano… tak, tak!… tvoje, Césare!“
„Nemožné, je příliš dlouhé!… Může mít jen čtyři písmena!“
„V tom případě odejmi jedno písmeno ze svého jména. Můžeš psát César bez r. Jsme, tuším, páni svého vlastního jednání!“
„Výborně, Cornelie! To je myšlenka!… jaké ty často míváš, moje ženuško! Avšak odhodláme-li se odejmout písmeno, raději bych to viděl, aby to byla čtyři a aby to bylo tvému jménu.“
„Mému jménu?“
„Ano?… Vezmeme konec elia. Zdá se mi to být ušlechtilejší!“
„Ach… Césare!“
„Bude ti to dělat radost, že bude tvoje jméno na zámku naší pokladny!“
„Ano, poněvadž je už zapsáno v tvém srdci!“ odpověděla Cornelie s rovněž tak velkým ohněm jako něžností.
Pak celá rozradostněná pevně sevřela svého hodného muže do náručí.
A tak následkem této kombinace, kdo by neznal slovo Elia, nemohl by nikdy otevřít pokladnu rodiny Cascabelů.
Za půl hodiny se vrátily děti s potravinami, s uzenou kýtou a naloženým hovězím masem, nakrájeným na úpravné řízky, a též s některými z oněch úžasných zelenin, které zplozuje kalifornská vegetace, jaké jsou stromovitá kapusta, brambory velké jako melouny, mrkve dlouhé na půl metru, a které, jak rád říkával pan Cascabel, „nemají sobě rovné, leda na těch, které vytahujeme, nestarajíce se o jejich pěstování“. Co se týče nápoje, jsou jen rozpaky u volby mezi četnými druhy, které příroda a umění nabízejí americkým hrdlům. Tentokrát nemluvě o konvi pěnivého piva, každý dostane ještě k zákusku podíl na jemné láhvi sherry.
Obratem ruky měla Cornelie, podporována Giroflierem, svým obyčejným kufříkem, snídani připravenou. Prostřelo se na stůl v druhé místnosti vozu, nazvané rodinný salon, jejíž teplota byla udržována na přiměřeném stupni kuchyňskými kamny, postavenými v sousední místnosti. Jestli toho dne - ostatně jako všechny jiné dny - otec, matka i děti jedli se znamenitou chutí, bylo to odůvodněno až příliš dobře okolnostmi.
Po skončeném jídle pronesl pan Cascabel slavnostním tónem, který užíval při svých osloveních obecenstva, tato slova:
„Zítra, děti, opustíme Sacramento, toto šlechetné město a jeho šlechetné obyvatele, které můžeme jenom chválit, ať je jejich barva kůže jakákoliv, červená, černá nebo bílá. Ale Sacramento je v Kalifornii, Kalifornie je v Americe a Amerika není v Evropě. Ale domov je domov, a Evropa, to je Francie, a nebude to příliš brzy, že nás Francie spatří »ve svých zdech«, po nepřítomnosti, která se protáhla po dlouhá léta. Získali jsme jmění? Vlastně řečeno, ne! Nicméně máme jistý počet dolarů, které se budou krásně vyjímat v našem kufru, až je zaměníme za francouzské zlato nebo stříbro. Část této sumy nám bude sloužit, abychom se dostali přes Atlantický oceán na korábech, které nesou naši trojbarevnou vlajku, kterou kdysi Napoleon nesl od jednoho hlavního města k druhému. Na tvoje zdraví, Cornelie!“ Paní Cascabelová učinila poklonu k tomuto projevu upřímné lásky, jaké jí její manžel často dělával, jakoby jí chtěl děkovat, že mu dala Alcidy a Herkuly v osobě jejich dětí.
Pak pokračoval:
„Připíjím na naši šťastnou cestu! Ať příznivé větry dují do našich plachet!“ Ustal, aby nalil každému poslední sklenku výtečného sherry.
„Ale, Girofliere, snad mi řekneš, že až jednou zaplatíme svou plavbu, nezbude nám v pokladně nic?“
„Nikoliv, pane!… ledaže by, co stojí koráb, připočteno k tomu, co stojí železnice…“
„Železné dráhy, railroads, jak říkají Yankeeové!“ (označení čistokrevného Američana) zvolal pan Cascabel. „Ale my nebudeme pošetilí a bez rozumu! Počítám, že uspořím výlohy dopravy ze Sacramenta do New Yorku, tím, že cestu podnikneme na svém kutálejícím se domku. Několik set mil, to jistě nezalekne, jak doufám, Cascabelovu rodinu, která je zvyklá koulet se širým světem!“
„Patrně!“ odpověděl Jean.
„A jaká to bude pro nás rozkoš, až opět spatříme Francii!“ zvolala paní Cascabelová.
„Naši Francii, kterou neznáte, děti,“ začal opět mluvit pan Cascabel, „jelikož jste se narodili v Americe, naši krásnou Francii, kterou konečně poznáte! Ach, Cornelie, jaká rozkoš pro tebe, Provensálku, a pro mne, syna Normandie, po dvaceti letech vzdálení!“
„Ano, Césare, ano!“
„Hleď, Cornelie, kdyby se mi nyní nabízelo přijetí do svazku třeba na Barnumově divadle, odmítl bych to. Odložit náš návrat, nikdy!

Raději bych šel po rukou!… Stesk po domově nás uchvátil, a tak ho musíme vyléčit návratem do vlasti. Neznám pro to jiný lék!“
César Cascabel řekl pravdu. Jeho žena i on neměli jiné myšlenky: navrátit se do Francie, a jaká rozkoš, že to mohli udělat, protože jim nescházely peníze.
„Zítra se vydáme na cestu!“ řekl pan Cascabel.
„A snad to bude naše poslední cesta!“ odpověděla Cornelie.
„Cornelie,“ odtušil její manžel vážně, „znám jen jednu poslední cestu, je to ta, pro kterou Bůh nevydává zpáteční lístek.“
„Budiž, Césare, copak si před tou neodpočineme, až si získáme jmění?“
„My odpočívat, Cornelie? Nikdy! Nechci bohatství, kdyby mne mělo vést k zahálce. Nebo myslíš, že máš právo, nechat ležet ladem vlohy, kterými tě příroda tak bohatě obdařila? Domníváš se, že mohu žít se založenýma rukama, vydávaje se v nebezpečí, že pružnost mých svalů ochabne? Chceš, aby Jean ztratil svůj cvik ekvilibristy, aby Napoleonka víc netančila na napjatém provaze s vahadlem nebo bez něho, aby se Alexandre víc nevyskytoval na vrcholu pyramidy lidí a i Giroflier aby víc nedostával svůj půl tuctu políčků za minutu k největší zábavě obecenstva? Nikoliv, Cornelie! Řekni mi, že slunce vyhasne deštěm, že ryby vypijí moře, ale neříkej mi, že jednou zazní hodina odpočinku pro rodinu Cascabelů!“ A nyní nezbývalo, než dokončit přípravy, aby se mohli vydat na cestu zítra, jakmile slunce vzejde nad obzor Sacramenta.
To se vykonalo odpoledne. Je zbytečné říci, že proslulý kufřík byl umístěn na bezpečném místě v posledním oddělení vozu.
„Tím pádem,“ pravil pan Cascabel, „ho budeme moci střežit ve dne i v noci.“
„Rozhodně, Césare, myslím, že jsi měl dobrou myšlenku,“ odpověděla Cornelie, „a nelituji peněz, které nás stál ten kufřík.“
„Snad je poněkud příliš malý, ženuško. Ale koupím větší… jestliže náš poklad poroste!“

II. KAPITOLA
Rodina Cascabelova

Cascabel!… Jméno slavné, až věhlasné v pěti dílech světa a „na jiných místech“, říkával hrdě ten, který je nesl s takovou cti.
César Cascabel, - původem z Pontorsona v Normandii - se vyznal ve všech kouscích chytráctví a šibalství normandského kraje. Avšak jakkoliv byl prohnaný, zůstal poctivým člověkem a nesmí se zaměňovat se členy, příliš často podezřelými, cechu kejklířů. Jako hlava rodiny vykupoval svými soukromými ctnostmi svůj nízký původ a nepravidelnosti svého zaměstnání.
V tuto dobu měl pan Cascabel skutečně stáří, na které jeho zevnějšek ukazoval, ani více ani méně. Dítě potulné v plném slova smyslu, měl za kolébku nůši, kterou nosil jeho otec na ramenou, při potulkách po poutích a trzích normandského kraje. Když jeho matka zemřela krátce na to, jak spatřil světlo světa a otec se za několik let také rozžehnal se světem, byl právě včas přijat do komediantské tlupy. Zde jeho mládí uplynulo v kotrmelcích, kroucení těla a nebezpečných skocích, hlavou dolů, nohama vzhůru. Pak se z něho postupně stal klaun, gymnasta, akrobat, silák - až k okamžiku, kdy jako otec tří dětí se stal ředitelem této malé rodiny, kterou zplodil s paní Cascabelovou, rozenou Cornelií Vadarasseovou, pocházející z Martiguesu v Provence.
Byl vtipný a bystrého ducha, znamenité síly a neobyčejné obratnosti, ale ani jeho duševní vlastnosti nezůstávaly pozadu za jeho vlastnostmi tělesnými. Ovšemže kámen, který se valí, na sebe nenabere mech, ale otírá se aspoň o drsnosti cesty, vyhlazuje se, obrušuje své hrany, stává se kulatým a hladkým. Také César Cascabel po čtyřicet pět let, co se po světě kutálel, se dobře otřel, vyhladil a zakulatil, takže znal všechno o životě, co se o něm může vědět, nepozastavil se nad ničím, ani se ničemu nedivil. Procestoval celou Evropu z trhu na trh, poznal holandské, španělské osady i Ameriku, rozuměl bezmála všem jazykům, „i ty, které neznal“, říkával, neboť se neostýchal dorozumět se posunky, když se mu nedostávalo slov.
César Cascabel byl prostředního vzrůstu, silných plecí, svižných končetin, měl obličej s poněkud vyčnívající dolní čelistí - což je znamením ráznosti - velkou hlavu, osmahlou sluncem všech zemí a ovanutou všemi větry, porostlou hrubými vlasy. Knír beze špiček pod mohutným nosem, s polovičními licousy na tvářích měděné barvy, oči modré, velmi bystré, velmi pronikavé s dobráckým pohledem, ústa, která by musela mít třiatřicet zubů, kdyby si dal jeden zasadit. Před obecenstvem se jevil jako nějaký Henri Lemaitre se vznešenými pohyby, s nápadnými postavami, se zvučnými frázemi, avšak v soukromém životě byl naopak velmi prostý, velmi přirozený a zbožňující celou svou rodinu. Těšil se dokonalému zdraví, ačkoliv mu již stáří nedovolovalo provozování provazolezeckého umění, byl stále ještě znamenitý v siláckých výkonech, které „vyžadují silné svaly“. Mimoto měl neobyčejné vlohy pro jarmareční umění, které se nazývá břichomluvectví, které pochází z dávných dob, poněvadž, jak vypravuje biskup Eustachius, Endorská věštkyně byla pouhou břichomluvkyní. Když chtěl, hrdlo mu sestoupilo ze chřtánu do břicha. Zda by dovedl sám zazpívat duet?… Inu, nesměl by se k tomu dvakrát vybízet!
Nakonec, abychom dokončili jeho podobiznu, podotýkáme, že César Cascabel byl veliký nadšenec pro znamenité vojevůdce - především pro Napoleona Bonaparta. Ano, miloval hrdinu prvního císařství stejně tak, jako nenáviděl jeho katany, syny Hudsona Lowea, ohyzdné John Bully (hanlivá přezdívka Angličanů Američany). Napoleon byl „jeho muž“. Proto nechtěl nikdy vystoupit před anglickou královnou Viktorií, „ačkoliv ho o to požádala prostřednictvím svého majordoma“ (nejvyššího hofmistra), jak rád říkával, a to tak často, že tomu konečně sám věřil.
Nicméně pan Cascabel nebyl žádným ředitelem cirkusu, nějaký Franconi, Rancy nebo Loyal, na čele tlupy jezdců, jezdkyň, klaunů, fraškářů, kejklířů. Nikoliv, prostý kočovný umělec, který vystupoval na náměstích, ve volné přírodě,

když bylo hezké počasí, pod rozepjatým stanem, když pršelo. Při tomto zaměstnání si zahospodařil, jak víme, okrouhlou sumičku, nyní uzamčenou v kufru s kombinacemi.
Co práce, strastí, namáhání a někdy i bídy představovalo toto jmění!
Nyní se nejkrutější časy přestály. Rodina Cascabelova se chystala k návratu do Evropy. Až projde celé Spojené státy, vstoupí na francouzský nebo americký parník - na anglický… nikdy!
Ostatně Césara Cascabela nepřivedlo nic do rozpaků. Překážky pro něho neexistovaly, obtíže také ne!
Vyprostit se ze zmatků, vymanit se z nepříjemných nebo trudných poměrů - to bylo jeho věcí. Rád citoval vévodu z Gdaňska, jednoho z maršálků svého velikého muže:
„Dejte mi díru, a prolezu skrze ni!“ A opravdu prošel mnohými děrami!
„Paní Cascabelová, rozená Cornelie Vadarasseová, čistokrevná Provensálka, nenapodobitelná věštkyně budoucnosti, královna elektrických žen, ozdobená všemi vnadami svého pohlaví, okrášlená všemi ctnostmi, kterými se honosí matka rodiny, která jako vítězka vyšla z velkých ženských zápasů, ke kterým Chicago pozvalo všechny přední atletky celého světa!“ Těmito slovy obyčejně Cascabel představoval družku svého života.
Před dvaceti lety ji v New Yorku pojal za manželku. Jestlipak se o tomto sňatku poradil se svým vlastním otcem? Ne! A to proto, že tento dobrý muž již nebyl na tomto světě. Bylo to velmi prosté, jak jistě uvěříme, bez všech předběžných formalit, které ve staré Evropě tak nepříjemně zdržují spojení dvou bytostí, stvořených pro sebe.
Jednoho večera v Bamumově divadle na Broadwayi byl César Cascabel, jako divák, okouzlen půvabv, obratností a silou, kterou ho uchvátila mladá francouzská akrobatka ve cvičení na hrazdě. Jmenovala se slečna Cornelie Vadarasseová. Spojit své umění s uměním této spanilé dívky, učinit z obou existencí jen jednu, vidět v budoucnosti rodinu malých Cascabelů, hodných svého otce a své matky, se zdálo být počestnému komediantovi zcela přiměřené.
Seznámil se s Cornelií Vadarasseovou, učinil jí nejslušnější návrh, týkající se sňatku Francouze s Francouzkou a požádal potom ctihodného kněze, aby posvětil spojení dvou lidí, tak krásně se k sobě hodících - to všechno se stalo ve šťastné zemi Spojených států amerických. Manželství Césara Cascabela a Cornelie Vadarasseové bylo jedním z nejšťastnějších, které na tomto světě bylo uzavřeno.
V době, kdy naše vyprávění začíná, bylo paní Cascabelové čtyřicet let. Byla krásného vzrůstu, snad poněkud tělnatá, černovlasá, černooká, s usměvavými ústy. Co se týče její neobyčejné síly, mohlo se o ní soudit již podle pamětihodných zápasů v Chicagu, kde obdržela „čestnou cenu“. Připomínáme, že Cornelie doposud svého manžela milovala, jako první den, majíc v něho nezlomnou důvěru, naprostou víru ve věhlas tohoto neobyčejného muže, jednoho z nejznamenitějších vzorů, které kdy zplodil normandský kraj.
Prvorozenému Jeanovi, vzešlému z tohoto manželství kočovných umělců, bylo nyní devatenáct let. Jestliže nezdědil po svém rodu způsobilost k výkonům síly, k výkonům gymnastickým, klauna nebo akrobata, vyznamenával se zato pozoruhodnou obratností a jistotou zraku, které z něho činily svižného, ztepilého kejklíře, který se na své úspěchy nestával pyšným. Byla to mírná a zádumčivá bytost. Byl tmavovlasý jako jeho matka, s modrýma očima. Snaživý a do sebe uzavřený, hleděl se poučit, kde a kdy mohl. Jakkoliv se nestyděl za zaměstnání svých rodičů, pochopil, že jsou pro něj na světě přiměřenější práce, než kejklířské kousky před obecenstvem, a umínil si, jakmile se dostane do Francie, že tohoto řemesla zanechá.
Cítil však ke svému otci a matce hlubokou lásku, choval se v té věci velice zdrženlivě a ostatně jakpak by se zmohl, aby si ve světě vytvořil jiný stav?
Druhý hoch: Ach ten, předposlední podle narození, mistr v kejklech společnosti, byl skutečně přirozený plod spojení Cascabelových. Dvanáctiletý, pružný jako kočka, hbitý jako opice, svižný jako úhoř, malý klaun, vysoký tři stopy šest palců, pravý čtverák svým šibalstvím a svými fraškami, které měl vždy pohotově připraveny na odpověď, ale dobrá povaha, který zasluhoval někdy štulce a smál se, když je dostal, protože nebyly nikdy zlé.
Všimli jste si, že nejstarší syn Cascabelů se jmenoval Jean. A proč toto jméno? Protože to matka chtěla na památku svého předka, Jeana Vadaressa, marseilleského námořníka, který byl sněden Kariby - na což byla velice hrdá. Otec, který měl štěstí, že se jmenoval César, by asi dal přednost jinému jménu, historičtějšímu, které by se více shodovalo s jeho tajným obdivem, který choval pro vojevůdce. Ale chtěl své ženě udělat radost, a tak přijal jméno Jean, s tím že si to vynahradí, až přijde jiný potomek.
To se také stalo a druhý syn dostal jméno Alexandre, a málem by se musel jmenovat Hamilcar, Attila nebo Hannibal.
Po prvním a druhém chlapci se rodina rozrostla o děvčátko, a toto děvčátko, kterému by paní Cascabelová ráda dala jméno Hersilla, se nazývalo Napoleonka, ke cti doživotního vězně z ostrova Sv. Heleny. Napoleonce bylo tehdy osm let. Bylo to roztomilé dítě, které slibovalo, že bude velmi hezké a skutečně svému slibu dostálo. Rusovlasá a růžolící, čilá a pohyblivá, velmi ztepilá a obratná, takže cviky na napjatém provaze pro ni byly hračkou, její nožky, se opíraly o kovovou šňůru, sklouzaly a pohrávaly si, jakoby děvčátko mělo křídla, která je udržovala ve výši.
Rozumí se samosebou, že Napoleonka byla mazlíčkem celé rodiny.
Její matka se ráda kolébala myšlenkou, že jednoho dne ji čeká velký sňatek. Nebo to snad nenáleží k osudům potulného života kočovných umělců? Proč by Napoleonka, až se stane krásnou dívkou, nenalezla prince, který se do ní zamiluje a pojme ji za manželku? „Jako to bývá v pohádkách?“ odpověděl pan Cascabél, který se držel víc skutečnosti než jeho žena.
„Nikoliv, Césare, ve skutečnosti.“
„Ach, Cornelie, už nejsou ty časy, kdy si králové brávali pastýřky, a ostatně ani nevím, zda by dnes pastýřky svolily provdat se za krále!“ Taková byla rodina Cascabelova, otec, matka a tři děti. Snad by bývalo lépe, kdyby se rozmnožila o čtvrtého potomka, uváží-li se jistá cvičení s jehlanem z lidí, ve kterém se lidé staví jeden na druhého v sudém čísle. Avšak tento čtvrtý nepřišel.
Naštěstí zde byl Giroflier, a byl zcela způsobilý, aby vypomohl při mimořádných představeních.

Opravdu Giroflier dobře doplňoval rodinu Cascabelovu. Společnost - to byla rodina. Náležel k ní vším právem, ač byl původem Američan. Jeden z těch bídných chudáků, kteří se narodili, ani se neví kde - a sami to sotva vědí - vychováni z milosrdenství, kteří se najedí podle příležitosti, a vydaří se dobře, mají-li dobrou povahu, vrozenou mravnost, která jim dovoluje vzdorovat špatným příkladům a zlým nástrahám bídy. A zda nemáme mít spíše útrpnost nad těmito ubožáky, jestliže nejčastěji bývají zavlečeni ke špatným skutkům a k bídnému konci?
Tak neskončil Ned Harley, kterému pan Cascabel dal přezdívku „Giroflier“ (Hřebíček). A proč? Jednak proto, že byl suchý jako hřebík a také protože byl přijat, aby dostával při parádních představeních, více pětilistých kvítků, než jich do roka vyroste na kterékoliv rostlině z čeledi crucifer.
Před dvěma roky, když se pan Cascabel na svých potulkách po Spojených státech setkal s touto nešťastnou bytostí, byl Ned Harley málem na pokraji smrti hladem. Společnost akrobatů, ke které patřil, se rozešla po útěku ředitele. Hrával v ní „minstrela“. Bylo to velmi smutné zaměstnání, i když živí toho, kdo je provozuje. Musí se pomazat voskem, „negrifikovat“, jak se říká, tj. udělat se černochem, obléci černý kabát a černé kalhoty, bílou vestu a bílou kravatu, pak zpívat komické písničky a vrzat přitom na směšné housličky ve společnosti čtyř nebo pěti pariů svého druhu - jaké to postavení ve společenském řádu! Nu, a tento úřad Ned Harley pozbyl a byl velice šťasten, že na své dráze nalezl Prozřetelnost v osobě pana Cascabela.
Ten právě propustil svého paňáca, kterému obyčejně připadly úlohy Guignola (Kašpárka) v parádních představeních. Kdo by tomu uvěřil! Tento paňáca si dal jméno Američana a měl anglický původ! John Bull v kočující společnosti! Krajan těch katanů, kteří… Znáte jeho písničku. Jednoho dne se pan Cascabel náhodou dozvěděl vetřelcovu národnost.
„Pane Waldurtone,“ řekl mu, „poněvadž jste Angličan, okamžitě půjdete, anebo vám vlepím svou botu do zadku, jak jste Guignol.“ A jak byl Guignol, dostal by botou na naznačené místo, kdyby si rychle nepospíšil vzdálit se.
A potom ho nahradil Giroflier. Bývalý minstrel byl přijat pro všechno, jak pro parádu při představeních, tak pro ošetřování koní a pro kuchyni, když se jednalo o to, aby Cornelii vypomohl. Rozumí se samosebou, že mluvil francouzsky, ale s velmi nápadným přízvukem.
Byl to hoch vcelku velice prostoduchý, ačkoliv mu bylo pětatřicet let, veselý, když lákal obecenstvo svými žertovnými proslovy, ale uzavřený a zádumčivý v soukromém životě. Díval se na věci spíše z té špatné stránky, a upřímně řečeno, nebylo se čemu divit, neboť bylo těžké počítat ho mezi šťastné lidi na tomto světě. Jeho šišatá hlava, dlouhý, vyhublý obličej, nažloutlé vlasy, kulaté, přihlouplé oči, nos nepřiměřeně dlouhý, na který mohl nasadit půl tuctu skřipců - velký efekt smíchu - odstávající uši, čapí krk, vychrtlý trup, postavený na nohy kostry, z něho činily podivné stvoření.
Ostatně si nestěžoval, ledaže - to byla oprava, kterou obyčejně připojoval ke svým výrokům ledaže neštěstí mu dávalo příčinu, aby si stěžoval.
Kromě toho od svého nástupu do služby u Cascabela velice přilnul k rodině, která by se nemohla obejít bez svého Girofliera.
Takový byl, možno-li se tak vyjádřit, lidský živel této kočovné společnosti.
Co se týče zvířecího živlu, byl představován dvěma dobrými psy, chrtem, velmi vzácným k honbě, velmi ostražitým při hlídání kočovného domu, a pudlem, učeným a vtipným, který byl určen stát se členem „Ústavu“ v ten den, až bude Ústav pro psí plemeno.
Po obou psech se sluší představit obecenstvu malou opici, která co se týče grimas a ušklíbání se, mohla nikoliv bez úspěchu zápasit se samotným Giroflierem a velmi často byli diváci ve velkých rozpacích, komu z obou mají přisoudit cenu. Dále to byl papoušek Jako, původem z Jávy, který mluvil, žvatlal, zpíval a křičel deset hodin z dvanácti, díky vyučování, které mu dával jeho přítel Alexandre. Konečně dva koně, dva dobří staří koně, kteří tahali kočovný vůz, a Bůh ví, zda jejich nohy, poněkud ztuhlé stářím, se prodloužily cestami míle dlouhými.
A chcete vědět, jak se jmenovala tato výtečná zvířata? Jedno se jmenovalo Vermouth, jako Delamarreův vítěz a druhý Gladiator jako vítěz hraběte de Lagrange. Ano, měli tato jména proslavená při francouzských dostizích a nikdy neměli myšlenky, aby se dali zapsat na pařížskou Grand Prix. Co se týče psů, říkali jim: chrtovi Wagram a pudlíkovi Marengo, i snadno se uhodne, kterému kmotrovi byli povinni těmito jmény slavných míst.
Opice byla pokřtěna John Bull - zcela prostě pro svou ohyzdnost.
Co chcete? Musí se panu Cascabelovi prominout tento vrtoch, který měl konečně svůj původ v snadno odpustitelném vlastenectví i v době, kdy podobné sympatie nemají smysl.
„Jak bych neměl zbožňovat,“ říkával někdy, „muže, který zvolal za krupobití kulek: »Následujte můj bílý chochol, najdete ho vždy…« atd.“ A když byl upozorněn, že to byl Jindřich IV., který pronesl tato slova:
„Možná,“ odtušil, „ale Napoleon Bonaparte byl zajisté s to, aby to řekl.“

III. KAPITOLA
Sierra Nevada

Kolik lidí snilo o cestě vykonané v kočovném domě, po způsobu potulných umělců! Nemuset se starat ani o hostince, ani o krčmy, ani o nejisté postele, ani o kuchyň ještě nejistější, jedná-li se o cestování krajem, sotva posetým samotami nebo vesnicemi! Co bohatí ochotníci dělají obyčejně na palubě svých jacht pro zábavu, se všemi výhodami domova, který s nimi putuje po světě, je jich málo, kteří by to učinili s vozem ad hoc (k tomu cíli) zbudovaným. A přece - vůz - copak to není dům, který se svými majiteli cestuje snad po všech zemích? Proč jsou kočovní umělci jediní, kteří znají tuto rozkoš „plavby po suché zemi“?
Ve skutečnosti je komediantův vůz úplný byt s pokoji i s nábytkem, je to jedoucí home (domov) a vůz Césara Cascabela výborně odpovídal potřebám tohoto kočovného života. Belle pélerine (Krásná Poutnice) - tak se jmenoval,

jako by se jednalo o nějakou normandskou kocábku, a buďte ubezpečeni, že ospravedlňoval toto pojmenování po tolika různých putováních Spojenými státy. Byl koupen asi před třemi lety z prvních úspor hospodářství, nahradil starou rachotu, pokrytou pouze plachtou a úplně zbavenou všech per, která tak dlouho sloužila za přístřeší celé rodině. Poněvadž se César Cascabel více než dvacet let potuloval po trzích a jarmarcích Unie, rozumí se samosebou, že jeho povoz byl americké výroby.
Belle pélerine spočívala na čtyřech kolech. Protože byl vůz opatřen dobrými ocelovými pery, spojoval lehkost s pevností. Byl pečlivě udržovaný, mydlený, drhnutý, mytý, leskl se svými boky, pokrytými křiklavými barvami, a ukazuje zrakům již slavné jméno: Rodina Césara Cascabela.
Svou délkou mohl zápasit s vozy, které dosud projíždějí prériemi Dalekého západu (Far-Westu), kam Great-Trunk, dráha z New Yorku dosud nepoložila svoje rozvětvení. Dva koně mohli patrně táhnout tento těžký povoz jenom krokem.
Náklad byl opravdu těžký. Když nepočítáme obyvatele, které v sobě hostila, nesla Belle pélerine na své střeše plachty pro stan s tyčemi a provazy, pak vespod mezi předními a zadními koly klátící se koš, obtěžkaný různými předměty, velikou bednou, bubnem, troubami a jinými potřebami a příslušenství, které jsou skutečnými nástroji jarmarečních umělců.
Uvádíme ještě kostýmy slavné pantomimy „Les brigands du fóret noir“ (Loupežníci z Černého lesa), která se skvěla v seznamu představení rodiny Cascabelovy.
Uvnitř byla domácnost dobře zařízena a samosebou se rozumí, panovala zde dokonalá čistota, vlámská čistota, díky Cornelii, která v této věci neznala žerty.
V předním oddělení, uzavřeném zasouvacími skleněnými dveřmi, se nacházela první místnost, kterou vytápěla kamna z kuchyně. Dále se nacházel salon nebo jídelny, v níž se konávaly porady o budoucnosti, potom první ložnice s postýlkami, umístěnými nad sebou jako v lodních kajutách, kde spali bratři napravo a nalevo, oddělena záclonou, jejich sestřička; konečně na konci pokoj pána a paní Cascabelových, s ložem s tlustými žíněnkami a s pestrobarevnou přikrývkou, blízko kterého byla umístěna slavná pokladna. V každém rohu byly desky, které se mohly vyzvednout a spustit, a které tvořily stolky, pak úzké almárky, do kterých se zavíraly obleky, vlásenky a škrabošky pantomimy. Dvě petrolejové lampy všechno osvětlovaly, lampy visací, které se klátily, když jel vůz po nerovné cestě. Mimo to, aby se vpouštělo denní světlo do různých místností, asi 6 okének s tabulkami zasazenými do olova, se záclonami z bílého mušelínu, s barevnými rámečky, dodávalo Belle pélerine vzezření holandské galioty.
Giroflier, neměl podle své povahy veliké nároky a spal v přední místnosti na visuté rohoži, kterou večer rozepnul a ráno zase odepnul, jakmile se rozednilo.
Ještě zbývá dodat, že oba psi, Wagram a Marengo, ve své funkci jako noční hlídači, měli své lůžko v koši pod vozem, kde trpěli přítomnost opice Johna Bulla přes její nezbednost a její náklonnost k svévolným kouskům, a že papoušek Jako byl umístěn v kleci, pověšené v druhém oddělení.
Co se týče obou koní, Gladiatora a Vermoutha, měli veškerou volnost pást se kolem Belle pélerine, a nebylo ani potřeba je uvazovat.
A když se napásli trávou rozsáhlých prérií, kde byl stůl stále plný, jakož i lůžko, anebo spíš stelivo, stále připraveno, potřebovali jenom natáhnout své končetiny a spát na půdě, která jim dala píci.
Je jisté, že když nadešla noc, poskytovala Belle pélerine s ručnicemi a revolvery obyvatel, které hostila, s oběma psy, kteří ji hlídali, úplnou bezpečnost.
Takový byl vůz rodiny. Kolik mil a zase mil proběhl po tři léta Spojenými státy od New Yorku, do Albany, z Niagary do Buffala, do Saint Louisu, do Philadelphie, do Bostonu, do Washingtonu, podél Mississippi až do New Orleansu, podél Great-Trunku až do Rocky Mountains, do území mormonů a až do nitra Kalifornie! Cesta zdravotní - poněvadž nikdo z malé společnosti nikdy nebyl nemocen - vyjímaje Johna Bulla, který míval často pokažený žaludek, jakkoliv mu jeho pud sloužil při ukojení jeho nepochopitelného mlsounství.
A jaká by to byla rozkoš, zavést tuto Belle pélerine do Evropy, jezdit s ní po cestách staré pevniny! Jakou by vzbuzovala přátelskou zvědavost, až by projížděla francouzské kraje a normandské louky! Ach, spatřit svoji Francii, „spatřit svou Normandii“, jako ve slavné Beratově písni, k tomu se upínaly všechny myšlenky i touhy Césara Cascabela!
Až se jednou dostanou do New Yorku, měl se vůz rozebrat, složit do beden a naložit na loď plující do Le Havru, a bylo pak jen potřeba ho postavit zase na kola, aby se ubíral k hlavnímu městu.
Ó, jak toužili Cascabel, jeho manželka a jeho děti, aby již byli na cestě, a bezpochyby i jejich čtvernozí kamarádi, můžeme říci i přátelé!
Proto opustili hlavní náměstí Sacramenta již za svítání dne 15. února jedni pěšky, druzí ve voze - každý podle své libosti.
Vzduch byl ještě chladný, ale počasí bylo krásné.
Je samozřejmé, že nevypluli bez sucharů, jinými slovy bez různých naložených mas a zelenin. Ostatně budou se moci zásobit ve vesnicích a v městech. A pak zvěř! Bizoni, daňci, zajíci a koroptve, cožpak jich není v těchto končinách hojnost? A Jean, že by si nechal ujít příležitost, aby nevzal svou ručnici a upotřebil ji s výhodou, protože honba není zakázána, ani se nežádá honební lístek v rozsáhlých prériích Far-Westu (Dalekého západu)?
Jean byl výtečný střelec, a chrt Wagram se oproti Marengovi vyznamenával loveckými vlastnostmi prvního řádu.
Když Belle pélerine opustila Sacramento, obrátila se k severovýchodu. Jednalo se o to, dostat se nejkratší cestou na hranice a překročit Sierru Nevadu, totiž asi dvě stě kilometrů až k Sonorskému průsmyku, který poskytuje přístup na nekonečné východní roviny.
Nebyl to ještě Far-West ve vlastním slova smyslu, kde se vyskytují osady jen velice zřídka, nebyla to prérie se vzdáleným obzorem, se svými pustými širými prostorami, se svými kočovnými Indiány, které civilizace stále dál a dále

zapuzuje do méně obydlených oblastí Severní Ameriky. Skoro hned za Sacramentem již krajina vystupovala. Bylo znát výběžky Sierry Nevady, která ohraničuje toto nádherné město Kalifornie jako rámec svými pásmy, pokrytými černými borovicemi, jimž tu a tam vládnou štíty vysoké pět tisíc metrů. Je to zelená hradba, kterou příroda vytvořila před touto krajinou, do níž nasypala tolik zlata, a která je nyní vyprázdněna lidskou hrabivostí. Směrem, který Belle pélerine sledovala, nescházela důležitá města: Jackson, Mocquelenne, Placerville, slavné přední stráže Eldorada a Calaverasu. Avšak pan Cascabel se v nich nezastavoval, leda aby nakoupil potřebné věci a nebo chtěl-li jednu noc strávit klidněji. Spěchal, aby překročil Nevadské hory, kraj Velkého Solného jezera, a ohromnou hradbu Rocky Mountains, kde jeho potah měl před sebou pernou práci. Odtud až do krajiny Erie a Ontaria potřeboval vůz jenom sledovat prériemi cesty již utlučené kopyty koní a koly vozů karavan.

Avšak v těchto horských krajinách to nešlo rychle kupředu. Mimoto, ačkoliv touto krajinou prochází osmatřicátá rovnoběžka, na které leží také Španělsko a Sicílie, zanechala zimní nepohoda ještě veškerou svoji drsnost. Je známo, že následkem vzdalování se Golfského proudu, toho teplého proudu, který vyšel z Mexického zálivu a obrací se napříč k Evropě, je podnebí Severní Ameriky mnohem studenější ve stejné šířce než podnebí staré pevniny. Avšak ještě několik neděl a Kalifornie se stane zase tou zemí, nadevšechny úrodnou, onou plodnou matkou, kde obilné zrno nese stonásobný užitek, kde jsou pohromadě nejrozmanitější plodiny horkého i mírného pásma v největší hojnosti, cukrová třtina, rýže, tabák, pomeranče, olivy, citrony, ananasy, banány. Ne zlatem je kalifornská země bohatá, ale neobyčejná bujnost rostlin, vycházející z jejího lůna.

„Budeme litovat této země!“ pravila Cornelie, která nebyla lhostejná k dobrým věcem na jídelním stole.

„Labužnice!“ odpověděl jí pan Cascabel.

„Ach, ne kvůli mně, kvůli dětem!“ Několik dní uplynulo cestováním na pokraji lesů, květnatými prériemi. Ačkoliv četných přežvýkavců bylo mnoho, kteří se živili trávou, přece její koberec nespotřebovali, který příroda stále obnovovala.

Ani se nemůže klást dost důraz na bujnost rostlinstva v těchto kalifornských krajích, k nimž se nemohou žádné jiné přirovnat. Jsou obilnou komorou Tichého oceánu, a obchodní lodě, které vyvážejí její plodiny, nejsou s to je vyčerpat. Belle pélerine se valila svým obvyklým krokem, průměrně šest až sedm mil denně, nic více. V těchto poměrech provezla Cascabelovu rodinu po všech státech Unie, kde jméno Cascabelovo bylo dobře známé od ústí Mississippi až do Nové Anglie. Jistěže se tehdy dělala zastávka v každém městě Unie, aby se něco vydělalo.

Nyní za této cesty od západu k východu se už nejednalo o to, vzbuzovat obdiv u obyvatelstva. Nebyla to tenkrát umělecká objížďka, byl to návrat do staré Evropy s hospodářskými dvorci v Normandii na obzoru.

Jeli vesele kupředu, a kolik bohatých domů by bylo závidělo blaho, který uzaVÍral tento kolotající se domek. Smáli se, zpívali, žertovali, a často trubka, na kterou se cvičil mladý Alexandre, zahnala na útěk ptáky neméně švitořivé než tato veselá rodina.

Všechno šlo dobře, ale dny na cestě nemusí být právě prázdninové.

„Děti,“ pravil pan Cascabel, „nesmíme zarezavět!“ A na zastávkách, když potah odpočíval, neodpočívala rodina. Nejednou přispěchali Indiáni, aby se dívali na Jeanovy kejklířské kousky.

Napoleonka zkusila několik půvabných kroků, Alexandre se kroutil, ohýbal a převracel, jako by byl z kaučuku, paní Cascabelová se oddávala svým cvičením siláctví a pan Cascabel cvičení břichomluvectví, nesmí se zapomenout na Jaka, který žvatlal ve své kleci, na psy, kteří spolupracovali a na Johna Bulla, který se rozplýval v pitvorných úšklebcích.

Nezapomeňme při tom, že Jean nezanedbával na cestě studie. Četl a opět četl několik knih, které tvořily malou knihovnu Belle pélerine, v níž bylo něco o zeměpisu a matematice a několik různých cestopisů, obsahovala také Journal du hord (Časopis paluby), v němž se jednalo velmi zábavným způsobem o námořnických záležitostech.

„Budeš příliš učený!“ říkával mu někdy jeho otec. „Ale konečně, je-li to tvoje záliba…“ A pak se Cascabel chránil, aby bránil v této snaze svému prvorozenci. V hloubi srdce byl on i jeho žena velmi hrdí na to, že ve své rodině mají „učence“.

K 27. dni měsíce února dorazila Belle pélerine na úpatí hor Sierry Nevady. Na čtyři nebo pět dní nastával obtížný přechod přes horské pásmo, plný strastí a namáhání. Bude to kruté pro lidi i zvířata, překonat přední svahy hor. Bude zapotřebí tlačit na nápravy kol po úzkých cestách, které se vinou po svahu této ohromné hradby. Ačkoliv se počasí stávalo stále mírnější pod vlivem časného kalifornského jara, přece ve výšce je podnebí ještě nevlídné. Není nic strašnějšího než lijáky, děsné vánice sněhu, rozpoutané vichry při východu z úžlabin, do nichž se vítr řítí jako do hlásné trouby. Ostatně vyšší část průsmyku se vypíná nad pásmo věčného sněhu, a musí se vystoupit víc než dva tisíce metrů, než se začne sestupovat do země mormonů.

Pan Cascabel hodlal učinit, co už dříve činíval v podobných případech, vzít konečně přípřež, kterou by najal ve vsi nebo v horských usedlostech, a lidi, Indiány nebo Američany, kteří by je vedli.

Bude to zvětšení výloh, zajisté, avšak nutné, jestliže rodině na tom záleželo, aby nepoškodila svůj vlastní potah.

Večer dne 27. února dostoupili až ke vchodu do Sonorského průsmyku. Údolí, kterým se až dosud ubírali, mělo pozvolné stoupání, které Vermouth a Gladiator bez velkého namáhání překonali. Avšak dál nemohli jít, ani s pomocí všech příslušníků výpravy.

Byla učiněna zastávka v nevelké vzdálenosti od malé osady, ztracené v úžlabinách hor. Skládala se pouze z několika domů a na dostřel z ručnice byla farma, do níž se odhodlal odebrat pan Cascabel hned ten večer.

Chtěl si na zítřek zamluvit koně, které by Gladiator a Vermouth s radostí uvítali.

Především se muselo učinit opatření, aby mohli strávit noc v tomto místě.

Jakmile byl tábor rozbit podle obvyklého způsobu, vešli do styku s obyvateli osady, kteří se ochotně uvolili, že opatří čerstvé potraviny pro lidi a krmivo pro zvířata.

Tohoto večera nebylo řeči o „opakování“ cvičení.
Všichni byli vysíleni. Den byl krutý, velká část cesty se musela jít pěšky, aby se koním ulehčilo. Pan Cascabel povolil úplný odpočinek, který se měl zachovávat po celý přechod horami.
Když pan Cascabel prohlédl znaleckým pohledem ležení, zanechal Belle pélerine pod dohledem své ženy a svých dětí, a provázen Giroflierem se odebral do farmy, z jejichž komínů vystupoval mezi stromy kouř.
Tu farmu měl v držení jistý Kaliforňan se svou rodinou, který vlídně uvítal kočovného umělce.
Farmář se nabídl, že mu opatří koně a dva průvodce. Tito měli Belle pélerine vést až na místo, kde se mírní svah, který sestupuje na východ; odtud se měli s potahem na přípřež navrátit zpět. Jenže to mělo stát hezké peníze.
Pan Cascabel smlouval jako člověk, který nechce svoje peníze vyhazovat oknem, a konečně ujednal cenu, která nepřekračovala obnos, vyměřený na tuto část cesty.
Druhý den ráno se dostavili oba muži a jejich tři koně byli zapřaženi před Vermoutha a Gladiatora. Belle pélerine se vydala na cestu úzkou soutěskou, hustě zalesněnou po obou stráních. Kolem osmé hodiny při jednom záhybu úplně zmizely ty čarokrásné kalifornské kraje, které rodina opouštěla jen s jistou lítostí, za horami dole na jihu.
Tři farmářovi koně byli důkladná zvířata, na která se mohli spolehnout. Zdali tomu tak bylo i s jejich průvodci? Aspoň to se zdálo pochybné.
Byli dva silní chlapi, pocházející z míšenců, napůl Angličané, napůl Indiáni. Ach! Kdyby to byl pan Cascabel věděl, jak by jim dal rychle sbohem!
Cornelii se jejich výraz zdál být velmi potměšilý. Jean sdílel názor své matky, a totéž bylo mínění Girofliera. Nezdálo se, že by pan Cascabel padl na dobré lidi. Ostatně byli jen dva, a měli by nesnadnou hru, kdyby se odvážili ke špatnému kousku.
Co se týká setkání s nebezpečnými lidmi v horách, nebylo se jich co obávat. Cesty byly v tu dobu již bezpečné. Nebyly už více časy, kdy kalifornští zlatokopové, kteří se nazývali loafers (běžci) nebo rowdies (sprosťáci), se spolčovali se zlosyny, kteří se sběhli ze všech koutů celého světa, aby napadali poctivé lidi. - Zákon o lynčování je konečně dovedl pokořit.
Nicméně pan Cascabel, jako opatrný člověk se usnesl, že se bude mít na pozoru.
Lidé najatí na farmě byli zajisté obratní vozkové. Den také uplynul bez nehody, a to si všichni především přáli. Zlámané kolo, přeražená náprava nebo oj a obyvatelé Belle pélerine, vzdáleni od lidských obydlí a bez prostředků k napravení škody, by byli ve velkých rozpacích.
Průsmyk poskytoval velice divoký pohled. Nic než černé smrky místo nějakého jiného rostlinstva a mech, který pokrýval půdu. Tu a tam nakupené ohromné skalní balvany rozmnožovaly okliky, zejména podél jednoho z přítoků Walkneru, který vycházel z jezera téhož jména, který se šumivě řítil do hlubin propasti.
V dálce se vypínal Castle Peak, převyšoval ostatní vrcholky, malebně se odrážející v pásmu hor a ztrácel se v oblacích.
Kolem páté hodiny večer, když už stín vystupoval z hlubin úzké úžlabiny, museli překročit ostrý záhyb. Svah byl v tom místě tak příkrý, že bylo potřeba částečně zbavit vůz nákladu, a vyložit prozatím koš pod vozem a většinu předmětů umístěných na střeše vozu.
Každý se chopil práce, a to se musí uznat, oba vozkové v těchto okolnostech podali důkaz horlivosti. Pan Cascabel a jeho lidé se poněkud zbavili prvního dojmu, který na ně tito lidé učinili. Ostatně ještě dva dny a nejvyšší bod přechodu bude dosažen, a bude potřeba už jen sestoupit, a přípřež se bude moci poslat do farmy.
Když bylo zvoleno místo zastávky, mezitím co se vozkové zabývali svými koňmi, pan Cascabel, oba jeho synové a Giroflier se vrátili a přinesli věci, které byly složeny na pokraji cesty.
Dobrá večeře zakončila tento den a každý pomýšlel jen na odpočinek.
Pan Cascabel nabídl vozkům místo v jednom oddělení Belle pélerine, avšak odřekli to a ujišťovali, že přístřeší stromů jim stačí. Tady dobře zabaleni do hrubých pokrývek budou prý moci bdít s větší pozorností nad potahem svého pána.
Za několik okamžiků později byl tábor pohroužen do hlubokého spánku.
Druhý den ráno za prvního úsvitu bylo vše na nohou.
Pan Cascabel, Jean a Giroflier sestoupili první z Belle pélerine a obrátili se směrem, kde byli večer umístěni Vermouth a Gladiator.
Oba dva zde byli; ale tři farmářovi koně zmizeli.
Poněvadž nemohli být daleko, šel dát Jean průvodcům rozkaz, aby je vyhledali, ale oba muži v táboře nebyli.
„Kdepak jsou?“ pravil.
„Bezpochyby,“ odpověděl pan Cascabel, „se honí za svými koňmi.“
„Hej! hej!“ zvolal Giroflier pronikavým hlasem, který musel být daleko slyšet.
Odpověď neobdržel.
Nové volání z plných plic panem Cascabelem a Jeanem, kteří opakovali výzvu.
Průvodci se zase neobjevili.
„Copak jsme se v nich zmýlili?“ zvolal pan Cascabel.
„Proč by nás ti lidé opouštěli?“ ptal se Jean.
„Bezpochyby proto, že chtěli provést nějaký špatný kousek.“
„A jaký?“
„Jaký?… Počkej!… Hned to zjistíme!“ A provázen Jeanem a Giroflierem se vracel úprkem do Belle pélerine.
Vyskočit na stupátko, vyrazit dveře, proběhnout jizbičku, vrhnout se do zadního pokoje, kde byl uložen drahocenný kufřík, bylo dílem jediného okamžiku, a pan Cascabel se za chvilku objevil a křičel:
„Ukraden!“
„Kufřík?“ pravila Cornelie.

„Ano, ukraden těmi padouchy!“

IV. KAPITOLA
Velké rozhodnutí

Padouši!
To bylo pravé pojmenování, jaké příslušelo takovým lotrům. Avšak rodina Cascabelova proto nebyla méně okradena.
Každý večer měl pan Cascabel ve zvyku se přesvědčit, jestli je kufřík v pořádku a na svém místě.
Ale poslední večer, na to se pamatoval dobře, následkem velké námahy tohoto dne se uložil ke spánku a zapomněl učinit svoji obvyklou prohlídku. Patrně mezi tím, co Jean, César a Giroflier odešli pro věci zanechané v zatáčce průsmyku, oba průvodci vnikli nepozorovaně do posledního pokojíku, zmocnili se kufříku a skryli ho někde v houštině na pokraji tábora. Proto odmítli strávit noc uvnitř Belle pélerine.
Pak očekávali, až celá rodina usne a uprchli s farmářovými koňmi.
Ze všech úspor této rodině nezbylo nic, vyjma několika dolarů, které měl pan Cascabel ve své kapse. A ještě byli šťastní, že ti darebáci neodvedli Vermoutha a Gladiatora.
Oba psi, od čtyř do dvaceti hodin již zvyklí na přítomnost obou mužů, neštěkali a zločin se tak bez obtíží zdařil.
Zoufalost rodiny se u jedněch prozrazovala slzami, u jiných zuřivostí. Hned zpočátku byl pan Cascabel uchvácen pravým záchvatem zuřivosti a jeho ženu i jeho děti stálo velkou námahu, aby ho utišili a uklidnili.
Nechal se nějakou dobu unášet hněvem, ale ponenáhlu se začal ovládat, jako muž, který nemá ztrácet svůj čas zbytečnými výčitkami.
„Prokletý kufřík“ nemohla se ubránit říci Cornelie uprostřed svého pláče.
„Je jisté,“ řekl Jean, „že kdybychom neměli kufřík, naše peníze…“
„Ano! Měl jsem krásnou myšlenku, koupit tu pekelnou krabici!“ zvolal pan Cascabel. „Rozhodně, když má někdo pokladnu, je moudré, nic do ní nedávat! Opravdu krásná výhoda, že je bezpečná před ohněm, jak mi řekl obchodník, když není jistá před zloději.“ Musí se uznat, že to byla pro rodinu krutá rána, a tak se nelze divit, že byla zdrcena.
Okradli ji o dva tisíce dolarů, které vydělala s tak velikou námahou.
„Co si počneme?“ řekl Jean.
„Co si počneme?“ odpověděl pan Cascabel, jehož zaťaté zuby vypadaly, jako by kousaly slova. „To je zcela jednoduché! - Ano, je to neobyčejně jednoduché! Bez koní na přípřež nemůžeme dále stoupat průsmykem… Proto! Navrhuji, abychom se vrátili na farmu… Snad tam ti lotři budou!“
„Možná se tam vůbec neobjeví,“ odpověděl Giroflier.
A opravdu to bylo velmi málo pravděpodobné.
Nicméně, jak opětovně podotkl pan Cascabel, nezbývalo nic jiného, než se obrátit zpět, poněvadž dopředu jít nemohli.
Nato byli Vermouth a Gladiator zapřaženi a vůz začal sestupovat průsmykem dolů. Šlo to opravdu příliš snadno.
Jde se to velice rychle, když je třeba jen se válet po stranách; ale kráčet se sklopenýma ušima mlčky - chvilkami jen Cascabelova ústa vyrazila spoustu kleteb.
V poledne se Belle pélerine zastavila před farmou.
Oba zloději se nevrátili. Když se farmář dozvěděl, co se stalo, velice se rozlítil, a vůbec se nestaralo rodinu. Jestliže jí ukradli peníze, jemu zase byli ukradeni koně. Když uprchli zlosynové do hor, bezpochyby se odebrali na druhou stranu pohoří.
„Běžte za nimi!“ A rozzuřený farmář málem učinil pana Cascabela zodpovědným za svoje zvířata.
„To je pěkné!“ řekl pan Cascabel. „Pročpak máte takové darebáky ve službě a proč je pronajímáte poctivým lidem?“
„Copak jsem to věděl?“ odpověděl farmář. „Nemohl jsem si na ně nikdy stěžovat… Přišli z Britské Kolumbie.“
„Byli to Angličané?“
„Bezpochyby.“
„V tom případě jste nám to měl oznámit, pane, měl jste nám dát výstrahu,“ rozkřikl se pan Cascabel.
Ať to bylo jakkoliv, krádež byla spáchána a postavení bylo velice vážné.
Paní Cascabelová se nemohla zotavit z této rány, ale panu Cascabelovi se při jeho filozofickém způsobu pohlížení na věci, který mu byl vlastní, konečně podařilo zchladit krev.
A když se shromáždili v Belle pélerine, rozpředlo se rokování mezi členy rodiny - rokování nanejvýš důležité, „z něhož mělo vzejít veliké rozhodnutí“, řekl pan Cascabel, nechávaje hrčet r.
„Děti, v životě jsou okolnosti, kdy se muž musí umět rozhodnout…
Ano, zpozoroval jsem, že tyto okolnosti bývají obyčejně nepříjemné…
Takové, v jakých se nyní nacházíme díky těm zlosynům… Angličanů, Englishmanů!… Jedná se tedy o to, abychom se neubírali po čtyřech cestách, tím spíše, že ani čtyři cesty nejsou… Je jen ta jedna, kterou se vydáme ihned!“
„Která?“ zeptal se Alexandre.
„Hned vám oznámím plán, který mě napadl,“ odpověděl pan Cascabel. „Avšak, abychom se dozvěděli, jestli se dá provést, musí Jean přinést svůj stroj, kde má mapy.“
„Můj atlas?“ řekl Jean.
„Ano, tvůj atlas. Ty se přece v zeměpise vyznáš velice dobře!…
Přines svůj atlas.“ A když byl atlas na stole, pokračoval pan Cascabel těmito slovy:
„Je samozřejmé, děti, ačkoliv ti lotři Angličané - jak jsem to měl poznat, že jsou to Angličané - nám ukradli náš kufr - proč jen jsem měl ten nápad koupit kufr! - tedy, je samozřejmé, že se nezříkáme svého záměru, vrátit se do Evropy.“
„Zříci se ho?… Nikdy!“ zvolala paní Cascabelová.

„Důstojná odpověď, Cornelie! Chceme se vrátit do Evropy a vrátíme se tam! Chceme opět spatřit Francii a také ji spatříme! Protože nás ti lotři okradli… Já potřebuji vzduch svého domova - nebo zemřu.“
„A já nechci, abys zemřel, Césare! Vydali jsme se na cestu do Evropy… A přes všechny překážky se tam dostaneme.“
„A jak?“ otázal se důrazně Jean.
„Ano, jak?“
„Opravdu, jak?…“ odpověděl pan Cascabel a podrbal se za uchem.
„Zajisté, když budeme pořádat na své cestě představení, vyděláme si ze dne na den, abychom dopravili naši Belle pélerine až do New Yorku…
Avšak zde, protože nemáme potřebnou sumu na zaplacení místa, se nedostaneme na loď!… A bez lodi není možné se dostat přes moře jinak než plaváním. Ale zdá se mi, že to bude velmi nesnadné.“
„Velmi nesnadné, pane patrone,“ odpověděl Giroflier, „leda bychom měli plavidla.“
„Máš nějaká?“
„Nemám.“
„Tak mlč a raději poslouchej!“ Na to se obrátil ke svému nejstaršímu synovi a řekl:
„Jeane, otevři svůj atlas a ukaž nám na kartě místo, kde se nacházíme.“ Jean vyhledal kartu Severní Ameriky a položil ji před otce. Všichni na ni pohlíželi, a on ukazoval prstem na bod v Nevadských horách, ležící trochu na východ od Sacramenta.“
„Zde je to místo,“ řekl.
„Dobře,“ odpověděl pan Cascabel. „Tedy protože jsme na druhé straně hor, museli bychom projít celou oblastí Spojených států až k New Yorku?“
„Ano, otče!“
„A kolik to dělá mil?“
„Asi třináct set mil.“
„Dobře, a pak by se muselo přes moře?“
„Zajisté!“
„Kolik mil je přes moře?“
„Asi devět set až do Evropy!“
„A když jsme v Evropě, jako bychom byli v naší Normandii?“
„Ano!“
„Kolik to všechno dělá dohromady?“
„Dva tisíce dvě stě mil!“ zvolala malá Napoleonka, která počítala na prstech.
„Hleďme na toho diblíka!“ řekl pan Cascabel. „Již umí počítat!…
Tedy dva tisíce dvě stě mil?“
„Asi tolik,“ odpověděl Jean, „a myslím si, že jsem to dobře vyměřil.“
„Nuže, děti, tato dlouhá cesta by nebyla ničím pro naši Belle pélerine, kdyby nebylo moře mezi Amerikou a Evropou, prokleté moře, které je překážkou na cestě. A přes toto moře se nelze dostat bez peněz, tj. bez lodi…“
„Nebo bez plavidel,“ opakoval Giroflier.
„Rozhodně, on od nich neupustí!“ odpověděl pan Cascabel a pokrčil rameny.
„Je tedy nade vší pochybnost,“ ujal se slova Jean, „že nemůžeme jít k východu!“
„Je to nemožné, jak říkáš, synu, naprosto nemožné! Avšak… co kdyby jsme šli na západ?“
„Na západ?“ zvolal Jean, pohlížeje na otce.
„Ano! Podívej se trochu na to a ukaž mi, kudy by se muselo jít na západ.“
„Nejprve by se muselo projít Kalifornií, Oregonem a Washingtonským územím až na severní hranice Spojených států.“
„A odtud?“
„Odtud?… Šlo by to i přes Britskou Kolumbii.“
„Brrr!… Není možné vyhnout se té Kolumbii?“
„Není, otče!“
„Pokračuj tedy!… A potom?“
„Až bychom se dostali na hranice Britské Kolumbie, ocitli bychom se u provincie Aljašky.“
„Která je anglická?“
„Nikoliv, ruská - aspoň do nynějška, neboť se jedná o to, aby byla připojena…“
„K Anglii?“
„Nikoliv!… Ke Spojeným státům.“
„Znamenitě!… A po Aljašce, co potom?“
„Tam je Beringův průliv, který odděluje dvě pevniny, Ameriku a Asii.“
„A kolik mil je až k tomuto místu?“
„Jedenáct set mil.“
„Dobře si to pamatuj, Napoleonko, a pak to spočítáš.“
„A já?“ otázal se Alexandre.
„Ty také.“
„Nyní, tvůj průliv, Jeane, jak je asi široký?“
„Asi dvacet mil, otče.“
„Ó, dvacet mil!“ podotkla paní Cascabelová.
„Potok, Cornelie, pouhý potok!“

„Cože?… Potok?“
„Ano!… Ostatně, Jeane, copak v zimě ten tvůj Beringův průliv nezamrzá?“
„Ovšemže zamrzá, otče! Asi čtyři až pět měsíců je úplně zamrzlý!“
„Výborně! A může se přes něj jít po ledě?“
„Může se, a také se to dělá.“
„Ach, výtečný průliv!“
„Ale pak,“ otázala se Cornelie, „se již nemusí nikde přes moře?“
„Nikoliv! Pak přijde asijská pevnina, která se táhne až k Rusku v Evropě.“
„Ukaž nám to, Jeane.“ A Jean vyhledal v atlase kartu Asie, kterou pan Cascabel pozorně zkoumal.
„Aj, to jde podle přání,“ řekl, „doufám, že v Asii není příliš mnoho divokých zemí.“
„Není jich příliš mnoho, otče!“
„A kde je Evropa?“
„Zde,“ odpověděl Jean a položil prst na hranice na Uralu.
„A kolik mil je od toho průlivu, nebo od toho Beringova potoka až do evropského Ruska?“
„Počítá se šestnáct set mil.“
„A až do Francie?“
„Kolem šesti set mil.“
„A to všechno dělá od Sacramenta?“
„Tři tisíce tři sta dvacet mil!“ zvolali najednou Alexandre a Napoleonka.
„Každému udělám čárku k dobru!“ řekl pan Cascabel. „Tedy na východ dva tisíce dvě stě mil?“
„Ano, otče!“
„A na západ kolem tří tisíc tří set mil?“
„Ano, rozdíl je jedenáct set mil?“
„Rozdíl je pro západ,“ odpověděl pan Cascabel, „ale není v cestě žádné moře! Tedy, děti, nemůže-li se jít na jednu stranu, musí se jít na druhou, a to vám zcela jednoduše navrhuji.“
„Ejhle!… Cesta pozpátku!“ zvolal Alexandre.
„Nikoliv, pozpátku!… Cesta v obráceném směru.“
„Velmi dobře, otče,“ odpověděl Jean. „Avšak podotýkám, že s ohledem na délku cesty, v žádném případě se do Evropy nemůžeme dostat v letošním roce, půjdeme-li na západ.“
„A proč?“
„Protože jedenáct set mil navíc - to už něco znamená pro naši Belle pélerine a její potah!“
„Nuže, děti, nedostaneme-li se do Evropy letos, budeme tam v příštím roce! Myslím i na to, protože musíme cestovat přes Rusko, kde jsou trhy v Permu, v Kazani, v Nižním Novgorodu, o nichž jsem často slýchal mluvit, že se tam zastavíme a slibuji vám, že slavná Cascabelova rodina tam vynikne a bude mít pěkné příjmy.“ Co se může namítnout člověku, který má na všechno odpověď?
Ve skutečnosti je to s duchem tak jako se železem. Pod opětovnými ranami se smršťuje, tuhne a dovede lépe odolávat nehodám.
A tak to bylo i s dobrými komedianty. Za svého strastiplného života, potulného a dobrodružného, v němž museli přestát tolik zkoušek, se bezpochyby ještě nikdy neocitli v tak těžkých poměrech; pozbyli své úspory a nemohli se do své vlasti vrátit obyčejnými cestami. Ale osudová rána jim byla zasazena natolik krutě, že v sobě na příště cítili sílu vzdorovat všemu.
Paní Cascabelová, oba její synové i dcera s jásotem uvítali tento otcův návrh. A přece to byl návrh opravdu nesmyslný, a pan Cascabel byl zajisté podivně začarován svou touhou po návratu do Evropy, že se mohl odhodlat k takovému záměru. Ale co! Co to znamená projít západní Amerikou a asijskou Sibiří, když se jedná o návrat do Francie!
„Výborně!… Výborně!…“ volala Napoleonka.
„Opakovat!… Opakovat!…“ připojil se Alexandre, který nenalezl vhodnější slova, jimiž by vyjádřil svoje nadšení.
„Řekni, otče,“ otázala se Napoleonka, „uvidíme také ruského cara?“
„Zajisté, jestliže Jeho carské Vysokoblahorodí mívá ve zvyku jít se pobavit na Novgorodský trh!“
„A budeme mít před ním představení?“
„Ano!… Jen aby se mu to líbilo!“
„Ach, jak bych ho ráda políbila na obě tváře!“
„Snad se budeš muset spokojit s jednou tváří, dceruško!“ odtušil pan Cascabel. „Ale jestliže ho budeš líbat, dej pozor, ať mu nepokazíš korunu!“ Co se týkalo Girofliera, byl plný obdivu pro věhlas svého pána.
Podle ustanoveného cestovního plánu se měla Belle pélerine ubírat Kalifornií, Oregonem a teritoriem Washington až na anglicko-americké hranice. Ještě jim zbývalo asi padesát dolarů - příruční peníze, které naštěstí nebyly uloženy v pokladně. Avšak, poněvadž tak nepatrný obnos nemohl stačit na uhrazení denních výloh na cestě, bylo stanoveno, že malá společnost bude dávat představení ve městech i na vesnicích. Ostatně nebylo zapotřebí brát si příliš k srdci opožďování, které by tyto zastávky způsobovaly. Copak se nebude muset čekat, až by led v Beringově průlivu zamrzl na celém povrchu, aby poskytl přechod povozu? A to nemohlo být před zářím nebo před říjnem.
„A byl by v tom opravdu čert,“ řekl pan Cascabel na konec své řeči, „kdybychom nestrčili do kapsy několik pěkných příjmů, než se dostaneme na konec Ameriky!“ Popravdě řečeno, ve vyšší části Aljašky „dělat peníze“ uprostřed kočovných indiánských kmenů, bylo velice pochybné. Avšak až na západní hranice Spojených států nebyly žádné pochybnosti, v této části Nového světa, kterou rodina Cascabelova doposud nenavštívila, ji obecenstvo vřele přivítá, již kvůli její pověsti, jak si zasluhuje.

Dále ovšem přijde Britská Kolumbie, a ačkoliv je tam hodně měst, nikdy, opravdu nikdy, se pan Cascabel nesníží, aby vybíral shillingy nebo penny.
Bude toho zajisté až dost, dokonce až příliš mnoho, že Belle pélerine a její obyvatelé budou nuceni šlapat více než dvě stě mil po půdě anglické provincie.
Co se týče asijské Sibiře s jejími širými pustými tundrami, sotva se tam setkají s některými samojedskými nebo čukčskými kmeny, které neopouštějí pobřežní krajiny. Zde zajisté nebudou žádné vyhlídky na příjmy. Však to až příliš dobře poznají, až tam budou.
Protože bylo vše dohodnuto, rozhodl se pan Cascabel, že Belle pélerine se má vydat na cestu zítra na úsvitě.
Zatím se jednalo o večeři. Cornelie se ujala díla se svou obvyklou horlivostí a mezitím co smažila, s Giroflierovou pomocí, řekla:
„Věru, byla to znamenitá myšlenka, kterou měl pan Cascabel!“
„Ano, paní, znamenitá myšlenka jako všechny ostatní, které se upečou v jeho pekáči - chci říci, které se zrodí v jeho mozku.“
„A potom, Girofliere, nebudeme muset přes moře v tomto směru a nedostaneme mořskou nemoc!“
„Ledaže by se v tomto průlivu houpal led.“
„Už dost, Girofliere, jen žádné špatné proroctví!“
Mezitím provedl Alexandre několik krkolomných přemetů, které jeho otce okouzlily. A Napoleonka zase roztomile zatančila a psi kolem ní poskakovali. Museli se do toho opět pustit, poněvadž představení měla zase začít.
Pojednou zvolal Alexandre: „A co tomu říkají zvířata, kterých jsme se neptali na jejich mínění o té velké cestě?“
A ihned běžel k Vermouthovi:
„Nuže, můj milý, dobrý starochu, půjde ti k duhu procházka tři tisíce mil?“ A pak se obrátil ke Gladiatorovi:
„A co tomu řeknou tvoje ubohé staré pedály?“ Koně zařehtali, jakoby dávali najevo svůj souhlas.
Potom se Alexandre obrátil ke psům a pokračoval:
„Wagrame, a ty, Marengo, budete dělat pěkné kousky?“ Nato psi spustili veselý štěkot doprovázený několika významnými skoky. Nebyly žádné pochybnosti, Wagram a Marengo by na pokyn svého pána vykonali cestu kolem světa. Nyní bylo na opici, aby vyslovila své mínění:
„Hle, Johne Bulle,“ zvolal Alexandre, „nedělej tak mrzutý obličej!
Uvidíš cizí kraje, hochu! A bude-li ti snad příliš velká zima, dáme ti teplý kabátek. A co tvoje posunky?… Doufám, že jsi nezapomněl své posunky?“ Nikoliv! John Bull je nezapomněl, a udělal několik tak směšných posunků, že vzbudil všeobecnou veselost.
Zbýval jen papoušek.
Alexandre ho vypustil z klece a pták si vykračoval, kroutil hlavou a houpal se na nohou.
„Nuže, Jako,“ otázal se Alexandre, „ty neodpovídáš?… Copak jsi ztratil řeč?… Uděláme krásnou cestu! Jsi spokojen, Jako?“ A Jako vyrazil ze svého hrdla řadu článkovitých zvuků, v nichž r hrkotalo, jako kdyby vycházelo z mocné hrudi pana Cascabela.
„Výborně,“ zvolal Alexandre. „Jako je spokojen! Jako souhlasí! …
Jako řekl ano!“ A hoch s rukama dolů, nohama vzhůru provedl řadu přemetů a kotrmelců, za které si vysloužil otcovu pochvalu.
V tom okamžiku se objevila Cornelie.
„Ke stolu!“ zvolala.
Za chvilku nato seděli stolovníci v jídelně a oběd snědli do posledního drobku.
Zdálo se, že již zapomněli, dokud Girofliér nezavedl rozhovor, na pověstný kufřík slovy:
„Ale, tak si myslím, pane, že ti dva darebáci budou jistě polapeni.“
„A proč?“ zeptal se Jean.
„Poněvadž neznají to slovo, nemohou pokladnu v žádném případě odemknout.“
„Také nepochybuji, že ho zase přinesou nazpátek!“ odpověděl pan Cascabel a hlasitě se rozesmál.
Tento neobyčejný muž, zcela zaujat svým novým záměrem, již zapomněl na krádež a na zloděje.

V. KAPITOLA
Vzhůru na cestu!

Ano, vzhůru do Evropy, avšak tentokrát cestou obyčejně málo užívanou, která se nesmí doporučovat lidem, kteří mají naspěch.
„A my přece máme naspěch,“ pravil sám k sobě pan Cascabel, „a zvlášť proto, že se nám nedostávají peníze!“ Odjezd se uskutečnil 2. března. Hned za úsvitu byli Vermouth a Gladiator zapřaženi do Belle pélerine. Paní Cascabelová se v ní usadila s Napoleonkou a nechala svého manžela a oba hochy jít pěšky;
Girofliér držel opratě. Co se týká Johna Bulla, vyšplhal se na střechu vozu a oba psi již byli napřed.
Bylo krásné počasÍ. Nastávající jaro hnalo šťávu do prvních pupenů stromů. Jaro již dělalo předehru všem těm nádhernostem, které v hojnosti nadbytku rozvinuje uprostřed kalifornského obzoru. Ptáci zpívali v zeleni stromů s přezimujícími listy zelených dubů, bílých dubů, smrků, jejichž štíhlý kmen se vypínal do výšky nad vřesoviště.
I když Jean stále kontroloval směr podle cestovního plánu, nezapomínal, že jeho hlavní úlohou bylo opatřovat spižírnu čerstvou zvěřinou.
Ostatně Marengo by ho na to nenechal zapomenout.
Dobrý lovec a dobrý pes jsou stvořeni, aby si rozuměli. Nikdy si nerozumějí lépe než tam, kde je hojnost zvěře a ta zde

byla.
Zřídka se stalo, že paní Cascabelová nemohla připravovat zajíce, chocholatou koroptev, tetřívka nebo pár horských křepelek s úhlednými chocholy, jejichž voňavé maso je výtečné jídlo.
Cestou k Beringovu průlivu nebude mít rodina velké výlohy s opatřováním každodenní stravy, jestliže lov bude rovněž tak výnosný na aljašských pláních. Snad na druhé straně na asijské pevnině bude méně šťastná? Avšak připraví se na to, až Belle pélerine bude pohroužena v nekonečných stepích země Čukčů.
Tak šlo všechno podle přání. Pan Cascabel nebyl muž, který by nevyužil příznivých okolností co do počasí a co do teploty, které jim přály. Postupovali kupředu tak rychle, jak to potah dovoloval a používali cesty, které letní deště o několik měsíců později učiní neschůdnými. Postupovali průměrně sedm až osm mil za čtyřiadvacet hodin, se zastávkou v poledne na oběd a odpočinek a se zastávkou v šest hodin večer pro noční ležení. Krajina nebyla pustá, jak by se snad mohlo myslet. Polní práce již přivolávaly obdělavatele, kterým tato bohatá půda poskytovala blahobyt, který by jim záviděli v kterékoliv jiné části světa. Kromě toho se často vyskytovaly farmy, osady, vesnice, městečka, ano i města, zejména když Belle pélerine sledovala levý břeh Sacramenta, tou krajinou, která bývala především zemí zlata a které zůstalo významné jméno Eldorado. Rodina podle vytčeného programu její hlavou, hrála některá představení všude, kde se jí naskytla příležitost těžit ze svého umění. Nebyla ještě v této části Kalifornie známá, ale copak nejsou všude hodní lidé, kteří baží po zábavě?
V Placervillu, v Aubury, v Marysvillu, v Tekamě a v jiných místech více či méně důležitých, poněkud přesycených „věčným“ americkým cirkusem, který je občas navštěvuje, vydělali Cascabelovi tolik centů, že dohromady dělaly několik tuctů dolarů.
Ztepilost a odvážnost slečny Napoleonky, neobyčejná Alexandrova svižnost, obdivuhodná Jeanova obratnost v jeho kejklířských výkonech, hloupé Giroflierovy kousky, byly oceňovány podle zásluhy od znalců. Až na oba psy, kteří dělali ve společnosti Johna Bulla divy.
Co se týká pana Cascabela a paní Cascabelové, ukázali se být hodni své pověsti, on v siláckých výkonech, ona v zápasech s plochýma rukama, v nichž přemohla každého, kdo se jen nabídl.
Od 12. března dorazila Belle pélerine do městečka Shasta, nad kterým se vypíná hora stejného jména do výšky čtrnáct tisíc stop. Na západě mlhavě vystupoval obrys horského útvaru Coast- Ranges (Pobřežní hřebeny), které naštěstí nebylo nutné překročit, aby se dostali na hranice Oregonu. Avšak krajina byla velice hrbolatá; museli objíždět spletité výběžky, které se táhly od pohoří k východu a na cestách, sotva naznačených, které volili podle mapy, nejel vůz příliš rychle.
A co navíc, vesnice stále víc a víc řídly. Zajisté by bylo lepší ubírat se pobřežním územím, méně posetým přírodními překážkami; avšak to by se mohlo stát jen za podmínky, že by se dostali přes Coast-Ranges, jehož průsmyky jsou takřka neschůdné.
Zdálo se tedy být moudřejší obrátit se k severu, kde potřebovali objet poslední výběžky hor až na hranicích Oregonu. Takovou radu dával Jean, zeměpisec společnosti, a uznalo se tedy za dobré, řídit se podle ní.
Dne 19. března, když minuli Fort Jones, se Belle pélerine zastavila před městečkem Yrika. Zde se jim dostalo dobrého přijetí, které jim dovolilo uschovat několik dolarů. Bylo to první představení francouzské společnosti v této zemi.
Co chcete? V těchto dalekých končinách Severní Ameriky milují děti Francie. Jsou zde vždy vítány otevřenýma rukama a zajisté lépe, než by byly u některých svých sousedů v Evropě.
V tomto městečku mohli za málo peněz najmout několik koní, kteří Vermouthovi a Gladiatorovi pomáhali. Belle pélerine takto mohla překročit pohoří na jiho-severním konci a tentokrát, aniž by byla oloupena průvodci.
„Hrome!“ podotknul pan Cascabel, „nebyli to Angličané, pokud vím!“
Ačkoliv tato cesta nebyla bez potíží ani zpožďování, přece z ní vyvázli bez úrazu a nehod, následkem opatření, která z opatrnosti udělali.
Konečně dne 27. března, když vykonali cestu asi čtyř set kilometrů od Sierry Nevady, překročila Belle pélerine hranice oregonského teritoria. Rovina byla na východě ohraničená horou Mount Pitt, která čněla do výšky jako ručička na slunečních hodinách.
Lidé i zvířata těžce pracovali. Museli si dopřát odpočinek v Jacksonvillu. Potom, když byla jednou překročena řeka Roques, vedla další jejich cesta podél oklik pobřeží, které se táhlo k severu, až se v mlhavé dálce ztrácelo z dohledu.
Kraj byl bohatý, ale stále ještě hornatý, a velice příznivý pro zemědělství. Všude samé louky a lesy. Zcela pokračování kalifornské krajiny. Tu a tam tlupy Indiánů Sastesů nebo Umaquů, kteří se toulali po kraji. Nemuseli se jich vůbec bát.
Tehdy měl Jean, který horlivě čítal cestopisné knihy malé knihovny - neboť doufal, že jeho četba mu bude velice prospěšná - za vhodné, pronést připomínku, která byla uznána za prospěšnou. Byli několik mil severně od Jacksonvillu uprostřed krajiny, pokryté rozsáhlými hvozdy, kterou spravovala Fort Lane, vystavěná na vrchu, vysokém dva tisíce stop.
„Musíme si dávat pozor,“ řekl Jean, „neboť v této krajině se to hady jen hemží.“
„Hadi!“ vykřikla Napoleonka zděšeně, „hadi!… Pojďme odtud, otče!“
„Ticho, dítě!“ odpověděl pan Cascabel. „Odbudeme to tím, že budeme opatrní.“
„Jsou ta ošklivá zvířata nebezpečná?“ zeptala se Cornelie.
„Velice nebezpečná,“ odpověděl Jean. „Jsou to chřestýši, hadi s rolničkami, nejjedovatější ze všech. Když se jim vyhne, na člověka nezaútočí; ale když se jich dotkne, nebo když se o ně z nedopatření zavadí, vztyčí se, vymrští a uštknou a jejich uštknutí je skoro vždy smrtelné.“
„A kde se zdržují?“ zeptal se Alexandre.
„Pod suchým listím, kde není tak snadné je zpozorovat,“ odpověděl Jean. „Nicméně, poněvadž vydávají chřestivý zvuk, když pohybují články svého ocasu, je čas se jim vyhnout.“

„Dobrá!“ řekl pan Cascabel, „pozor na nohy, a mějme uši otevřené!“ Jean udělal dobře, že na tuto okolnost upozornil, poněvadž hadi jsou v těchto krajinách západní Ameriky velice rozšířeni. A nejsou tam hojně jen chřestýši, ale i tarantule, které jsou rovněž tak nebezpečné. Je zbytečné podotýkat, že dávali bedlivý pozor a že každý měl zvlášť na zřeteli své nohy. Mimoto se muselo dávat pozor i na koně a jiná zvířata společnosti, která byla neméně než jejich páni vydána napospas útokům hmyzu a plazů.
Ostatně měl Jean za nutné dodat, že tito ničemní hadi a tarantule mají nepěkný zvyk vnikat do domů a že nepochybně ani vozy nejsou před nimi jisté. Je tedy možné, že i Belle pélerine může být poctěna jejich nepříjemnou návštěvou.
Proto, když nadešel večer, hledalo se s největší pozorností pod postelemi, pod nábytkem, ve všech koutech a skrýších.
Napoleonka pronikavě křičela, kdykoliv se domnívala, že zpozorovala jedno z těch ohyzdných zvířat; považovala za chřestýše kousek stočeného provazu, který přece neměl hlavu do trojúhelníku. A jakou hrůzu pociťovala, když napolo spící se domnívala, že slyší chřestění na konci pokoje. Je nutné připomenout, že ani Cornelie nebyla klidnější než její dcera.
„K čertu!“ zvolal jednoho dne její manžel netrpělivě, „k čertu, jak hadi, kteří nahánějí ženám strach, tak ženy, které se bojí hadů! Naše matka Eva byla srdnatější, ano, ještě ráda s nimi hovořila!“
„Aj!… to bylo v ráji!“ odpovědělo děvčátko.
„A to nebylo to nejlepší, co provedla!“ připojila paní Cascabelová.
I Giroflier s tím měl na zastávkách v noci práci. Zpočátku měl myšlenku zapálit veliký oheň, k němuž by mu les poskytnul potřebné dříví, ale Jean ho upozornil, že jestliže by zář ohně zapudila hady, zase je nebezpečí, že by přilákala tarantule.
Zkrátka, rodina se cítila klidně jen ve vesnicích. Zde Belle pélerine dělala zastávky na noc; zde bylo nebezpečí nekonečně menší.
Ostatně městečka nebyla od sebe příliš vzdálena jako Canonville na Cow Creeku, Roseburg, Rochester, Yoncalla, kde měl Cascabel ještě několik příjmů. Celkem, poněvadž víc vydělával, než vydával, protože louka poskytovala trávu pro koně, les zvěřinu pro spižírnu, řeky výtečné ryby pro stůl, nestála cesta nic a jměníčko se množilo. Avšak bohužel! Jak daleko byli ještě vzdáleni od dvou tisíc dolarů, které jim byly ukradeny v Nevadských horách.
Avšak, jestliže společnost konečně vyvázla z nebezpečí uštknutí chřestýši a tarantulemi, byla trápena jiným způsobem. Stalo se to o několik dní později; tak si štědrá příroda vymyslela různé prostředky, aby soužila ubohé smrtelníky na tomto světě!
Povoz, který stále postupoval oregonským teritoriem, přejel Eugene City. Toto jméno jim způsobilo velikou radost, neboť prozrazovalo svůj francouzský původ. Pan Cascabel by rád poznal toho krajana, toho Eugena který byl nepochybně jedním ze zakladatelů městečka.
Byl to asi hodný muž, a jestliže se jeho jméno neskví mezi novověkými jmény francouzských králů, mezi Karly, Ludvíky, Františky, Jindřichy, Filipy - a Napoleony, je neméně francouzské a dobře francouzské.
Belle pélerine udělala zastávku ve městech Harrisburg, Albany, Jefferson a „spustila kotvy“ před Salemem, dost důležitým městem, hlavním městem Oregonu, vystavěným na jednom břehu Villametty.
Bylo to dne 3. dubna.
Zde dal pan Cascabel svým lidem čtyřiadvacet hodin odpočinku - aspoň jako cestovatelům, neboť městské náměstí sloužilo umělcům jako jeviště a za jejich námahu je odměnil pěkný příjem.
Jean a Alexandre se dozvěděli, že v řece je velice mnoho ryb a tak se oddali zábavě lovu ryb.
Avšak následující noc otec, matka i děti pocítili na celém těle takové svrbění, že se ptali, jestli se nestali obětí nějakého šibalského kousku, jak se to někdy stává při venkovských svatbách.
A jaké bylo ráno jejich překvapení, když se na sebe podívali.
„Jsem červená jako Indiánka z Dalekého západu!“ zvolala Cornelie.
„A já jsem opuchlá jako bachor!“ zvolala Napoleonka.
„A já jsem posetý puchýři od hlavy k patě!“ zvolal Giroflier.
„Co to má znamenat?“ připojil pan Cascabel, „copak je v zemi morová rána?“
„Domnívám se, že vím, co to je!“ odpověděl Jean a prohlížel svoje ruce pruhované červenými skvrnami.
„Co je to tedy?“
„Chytili jsme »yedru«, jak říkají Američané!“
„Ať čert vezme tvou yedru! Podívejme se! Řekneš nám, co to znamená?“
„Yedra, otče, je rostlina, kterou stačí cítit, dotknout se, ano, zdá se, jen se na ni podívat, aby člověk utrpěl všechny možné nepříjemnosti. Otráví člověka na dálku…“
„Jakpak… my jsme otráveni?“ odvětila Cornelie, „otráveni!“
„Ó, nic se nebojte, matko,“ pospíšil si Jean s odpovědí. „Odbudeme to několikadenním svrběním a snad troškou zimnice!“ Výklad byl správný. Tato yedra je škodlivá rostlina, nanejvýš jedovatá. Je-li vzduch obtěžkán semenem tohoto keře, které skoro ani nelze zpozorovat, a jestliže kůži jen ovane, zčervená, pokryje se puchýři a rozlijí se po ní vyrážky. Nepochybně mezi jízdou lesem v okolí Salemu zachytili pan Cascabel a jeho rodina vzdušný proud s yedrou.
Ostatně vyrážka, kterou byli všichni postiženi, trvala jen čtyřiadvacet hodin, v této době byl ovšem každý nucen se drbat a zase drbat, div že se John Bull na to nestal žárlivým, který se tomuto v podstatě opičímu výkonu oddával bez oddechu.
Dne 5. dubna opustila Belle pélerine Salem a odvážela si s sebou palčivou vzpomínku na hodiny strávené v lesích nad Villamettou - je to krásné jméno pro řeku, které tak mile znělo francouzským uším.
Dne 7. dubna dorazila rodina přes důležitá města Fairfield, Canemah, Oregon City a Portland, bez nehody až k břehům Columbie, na hranice státu Oregon, přes který vykonali cestu sto patnáct mil.

Na severu se rozprostíralo teritorium Washington. Je hornaté v části ležíCÍ východně od dráhy, kterou Belle pélerine sledovala, aby se dostala k Beringovu průlivu. Zde se rozvětvují výběžky pohoří, známého pod jménem Cascade Ranges, s vrcholy, jako je hora Sv. Heleny, vysoká devět tisíc sedm set stop, vrchol Bakerovy a Bainerovy hory, vysokými jedenáct tisíc stop.
Zdá se, že příroda, která se vyčerpala v širých rovinách, rozprostírajících se podél pobřeží Atlantického oceánu, zachovala veškerou svou mohutnost, takže vztyčila hory, jimiž trčí západ nové pevniny. Když se bude předpokládat, že tato území jsou moře, mohlo by se říci, že toto moře je klidné, hladké, jako by spalo, na jedné straně, rozbouřené, burácející na druhé straně a že čeřeny vln jsou hřebeny hor.
Byl to Jean, který pronesl tuto poznámku a toto porovnání se jeho otci velice líbilo.
„Je to tak, opravdu to tak je!“ odpověděl. „Po krásném počasí přichází bouře! Ale co! Naše Belle pélerine je udělaná důkladně! Neztroskotá! Pusťme se na moře, děti, na moře!“ A vydali se na „moře“ a loď „plula“ dál po této zčeřené krajině.
Abychom v podobenství pokračovali - moře se začalo tišit a usilovnou námahou mužstva vyvázla Cascabelova archa z nejhorších míst.
Jestliže byla někdy nucena zmírnit rychlost, aspoň se mohla vyhnout skaliskům.
Dál se jim dostávalo přívětivého a přátelského uvítání od městeček v Kalmeře, v Monticellu a také ve tvrzích (fortech), které jsou vlastně pouhé vojenské stanice. Nejsou zde žádné městské hradby z kamene, nanejvýš prkenné hradby, nicméně stačí malé posádky, které jsou v této stanici, aby držely na uzdě kočovné Indiány.
Belle pélerine nebyla ohrožována ani Chinouxy, ani Nesqually, když se ubírala krajinou Walla-Walla. Když nadešel večer a Indiáni obklučovali ležení, nejevili žádný nepřátelský úmysl. Největší překvapení u nich vzbuzoval John Bull, jehož pitvoření u nich vyvolávalo hlučnou veselost! Nikdy neviděli opici a nepochybně ji považovali za jednoho člena rodiny.
„I ano!… to je můj bratříček!“ řekl jim Alexandre, což vyvolalo rozhořčené ohrazování ze strany paní Cascabelové.
Konečně dorazili do Olympie, hlavního města teritoria Washington a zde „na všeobecnou žádost“ bylo dáno poslední představení francouzské společnosti ve Spojených státech amerických. Nedaleko odtud se táhne nejkrajnější hranice Unie na severozápadu Ameriky. Nyní měla cesta pokračovat podél břehu Tichého oceánu, nebo lépe podle oněch četných „soundů“, těch rozmarných a mnohonásobných pobřežních zálivů, které jsou chráněny velikými ostrovy - Vancouverovým a královny Charlotty.
Když minuli městečko Steklaloom, museli obejít Paggetsounds, aby se dostali do Port Bettinghamu, ležícímu na průlivu, který dělí ostrovy od pevniny.
Pak přišla stanice Whatcome s Bakerovou horou, která se vypínala na obzoru z mraků a stanice Srimiahmoo při vchodu do Georgia-Straitu.
Konečně dne 27. dubna, když vykonala asi tři sta padesát mil od Sacramenta, dorazila Belle pélerine na hranice, uznané smlouvou z r. 1847, a které tvoří nynější skutečné ohraničení Britské Kolumbie.

VI. KAPITOLA
Pokračování cesty

Poprvé pan Cascabel, přirozený a nesmiřitelný nepřítel Anglie, měl vkročit na anglickou půdu! Poprvé měly jeho sandály šlapat britskou půdu a poskvrnit se anglosaským prachem! Čtenář nám laskavě promine tento emfatický způsob vyjadřování; ale zcela jistě v tomto poněkud směšném rouchu asi vstoupila tato myšlenka do komediantova mozku, tak tvrdošíjného ve své vlastenecké zášti, která neměla víc důvodů.
A Britská Kolumbie nebyla přece v Evropě. Nenáležela té skupině, která jako Anglie, Skotsko a Irsko tvoří pojem Velká Británie. Avšak byla nemenším právem anglická jako Indie, Austrálie, Nový Zéland, nebo jižní Afrika a v této své vlastnosti se velice hnusila Césaru Cascabelovi.
Britská Kolumbie tvoří část Nové Británie, jedné z nejdůležitějších zámořských osad Spojeného království, zahrnujíc v sobě New Scotland, dominium, utvořené z Horní a Dolní Kanady, jakož i nesmírná území postoupená společností Hudsonova zálivu. Na šířku se rozprostírá od jednoho oceánu ke druhému od břehu Tichého až k břehům Atlantického oceánu. Na jihu je omezena hranicemi Spojených států, které se táhnou od teritoria Washington až k pobřeží státu Maine.
Je to tedy anglická země a nutnost předepsaná cestou nedovolovala rodině se jí vyhnout. Celkem vzato, měli vykonat jen asi dvě stě mil, aby prošli Britskou Kolumbií, než by se dostali k jižnímu cípu Aljašky, tj. k ruské državě v Americe. Nicméně dvě stě mil na této „nenáviděné půdě“, ačkoliv to byla pouhá procházka pro Belle pélerine, zvyklou na dlouhé pouti, bylo dvěstěkrát příliš mnoho, a pan Cascabel si umínil, že je urazí za dobu co možná nejkratší.
Od nynějška nebylo víc odpočinku, vyjímaje hodiny jídla. Nepracovalo se víc v rovnováze, ani v tělocviku, ani v tanci, ani v zápasech.
Anglosaské obecenstvo se bez nich obejde! Rodina Cascabelova pociťovala jen opovržení pro peníze s královniným obrazem. Lepší byl papírový dolar než stříbrné koruny a zlaté libry sterlingů!
Za těchto okolností, jak snadno je možné pochopit, Belle pélerine putovala daleko od měst, vyhýbajíc se vesnicím. Jestliže lov po cestě by dostačoval k výživě společnosti, zbavilo by je to nutnosti, kupovat plodiny od farmářů této nenáviděné země.
Ať si čtenář nemyslí, že toto chování bylo u pana Cascabela jen jaksi strojené. Nikoliv! Bylo to zcela přirozené! Filozof, který tak odhodlaně oželel své poslední nehody, jehož veselá mysl opět ožívla po krádeži v Nevadských horách, se stal nevrlý a morousovitý od okamžiku, kdy překročil hranice Nové Británie. Kráčel s hlavou nachýlenou, s obličejem

zamračeným, s kloboukem staženým až přes uši, vrhaje divoké pohledy na nevinné cestující, kteří mu přišli do cesty.
Nebylo mu víc do smíchu, a bylo to dobře znát, když Alexandre utržil špatnou pochvalu za nevčasný žert.
Opravdu, copak nevidíte toho nezbedu, on kráčí pozpátku před vozem po celou čtvrt míli, prováděje při tom spoustu přemetů a posunků?
A když se otec zeptal na příčinu tohoto pochodu, přinejmenším velice unavujícího, odpověděl mžouraje očima:
„Ale vždyť je to cesta pozpátku, kterou děláme!“ A ostatní se dali do smíchu po této odpovědi - i Giroflier, kterému se odpověď zdála velice zábavá… - ledaže by byla naprosto hloupá.
„Alexandre!“ řekl pan Cascabel hrozivým hlasem, a vzal na sebe svou slavnostní tvářnost, „dovolíš-li si ještě jednou žert tohoto druhu, když nemáme chuť k žertování, chytnu tě za uši a natáhnu ti je až k patám!“
„Poslouchej, tatínku…“
„Ticho v řadě!… V této zemi Englishů (Angličanů) je zakázáno smát se!“ A rodina na to víc nepomyslela, rozevřít zuby v přítomnosti svého strašného vůdce, ačkoliv do té míry nesdílela jeho protisaxonské smýšlení.
Část Britské Kolumbie, která hraničí na pobřeží Tichého oceánu, je velice pahorkatá. Omezena je na východě Rocky Mountains, jejichž pásmo se táhne až do polárních končin, na západě Buteským břehem, hluboce rozeklaným, v němž jsou četné fjordy jako na norském pobřeží, nad nímž malebně vystupuje řada vysokých štítů. Zde strmí do výše štíty, které nemají sobě rovné v Evropě, ani v alpských krajinách, ledovce, které překonávají výškou a rozsáhlostí nejznamenitější ve Švýcarsku. Taková je hora Hocker, jejíž výška je pět tisíc osm set metrů - o tisíc metrů víc než nejvyšší evropská hora Mont Blanc taková je hora Brun, vyšší než tento alpský obr.
Skutečně se vinulo ve směru, vytčeném Belle pélerine těmito pohořími na východě a na západě, široké a úrodné údolí, ve kterém se střídaly otevřené louky se skvostnými hvozdy. Úžlabina tohoto údolí poskytovala dráhu toku důležité řece, Frazer, která, proplétající se od jihu k severu asi sto mil, vrhá se do úzkého mořského ramene, omezeného Buteským břehem, Vancouverským ostrovem a souostrovím, kterému vévodí.
Tento Vancouverský ostrov, dlouhý dvě stě padesát zeměpisných mil, je široký třiasedmdesát mil. Byl koupen Portugalci, byl uchvácen Španěly r. 1789. Byl třikrát prozkoumán Vancouverem, tehdy kdy se ještě nazýval Nutka, obdržel dvojí jméno, podle anglického námořníka a podle kapitána Quadry, pak se konečně dostal do, držení Velké Británie ke konci 18. století.
Jeho hlavní město je skutečně Viktoria, ale přední město je Nanaimo. Jeho bohatá ložiska uhlí, v nichž těžili z počátku zřízenci Společnosti Hudsonova zálivu, tvořila jedno z nejživějších odvětví obchodu San Franciska s různými přístavy západního pobřeží.
Poněkud dál k severu od Vancouverského ostrova je pobřeží zakryto Ostrovem královny Charlotty, nejdůležitějším ze souostroví tohoto jména, které doplňuje anglické državy uprostřed těchto končin Tichého oceánu.
Snadno lze, pochopit, že pan Cascabel pomýšlel rovněž málo navštívit toto hlavní město, jakoby nebyl myslel na to, navštívit Adelaide nebo Melbourne v Austrálii, Madras nebo Kalkatu v Indii. Veškerá jeho snaha se nesla k tomu, aby prošel údolím Frazeru tak rychle, jak to jeho potah dovoloval, stýkaje se jen s domorodým obyvatelstvem.
Ostatně malá společnost, mezitím co postupovala tímto údolím, snadno nacházela zvěř potřebnou pro svou obživu. Daňci, zajíci, koroptve se zde nacházeli v hojnosti a jak říkal pan Cascabel: „Aspoň sloužila k obživě poctivých tvorů zvěř, kterou ručnice jeho syna zasáhla jistým a smrtonosným olovem!… Není v jejich žilách anglosaská krev, a Francouzi je mohou bez výčitek svědomí pojídat!“ Když minul Fort Langley, vnikl povoz už hluboko do údolí Frazeru.
Marně by byl hledal sjízdnou cestu na této půdě, ponechané skoro sobě samé. Podél pravého břehu řeky se rozkládaly rozsáhlé pastviny, sousedící na západní straně s lesy, omezené na dalekém obzoru vysokými horami, jejichž vrcholky se odrážely na obloze, ponejvíce šedé.
Je třeba připomenout, že u New Westminsteru, jednoho z předních měst na Buteském pobřeží, položeném skoro při ústí Frazeru, byl Jean tak opatrný, že překročil tok řeky v prámu na přívoze, který byl zařízen mezi oběma břehy. Dobrá opatrnost, zajisté; když Belle pélerine vystoupila podél řeky až k jejím pramenům, potřebovala jen zahnout k západu. Byla to nejkratší cesta, také nejschůdnější, kterou se mohli dostat k tomuto cípu Aljašky, který zabíhá do hranice Britské Kolumbie.
Mimo to pan Cascabel, kterému dobře sloužila náhoda, se setkal s jistým Indiánem, který se nabídl, vést je až k ruským državám, neměli čeho litovat, že se svěřili tomuto poctivému domorodci. Znamenalo to sice zvýšení výdajů, ale bylo lépe nehledět na několik dolarů, když se jednalo o to, pojistit bezpečnost cestujících a rychlost cestování.
Průvodce se jmenoval Ro-No. Patřil k jednomu z těch kmenů, jejichž Tyhi-ové, jinak řečeno náčelníci, mají časté styky s Evropany.
Tito Indiáni se podstatně liší od Chillicotů, potměšilého, lstivého, ukrutného, divokého národa, před nímž je radno mít se na pozoru i na americkém severozápadě. Copak se tito lupiči několik let před tím r. 1864 nezúčastnili povraždění výpravy, která byla vyslána, aby vystavěla cestu na Buteském pobřeží? Nebo nepadl pod jejich ranami inženýr Waddington, nad jehož smrtí tolik truchlila celá osada? A konečně nen'kalo se tenkrát, že tito Chillicotové vyrvali jedné ze svých obětí srdce z těla a snědli je, jakoby to udělali australští lidojedi?
Proto Jean, když četl vypravování o tomto hrůzyplném vraždění na cestě Frederika Whimpera Severní Amerikou, měl za svou povinnost, upozornit otce na nebezpečí, které hrozilo ze srážky s Chillicoty; ale ovšem že s ostatními členy rodiny o tom nemluvil, aby je zbytečně nepolekal. Ostatně od této smutné události se tito Indiáni drželi zpět, drženi na uzdě pověšením několika svých soukmenovců, kteří byli přímo účastni této záležitosti. To potvrdil také průvodce Ro-No, který ubezpečoval cestující, že se nemají čeho bát na cestě po Britské Kolumbii.
Počasí bylo trvale krásné. Ano, už bylo mezi polednem a druhou hodinou cítit vedro. - Pupeny pukaly a rozvíjely se v listy na větvích, naplněných mízou; brzy budou listy i květy snoubit své jarní barvy.
Krajina poskytovala pohled, zvláštní v tuto dobu v severních krajinách. Údolí Frazeru bylo lemováno lesy, v nichž

převládaly severní druhy, cedry, jedle, a také Douglasovy pinie, z nichž některé, majíce při oddenku obvod patnáct metrů, vypínají své vrcholky do výše víc než sto stop nad zemí. Zvěře bylo hojnost v lesích i v širém poli, a i když se Jean příliš nevzdaloval od tábora, zaopatřoval snadno denní potřeby pro spižírnu.
Ostatně tato krajina neměla v žádném případě vzezření pouště. Tu a tam byly vesnice, kde Indiáni žili v dost dobré shodě s úředníky anglosaské správy. Na řece se objevovaly celé řady lodic z cedrového dřeva, které pluly po řece, unášeny proudem, anebo jely proti proudu, hnány vesly a plachtami.
Často se též setkali s houfy Indiánů, kteří se ubírali k jihu. Zahaleni do svých bílých, vlněných plášťů, si vyměnili s panem Cascabelem dvě nebo tři slova, který jim konečně začínal rozumět, ať to šlo jak to šlo, protože používali podivné nářečí, činučiny, v níž jsou k domorodé řeči přimísena anglická a francouzská slova.
„Sláva!“ zvolal, „už umím činucky!… zase jedna řeč, kterou mluvím, ačkoliv jsem se jí nikdy neučil!“
„Činuk“ je jméno, podle kterého - jak pravil Ro-No - se jmenuje řeč, kterou v západní Americe užívají různé kmeny až do krajin Aljašky. Není potřeba připomínat, že v tuto dobu, následkem toho, že brzy nastalo teplé počasí, zmizel úplně zimní sníh, ačkoliv někdy trvá až do dubna.
Cesta tedy pokračovala za nejpříznivějších poměrů. Aniž to příliš přeháněl, pobízel pan Cascabel potah do té míry, jak to dovolovala opatrnost, protože chvátal, aby se dostal z území Britské Kolumbie.
Teplota znenáhla stoupala, a nejlépe to bylo znát na moskytech, kteří se brzy stali nesnesitelnými. Nebylo tak snadné jim zakázat vstup do Belle pélerine, ani při opatrnosti, že se tam nikdy nesvítilo, jakmile nastala noc.
„Proklatá zvířata!“ zvolal jednoho dne pan Cascabel, když přestál boj s tímto dotěrným a rozdražďujícím hmyzem.
„Rád bych věděl, k čemu jsou ty ošklivé mouchy!“ zeptal se Alexandre.
„Jsou k tomu, aby nás žraly!…“ odpověděl Giroflier.
„A především, aby žraly Angličany v Britské Kolumbii!“ připojil pan Cascabel. „Proto, děti, žádnou nezabíjejte! Nebude jich nikdy příliš mnoho pro pány Englishe, a to mne těší!“ V této části cesty byl lov nanejvýš výnosný. Zvěř se vyskytovala hojně a obzvláště daňkové, kteří z lesů zabíhali až do roviny, aby se napojili čerstvou vodou Frazeru. Stále provázen Wagramem, mohl jich Jean zastřelit několik, a nepotřeboval se vzdálit víc, než kázala opatrnost - což by mohlo znepokojovat jeho matku. Někdy s ním šel na lov Alexandre, šťastný, že si poprvé může zastřílet, pod vedením svého staršího bratra, a bylo nesnadné říci, kdo byl svižnější a rychlejší v běhu, mladý lovec a nebo jeho chrt.
Jean měl ve svých loveckých zápiscích na svém vrubu teprve několik daňků, když se mu poštěstilo zastřelit bizona. Tento den se nacházel ve skutečném nebezpečí, protože zvíře tolik poraněné první ranou, se řítilo přímo na něho. Druhou ranou, kterou mu prohnal hlavou, se mu ho podařilo zastavit teprve v okamžiku, kdy hrozilo porazit, rozšlapat, probodat. Jak lze snadno pochopit, neměl za vhodné podat podrobnou zprávu o této události. Ale poněvadž se tento smělý čin udál několik set kroků od břehu Frazeru, museli se koně vypřáhnout, aby šli přivléct ohromné hovado, které se podobalo lvu se svou hustou hřívou.
Je známo, jak je ten přežvýkavec užitečný pro Indiány v prériích, kteří na něj neváhají podniknout útok buď oštěpem nebo šípy. Jeho kůže je lože ve wigwamu, je to pokrývka pro rodinu, a náleží k takovým „rouchům“, která se prodávají až za dvacet piastrů. Co se týče masa, suší je domorodci na slunci; řežou je na dlouhé řízky; což je skvostná výpomoc v měsících nouze.
Evropané z bizona obyčejně pojídají jenom jazyk - a je to opravdu nejchutnější část masa - malá společnost nebyla tak choulostivá.
Mladé žaludky ničím neopovrhovaly. Ostatně, toto maso připravovala Cornelie buď smažené, nebo pečené, nebo vařené tak chutně, že bylo prohlášeno za výtečné a stačilo na velký počet obědů. Ale z jazyka zvířete mohl každý obdržet jen malý kousek, a podle všeobecného úsudku nikdy nic lepšího nejedli.
Během prvních čtrnácti dní cesty Britskou Kolumbií se nepřihodilo nic zvláštního, co by zasluhovalo zmínku. Zatím se začaly časy měnit a nebyla vzdálená doba, kdy najednou lijáky, které postup k severu, jestli nezastaví úplně, tak aspoň valně ztíží. Bylo se také třeba obávat v těchto poměrech, že Frazer vystoupí ze svých břehů následkem silného rozvodnění. Toto vystoupení vody z břehů by přivedlo Belle pélerine do největších nesnází, ne-li do velikého nebezpečí.
Naštěstí, když nastaly deště, ačkoliv voda v řece rychle rostla, vystoupila přece jen až na pokraj břehů. Rovina tak unikla zatopení, které by ji bylo zaplavilo až na kraj lesů, rozkládajících se na prvních stráních údolí. Vůz postupoval na promoklé půdě velmi zvolna; ale pod jeho uzavřenou, důkladnou střechou, nalézala Cascabelova rodina ochranu, kterou jí už tolikrát poskytla proti vichrům a bouřím.

VII. KAPITOLA
Přes Caribou

Poctivý Cascabele, proč jsi nepřišel navštívit o několik let dříve krajinu, kterou před tvými kroky rozprostírá tato část Britské Kolumbie? Proč tě náhoda tvého potulného života sem nezavedla, když pokrývalo její půdu zlato a kdy jsi se potřeboval pouze sehnout, aby sis ho nasbíral? Ach, proč Jeanovo vypravování o této neobyčejné době bylo vyprávěním o minulosti a nikoliv o přítomnosti?
„Zde je Caribou, otče,“ řekl Jean, „ale snad nevíš, co to je Caribou?“
„Nemám o tom ani tušení,“ odpověděl pan Cascabel. „Je to zvíře o dvou nebo o čtyřech nohách?“
„Zvíře?“ zvolala Napoleonka. „Je veliké?… Je zlé?… Kouše?“
„Není to zvíře,“ odpověděl Jean, „je to prostě krajina, která má toto jméno, krajina zlata, Eldorado Britské Kolumbie. Jaké bohatství v sobě chovala a kolik lidí obohatila!“
„Současně, co jiní přišli úplně na mizinu, tuším?“ odvětil pan Cascabel.

„Opravdu, otče, a připojuji, že těch bylo víc. A přece zde byly tlupy zlatokopů, které vytěžily až dva tisíce hřiven zlata denně. V jistém údolí kraje Caribou, William Creeku, se nabíralo plnýma rukama!“
„Avšak nicméně, i když byla výnosnost tohoto údolí značná, přece sem přišlo mnoho lidí, aby z něho těžili. Proto následkem nahromadění se těch, kteří hledali zlato a veškeré té sebranky, která se za nimi táhla, se zde stal život nanejvýš obtížným, ani nemluvě o úžasném zdražení všech věcí. Potrava byla nesmírně drahá, libra chleba za dolar. V nezdravém prostředí se objevily nakažlivé nemoci. A posléze přišla bída a pak smrt na většinu těch, kteří přišli do Caribou. Copak se to samé nestalo již několik let před tím v Austrálii a v Kalifornii?“
„Otče,“ řekla pak Napoleonka, „bylo by to opravdu velmi hezké, kdybychom na své cestě nalezli velký kus zlata!“
„A co bys s ním dělala, drahoušku?“
„Co by s ním dělala?“ odpověděla Cornelie. „Dala by ho své matince, která by ho dovedla brzy proměnit v krásné peníze!“
„Nuže, hledejme!“ pravil Giroflier, „a zajisté něco najdeme, ledaže by…“
„Ledaže bychom nic nenašli, chceš říci?“ odpověděl Jean. „A to se jistě stane, ubohý Girofliere, neboť pokladna je prázdná, docela vyprázdněná!“
„Dobrá, dobrá…“ odpověděl Alexandre, „uvidíme.“
„Stůjte, děti!“ zvolal ihned pan Cascabel svým nejdůraznějším hlasem.“ Vyslovuji přísný zákaz obohatit se tímto způsobem! Zlato sebrané na anglické půdě!… Hanba!… Pryč odtud, rychle pryč odtud a neshýbejme se, abychom zdvihli zlatou hroudu, i kdyby byla tak veliká jako Giroflierova hlava. A až se dostaneme na hranice, i když tam nebude tabulka se slovy: »Račte očistit svou obuv!« očistíme ji, děti, abychom z této anglické země nic neodnesli!“ Stále ten samý César Cascabel. Avšak ať se upokojí.
Je pravděpodobné, že nikdo z jeho lidí nebude mít příležitost zdvihnout tu nejmenší hrudku.
Nicméně se za pochodu, přes zákaz pana Cascabela, ustavičně nesly pátravé zraky k zemskému povrchu. Všelijaký oblázek se zdál Napoleonce a zvláště Alexandrovi mít cenu zlata.
A pročpak ne? Copak není Severní Amerika, co se týká bohatství zlata, první? Copak Austrálie, Rusko, Venezuela, Čína, nenásledují teprve za ní?
Zatím začala doba dešťů. Každý den byl prudký liják a cestování se tak stalo velice obtížným.
Indiánský průvodce popoháněl potah. Obával se, aby se řeky nebo potoky, přítoky Frazeru, až dosud skoro vyschlé, náhlým přívalem vody nerozvodnily. Jak by je překročili, kdyby zde nebyly brody? Belle pélerine hrozilo nebezpečí, že by zůstala několik neděl vězet, pokud by trvala deštivá doba. Museli tedy spěchat, aby se z údolí Frazeru dostali.
Bylo řečeno, že Indiánů v této krajině se není více co obávat od té doby, co byli Chillicotové zatlačeni k východu.
Není nic pravdivějšího, avšak byla zde jistá zvířata - mezi jinými medvědi - s nimiž se setkat bylo spojeno se skutečným nebezpečím. Ano, přihodilo se, že Alexandre si udělal zkušenost za okolností, v nichž málem draze zaplatil, že neposlechl svého otce.
Bylo to 17. května odpoledne. Rodina udělala zastávku asi padesát kroků od potoka, který koně přešli suchými nohami. Tento potok, který měl vysoké břehy, by nebylo naprosto možné přebrodit, kdyby ho náhlé rozvodnění proměnilo na řeku.
Zastávka měla trvat několik hodin. Jean šel napřed na lov, ale Alexandre, ačkoliv měl rozkaz, aby se od tábora nevzdaloval, šel nikým nepozorován zpátky přes potok a měl s sebou jen provaz asi dvanáct stop dlouhý, otočený kolem pasu.
Chlapec měl svou myšlenku; uviděl nádherného ptáka s pestrobarevným peřím a chtěl ho sledovat, aby našel jeho hnízdo a pomocí provazu pak mohl snadno vyšplhat po kmeni na kterýkoliv strom, aby se ho zmocnil.
Když se takto vzdálil, dopustil se Alexandre vážné neprozřetelnosti, protože hrozila nepohoda. Těžká bouřka rychle vystupovala k obzoru.
Avšak pokuste se zadržet chlapce, který se žene za ptákem.
Mělo to za následek, že Alexandre brzy zabloudil do hustého lesa, jehož první větve se rozkládaly nad levým břehem potoka. Pták poletoval z větve na větev a zdálo se, že si libuje v lákání hocha.
Alexandre se celý oddal jeho pronásledování, zapomněl, že Belle pélerine se měla vydat za dvě hodiny na cestu a po dvaceti minutách, kdy opustil tábor, byl již na dobré půl míle v nejhlubším lese. Nebyly zde žádné cesty, jen uzounké stezky zarostlé hložím na úpatí cedrů a smrků.
Pták vyrážel radostné výkřiky, létal ze stromu na strom, zatímco Alexandre běžel, skákal jako mladá divoká kočka. Nicméně všechno jeho namáhání bylo marné a pták konečně zmizel v houští.
„Vlez mi na záda!“ zvolal Alexandre velice dopálen svým nezdarem.
Teprve nyní pozoroval skrz husté listí, že nebe je pokryté hustými mraky. Veliké záblesky se již míhaly nad temnou zelení.
Byly to první blesky, za kterými brzy následovalo hluboké, dlouho trvající hřmění.
„Je nejvyšší čas, abych se vrátil, co tomu řekne otec?“ pomyslel si hoch.
V tom okamžiku upoutal jeho pozornost zvláštní předmět, oblázek podivného tvaru, veliký jako smrková šiška, na kterém trčely kovové hrany.
Ihned si náš neposeda pomyslel, že je to zlatá hrouda, zapomenutá v této části Caribou. Radostně vykřikl, zdvihl ji, potěžkával v ruce, dal ji do kapsy a řekl si, že o tom nikomu nic nepoví.
„Uvidíme, co tomu řeknou později,“ šeptal si, „až ji vyměním za krásné zlaťáky!“ Sotva Alexandre zastrčil do kapsy svůj drahocenný oblázek, rozpoutala se bouřka silným zahřměním. Poslední ozvěna je ještě opakovala v prostoru, když se ozval divoký řev.
Asi dvacet kroků od houštiny stál ohromný medvěd grizzly.

A jakkoliv byl Alexandre statečný, pádil úprkem směrem k potoku.
Medvěd se ihned pustil za ním.
Kdyby se Alexandrovi podařilo doběhnout k potoku, dostat se na druhou stranu a schovat se do tábora, byl by zachráněn. Dovedli by již grizzlyho zadržet na levém břehu potoka, ano, zabili by ho a udělali by si z něho předložku k posteli.
Avšak již pršelo, jen se lilo, víc a víc se blýskalo a nebe se otřásalo burácením hromu. Alexandre promoklý až na kůži, šaty se mu při útěku lepily na tělo, byl v nebezpečí, že by mohl při běhu klopýtnout a upadnout a byl tak vydán zvířeti na milost a nemilost.
Přece však se mu podařilo, že zachoval od zvířete jistou vzdálenost a za méně než čtvrt hodiny dorazil ke břehu potoka.
Zde byla nepřekonatelná překážka. Potok se proměnil v prudkou bystřinu, valil kameny, unášel kmeny, větve, vyrvané dravými vlnami. Voda vystoupila až na pokraj břehu. Pustit se do toho víru, by znamenalo vrhnout se do záhuby, bez naděje na záchranu.
Alexandre si netroufal obrátit. Cítil za sebou medvěda v patách, přichystaného rozmačkat ho. A nebylo možné dát znamení Belle pélerine, sotva viditelné pod stromy.
Tu ho pud vedl, aby udělal skoro bez rozmyšlení, co by ho snad mohlo zachránit.
Stál zde pět kroků od něho strom, cedr, jehož dolejší větve se rozkládaly nad potokem.
Vrhnout se na tento kmen střední tloušťky, obejmout ho svýma rukama, vyšplhat se pomocí drsné kůry až na suky a prodrat se hořejšími větvemi, to hoch provedl velmi hbitě. Opice by nebyla ani obratnější, ani svižnější. Nebylo také divu u malého klauna, a mohl se domnívat, že je v bezpečí.
Naneštěstí to netrvalo dlouho. Neboť medvěd, který se dole postavil na stráž, se chystal vylézt nahoru a nebylo by pro hocha snadné mu uniknout, i kdyby se vyšplhal až na nejvyšší větve.
Alexandre však neztratil svou chladnou krev. Copak nebyl syn důstojný slavného Cascabela, zvyklého vyváznout zdravý a veselý z nejhorších zápletek?
Nyní bylo nutné opustit strom, ale jak? Pak se dostat přes řeku, ale jakým způsobem?
Následkem lijáku stoupla voda v potoku tak, že vystoupila z břehu a již se rozlévala na pravém břehu směrem k ležení.
Volat o pomoc?.. Nebylo možné, že by jeho volání bylo slyšet uprostřed tohoto zuřivého burácení. Ostatně jestliže pan Cascabel, Jean a Giroflier se vydali hledat nepřítomného, bylo to asi dopředu a nikoliv dozadu od Belle pélerine. Copak mohli tušit, že Alexandre šel zpátky přes potok?
Zatím se medvěd zvolna škrábal nahoru, ale lezl, a brzy se musel dostat k němu na vrcholek cedru, kam se Alexandre vyšplhal.
Tu napadla mladého neposedu myšlenka. Když uviděl, že některé větve se rozkládají na deset stop nad potokem, rychle rozvinul provaz, který měl otočený kolem pasu, udělal na něm uzel, který se mu podařilo dostat až na konec jedné vodorovné větve, pak tuto větev vzpřímil, táhl provaz k sobě a držel ji v této svislé poloze.
To všechno bylo vykonáno obratně, hbitě, s velkou duchapřítomností.
Nesměl ztrácet čas, medvěd se již doškrábal na suky a už se usazoval mezi větvemi. Avšak v tom okamžiku, když se zachytil konce vzpřímené větve, nechal se Alexandre vymrštit jako pružným pérem a byl vržen na druhou stranu potoka, jako kámen katapultem. Potom udělal mocným rozmachem přemet a padl na pravém břehu potoka na nohy, zatímco medvěd, celý vyjevený, se díval, jak mu jeho kořist upláchla vzduchem.
„Tady je, ničema!“ Touto pochvalou uvítal pan Cascabel návrat mladého neprozřetelníka v okamžiku, kdy sám přišel s Jeanem a Giroflierem na břeh potoka, když ho předtím marně hledali, neposedu, na opačné straně.
„Ničemo! Ty jsi nám nahnal strachu!“
„Nuže, tatínku, vytahej mně za uši!“ odpověděl Alexandre. „Zasloužím si to!“ Avšak místo, aby popadl svého syna za uši, neodolal pan Cascabel touze políbit ho na obě tváře a řekl:
„Podruhé ať to neuděláš, jinak…“
„… bys mne zase políbil!“ odpověděl Alexandre a dal svému otci velkou hubičku.
Potom zvolal:
„Hleďte, ten se napálil, pan medvěd! - Vypadá hloupě, jako prkenný panák!“ Jean by rád zastřelil zvíře, které se vzdalovalo, ale nebylo možné pomyslet na jeho pronásledování. Voda stále stoupala, museli rychle opustit zatopená místa a vrátit se k Belle pélerine.

VIII. KAPITOLA
Ve vesnici Lotrů

Týden nato, dne 20. května, se potah ocitl poblíž pramenů Frazeru. Ačkoliv déšť neustával ve dne v noci, musela tato nepohoda brzy skončit, jak ujišťoval průvodce.
Zatočili kolem pramenů řeky, dost hornatým krajem a ubírali se s Belle pélerine přímo k západu.
Ještě několik dní vytrvalého pochodu a pan Cascabel dorazí na hranice Aljašky.
Během posledního týdne na své cestě, kterou zvolil Ro-No, nenarazili ani na město ani na vesnici. Ostatně si mohli jen pochvalovat služby tohoto Indiána, neboť kraj dokonale znal.
Tento den upozornil průvodce pana Cascabela, že bude-li chtít, může udělat zastávku ve vsi, ležící nedaleko odtud, kde by čtyřiadvacetihodinový odpočinek mohl utahaným koním prospět.
„Co je to za vesnici?“ zeptal se pan Cascabel, stále nedůvěřivý, jednalo-li se o místní obyvatelstvo.
„Vesnice Lotrů!“ odpověděl průvodce. „Vesnice Lotrů?“ zvolal pan Cascabel.
„Ano,“ řekl Jean, „právě to jméno je na mé mapě, avšak nepochybně je to jméno některého indiánského kmene, jako

Lotyrů…“
„Dobrá, dobrá!… není zapotřebí tolik vysvětlování,“ odvětil pan Cascabel, „správně se tak jmenuje, je-li obývána Angličany, i kdyby jich tam bylo jen půl tuctu!“
Večer Belle pélerine vjela do této vesnice. Potřebovala již nanejvýš jen tři dny, aby dorazila na zeměpisnou hranici, která odděluje Aljašku od Britské Kolumbie.
Potom se panu Cascabelovi opět vrátí jeho veselá nálada, tak hodně pokažená na území Jejího britského Veličenstva.
Vesnice Lotrů byla obydlena indiánským obyvatelstvem; avšak v tu dobu tam bylo několik Angličanů, lovců z povolání anebo z pouhé záliby, kteří se tam zdržovali jenom po dobu lovu.
Mezi důstojníky posádky z Viktorie, kteří se tam nacházeli, byl jistý baronet, sir Edward Turner, nafoukanec, člověk surový, sprostý, velice domýšlivý na svou národnost - jeden z těch gentlemanů, kteří se domnívají, že je jim všechno dovolené jedině proto, že jsou Angličané.
Není třeba připomínat, že nenáviděl Francouze aspoň tolik, jako pan Cascabel nenáviděl jeho krajany. Snadné je poznat, zdali byli stvořeni, aby se shodli!
Ještě večer v den zastávky, kdy pan Cascabel, Jean a Giroflier odešli, aby nakoupili zásoby, se přihodilo, že oba baronetovi psi se setkali poblíž Belle pélerine s Wagramem a Marengem, kteří patrně sdíleli národní antipatie svého pána.
Z toho vznikla neshoda mezi pudlíkem a chrtem na jedné a mezi pointery na druhé straně, nato štěkot, kousání, rvačka a konečně zakročení vlastníků.
Když sir Edward Turner slyšel ten lomoz, vyšel z domu, ve kterém bydlel na konci vesnice a přišel hrozit svým bičem oběma psům pana Cascabela. Ten se ihned vyřítil před baroneta a začal se ujímat svých zvířat. Sir Edward Turner - vyjadřoval se ve velmi správné francouzštině - ihned poznal, s kým má tu čest a ze zvyku popustil uzdu své drzosti, neostýchal se nakládat „po britsku“ zvlášť s komediantem a rovněž s jeho lidmi.
Je snadné si domyslet, co asi pociťoval pan Cascabel při takových řečech.
Nicméně, nechtěl vyvolat nějakou nepříjemnou zápletku - zvlášť ne v anglické provincii - a následkem toho potíže, které by mohly zpozdit jeho cestu, ovládl se a odpověděl tónem, který neobsahoval nic neslušného:
„Vaši psi to byli, pane, kteří začali útok na mé psy!“
„Na vaše psy!…“ odsekl baronet. „Na tatrmanovy psy! Nejsou hodni jiného přivítání, než holí nebo bičem!“
„Upozorňuji vás,“ odpověděl pan Cascabel, který se přes své předsevzetí, že zůstane klidný, rozohnil, „že není hodné gentlemana, co říkáte!“
„A přece je to jediná odpověď, kterou si zaslouží člověk vašeho druhu!“
„Pane, já jsem zdvořilý… a vy jste jen hrubián!“
„Mějte se na pozoru! Osmělujete se vzdorovat baronetovi, siru Edwardovi Turnerovi!“ Pana Cascabela se zmocnil hněv a s bledou tváří, s planoucíma očima, se zaťatými pěstmi se blížil k baronetovi; tu však přiběhla Napoleonka.
„Otče, pojď!…“ řekla. „Matinka ti něco chce.“ Cornelie poslala svou dceru, aby přivedla pana Cascabela do Belle pélerine.
„Hned, hned!“ odpověděl. „Řekni matince, aby počkala, až budu hotový s tímto gentlemanem, Napoleonko!“ Při tomto jménu vyrazil baronet co nejposupnější smích.
„Napoleonka!“ opakoval, „Napoleonka, tato žabka!… Jméno toho netvora, který…“ Tentokrát to bylo víc, než mohl pan Cascabel snést. Pokročil se založenýma rukama až k baronetovi.
„Vy mne urážíte!“ pravil.
„Že vás urážím - vás?“
„Mne, a urážíte velikého muže, který by váš ostrov spolkl, kdyby tam přistál.“
„Opravdu?“
„Jako ústřici by ho vysrkl!“
„Bídný padouchu!“ zvolal baronet.
Ustoupil trochu nazpátek a chystal se k boxování, připravený k útoku.
„Ano, urážíte mne, pane baronete, a zodpovíte se mi z toho!“
„Zodpovídat se komediantovi!“
„Protože jste ho urážel, učinil jste ho sobě rovným! A budeme se bít na kordy, na pistole, šavle, čímkoliv chcete… ano, i pěstmi!“
„Pročpak ne jitrnicemi!“ odbyl ho baronet, „jako vaši kašpaři ve vaší boudě?“
„Braňte se!“
„Copak se někdo bije s tulákem po trzích?“
„Ano,“ zvolal pan Cascabel, jehož zuřivost dostoupila svého vrcholu, „ano, bijte se… anebo se necháte bít!“
A nepomyslel na to, že by jeho protivník byl v boxování ve výhodě, v němž podobní gentlemani vynikají, chtěl se na něj vrhnout, ale v tom zakročila Cornelie.
V tom okamžiku přispěchalo několik důstojníků od pluku sira Edwarda Turnera, jeho přátelé na lovu a přidali se k baronetovi s úmyslem, že ho nenechají zahodit se s „podobným člověkem“, zahrnovali Cascabelovu rodinu nadávkami.
Tyto nadávky však nemohly rozčílit vznešenou Cornelii - aspoň ne, jak se zdálo. Spokojila se s pohledem, vrženým na sira Edwarda Turnera, který v sobě neměl pro útočníka na jejího manžela nic povzbuzujícího.
Jean, Giroflier a Alexandre rovněž přiběhli a hádka hrozila bitkou, když paní Cascabelová zvolala:
„Pojď, Césare, a vy, děti, také pojďte! - Pojďme všichni do našeho vozu, a to rychle!“ A bylo to řečeno tak velitelským tónem, že si nikdo netroufal tento rozkaz neuposlechnout.
Jaký večer strávil pan Cascabel!… On toho nenechá!… On, dotknutý ve své cti, dotknutý v osobě svého hrdiny!…

Potupen Englishmanem!… Chtěl ho jít vyhledat, chtěl se s ním bít, se všemi jeho přáteli, proti všem lotrům této vesnice Lotrů! A jeho děti ho chtěly provázet. I Giroflier, který nemluvilo ničem jiném, než že ukousne některému Angličanovi nos… ledaže by to bylo ucho.
Cornelii to stálo opravdu velikou námahu, aby upokojila zuřivce. Ve svém nitru sama uznávala, že všechna vina je na straně toho sira Edwarda Turnera, nemohla popřít, že nejdříve vůči jejímu muži, pak vůči celé rodině jednal, jak se nemá zacházet ani s tuláky nejhoršího druhu!
Nicméně nechtěla, aby se jejich postavení zhoršilo, neustoupila, vzdorovala bouři a když naposledy její muž vyslovil vůli, že půjde baronetovi dát výprask, odpověděla mu:
„Zakazuji ti to, Césare!“ A pan Cascabel, poslušný své manželky, se tomu musel podrobit.
Ó, jak si přála, aby tu již bylo ráno, aby již měli za sebou tu prokletou vesnici! Nebude prý mít pokoj, dokud celá rodina nebude několik mil dál na severu. A aby byla zcela ubezpečená, že v noci nikdo nevyjde, nejen že pečlivě uzavřela dveře Belle pélerine, ale zůstala venku na stráži.
Hned brzy ráno, dne 27. května, ve tři hodiny probudila Cornelie kdekoho. Kvůli větší bezpečnosti chtěla odcestovat než se rozední, dokud by ještě všichni Indiáni i Angličané spali. Byl to nejlepší prostředek jak zabránit, aby znovu nevypukl spor. Ale i v tuto dobu - je slušné zmínit se o této podrobnosti - se zdálo, že tato důstojná žena měla naspěch, opustit ležení. Velice rozčilena, s nepokojným pohledem, se zaníceným zrakem, hleděla hned vpravo, hned vlevo, hartusila, hubovala, zlobila se na svého manžela, na své syny, na Girofliera, kteří podle jejího přání dost nepospíchali.
„Za kolik dní překročíme hranice?“ zeptala se průvodce.
„Za tři dny,“ odpověděl Ro-No, „když nebudeme na cestě ničím zdrženi.“
„Vzhůru!“ zvolala Cornelie. „A především, ať nás nikdo nevidí odjíždět!“ Nicméně si nemyslete, že by pan Cascabel spolkl urážky včerejšího dne. Opustit tuto vesnici, nezaplatit tomu baronetovi, co mu byl dlužný, bylo kruté pro Francouze z Normandie, stejně jako pro vlastence.
„Zde je vidět, co z toho vzniká, když člověk vkročí do země Johna Bulla!“ Avšak chtělo-li se mu obejít si vesnici v naději, že se setká se sirem Edwardem Turnerem, vrhnul-li pohled na uzavřené okenice domu, ve kterém tento gentleman bydlel, netroufal se vzdálit od strašné Cornelie.
Ta ho ani na okamžik nespustila z očí.
„Kam jdeš, Césare?… Zůstaň zde, Césare! Zakazuji ti hnout se, Césare!“ Pan Cascabel slyšel pořád jen tohle. Nikdy se necítil do té míry pod vládou výtečné a pánovité družky svého života.
Naštěstí, díky stálému naléhání, byly přípravy rychle dokončeny a potah zaujal svoje místo. Ve čtyři hodiny ráno psi, opice a papoušek, muž, synové i dcera, všichni byli zavřeni v místnostech Belle pélerine a na ní se vpředu usadila Cornelie. Pak když Giroflier a průvodce se postavili ke koním, bylo dáno znamení k odjezdu.
Čtvrt hodiny nato zmizela vesnice Lotrů za záclonou velikých stromů, které se táhly kolem ní. Začínalo se rozednívat. Panovalo úplné ticho. Nebylo vidět ani živáčka na povrchu dlouhé roviny, která se táhla směrem k severu.
A konečně, když si byla úplně jistá, že se odjezd uskutečnil, aniž ve vsi vzbudil pozornost, když Cornelie měla úplnou jistotu, že ani Indiáni, ani Angličané nepomýšleli na to, zdržovat je v jejich další cestě, hluboce si s uspokojením oddychla, čímž se její manžel cítil být poněkud uražený.
„Ty ses těch lidí tolik bála, Cornelie?“ zeptal se jí.
„Velice jsem se bála!“ odpověděla prostě.
Následující tři dny uplynuly, aniž přivodily nějakou událost, a jak průvodce řekl, dorazili konečně na nejzazší hranice Britské Kolumbie.
Belle pélerine šťastně překročila hranice Aljašky a mohla se zastavit. Když byli zde, potřebovali se pouze vyrovnat s Indiánem, který se zdál být stejně horlivý jako věrný, a poděkovat mu za jeho služby. Potom se Ro-No s rodinou rozloučil, naznačil jim, kterým směrem by se měli dát, aby se nejkratší cestou dostali do Sitky, hlavního města ruských držav v Americe.
Nyní, když už nebyl na anglickém území, zdálo se, že by pan Cascabel měl volněji dýchat.
Avšak nikoliv! Po třech dnech se ještě nezotavil z výjevu, který se odehrál ve vesnici Lotrů. Stále mu to leželo na srdci. Nemohl se zdržet, aby Cornelii řekl:
„Měla bys mne nechat vrátit se zpátky, abych vyrovnal svůj účet s mylordem…!“
„Stalo se, Césare!“ odpověděla prostě paní Cascabelová.
„Ano, stalo se a dobře se to stalo!“ V noci, mezitím, co celý svět spal v ležení, obcházela Cornelie kolem baronetova domu a zpozorovala ho v okamžiku, když vyšel, aby se odebral na čekanou, šla několik set kroků za ním. A jakmile se ocitl v lese, „první cena z Chicagského zápasu“ mu nadělila jeden z těch výprasků, které položí muže na zem. Sir Edward Turner, celý zbitý, byl nalezen a sebrán teprve druhý den ráno, a nosil asi dlouho známky svého setkání s touto spanilou ženou.
„Ó, Cornelie!… Cornelie!“ zvolal její manžel a tiskl ji ve své náruči, „ty jsi pomstila moji čest!… Byla jsi zajisté hodna, stát se Cascabelovou!“

IX. KAPITOLA
Zákaz překročit hranice

Aljaška je část pevniny na severovýchodě Severní Ameriky, rozložená mezi padesátým druhým a sedmdesátým druhým stupněm šířky. Celou ji napříč protíná arktický polární kruh, který prochází Beringovým průlivem.
Pohleďte trochu pozorněji na mapu a uvidíte dost zřetelně, že pobřeží představuje tvář židovského rázu. Čelo se táhne

mezi mysem Lisbonnem a Barrowovým mysem, oční důlek je Kotzebueův záliv, nos je mys prince Waleského; ústa jsou Nortonský záliv a obvyklá židovská brada je poloostrov Aljaška, a prodlužuje se do řady ostrovů, které se táhnou do Tichého oceánu. Co se týče hlavy, končí se prodlouženými horami Ranges, jejichž poslední svahy zanikají v Ledovém moři.
To byla krajina, kterou se měla ubírat Belle pélerine cestou dlouhou šest set mil.
Je samozřejmé, že Jean bedlivě prostudoval mapu, její hory, tok vod, uspořádání pobřeží a konečně cestu, kterou by měli sledovat. Ano, měl i malou přednášku o tomto tématu, přednášku, kterou rodina vyslechla s největší dychtivostí a napjatostí.
Tak se stalo, že všichni - i Giroflier - věděli, že tato krajina, ležící na severozápadě americké pevniny, byla nejprve navštívena Rusy, pak Francouzem Lapérousem a Angličanem Vancouverem, konečně Američanem MacClurem za jeho výpravy při hledání sira Johna Franklina.
Ve skutečnosti to byla krajina prozkoumaná pouze zčásti - cestami Frederika Whimpera a plukovníka Bulxleye r. 1865, kdy se jednalo o to, položit podmořský kabel mezi Starým a Novým světem přes Beringův průliv. Až do této doby bylo vnitrozemí Aljašky procestováno pouze cestujícími obchodních společností s kožešinami a kůžemi.
V té době se v mezinárodní politice vyskytla slavná Monroeova nauka, podle které celá Amerika má náležet Američanům.
Jestliže by jim osady Velké Británie mohly připadnout až někdy ve vzdálené budoucnosti, snad by Rusko svolilo postoupit Unii Aljašku, to znamená čtyřicet pět tisíc čtverečních mil. Proto byly k ruské vládě v Petrohradě v tomto smyslu vzneseny vážné dotazy.
Ve Spojených státech se zpočátku poněkud smáli Stewardovi, státnímu sekretáři, když vyhlásil záměr získat tuto Walrus-Siu, tuto „zemi mrožů“, protože nikdo nevěděl, co si s ní počít. Nicméně Steward trval na svém s pravou americkou umíněností a r. 1867 dospěly věci velmi daleko. Ano, může se říci, že jestliže smlouva mezi Amerikou a Ruskem není doposud podepsána, může se tak stát dnes nebo zítra.
Bylo to dne 31. května, kdy rodina Cascabelova udělala zastávku na hranici pod skupinou vysokých stromů. V tom místě se nacházela Belle pélerine na území Aljašky v plné ruské državě, a nikoliv už na půdě Britské Kolumbie. Pan Cascabel mohl být z tohoto důvodu uspokojen. Také se mu navrátila jeho veselá mysl a to tak nakažlivým způsobem, že ji sdílela celá rodina. Nyní jejich cesta, která je měla vést k hranicím evropského Ruska, již více neopustí ruské území. Copak nejsou provincie Aljaška nebo asijská Sibiř, tyto širošíré kraje, pod carskou vládou?
Večeře byla veselá. Jean zastřelil velikého tučného zajíce, kterého Wagram vyplašil z houštiny. Byl to pravý ruský zajíc, prosím!
„A vypijeme dobrou láhev!“ řekl pan Cascabel. „Pane Bože! Zdá se, že se to lépe dýchá za tou hranicí. Je to ruský vzduch, smíchaný s americkým! Dýchejte z plných plic, děti! Neostýchejte se! - Je ho dost pro celý svět i pro Girofliera, ačkoliv má nos dlouhý jako loket! - Ach!
Celých pět neděl jsem se dusil cestou po té proklaté Britské Kolumbii!“ Když byla večeře u konce a poslední kapka z dobré láhve vysrknuta, odebral se každý do svého oddělení a na svoje lože. Noc proběhla v naprostém klidu. Nebyla narušena ani šelmami, které se přibližovaly, ani kočovnými Indiány, kteří se objevili. Ráno byli koně i psi ze své únavy úplně zotaveni.
Ležení bylo vyzdviženo časně zrána a hosté pohostinného Ruska, této „sestry Francie“, jak řekl pan Cascabel, se chystali k odjezdu.
Netrvalo to dlouho. Asi před šestou hodinou ráno se ubírala Belle pélerine směrem k severozápadu, aby dorazila k Simpsonově řece, kterou by bylo snadné přejít na brodu.
Tento výběžek, který Aljaška vysílá k jihu, je úzký pruh, pojmenovaný podle generála Thlinkithena, před nímž se kupí směrem na západ řada ostrovů a souostroví, jako jsou ostrovy prince Waleského, Croozerovy, Kujuovy, Baranowy, ostrov Sitka aj. Na tomto posledním ostrově leží hlavní město ruské Ameriky, které má též jméno Nový Archangelsk. - Jakmile by dorazila Belle pélerine do Sitky, hodlal se tam pan Cascabel několik dní zdržet, hlavně aby si tam odpočinuli, a pak také proto, aby učinili přípravy k dokončení této první části své cesty, která je měla vést k Beringovu průlivu. Tato cesta je nutila sledovat pruh pahorkovité země podél pobřežního pohoří.
Pan Cascabel se tedy vydal na cestu, avšak neučinil ještě ani krok na půdě Aljašky a náhle ho zastavila překážka, která se zdála, že bude nepřekonatelná.
Přívětivé Rusko, „sestra Francie“, nezdálo se být v náladě, aby přijalo pohostinsky tyto „francouzské bratry“, kteří tvořili Cascabelovu rodinu.
Ve skutečnosti se Rusko představilo v podobě tří pohraničních strážníků, statečných a rázovitých postav, s dlouhými vousy, velkými hlavami, ohrnutými nosy, kalmuckého vzezření, oděných do tmavobarevných ruských uniforem, kteří měli na hlavě svou plochou čepici, která nahání spasitelný respekt tolika milionům lidí.
Na pokyn náčelníka těchto strážníků se Belle pélerine zastavila, a Giroflier, který řídil potah, zavolal svého pána.
Pan Cascabel se objevil u dveří první místnosti a k němu se připojili jeho synové a jeho žena. Potom všichni sestoupili, poněkud znepokojeni těmito uniformami.
„Vaše průvodní listy?“ otázal se strážník v ruské řeči - v řeči, které pan Cascabel v těchto okolnostech porozuměl až příliš dobře.
„Průvodní listy?“ zeptal se.
„Ano! Není dovoleno vkročit bez průvodních listin do carovy říše!“
„Ale my žádné nemáme, drahý pane,“ odpověděl zdvořile pan Cascabel.
„Pak tedy nesmíte přes hranice!“ Bylo to jasné a určité, jako když se někomu zavřou dveře před nosem.
Pan Cascabel se ušklíbl. Pochopil, jak přísné jsou předpisy ruské vlády, a bylo nejisté, že by se dostal k cíli

vyjednáváním. Byla to opravdu neuvěřitelně zlá náhoda, že se setkali s těmito strážníky zrovna na místě, kde Belle pélerine překročila hranice.
Cornelie a Jean očekávali s velkou úzkostí výsledek této rozmluvy, na které záviselo dokončení cesty.
„Stateční Rusové!“ řekl pan Cascabel, povznesl svůj hlas a rozkládal rukama, aby dodal váhy své řeči, „jsme Francouzi, kteří cestují pro zábavu, a troufám si říci, i pro zábavu jiných, a obzvláště pro zábavu šlechetných boj arů, ráčí-li nás laskavě poctít svojí návštěvou! - Domnívali jsme se, že se můžeme obejít bez papírů, když šlo o to, abychom vkročili na půdu Jeho Veličenstva cara, imperátora veškeré Rusi!“
„Vkročit bez zvláštního povolení na jeho území,“ odpověděli mu, „to se nikdy nestalo… nikdy!“
„Snad by se to jednou mohlo stát… jen jednou?“ začal pan Cascabel opět mluvit hlasem, který se obzvláště snažil lichotit.
„Nikoliv,“ odpověděl strážník vzpurným a úsečným tónem. „Tedy zpátky a bez otálení!“
„Avšak, konečně,“ otázal se pan Cascabel, „kde si lze tyto průvodní listy opatřit?“
„To je vaše věc!“
„Nechte nás dojít až do Sitky a zde prostřednictvím francouzského konzula…“
„V Sitce není francouzský konzul! A ostatně, odkud přicházíte?“
„Ze Sacramenta!“
„Měli jste si opatřit průvodní listy v Sacramentu!… Je tedy zcela neprospěšné, aby jste se zde déle zdržovali!“
„Naopak, je to velice prospěšné,“ ujal se pan Cascabel opět slova, „poněvadž jsme na zpáteční cestě do Evropy…“
„Do Evropy… tímto směrem?“ Pan Cascabel pochopil, že jeho odpověď ho mohla učinit velice podezřelým, neboť vracet se touto cestou do Evropy, bylo poněkud neobvyklé.
„Ano,“ řekl, „jisté okolnosti nás přinutily učinit tuto okliku.“
„Na tom moc nezáleží!“ odtušil strážník. „Na ruské území se nevstupuje bez průvodních listů.“
„Jedná-li se jen o to napravit povinnosti,“ řekl na to pan Cascabel, „snad se dorozumíme?“ A když to říkal, mrkl okem naprosto srozumitelným způsobem.
Ale nezdálo se, že nastane dorozumění i za těchto okolností.
„Stateční Rusové,“ pokračoval pan Cascabel, který pochyboval o výsledku, „copak je možné, že byste ještě nikdy neslyšeli o Cascabelově rodině?“
Řekl to, jakoby Cascabelova rodina byla na úrovni s rodem Romanovců!
Ani to však nepomohlo! Museli se otočit a vrátit se zpět. Strážníci prováděli svůj přísný a neúprosný rozkaz tak daleko, že zavedli Belle pélerine zpět přes hranice s rozhodným zákazem, nikdy ji více nepřekročit. Tak se stalo, že se pan Cascabel octnul na území Britské Kolumbie celý malomyslný.
Bylo to, každý to uzná, velice nepříjemné postavení a zároveň velice znepokojující. Všichni byli zaraženi. Museli se vzdát cesty, kterou přijali s takovým nadšením. Cesta západem, návrat do Evropy přes asijskou Sibiř, se stala nemožnou pro nedostatek průvodních listin. Dostat se do New Yorku přes Daleký západ se patrně mohlo uskutečnit za obvyklých okolností. Avšak, jak se dostat přes Atlantický oceán bez lodi a jak se přepravit na palubě lodi bez peněz na zaplacení lístků?
Že by po cestě bylo možné opatřit si sumu potřebnou na toto vydání, nebylo rozumné doufat. Ostatně, jaký čas by to vyžadovalo, než by se suma nastřádala! Rodina Cascabelova - proč bychom to nepřiznali - musela již být ve Spojených státech zevšednělá. Za dvacet let nebylo město ani městečko podél Great-Trunku, do něhož by nevstoupila.
Nyní by ani po centech nevybírala, co jindy vybírala po dolarech. Nikoliv! Podniknout cestu k východu by znamenalo nekonečné protahování, snad by uplynula léta, než by mohli odplout do Evropy. Především bylo nutné za každou cenu nalézt způsob, jak by se Belle pélerine dostala do Sitky. To si říkali a tak přemýšleli členové této zajímavé rodiny, když je tři pohraniční strážníci ponechali jejich trudnému rozjímání.
„Dostali jsme se do krásné úzké uličky!“ řekla Cornelie, potřásajíc hlavou.
„Je to nejen úzká ulička,“ odpověděl pan Cascabel, „je to slepá ulička, z které není východu!“ Nuže, starý bojovníku, bojovníku z veřejných zápasišť, jestlipak budeš mít dostatek prostředků, aby se ti podařilo zvítězit nad zlým osudem? Nebo se necháš porazit zlým protivenstvím? Nebo se tobě, komediantovi, kovanému vším chytráctvím a šibalstvím, nepodaří, přes všechny překážky dostat se přes hranice? Nebo je tvůj pytel moudrosti vyprázdněn? Copak nezvítězí tvoje vynalézavost, tak plodná v různých prostředích?
„Césare,“ řekla tehdy Cornelie, „poněvadž se ti proklatí strážníci zrovna v tomto okamžiku vyskytli, aby nám zabránili překročit hranice, zkusme to, obrátit se na jejich představeného!“
„Jejich představeného!“ zvolal pan Cascabel. „Avšak jejich představený je gubernátor Aljašky, nějaký ruský plukovník, rovněž nepřístupný, jako jeho lidé, a který nás pošle k čertu!“
„Ostatně určitě sídlí v Sitce,“ podotkl Jean, „a právě do Sitky nám zabraňují jít.“
„Snad,“ připomenul dost důmyslně Giroflier, „by ti strážníci neodepřeli, dovést jednoho z nás ke gubernátorovi…“
„Skutečně, Giroflier má pravdu,“ odpověděl pan Cascabel. „Je to výtečná myšlenka!“
„Jen jestli není špatná,“ připojil Giroflier svou obvyklou opravu.
„Stojí to za pokus, dříve než se obrátíme zpět,“ odpověděl Jean, „a chceš-li, otče, půjdu…“
„Nikoliv, bude lépe, půjdu-li já,“ řekl pan Cascabel. „Je to daleko do Sitky od hranic?“
„Asi sto mil,“ řekl Jean.
„Nuže, za deset dní mohu být zase zpět v táboře. Počkejme do zítřka a zkusíme štěstí.“ Ráno před východem slunce se dal pan Cascabel do hledání strážníků. Setkat se s nimi netrvalo ani tak dlouho, ani to nebylo nesnadné, neboť zůstali v okolí, aby hlídali Belle pélerine.
„Jste ještě zde?“ vykřikli na něj hromovým hlasem.

„Ještě jsem zde!“ odpověděl pan Cascabel se svým nejpříjemnějším úsměvem.
Činil všechny možné poklony ruským úřadům a pak vyřkl svoje přání, aby byl předveden před Jeho Prevoschoditelstvo gubernátora Aljašky. Nabídl se, že zaplatí výlohy spojené i s dopravou „ctihodného činovníka“, který by ho ráčil provázet, ano, neopomenul též dát vyhlídku na hezkou odměnu hotovými penězi pro muže šlechetného a oddaného, který… atd.
Návrh se minul cíle. Vyhlídka na slušnou odměnu neměla rovněž žádoucí výsledek. Bylo pravděpodobné, že strážníci, umínění jako celníci a zarputilí jako akcizáci, začínali toto naléhání, překročit hranice Aljašky, shledávat jako svrchovaně podezřelé.
Jeden z nich mu rozkázal, aby šel okamžitě zpátky a dodal:
„Jestliže vás ještě potkáme na ruském území, neodvedeme vás do Sitky, ale do nejbližší pevnůstky. A když se tam někdo dostane, nikdy neví, kdy a jak z ní vyjde!“ Pan Cascabel byl odveden k Belle pélerine, což se neobešlo bez několika postrků a štulců a jeho utrápené vzezření okamžitě prozradilo, jak pochodil.
Cožpak se Cascabelův pojízdný příbytek měl proměnit v usedlé obydlí? Copak měla kocábka, která převážela komedianta a jeho jmění, zůstat na hranici Britské Kolumbie a Aljašky, jako koráb, kterého zpět ustupující moře zanechá na suchu uprostřed skalisek? Opravdu se toho mohli velice obávat.
Jak smutný byl den, který uplynul za těchto okolností, a rovněž následující dny, v nichž se rodina nemohla usnést na nějakém rozhodnutí.
Naštěstí neměli nedostatek potravy; zbývala jim dostatečná zásoba konzerv, které ostatně hodlali obnovit v Sitce. Mimo to byla v okolí hojnost zvěře. Jean a Wagram měli starost pouze o to, aby nešli z území Britské Kolumbie. Jinoch by to byl přinejmenším odpykal zabavením ručnice a pokutou ve prospěch ruské státní pokladny.
Pana Cascabela a jeho rodiny se zmocnila opravdová sklíčenost.
Ano, zdálo se, že i zvířata na ní mají svůj podíl. Jako méně švitořil, než obyčejně. Psi se sklopeným ocasem vyráželi táhlé, žalostné vytí. John Bull si nejvíce liboval v ušklíbání a přemetech. Jedině Vermouth a Gladiator vypadali spokojeně, protože neměli na práci nic jiného, než spásat tučnou a svěží trávu, kterou jim poskytovala okolní rovina.
„A přece se musíme rozhodnout!“ opakoval pan Cascabel a přeložil ruce na prsou.
Určitě, ale jak?… Jak? A to právě pana Cascabela nemuselo přivádět do rozpaků, neboť popravdě řečeno, neměl žádnou jinou volbu, musel se vrátit nazpátek, protože mu bylo zakázáno jít dopředu. Skončit cestu na západ, kterou tak odhodlaně začali! Bylo nutné vrátit se na proklatou půdu Britské Kolumbie, a pak se pustit prériemi Dalekého západu, aby se dostali na pobřeží Atlantického oceánu! Až se jednou dostanou do New Yorku, co potom budou dělat? Snad některé milosrdné duše učiní sbírku, aby umožnily rodině návrat do vlasti? Jaké je to ponížení pro tyto statečné lidi, kteří se vždy živili svou prací, kteří nikdy nenastavili ruce k prosbě, neklesli tak hluboko, že by přijali almužnu! Zatracení bídní ničemové, kteří je oloupili o jejich jměníčko v průsmycích Sierry Nevady!
„Nebudou-li pověšeni v Americe, nebo svázáni do kozelce ve Španělsku, sťati gillotinou ve Francii nebo naraženi na kůl v Turecku,“ opakoval pan Cascabel, „pak na světě není žádná spravedlnost.“ Konečně se rozhodl.
„Zítra se vydáme na cestu!“ řekl večer dne 4. června. „Vrátíme se do Sacramenta, a pak…“ Nedokončil větu. V Sacramentu se teprve uvidí! Ostatně, pro odjezd bylo vše připraveno. Bylo jen třeba zapřáhnout, pak se otočit s koňmi směrem k jihu.
Tento poslední večer na hranicích Aljašky byl ještě smutnější. Každý byl ve svém koutku, nic nemluvili. Byla hluboká tma. Veliké mraky se v nesouladu hnaly po nebi, podobné ledovým krám, unášeným mořským proudem, které prudký vítr žene k východu. Pohled nemohl utkvět ani na jediné hvězdě, a srpek nového měsíce právě zašel za vysokými horami pod obzor.
Bylo kolem deváté hodiny, když pan Cascabel svým lidem dal rozkaz, aby šli spát. Belle pélerine se měla dát tou samou cestou, kterou jela od Sacramenta, a to bez průvodce, nebylo těžké vyznat se na cestě.
Až by se dostali k pramenům Frazeru, potřebovali jen sestupovat údolím až na hranice teritoria Washington.
Giroflier se chystal zavřít dveře první místnosti, když dal oběma psům dobrou noc, a najednou se v nevelké vzdálenosti rozlehla rána.
„Zdá se, že to byl výstřel!“ zvolal pan Cascabel.
„Ano, někdo vystřelil!“ odpověděl Jean.
„Bezpochyby nějaký lovec!“ řekla Cornelie.
„Lovec… v tak tmavé noci?“ podotkl Jean. „To není pravděpodobné!“ V tom okamžiku se rozlehla druhá rána a bylo slyšet výkřiky.

X. KAPITOLA
Kayeta

Při těchto výkřicích se pan Cascabel, Jean, Alexandre a Giroflier vyřítili z vozu.
„Tam je to!“ řekl Jean a ukazoval na pokraj lesa, který se táhl podél hranice.
„Naslouchejme ještě!“ odpověděl pan Cascabel.
Bylo to zbytečné. Žádný jiný výkřik již vzduchem nezazněl, žádná rána po prvních dvou nenásledovala.
„Stalo se neštěstí?“ otázal se Alexandre.
„Určitě,“ odpověděl Jean, „jisté je, že tyto výkřiky byly voláním o pomoc, a že v tomto směru je někdo v nebezpečí.“
„Musíme mu jít na pomoc!“ řekla Cornelie.
„Ano, děti, pojďme,“ odpověděl pan Cascabel, „a dobře se ozbrojme!“ Podle všeho to nevypadalo na pouhé neštěstí. Snad se některý cestující stal obětí útoku na aljašských hranicích. Proto bylo prozřetelné být přichystáni k obraně sebe

sama, stejně jako jiného.
Téměř okamžitě pan Cascabel a Jean, každý ozbrojený ručnicí, A1exandre a Giroflier, oba s revolvery, opustili Belle pélerine, kterou měla hlídat Cornelie s oběma psy až do jejich návratu.
Kráčeli asi pět až šest minut podél kraje lesa. Chvilkami se zastavovali, aby naslouchali; vůbec žádný zvuk nerušil noční ticho. Nicméně si byli jisti, že výkřiky pocházely z této strany, a to z dosti malé vzdálenosti.
„Jestli jsme se nestali hříčkou přeludu?“ podotkl pan Cascabel.
„Nikoliv, otče,“ odpověděl Jean, „není to možné! Co je to, slyšíš?“ Tentokrát to bylo opravdu volání, nikoliv ale volání mužským hlasem, jako poprvé, ale hlasem ženy nebo dítěte.
Noc byla velice tmavá, a ve stínu stromů nebylo nic vidět na vzdálenost několika metrů.
Giroflier sice navrhl, aby si s sebou vzali jednu ze svítilen vozu, avšak pan Cascabel byl proti tomu z opatrnosti, a celkem bylo lepší, aby nebyli cestou viděni.
Ostatně, volání se opakovalo, stalo se dosti zřetelným, že se podle něho dalo řídit při dalším pátrání. Ano, mohli se domnívat, že nebude nutné odvážit se do hlubin hvozdu.
Opravdu přišli pan Cascabel, Jean, Alexandre a Giroflier po pěti minutách na pokraj malé mýtiny… Zde leželi na zemi dva muži. Žena klečící vedle jednoho z nich, mu držela hlavu na rukou.
Byla to ta žena, jejíž volání naposled slyšeli, a činuckým jazykem, kterému pan Cascabel rozuměl, volala:
„Pojďte, pojďte… Zabili je!“ Jean přistoupil k poděšené ženě, pokryté krví, která se řinula z rány nešťastníka, jehož se namáhala přivést k životu.
„Tento ještě dýchá,“ řekl Jean.
„A druhý?“ otázal se pan Cascabel.
„Druhý… nevím!“ odpověděl Alexandre.
Pan Cascabel naslouchal, zdali by tlukot srdce nebo dech ze rtů prozrazovaly zbytek života u tohoto muže.
„Je úplně mrtev!“ řekl.
Byl opravdu mrtev, měl spánek prostřelený kulkou, která ho usmrtila.
Nyní, kdo byla tato žena, jejíž řeč ukazovala na indiánský původ?
Byla stará nebo mladá? Nebylo to možné poznat ve tmě pod pokrývkou, která byla stažená přes její hlavu. Avšak to se dozvědí později; pak řekne, odkud přichází a za jakých okolností byla spáchána tato dvojnásobná vražda.
Nejnaléhavější bylo přenést do ležení muže, jenž dosud dýchal, a poskytnout mu pomoc, která by ho, pokud bude poskytnuta rychle, mohla snad zachovat při životě. Co se týče mrtvoly jeho druha, ráno se pro ni vrátí, aby jí prokázali poslední čest.
Pan Cascabel s Jeanovou pomocí pozdvihl raněného na ramena, zatímco Alexandre a Giroflier ho drželi za nohy. Pak se obrátil k ženě a řekl: „Následujte nás!“ A žena neotálela, kráčela vedle raněného, utírajíc kouskem látky krev, která se ustavičně řinula z jeho prsou.
Nemohli jít rychle. Muž byl těžký, a především bylo třeba dát pozor, aby se předešlo nárazům a otřásání. Pan Cascabel ho chtěl do tábora Belle pélerine přinést živého a ne mrtvého. Konečně po dvaceti minutách tam všichni došli, po cestě se nesetkali s žádným nebezpečím.
Cornelie a Napoleonka, obávajíce se, že by se mohly stát obětí útoku, je očekávaly ve smrtelných úzkostech.
„Rychle, Cornelie,“ zvolal pan Cascabel, „vodu, plátno a všechno, co je zapotřebí k zastavení krve, nebo nám ten nešťastník vykrvácí!“
„Dobře, dobře!“ odpověděla Cornelie. „Víš, že se v tom vyznám, Césare! Nenadělej tolik řečí a nechej mne jednat!“ A skutečně se v tom Cornelie vyznala, neboť měla nejednu příležitost ošetřovat poraněné za tu dobu, co provozovala svoje umění.
Giroflier rozložil na podlaze první místnosti ve voze žíněnku, na kterou uložili tělo raněného a nadzdvihli mu trochu hlavu podloženým polštářem. Při svitu lampy, visící ze stropu, mohli pozorovat jeho obličej, již bezbarvý hrůzami blízké smrti, a zároveň obličej Indiánky, klečící vedle něho.
Byla to mladá dívka, nezdálo se, že je jí více než patnáct nebo šestnáct let.
„Kdo je to dítě?“ otázala se Cornelie.
„Ta, jejíž volání jsme zaslechli,“ odpověděl Jean, „a která se nacházela u raněného.“ Tento muž byl asi pětačtyřicetiletý, s vousy a vlasy již prošedivělými, silného složení těla, vyššího než prostředního vzrůstu, sympatické tváře a jeho energická povaha se prozrazovala přes bledost obličeje i když nebylo vidět jeho pohled pod zavřenými víčky.
Chvilkami se z jeho rtů vydral sten, avšak nepronesl ani slovo, z něhož by bylo možné poznat, k jaké národnosti náleží.
Když byla jeho prsa obnažena, mohla Cornelie poznat, že byla proklána dýkou mezi třetím a čtvrtým žebrem. Zda byla tato rána smrtelná? Jedině lékař to mohl rozhodnout. Avšak nebylo pochyb o tom, že byla velice těžká.
Nicméně, poněvadž lékařská pomoc nebyla možná v okolnostech, v nichž se nacházeli, museli se omezit na ošetřování, které mu mohla poskytnout Cornelie, a na prostředky, jež obsahovala jejich malá cestovní lékárnička.
To se také stalo, a to tím způsobem, že se zastavilo krvácení, jež by mohlo přivodit velmi brzy smrt. Později se uvidí, zdali se bude moci ten muž, nacházející se v naprostém bezvládí, přenést do nejbližší osady.
A tentokrát by se pan Cascabel nestaralo to, zdali je na anglickém území nebo ne.
Když pečlivě vymyla otvor rány čerstvou vodou, obvázala ji Cornelie obvazem navlhčeným arnikou. To stačilo, aby se zastavilo krvácení, kterým raněný ztratil tolik krve od okamžiku zločinu až ke svému přenesení do ležení.
„A nyní, Cornelie,“ otázal se pan Cascabel, „co můžeme dělat?“
„Uložíme nebožáka na naši postel,“ odpověděla Cornelie, „a budu nad ním bdít, abych obnovila obvazy, až toho bude zapotřebí.“
„Budeme u něho všichni bdít!“ odpověděl Jean. „Copak bychom mohli spát? A pak, musíme být na stráži!… V okolí

jsou vrahové!“ Pan Cascabel, Jean a Giroflier vzali muže a položili ho na postel v posledním pokojíku.
A mezi tím, co seděla Cornelie u jeho hlavy, číhajíc dychtivě na nějaké slovo, jež by mohla uslyšet, vypravovala mladá Indiánka, jejíž činuckému nářečí se podařilo panu Cascabelovi porozumět, svůj příběh.
Byla skutečně domorodého původu, z jednoho z původních plemen Aljašky. V této krajině severně a jižně od veliké řeky Yukon, která ji svlažuje od východu k západu, se vyskytují četné kmeny, kočovné i usazené, mezi jinými Ko-Jukonové, kteří jsou snad nejdivočejší a nejpřednější rod, pak Newikargutové, Tananové, Kočo-Kučinové a dále více při ústí řeky Pastolikové, Haveackové, Primskové, Melomutové a Indgeletové.
K tomuto poslednímu kmeni náležela mladá Indiánka, která se jmenovala Kayeta.
Kayeta již neměla ani otce, ani matku a nikoho jiného ze své rodiny.
Na aljašském území takto hynou a mizejí nejen celé rodiny, ale i celé kmeny, po nichž už nelze najít ani stopy.
Tak to bylo s „národem Středu“, který kdysi sídlil severně od Yukonu.
Když Kayeta zůstala bez rodičů, pustila se na jih, do krajin, které dobře znala, protože je několikrát procestovala s kočovnými Indiány.
Měla v úmyslu odebrat se do hlavního města Sitky, kde doufala, že vstoupí do služby u některého ruského činovníka. Pro svoji poctivou, mírnou a přívětivou tvář by jistě byla přijata. Byla velmi hezká, měla sotva narudlou pleť, černé oči s dlouhými brvami, bohaté kaštanové vlasy, sepjaté pod čepcem z kožešiny, který jí zahaloval hlavu. Byla středního vzrůstu, a navzdory svému dlouhému a širokému kabátu měla ztepilou a štíhlou postavu.
Je známo, že u indiánských kmenů v Severní Americe se hoši a děvčata vyvíjejí velice brzy, díky své čilé a veselé nátuře. Chlapci už v deseti letech obratně zacházejí s ručnicí a sekerou. V patnácti letech se dívky provdávají a ačkoliv jsou mladé, jsou výtečné matky rodin. Kayeta byla vzhledem na své stáří vážnější a také odhodlanější a dlouhá cesta, kterou podnikala, znamenitě dokazovala statečnost její povahy. Již celý měsíc byla na cestě, sestupovala k jihozápadu Aljašky a došla až k úzkému pruhu, sousedícímu s ostrovy, kde leží hlavní město, když, jak kráčela na pokraji hvozdu, zaslechla oba výstřely a pak zoufalé výkřiky ve vzdálenosti několika set kroků.
Byly to tytéž výkřiky, které zaslechli až v táboře Belle pélerine.
Kayeta se zmužile pustila k lesu.
A její příchod bezpochyby způsobil poplach, neboť když se přiblížila, spatřila dva muže, jak prchají houštím. Ale zakrátko tito bídáci zpozorovali, že se ulekli dítěte a již se vraceli k mýtině, aby oloupili svoje oběti, když je postrašil příchod pana Cascabela a jeho lidí tentokrát už doopravdy.
Když se Kayeta dostala až k oběma mužům ležícím na zemi, z nichž jeden byl již mrtvý a druhému ještě srdce tlouklo, začala volat o pomoc a je známo, co se potom událo. První výkřiky, které zaslechl pan Cascabel, pocházely od vražděných cestujících, druhé potom od mladé Indiánky.
Noc uplynula. Belle pélerine nemusela odrážet útok vrahů, protože ti bezpochyby prchali od místa svého zločinu.
Ráno neshledala Cornelie u poraněného nic nového, jeho stav byl stále stejně znepokojující.
Při této příležitosti se Kayeta ukázala jako velmi užitečná, šla vyhledávat jisté byliny, jejichž hojivé vlastnosti znala. Nechala z nich učinit odvar a tímto odvarem navlhčené nové obvazy byly přiloženy na ránu a nenechali tak uniknout už ani kapku krve.
Během dopoledne bylo možné pozorovat, že raněný začal volněji oddechovat; z jeho rtů splývaly jen vzdechy - ani ne neurčitá, přerývaná slova.
Proto nebylo možné dozvědět se, kdo to je, odkud přichází, kam jde, co dělal na aljašských hranicích, za jakých okolností na něho a jeho druha byl proveden útok a kdo byli útočníci.
Rozhodně však, jestliže pohnutkou k vražednému útoku byla krádež, pokazil se oněm padouchům jejich příliš kvapným útěkem při příchodu mladé Indiánky znamenitý kousek, jaký se jim v této tak málo navštěvované krajině nemusí už podařit.
Nebylo o tom pochyb, neboť pan Cascabel, když svlékal raněnému oděv, nalezl v koženém pasu, sepjatém kolem jeho těla, množství zlatých peněz amerického a ruského původu. Všechno dohromady to obnášelo asi patnáct tisíc franků.
Tyto peníze byly ukryty do bezpečí, aby mohly být navráceny, až to bude možné. Co se týče papírů, neměl při sobě žádné, mimo cestovního zápisníku, s poznámkami jak v ruské řeči tak ve francouzské řeči. Nic, nic z čeho by se dala poznat osobnost neznámého.
Kolem deváté hodiny dopoledne Jean řekl: „Otče, máme splnit povinnost vůči tělu, které zůstalo nepohřbeno.“
„Máš pravdu, Jeane, pojďme. Snad u něho nalezneme nějakou listinu, která nám poskytne bližší zprávy. - Doprovodíš nás,“ připojil pan Cascabel a obrátil se ke Giroflierovi. „Vezmi s sebou motyku a lopatu!“ Vybaveni těmito nástroji, opustili všichni tři Belle pélerine, zároveň se ozbrojili a kráčeli na pokraj lesa, kudy se včera večer ubírali.
Za několik minut nalezli místo, kde byla spáchána vražda.
Nadevší pochybnost si byli jisti, že oba napadení muži se na tomto místě usadili, aby zde strávili noc. Byly zde stopy zastávky, zbytky ohně, jehož popel ještě doutnal. Pod velikou jedlí byla snesena na hromadu tráva, aby se zde mohli oba cestující uložit a snad již spali, když na ně byl učiněn útok.
Co se týkalo mrtvého, byl již zachvácen mrtvolnou ztuhlostí.
Podle jeho oblečení, tváře a hrubých rukou bylo snadné poznat, že tento muž, jemuž bylo nanejvýš třicet let, byl sluhou druhého.
Jean prohledal jeho kapsy. Nenalezl tam žádné papíry, ani peníze.
Za pasem měl revolver americké výroby, nabitý šesti náboji, které ani neměl čas upotřebit.
Útok byl patrně náhlý, nepředvídaný a obě oběti padly současně.
V té době byl les v okolí mýtiny pustý. Po krátkém pátrání se Jean vrátil aniž by někoho spatřil. Bylo zjevné, že vrahové se už neobjevili, neboť jinak by asi mrtvolu oloupili a aspoň by si vzali revolver, který byl ještě za jeho pasem.

Mezitím vykopal Giroflier dost hlubokou jámu, z níž by mrtvola nemohla být vyhrabána slídivými šelmami. Mrtvý do ní byl uložen a když země pokryla tento hrob, odříkal Jean krátkou modlitbu.
Potom se pan Cascabel, Jean a Giroflier navrátili do ležení. Zde mezi tím, co Kayeta pobývala u lože poraněného, chtěli Jean, jeho otec a matka společně rozhodnout, jak pokračovat dál.
„Je jisté," řekl pan Cascabel, „že dáme-li se svou cestou do Kalifornie, nedostane se tam náš raněný živý. Musíme projet stovky mil. Bylo by lepší, kdybychom se dostali do Sitky, kam bychom mohli dorazit za tři nebo čtyři dny, kdyby nám ti proklatí celníci nezakazovali vkročit na jejich území!"
„A přece musíme jít do Sitky!" odpověděla rozhodně Cornelie, „a do Sitky půjdeme!"
„A jak?… Neujedeme ani míli a zastaví nás!" „Nedá se nic dělat, Césare! Musíme se dát na cestu, a to ostrým krokem! Setkáme-li se s hraničáři, povíme jim, co se přihodilo a je docela možné, že neodepřou tomu nešťastníkovi, co odepřeli nám!" Pan Cascabel potřásl hlavou na znamení pochybnosti.
„Matka má pravdu," řekl Jean. „Pokusme se dostat do Sitky a nestarat se ani o dovolení strážníků, kteří by nám ho nedali. Byla by to ztráta času. Ostatně je pravděpodobné, že se domnívají, že jsme odcestovali do Sacramenta a že se vzdálili. Od včerejška jsme nezpozorovali ani jediného. Nebyli přilákáni ani výstřely předešlý večer."
„To je pravda," odpověděl pan Cascabel, „nebyl bych překvapen, kdyby se vzdálili."
„Ledaže…" podotknul Giroflier, který se přišel zúčastnit hovoru.
„Ano… ledaže… To se rozumí! …" odsekl pan Cascabel.
Jeanova poznámka byla správná a snad nebylo nic lepšího, než se vydat na cestu do Sitky.
Za čtvrt hodiny byli Vermouth a Gladiator zapřaženi. Znamenitě odpočinuti za této dlouhé zastávky na hranici, mohli během prvního dne statečně táhnout. Belle pélerine se vydala na cestu a pan Cascabel opustil území Britské Kolumbie s málo zatajovaným potěšením.
„Děti," řekl, „otevřme dobře oči! Co se tebe týká, Jeane, dej pokoj své ručnici! Je úplně neprospěšné dávat znamení o naší cestě!"
„A kuchyně stejně nebude zahálet!" připojila se paní Cascabelová.
Krajinou, ačkoliv byla dost pahorkovitá, se snadno cestovalo, i podle četných zátok, které oddělují souostroví od břehu pevniny. Hory nebylo možné spatřit ani na nejvzdálenějším obzoru. Někdy, ale velmi zřídka, se vyskytl osamělý hospodářský dvorec, který se rodina střežila navštívit. Jean důkladně prostudoval mapu, proto se v krajině dobře a snadno vyznal a doufal, že se do Sitky dostanou bez pomoci průvodce.
Avšak záleželo především na tom, aby se nesetkali se žádnou stráží ani pohraniční, ani vnitrozemskou. Na počátku cesty se zdálo, že byla Belle pélerine ponechána úplná volnost valit se podle libosti. Bylo to opravdu překvapující. Rovněž také pan Cascabel tím byl překvapen a potěšen.
Cornelie to kladla na účet Prozřetelnosti Boží, a její manžel nebyl rovněž tak proti této myšlence. Jean se klonil k domněnce, že nějaká okolnost asi změnila jednání ruských úřadů.
Tak se věci děly během 6. a 7. června. Blížili se k Sitce. Snad by mohla Belle pélerine postupovat ještě rychleji, kdyby se Cornelie neobávala otřesů pro poraněného, kterého ona a Kayeta bez přestávky ošetřovaly, jedna jako matka, druhá jako dcera. Stále se mohli obávat, že se nedostane k cíli své cesty živý. Ačkoliv se jeho stav nehoršil, nemohlo se naneštěstí říci, že by se lepšil.
Skrovné prostředky, které poskytovala jejich cestovní lékárnička, nepatrná pomoc, kterou mohly obě ženy dát pro tak těžkou ránu, jež by vyžadovala lékařovu přítomnost - copak to mohlo stačit? Obětavost naneštěstí nemohla nahradit vědu, neboť milosrdné sestry se nikdy nejevily obětavější. Ostatně každý mohl ocenit horlivost a čipernost mladé Indiánky. Již vypadala, jako kdyby patřila k rodině. Byla to do jisté míry druhá dcera, kterou nebesa dala paní Cascabelové.
Do sedmého dne odpoledne přešla Belle pélerine brodem přes Stekin River, malou bystřinu, která se vrhá do jednoho z úzkých mořských ramen mezi pevnou zemí a ostrovem Baranovem, pouze několik mil od Sitky.
Večer mohl raněný pronést několik slov: „Otče - tam - uvidíme se!" zašeptal. Jelikož byla tato slova pronesena rusky, mohl jim pan Cascabel zcela dobře porozumět.
Také jedno jméno několikrát opakoval: „Ivane - Ivane!" Zajisté to bylo jméno nešťastného sluhy zavražděného po pánově boku.
Bylo velice pravděpodobné, že oba byli ruského původu.
Ať už je to jakkoliv, poněvadž raněnému se začínala vracet řeč a vědomí, mohla se Cascabelova rodina brzy dozvědět jeho minulost.
Ten den dorazila Belle pélerine ke břehům úzkého průlivu, přes který bylo nutné se přeplavit, aby se dostali na ostrov Baranov.
Následkem toho se museli obrátit na převozníky, kteří konají službu v těchto četných průlivech. Když s nimi chtěl pan Cascabel vyjednávat, nemohl doufat, že se mu přitom podaří zatajit svoji národnost. A mohl se obávat, že nepříjemná otázka průvodních listů opět nastane.
„Dobrá," řekl, „náš Rus se však přece dostane do Sitky! Jestliže nás policisté dopraví zase zpět přes hranice, aspoň si nechají svého rodáka, a když jsme začali tím, že jsme ho zachránili, byl by v tom ďas, kdyby ho nevyléčili!" Bylo to sice správné rozumování, ale přece nezbavilo rodinu obav o tom, co ji očekávalo.
Bylo by to velice kruté, kdyby teď, když jsou již v Sitce, byli nuceni vydat se opět cestou k New Yorku.
Mezitím co vůz čekal na břehu průlivu, odešel Jean vyhledat člun a převozníky, kteří by je dopravili na ostrov.
Kayeta v tu chvíli přišla oznámit panu Cascabelovi, že jeho manželka si s ním přeje mluvit a on se k ní hned odebral.
„Náš raněný už jistě nabyl úplně vědomí," řekla Cornelie. „Mluví, Césare, a musíš se vynasnažit, abys porozuměl, co chce říci!" Opravdu! Rus otevřel oči a rozhlížel se kolem sebe, jakoby se pohledem tázal osob, které viděl poprvé v

životě. Chvilkami z jeho rtů vycházela nesouvislá slova.
A pak hlasem tak slabým, že ho sotva bylo slyšet, volal na svého sluhu Ivana.
„Pane," řekl pan Cascabel, „váš sluha zde není, ale my jsme zde!" Při těchto slovech, pronesených francouzským jazykem, odpověděl raněný v téže řeči:
„Kde to jsem?"
„U lidí, kteří se vás ujali, pane!"
„Ale tato země?"
„Je to země, kde se nemáte čeho obávat, jste-li Rus."
„Rus… ano… Rus!"
„Nuže, jste v provincii Aljaška, několik mil od hlavního města!"
„Na Aljašce!…" zašeptal raněný.
Zdálo se, že v jeho pohledu se zračí pocit hrůzy.
„Ruská država!" opakoval.
„Nikoliv!… americká država!" Jean vstoupil, byl to on, kdo pronesl tato slova. A zároveň pootevřeným okénkem Belle pélerine ukázal na americkou vlajku, která vlála z jedné z pobřežních stráží.
Skutečně Aljaška už tři dny nebyla ruská (Ruský imperátor, car Alexandr II. Romanov odprodal v r. 1867 americké vládě reprezentované prezidentem Andrewem Johnsonem toto veliké území za Beringovým průlivem za 7,2 milionu dolarů. Po sedmnácti letech, kdy tento prostor spravovala americká armáda, byla v r. 1884 vytvořena civilní vláda. V r. 1912 získala Aljaška teritoriální statut, ale 49. státem Unie se oficiálně stala až 3. ledna 1959). Před třemi dny byla podepsána smlouva, kterou byla postoupena Spojeným státům americkým. Napříště se již Cascabelova rodina nemusela obávat ruských strážníků… Byla na americké půdě.

XI. KAPITOLA
Sitka

Sitka, Nový Archangelsk, ležící na Baranově ostrově, uprostřed souostroví na západním pobřeží, je nejen hlavním městem tohoto ostrova, ale celé provincie, která byla právě postoupena vládě Unie.
Nebylo důležitější město v tomto kraji, ve kterém se nalézají jen sporá městečka nebo pouhé vesnice roztroušené ve velkých vzdálenostech.
Ano, bylo by správnější nazývat tyto vesnice stanice nebo faktorie.
Většinou tyto stanice Hudsonova zálivu náležejí americkým společnostem, některé společnosti anglické. Je pochopitelné, že spojení mezi těmito stanicemi je velice obtížné, zejména za špatného počasí, kdy se rozpoutají bouře aljašské zimy.
Před několika lety byla Sitka ještě obchodní středisko málo navštěvované, kde rusko-americká společnost měla své sklady kožešin.
Avšak následkem odkrytí, která byla provedena v této provincii, jejíž pobřeží hraničí na území polárních krajů, nabyla Sitka v krátké době značného rozvoje a pod novou vládou se zajisté stane bohatým městem, důstojným nového státu, ke kterému náleží.
Již v tuto dobu měla Sitka všechny budovy, které jsou podstatou města, protestantský kostel, jehož architektonická úprava není bez vznešenosti, řecký kostel s bání, která se již nehodí do tohoto mlhavého podnebí, tak rozdílného od podnebí Orientu, jeden klub, Gardens-Club, jakýsi druh Tivoli, kde denní host a cestovatel nachází jídelnu, kavárnu, výčep a rozmanité hry, klubovní dům, jehož brány jsou otevřeny jen pro svobodné, školu, nemocnici, domy, letní sídla, malebné domky, roztroušené po okolních pahorcích. Tento celek byl na obzoru omezen rozsáhlým hvozdem jehličnatých stromů, které kolem něj tvoří věčně zelený rámec a za ním řada vysokých hor, jejichž vrcholy se ztrácejí v mlze, z níž na Crouzeově ostrově severně od Baranova ostrova vystupuje hora Edgcumbe, jejíž vrchol se vypíná do výše osmi tisíc stop nad mořskou hladinou.
Celkem podnebí není drsné a teploměr neklesává pod sedm nebo osm stupňů Celsia - ačkoliv městem prochází padesátá rovnoběžka a zasluhovalo by jméno „vodní město", Skutečně na Baranově ostrově takřka ustavičně prší nebo padá sníh. Není tedy divu, že Belle pélerine se všemi lidmi i se vším příslušenstvím, po zdolání průlivu, vjela do Sitky za vydatného lijáku. - A přece pan Cascabel nepomýšlel na to, aby si stěžoval, poněvadž dorazil právě v den, který mu dával právo, vkročit sem bez průvodního listu.
„Měl jsem dost šťastných náhod ve svém životě, ale nikdy tak neobyčejnou!" říkal zas a zase. „Byli jsme u brány, ale nesměli vstoupit, a ejhle! Brána se před námi v pravý okamžik otevírá!" Je jisté, že smlouva o postoupení Aljašky byla podepsána právě včas, aby dovolila Belle pélerine překročit hranice. A na této zemi, která se stala americkou, nebyli nepřístupní úředníci, nebyly formality, kterými hrozila byrokratická carská ruská správa!
A nyní by bylo zcela jednoduché dopravit Rusa buď do nemocnice, kde by se mu dostalo ošetření, nebo do hostince, kde by ho mohl navštěvovat lékař. Nicméně, když mu pan Cascabel učinil tento návrh, odpověděl:
„Je mi lépe, příteli, a jestliže vám nepřekážím…"
„Nám překážet, pane!" odpověděla Cornelie. „A co tím rozumíte, nám překážet?"
„Jste zde doma," připojil pan Cascabel, „a myslíte-li…"
„Nu, myslím, že je pro mne lepší, neopouštět ty, kteří mne k sobě přijali… kteří se obětovali."
„To se ví, pane, to se ví!" odpověděl pan Cascabel. „Nicméně je nutné, aby vás prohlédl lékař."
„Copak nemůže přijít sem?"
„Není nic snadnějšího! Já sám půjdu vyhledat nejlepšího ve městě." Belle pélerine se zastavila u vchodu do Sitky, na

konci stromořadí, které se táhne až k lesu. Sem přišel doktor Henry, který navštívil Rusa.
Důkladně mu prohlédl ránu a prohlásil, že není nebezpečná, poněvadž dýka byla odražena žebrem, po kterém se svezla. Žádný důležitý orgán nebyl ohrožen a následkem studených obkladů a léčivých bylin, nasbíraných mladou Indiánkou, se rána pomalu zacelovala a již brzy dovolí raněnému povstat z lože. Vede se mu tak dobře, jak je jen za těchto okolností možné a od nynějška již může přijímat potravu. Avšak kdyby se Kayeta u něj včas nenaskytla a kdyby paní Cascabelová nezastavila krvácení, byl by zemřel za několik hodin po vražedném útoku.
Dále doktor Henry řekl, že podle jeho názoru byl útok spáchán některými členy Karnovovy tlupy nebo samým Karnovem, jehož přítomnost byla ohlášena na východě provincie. Karnov byl zločinec ruského původu, anebo spíše pocházel ze Sibiře. Měl pod sebou tlupu lupičů, kteří se potloukali v ruských državách v Asii a v Americe. Nadarmo byla vypsána odměna za pochytání této bandy. Tito obávaní zločinci, kteří budili hrůzu, až doposud vždy vyvázli. Svými častými zločiny, krádežemi a vraždami ohrožovali hlavně jižní část teritoria.
Bezpečnost cestujících, obchodníků, obchodních zřízenců společností s kožešinami nebyla zajištěna a společníkům Karnovovy bandy prý přísluší tento nový zločin.
Když se doktor Henry vzdálil, zanechal rodinu velice uspokojenou stavem jejího hosta.
Pan Cascabel měl v úmyslu si několik dní v Sitce odpočinout, protože odpočinek, po cestě dlouhé více než sedm set mil, všichni velice potřebovali.
Kromě toho doufal, že v tomto městě bude mít dva nebo tři dobré příjmy, které by rozmnožily jejich malé jměníčko.
„Děti, nejsme v Anglii," pravil, „jsme v Americe, a je dovoleno, pracovat před Američany!" Pan Cascabel nepochyboval, že pověst jeho rodiny pronikla až k aljašským národům, a že po Sitce se říká:
„Cascabelova společnost je tu!" Avšak po rozmluvě, kterou měl později pan Cascabel s Rusem, byly tyto záměry poněkud změněny, vyjma toho, který se týkal několikadenního odpočinku a byl vynucen únavou a útrapami cesty.
Tento Rus - v myšlenkách Cornelie to mohl být jenom nějaký velkokníže nyní věděl, kdo jsou ti dobří lidé, kteří ho zachránili, chudí kočovní umělci, kteří se protloukali Amerikou. Všichni Cascabelové mu byli představeni, i mladá Indiánka, které byl zavázán, že unikl smrti.
A jednoho večera, když byli všichni pohromadě, vypravoval svůj příběh, anebo aspoň to, co pokládal za vhodné, aby věděli. Mluvil velmi dobře francouzsky, jakoby to byl jeho rodný jazyk, přitom nechal trochu hrčet „r", což dodává řeči Rusů ráz měkkosti a zároveň důraznosti lahodící uchu.
Ostatně jeho vypravování bylo velice jednoduché. Nic dobrodružného, ani romantického.
Rus se jmenoval Sergej Vasiljevič - a od tohoto dne, s jeho dovolením, ho v Cascabelově rodině jmenovali jen „pane Sergeji". Ze všech svých příbuzných měl jen otce, který pobýval na svém panství v Permské gubernii, nedaleko od města Permu. Pan Sergej unášen svou zálibou v cestování a v zeměpisných výzkumech, opustil Rusko před třemi lety. Navštívil země Hudsonova zálivu a hodlal prozkoumat Aljašku podél toku Yukonu až k Severnímu ledovému oceánu, když na něj bylo zaútočeno.
Se sluhou Ivanem rozbili ležení na hranicích, večer 4. června, když byli náhle ve spánku přepadeni. Dva muži se na ně vrhli. Probudili se, vstali, chtěli se bránit… Bylo to marné a najednou nešťastný Ivan klesl k zemi, zasažen kulkou do hlavy.
„Byl to hodný, poctivý sluha!" pravil pan Sergej. „Deset let jsme spolu žili! Byl mi vřele oddaný a lituji ho jako svého přítele!" Při těchto slovech se pan Sergej ani nesnažil zakrýt svoje pohnutí, pokaždé, když mluvil o Ivanovi, svědčily jeho zvlhlé oči, jak upřímný je jeho zármutek.
Připojil, že sám zasažen ranou do prsou, pozbyl vědomí a dále nevěděl co se děje, až v okamžiku, kdy se navrátil k životu, poznal, že se nachází u hodných lidí.
Dozvěděl se od pana Cascabela, že se přepadení přičítá Karnovovi, nedivil se tomu, věděl již dříve, že se tato banda potlouká na hranicích.
„Vidíte, že moje vypravování není zajímavé, váš příběh je zajisté zajímavější. Moje cestování mělo končit prozkoumáním Aljašky. Potom jsem se chystal k návratu do Ruska, abych navštívil svého otce a už nikdy víc neopustil otcovský dům. Nyní mluvme o vás, a nejprve se vás ptám, proč se Francouzi nacházejí v této části Ameriky, tak daleko od své vlasti?"
„Komedianti, pane Sergeji, se nepotloukají po celém světě?" odpověděl pan Cascabel.
„No dobře, avšak smím se divit, že jste tak daleko od Francie?"
„Jeane," pravil pan Cascabel a obrátil se ke svému staršímu synovi, „vypravuj panu Sergejovi, proč jsme zde a jakým způsobem se vracíme do Evropy." Jean vypravovalo potížích, které zažili obyvatelé Belle pélerine od svého odjezdu ze Sacramenta, a poněvadž si přál, aby mu Kayeta rozuměla, užíval anglický jazyk, který pan Sergej doplňoval činuckou řečí. Mladá Indiánka s účastí naslouchala. Tak se dozvěděla, kdo je to rodina Cascabelova, ke které byla tak těsně připoutána. Věděla, že komedianti byli okradeni o své veškeré úspory v okamžiku, kdy procházeli průsmyk tam, kde se vypíná Sierra Nevada, aby se dostali k pobřeží Atlantického oceánu, a jak byli přinuceni nedostatkem peněz změnit svoje záměry a rozhodli se jet na severozápad. Prošli státem Kalifornie, Oregon, teritoriem Washington, Britskou Kolumbií a zastavili se na hranicích Aljašky. Zde konečně před přísnými zákazy ruské carské správy se nebylo možné dostat - ostatně to byla šťastná okolnost, protože jim tento zákaz dal příležitost, přispět na pomoc panu Sergejovi. A proto se francouzští kočovní umělci ocitli díky připojení Aljašky ke Spojeným státům, které jim otevřelo brány nové americké državy, v Sitce.
Pan Sergej sledoval jinochovo vypravování s nejživější účastí, a když se dozvěděl, že se pan Cascabel hodlá vrátit do Evropy přes asijskou Sibiř, jevil lehké vzrušení, překvapení, jehož význam ostatně nemohl nikdo pochopit.
„Tedy, přátelé," pravil, když Jean dokončil svoje vypravování, „je vaším úmyslem, až opustíte Sitku, obrátit se k Beringovu průlivu?"

„Ano, pane Sergeji," odpověděl Jean, „a přejít přes něj, až zamrzne."
„Je to dlouhá a namáhavá cesta, kterou podnikáte, pane Cascabele!"
„Dlouhá, ano, pane Sergeji! Namáhavá bude, to je pravděpodobné.
Co chcete? Neměli jsme jinou volbu. A pak, komedianti příliš nehledí na námahu, jsme zvyklí potloukat se světem!"
„Domnívám se, že za těchto okolností nepočítáte, že letos dorazíte do Ruska?"
„Nikoliv," odpověděl Jean, „protože průliv nebude zamrzlý před prvními dny října."
„Každopádně," pokračoval pan Sergej, „je to přinejmenším dobrodružný a odvážný záměr."
„Možná," odpověděl pan Cascabel, „ale vždyť nám nic jiného nezbývalo. Pane Sergeji, zmocnil se nás stesk po domově!… Chceme se vrátit do Francie, a vrátíme se tam!… A poněvadž půjdeme přes Perm, přes Nižní Novgorod v době trhů… nuže, pokusíme se, aby tam Cascabelova rodina neučinila špatný dojem."
„Dobře, avšak jaké jsou vaše prostředky?"
„Několik příjmů, které jsme měli na cestě a doufám, že je dvěma nebo třemi představeními v Sitce rozmnožíme. Ve městě právě probíhají slavnosti na počest připojení k Unii, a tak mám za to, že obecenstvo budou výkony Cascabelovy rodiny zajímat."
„Přátelé," pravil pan Sergej, „velice by mně těšilo, rozdělit se s vámi o svůj měšec, kdybych nebyl býval oloupen."
„Nebyl jste okraden, pane Sergeji!" odpověděla kvapně Cornelie.
„Ani o půl rublu!" připojil César.
Přinesl pás, ve kterém se nacházelo všechno, co panu Sergejovi v penězích zůstalo.
„Pak, přátelé, laskavě přijměte…"
„Nikoliv, pane Sergeji!" odpověděl pan Cascabel. „Abychom si pomohli z nesnází, nechci, abyste se do toho míchal."
„Odmítáte, se se mnou dělit?"
„Naprosto!"
„Ach, ti Francouzi!" pravil pan Sergej a podával mu ruku.
„Až žije Rusko!" zvolal mladý Alexandre.
„A ať žije Francie!" odpověděl pan Sergej.
Bylo to bezpochyby poprvé, co tento dvojnásobný výkřik zazněl v těchto dalekých končinách Ameriky!
„Nyní jste se již dost namluvil, pane Sergeji," pravila Cornelie.
„Lékař vám nařídil klid a pokoj, a nemocní musí vždycky poslouchat své lékaře."
„Také vás uposlechnu, paní Cascabelová," odpověděl pan Sergej.
„Avšak přece jen mám na vás ještě jednu otázku, anebo spíše žádost."
„Jsem k vašim službám, pane Sergeji!"
„Ano, je to služba, co od vás očekávám."
„Služba?" „Poněvadž se chcete pustit přes Beringův průliv, dovolíte, abych vás provázel až tam?"
„Abyste nás provázel?"
„Ano!… tato cesta doplní můj průzkum Aljašky na západě."
„A my vám odpovídáme: s velikou radostí, pane Sergeji!" zvolal pan Cascabel.
„Pod jednou podmínkou," připojila Cornelie.
„A kterou?"
„Že učiníte všechno, co bude zapotřebí k vašemu uzdravení… bez námitky."
„Také pod jednou podmínkou, totiž, že budu přispívat k cestovním výlohám, když vás budu doprovázet."
„Jak vám bude libo, pane Sergeji!" odpověděl pan Cascabel.
Tak se věci uspořádaly k uspokojení všech stran. Avšak hlava rodiny měla za to, že se dokonce nesmí zříci svého záměru, že dá několik představení na velkém náměstí v Sitce - což mu mělo vynést slávu i zisk. Celá provincie slavila připojení ke Státům a Belle pélerine nemohla přijít v lepší dobu k veřejným radovánkám.
Rozumí se samosebou, že pan Cascabel šel učinit oznámení na policejní úřady - šerifovi z důvodu útoku spáchaného na pana Sergeje a že byl dán rozkaz k pronásledování Kamovovy bandy na hranicích Aljašky.
Dne 17. června si mohl pan Sergej poprvé vyjít. Vedlo se mu mnohem lépe a jeho rána byla zacelena následkem ošetřování doktora Henryho.
Potom se seznámil s ostatními umělci společnosti, s oběma psy, kteří se přišli lísat a otírat o jeho nohy, s Jakem, který ho pozdravil otázkou:
„Jak se vede, pane Sergeji?" kterou ho naučil Alexandre, pak s Johnem Bullem, jehož nejkrásnější posunky laskavě přijal. Až k oběma starým koním, kteří vesele zařehtali, když je obdařil kouskem cukru.
Od té doby pan Sergej náležel k rodině, stejně jako mladá Kayeta.
Zpozoroval již vážnou povahu, snaživého ducha, tužby táhnoucí se nad jeho poměry, kterými se vyznačoval starší syn. Alexandre a Napoleonka jej okouzlovali svými půvaby a svou bezprostředností. Giroflier ho bavil svou dobráckou a poctivou přihlouplostí. Co se týče pana Cascabela a jeho manželky, oceňoval jejich rodinné ctnosti. Byli to zajisté dobrosrdeční lidé, se kterými jednal.
Horlivě se připravovali k brzkému odjezdu. Jednalo se o to, aby se nic nezanedbalo pro úspěch této cesty, dlouhé přes pět set mil od Sitky až k Beringovu průlivu. Tato země, skoro neznámá, neposkytovala sice veliká nebezpečí, ani ze strany dravých šelem, ani ze strany kočovných nebo usedlých Indiánů, a mohli učinit zastávky na různých faktoriích, obývaných zřízenci obchodních společností s kožešinami. Ale bylo důležité, zabezpečit každodenní životní potřeby v krajině, jejíž prostředky, vyjímaje ty, které poskytuje lov, nebyly takřka žádné. Rozumí se samosebou, že rodina s panem Sergejem o těchto otázkách rokovala.
„Na prvním místě," pravil pan Cascabel, „je třeba vzít v úvahu tu okolnost, že nebudeme konat cestu za nepříznivé

roční doby.“
„To je štěstí,“ odpověděl pan Sergej, „neboť zimy na Aljašce kolem polárního kruhu jsou velice kruté.“
„A pak nejdeme naslepo,“ připojil Jean. „Neboť pan Sergej je zajisté učený zeměpisec.“
„Ale, kdepak!“ odpověděl pan Sergej, „zeměpisec je uprostřed země, kterou nezná, ve velikých rozpacích, nalézt pravou cestu. Avšak se svými mapami se můj přítel Jean až doposud dobře vyznal a doufám, že i my dva to příště dobře obstaráme. Ostatně mám myšlenku, kterou vám později sdělím…“ V okamžiku, kdy měl pan Sergej myšlenku, mohla být jen výtečná; ponechali mu čas, aby v něm uzrála, než ji uvede do reality.
Protože peněz nebyl nedostatek, obnovil pan Cascabel své zásoby mouky, tuku, rýže, tabáku, a především čaje, kterého se na Aljašce spotřebuje nesmírně mnoho. Mimoto si opatřil uzené maso Cornedbeef, suchary a jisté množství konzerv ptarmigan ze skladiště Rusko-americké společnosti. Podle přítoků Yukonu sice nebude cestou nedostatek vody; avšak bude lepší, přidá-li se k ní trocha cukru a koňaku nebo lépe vodky, velice oblíbené u Rusů. Proto nakoupili cukru a vodky, kolik bylo zapotřebí. Co se týče paliva, jakkoliv ho měly poskytnout lesy, naložila Belle pélerine přece jen tunu výtečného vancouverského uhlí, nic víc než tunu, protože se nesměla nadmíru přetěžovat.
Zároveň bylo přepaženo druhé oddělení, takže vznikl nový pokojík pro pana Sergeje, který se opatřil dobrým ložem. Rovněž se nakoupily pokrývky a zaječí kožešiny, které se velice upotřebí v zimě u Indiánů.
Mimoto pro případ, že by bylo zapotřebí koupit některé věci na cestě, opatřil se pan Sergej skleněnými tretkami, bavlněnými látkami, lacinými noži a nůžkami, které tvoří běžnou minci mezi obchodníky a domorodci.
Poněvadž bylo třeba počítat s lovem na vysokou zvěř, daňky a losy, malou zvěř, zajíce, tetřevy, husy a koroptve, v hojnosti se vyskytující na tomto území, zakoupila se přiměřená zásoba střelného prachu a olova.
Pan Sergej si také mohl opatřit dvě ručnice a karabinu, které doplnily zbrojnici Belle pélerine. Byl dobrý střelec a bude ho zajisté těšit, až si budou moci s Jeanem vyjít na lov.
Nesmělo se zapomenout, že Karnovova banda se snad potlouká v okolí Sitky a že je zapotřebí mít se před těmi zločinci na pozoru a při této příležitosti je uvítat, jak to zasluhují.
„Skutečně,“ podotkl pan Cascabel, „na otázky, které by nám mohli učinit ti mizerní lidé, neznám lepší odpověď než kulku do prsou.“
„Ledaže by to bylo do hlavy!“ moudře poznamenal Giroflier.
Zkrátka, následkem obchodů, které hlavní město Aljašky mělo s různými městy Britské Kolumbie a přístavy Tichého oceánu, si mohli pan Sergej a jeho přátelé opatřit, aniž by potřebovali platit přepjaté ceny, předměty potřebné na dlouhou cestu pustým krajem.
Tyto přípravy se skončily teprve v předposledním týdnu měsíce června a odchod byl ustanoven na dvacátého šestého tohoto měsíce.
Poněvadž nebylo možné pomýšlet na překročení Beringova průlivu dříve, než úplně zamrzne, zbývalo dostatek času, tam dorazit. Nicméně bylo záhodno počítat také s možnými zastávkami, nepředvídanými překážkami a bylo lépe přijít příliš brzy než příliš pozdě. V Port Clarence, který leží na břehu průlivu stejného jména, si odpočinou a vyčkají vhodný okamžik přechodu na asijský břeh.
A co bude mezitím dělat mladá Indiánka? Nic jednoduššího. Pomáhala velice čile paní Cascabelové při jejích přípravách na cestu. Tato výtečná žena si ji velice zamilovala, milovala ji tak jako svou Napoleonku a den co den více tíhla ke svému novému dítěti. Každý pociťoval vřelou náklonnost ke Kayetě a zajisté i dívka prožívala štěstí, které uprostřed kočovných kmenů pod stany Indiánů nikdy nepoznala. S velikým zármutkem bude každý očekávat okamžik, kdy se Kayeta rozloučí s rodinou. Avšak nyní, když je sama na světě, cožpak by neměla zůstat v Sitce, protože sem přišla, aby vstoupila do služby a obstarávala si živobytí jako služka, bezpochyby za těžkých podmínek?
„A přece,“ pravil jednou pan Cascabel, „kdyby ta Kayetka - říkám jí rád »má křepelinko« - kdyby moje křepelinka měla zálibu v tanci, nebylo by záhodno, jí to nabídnout? Jakou by dělala krásnou tanečnici!
A také jaká by to byla roztomilá jezdkyně, kdyby měla chuť vystoupit v cirkuse! Jsem si jistý, že by jezdila na koni jako pravý kentaur!“ Velmi vážně se pan Cascabel domýšlel, že kentaurové byli výteční jezdci, a nesměly se mu v této věci činit námitky.
Jean sklonil hlavu, když jeho otec takto mluvil, pan Sergej dobře chápal, že tento vážný a do sebe uzavřený hoch byl vzdálen tomu, sdílet myšlenky svého otce, pokud se týkaly provazolezectví, krasojezdectví a jiných výkonů kočovných umělců. Veliké trampoty byly s osudem Kayety, co z ní bude, jaký život povede v Sitce, trápili se nad tím a tu večer před odjezdem ji pan Sergej vzal za ruku a předvedl před shromážděnou rodinu.
„Přátelé,“ pravil, „neměl jsem dceru a nyní ji mám, dceru přijatou za svou. Je to Kayeta, která mne považuje za svého otce; žádám vás o místo pro ni na Belle pélerine!“ Jaké výkřiky radosti byly odpovědí panu Sergejovi a jaké důkazy lásky byly projevovány „křepelince“!
Pan Cascabel se nemohl ubránit říci svému hostu, nikoliv bez jistého pohnutí:
„Jak jste výjimečně hodný člověk!“
„A proč, příteli?“ odpověděl pan Sergej. „Copak jste snad zapomněl, co pro mne Kayeta učinila? Není snad přirozené, že se stane mým dítětem, když jí vděčím za svůj život?“
„Dobrá! Rozdělme se!“ zvolal pan Cascabel. „Když vy jste její otec, pane Sergeji, já budu jejím strýcem!“

XII. KAPITOLA
Ze Sitky do Fort Yukonu

Dne 28. června na úsvitě „zvedl Cascabelův vůz kotvy“ podle obrazného rčení, v jakých si liboval jeho velitel. Zbývá ještě říci, abychom tuto metaforu doplnili výrokem, vymyšleným nesmrtelným panem Rozumcem (Pruďhome), že

„nebude plout na sopce“. To nebylo nemožné - nejprve obrazně, protože obtíže cesty měly být nesmírné - pak ve skutečnosti, protože sopek, vyhaslých nebo ne, není na severním pobřeží Beringova moře nedostatek.
Belle pélerine tedy opustila hlavní město za tisícerých přání šťastné cesty, které hlučně provázely její odjezd. Byla to přání četných přátel, jejich potlesk a rubly se rodině Cascabelově dostávaly za těch několik dní, strávených uvnitř bran Sitky.
Slovo „brány“ je správnější, než se zdá. Skutečně bylo město obehnáno hradbou, pevně zbudovanou, která poskytovala vstup jen několika průchody, kterými není snadné projít bez dovolení. Bylo to proto, že se ruské úřady musely zabezpečit proti kalyšským Indiánům, kteří se nejčastěji usazují mezi řekami Stekynem a tikotem, v okolí Nového Archangelska. Tady se vypínají jejich chaty, které jsou zbudovány velice jednoduše a neuměle. Nízkými dveřmi se vstupuje do okrouhlé místnosti, někdy přepažené na víc oddělení, osvětlené jedině otvorem, nacházejícím se na hořejší části, který dovoluje kouři z ohniště vycházet ven. Souhrn těchto chat tvoří jakési předměstí Sitky, předměstí extra muros. Po západu slunce nemá žádný Indián právo zůstat ve městě. Je to oprávněný zákaz, odůvodněný znepokojujícími se styky mezi Indiány a bledými tvářemi.
Za Sitkou musela být Belle pélerine přepravena přes řadu úzkých průlivů, na prámech zřízených k tomu účelu, než se dostala na břeh zálivu plného zátočin, končících ramenem, nazvaným Lyan-canal.
Tady počínaje, se nacházeli na suché zemi.
Plán cesty, nebo spíš výkaz pochodu byl pečlivě prozkoumán panem Sergejem a Jeanem na mapách velikého měřítka, které bylo snadné si opatřit v Gardens-Clubu. Zavolali Kayetu, která dobře znala krajinu, aby při této příležitosti vyslovila svoje mínění. Její ostrovtip jí umožnil, že mohla pochopit údaje mapy, ležící před jejíma očima. Vyjadřovala se řečí napůl indiánskou, napůl ruskou, a její poznámky byly při poradě velice prospěšné. Jednalo se o to, dát se po cestě, jestli ne nejkratší, aspoň nejméně obtížné, aby se dostali do Port Clarence, ležícího na pravém břehu průlivu.
Také se usnesli, že Belle pélerine se pustí přímo k veliké řece Yukonu k místu tvrze, která přijala své jméno od této důležité řeky. Bylo to asi v polovině cesty, totiž dvě stě padesát mil od Sitky. Tím způsobem se měli vyhnout obtížím, které poskytovalo cestování pobřežním pruhem, který byl místy hornatý. Naopak údolí Yukonu se rozšiřovalo mezi složitými horskými pásmy na západě a Rocky Mountains, které oddělují Aljašku od údolí Mackenzie a od teritoria Nové Bretaňsko.
Z toho vyplývá, že za několik dní po svém odjezdu viděla rodina Cascabelova mizet na jihozápadě vlnité obrysy pobřeží, kterému ve velké výšce vládne hora Fairweather a Eliášova hora.
Ostatně hodiny určené pro pochod a zastávky, předem pečlivě stanovené, se přísně zachovávaly. Nebylo potřeba příliš spěchat, aby dorazili k Beringovu průlivu, lepší bylo postupovat pomalu, aby cestu zvládli ve zdraví. Bylo důležité šetřit oba koně, kteří by mohli být nahrazeni jen sobím potahem, kdyby o ně přišli - tomuto neštěstí museli zabránit za každou cenu. Proto byl stanoven každodenně odjezd v šest hodin ráno, zastávka v poledne do dvou hodin, a pokračování v pochodu až do šesti hodin večer, pak po celou noc odpočinek.
To dávalo denně průměrně pět až šest mil. .
K tomu ještě podotýkám, že kdyby bylo potřeba cestovat v noci, bylo by to snadné, protože jak pan Cascabel říkal, slunce na Aljašce si příliš v posteli nehovělo.
„Sotva zapadlo, už vychází!“ pravil. „Třiadvacet hodin osvětlení a nic se za to neplatí!“
Skutečně v tuto dobu, to znamená kolem letního slunovratu, v této zeměpisné šířce zacházelo slunce v jedenáct hodin sedmnáct minut večer a opět se objevilo v jedenáct hodin čtyřicet devět minut, bylo tedy jen dvaatřicet minut pod obzorem.
Ano, soumrak, který následoval západ, mísil bez přerušení svoje světlo s jasností nového svítání.
Co se týká teploty, byla vysoká a mnohdy dusná. V těchto poměrech by bylo moudřejší, dělat zastávky ve žhavých polední hodinách. Lidé i zvířata patrně trpěli těmi velkými vedry. Kdo by si to pomyslel, že na rozhraní polárního kruhu ukazuje teploměr třicet stupňů Celsia nad nulou? A přece to byla pravda.
Nicméně, ačkoliv cesta ubíhala bezpečně a bez velkých obtíží, stěžovala si Cornelie, protože byla velice sužována těmi nesnesitelnými vedry a to právem.
„Brzy toho budete litovat, co se vám nyní tak těžko snáší,“ řekl ji jednoho dne pan Sergej.
„Takové parno?… Nikdy!“ zvolala.
„Je to pravda, matinko,“ podotknul Jean, „až budeme za Beringovým průlivem putovat sibiřskými tundrami, budeš jinak trpět zimou!“
„Souhlasím s vámi, pane Sergeji,“ odpověděl pan Cascabel. „Ale před teplem se nemůžeme chránit, nad zimou můžeme zvítězit pomocí ohně.“
„Ano, zajisté, příteli,“ odpověděl pan Sergej, „a to budete muset dělat hodně měsíců, protože zima bude strašná, na to nezapomínejte!“ Zatím dne 3. července, když projela kaňony, úzkými úžlabinami, klikatě se vinoucími mezi pahorky prostřední výšky, viděla Belle pélerine rozprostírat se před sebou jen široké pláně mezi sporými lesy tohoto území.
V ten den jeli podél jezera Dease, ze kterého vytéká řeka Lewis, jeden z hlavních přítoků dolního Yukonu.
Kayeta je poznala a zvolala:
„Ano, to je kargut, který se vrhá do naší veliké řeky.“ A poučila Jeana, že v aljašské řeči znamená slovo „kargut“ - říčka.
Nezapomínali za tohoto putování bez překážek a namáhání umělci Cascabelovy společnosti opakovat svoje cviky, udržovat sílu svých svalů, pružnost svých údů, hbitost svých rukou? Jistěže ne, a pokud to dovolovalo vedro, každý tábor se proměnil v jeviště, kde jediní diváci byli pan Sergej a Kayeta.
Oba se obdivovali svižnosti této statečné rodiny, Kayeta s jistým údivem, pan Sergej s blahovolnou vlídností.
Jeden za druhým, pán i paní Cascabelovi zvedali závaží s nataženýma rukama, a pohrávali si činkami, Alexandre se zdokonaloval v kroucení těla a přemetech, což bylo jeho zvláštností, Napoleonka se odvažovala na provaz napjatý mezi

dvěma třínožkami a rozvíjela své půvaby jako tanečnice, mezitím co si Giroflier vykračoval před pomyslným obecenstvem.
Jean by jistě raději zůstal u svých knih, vzdělával se v hovorech s panem Sergejem, poučoval Kayetu, která jeho přičiněním dělala rychlé pokroky ve francouzském jazyku, ale jeho otec vyžadoval, aby neztratil nic ze své ekvilibristické zručnosti, proto z poslušnosti uváděl v otáčení a poletování sklenice, kruhy, koule, nože, hůlky a přitom myslel na něco docela jiného, ubohý hoch!
Opravdové potěšení mu ostatně způsobilo, že se pan Cascabel musel vzdát svého záměru, aby udělal z Kayety jarmareční umělkyni. Od té chvíle, co byla dívka přijata za vlastní panem Sergejem, mužem bohatým a učeným, který náležel k nejlepší společnosti, byla její budoucnost zajištěna, a to v nejčestnějších okolnostech. Ano! Toto dělalo velkou radost hodnému Jeanovi, ačkoliv na druhé straně cítil opravdový zármutek při myšlence, že je Kayeta opustí, až jednou dojdou k Beringovu průlivu. A tento žal by neměl, kdyby patřila ke společnosti jako tanečnice!
Jean k ní cítil příliš velké přátelství, aby se neradoval nad tím, že ji pan Sergej přijal za vlastní. Copak on sám neměl horoucí touhu změnit svůj stav? Když naslouchal svým ušlechtilým přáním, necítil se způsobilý k živobytí komedianta. Kolikrát se na veřejných náměstích styděl za „výborně“, kterým odměňovali jeho podivuhodnou obratnost!
Jednoho večera, když se procházel s panem Sergejem, mu odhalil beze všeho zatajování svoje přání a své stesky. Řekl mu, čím by chtěl být, a k čemu měl, jak se domníval, oprávněnou ctižádost. Snad, jestliže se budou stále potloukat světem, vystavovat se při veřejných slavnostech, pokračovat v řemesle gymnastů a provazolezců, zacházet s kejklíři a klauny, získají jeho rodiče malý blahobyt, a konečně i on bude mít nějaké jmění! Ale pak bude příliš pozdě, aby se mohl dát na čestnější dráhu.
„Nestydím se za svého otce a za svou matku, pane Sergeji,“ připojil.
„Ne! Byl bych nevděčník. Podle svých možností dělali, co mohli, nezapomněli na nic! Ke svým dětem byli dobří! Nicméně cítím, že bych se mohl stát mužem a že nejsem určen k tomu, být pouhým komediantem.“
„Příteli,“ odpověděl mu pan Sergej. „Chápu tě. Ale dovol, abych ti řekl, že ať děláme jakékoliv povolání, už to, že je děláme poctivě, něco znamená! Znáš poctivější lidi, než jsou tvůj otec a tvá matka?“
„To ne, pane Sergeji!“
„Nuže, cti je dále, jako já sám je mám ve vážnosti. Že se chceš povznést, podáváš důkaz o svých ušlechtilých snahách. Kdo ví, co pro tebe tají ve svém lůně budoucnost? Buď statečný, hochu, a spolehni se na moji podporu. Nikdy nezapomenu, co tvoje rodina pro mne udělala, nikoliv, nikdy! A jestli jednoho dne budu moci…“ A mezitím co mluvil, Jean pozoroval, že se jeho čelo zachmuřilo, že jeho hlas byl méně jistý.
Zdálo se, že do budoucnosti pohlížel nepokojným pohledem. Nastala chvilka mlčení, kterou Jean přerušil a řekl:
„Až jednou dorazíme do Port Clarence, proč byste, pane Sergeji necestoval s námi dál? Protože máte v úmyslu se vrátit do Evropy ke svému otci…“
„To není možné, Jeane,“ odpověděl pan Sergej. „Neskončil jsem výzkumy, které jsem začal v zemích západní Ameriky.“
„Zůstane Kayeta s vámi?…“ zašeptal Jean. Řekl to hlasem tak smutným, že to pan Sergej nemohl neslyšet, aby nepocítil hluboké pohnutí.
„Copak mne nemusí doprovázet,“ pokračoval, „nyní, když jsem na sebe vzal povinnost, postarat se o její budoucnost?“
„Neopustila by vás, pane Sergeji, a ve vaší vlasti…“
„Hochu!“ odpověděl pan Sergej, „moje plány nejsou ještě konečné.
To je všechno, co ti nyní mohu říci. Až budu v Port Clarence, uvidíme… Snad učiním tvému otci jistý návrh, a na jeho odpovědi bude záviset…“ Jean cítil, že se obnovuje nerozhodnost a váhavost, kterou, jak se domníval, už ve slovech pana Sergeje pozoroval. Tentokrát nenaléhal, chápal, že je mu předepsána svrchovaná zdrženlivost. Od této rozmluvy byl mezi nimi těsnější svazek. Pan Sergej poznal všechno, co bylo v tomto chlapci, tak přímém a otevřeném, dobrého, spolehlivého a povznešeného. Věnoval se jeho vzdělávání, řídil jeho činnost ve studiích, k nimž ho nesla jeho chuť a náklonnost. Co se týká pana Cascabela a jeho choti, mohli mít z toho co pan Sergej dělal pro jejich syna jen radost.
Kromě toho Jean nezanedbával své lovecké povinnosti. Pan Sergej, který pro toto zaměstnání měl velkou zálibu, ho nejčastěji provázel, a mezi dvěma výstřely z ručnice je možné si povědět tolik věcí! Tyto roviny byly velice bohaté na zvěř. Zajíců bylo tolik, že by jimi uživil celou karavanu. A byli užiteční nejen po stránce jídla!
„Neběhají tady jen zaječí pečeně a zadělávaní zajíci, ale i pláště, rukávníky, boa, pokrývky!“ řekl jednoho dne pan Cascabel.
„Jistěže, příteli,“ odpověděl mu pan Sergej, „a když se ocitnou ve vaší spižírně v podobě jídla, stejně dobře se budou vyjímat ve vaší šatně v druhé podobě. Člověk se nikdy nemůže příliš zabezpečit proti kruté sibiřské zimě!“ Proto si dělali zásoby těchto kůží a zároveň si střádali konzervy na dobu, kdy zima zažene zvěř z polárních končin.
Ostatně, když lovci nepřinesli ani koroptve, ani zajíce, neopovrhla Cornelie - ani havrany a vránami, a vařila z nich po indiánském způsobu polévku, která byla stejně dobrá.
Občas se též stalo, že Jean nebo pan Sergej vytáhli ze své lovecké brašny skvostného tetřívka, a je snadné si domyslet, jak výtečně se vyjímala tato pečeně na stole.
Belle pélerine se nemusela tedy ani v nejmenším obávat, že bude zakoušet hlad. Ovšem, že se teprve nacházela v té snadné části své dobrodružné pouti.
Nepříjemností například, dá se říci pravým svízelem, který museli snášet, byla dotěrnost moskytů. Teď, když pan Cascabel už nebyl na anglickém území, shledával ji jako velmi nepříjemnou. A zajisté by jejich nemžení ve vzduchu překračovalo únosnou míru, kdyby jich nepolapaly neobyčejně mnoho vlaštovky. Ale vlaštovky se zakrátko odstěhovaly na jih, protože jejich pobyt na hranici polárního kruhu je velmi krátký.
Dne 9. července Belle pélerine dorazila k soutoku dvou velkých řek, z nichž jedna je přítokem druhé. Byl to Lewis river, který se vrhá do Yukonu v širokém průlomu jeho levého břehu. Jak Kayeta upozornila, měla tato řeka v horní části

svého toku jméno Pelly river. Od ústí Lewise se obrací přímo k severozápadu, dříve než zahne k západu, aby vlil své vody do objemného zálivu Beringova moře.
Na přítoku Lewise se vypíná stanice Fort Selkirk, méně důležitá než Fort Yukon, který leží asi sto mil níž na pravém břehu řeky. Od odjezdu ze Sitky prokázala mladá Indiánka společnosti draho cenné služby jako průvodkyně svou pozoruhodnou jistotou. Už za svého kočovného života prošla těmito rovinami, které protéká veliká aljašská řeka. Když se jí ptali, jak uplynula doba jejího dětství, vypravovala celý svůj strastiplný život, v době, kdy kmeny Indgeltů přesídlily z jednoho konce yukonského údolí na druhý, pak o rozptýlení kmene a zániku její rodiny. Tehdy byla nucena, protože neměla žádné příbuzné, vstoupit do služby k některému úředníkovi nebo obchodníkovi v Sitce. Nejednou ji přinutil Jean, aby zase vyprávěla svůj smutný příběh, a vždycky při něm cítil hluboké dojetí.
V okolí Fort Selkirku se setkali s některými Indiány, kteří se potulují po březích Yukonu, zejména s Birchy, jméno, které Kayeta přeložila jako: Březáci. A skutečně je mnoho druhů bříz mezi smrky, borovicemi a javory, kterými je pokryt střed aljašské provincie.
Fort Selkirk, který je obydlen pouze několika zřízenci Rusko-americké společnosti, je popravdě řečeno pouze skladiště kožešin a kůží, kam přicházejí obchodníci z pobřeží v určitých dobách nakupovat.
Tito zřízenci byli šťastni, že nějaká návštěva přichází přerušit jejich jednotvárný život, vřele uvítali společnost Belle pélerine. Proto se pan Cascabel odhodlal, že si tady popřejí čtyřiadvacet hodin odpočinku.
Bylo rozhodnuto, že vůz překročí řeku Yukon v těchto místech, aby se to nemuselo dělat později a snad za méně příznivých okolností.
Neboť řečiště skutečně nabývalo šířky a proud rychlostí byl tím větší, čím dále proudil na západ. Tuto radu dal pan Sergej, když na mapě prostudoval tok Yukonu, který protínal cestovní čáru na dvě stě mil před Port Clarence.
Člun tedy přenesl Belle pélerine na pravý břeh za pomoci Indiánů táborících v okolí Fort Selkirku, kteří se živí ve vodách této řeky lovem ryb.
Z druhé strany jim nebyl příchod rodiny bez užitku a výměnou za jejich služby jim mohla prokázat jednu, jejíž veškerou důležitost ocenili.
Náčelník jednoho kmene se těžce roznemohl - aspoň se tak domnívali. Za lék a za lékaře neměl nic než pouze obvyklého čaroděje a jeho kouzelné čáry a lektvary, jak je zvykem u domorodých kmenů. Již po nějakou dobu ležel tento náčelník na návsi, kde plápolal velký oheň ve dne i v noci. Indiáni shromáždění kolem něho zpívali ve sboru modlitbu k velikému Mannitouovi, zatímco čaroděj zkoušel svá nejlepší kouzla a čáry, aby zapudil Zlého Ducha, který se usadil v těle nemocného. Aby se mu to lépe podařilo, pokoušel se převést řečeného Zlého Ducha do své vlastní osoby; avšak tento byl velice umíněný a nechtěl se hnout.
Naštěstí pan Sergej, který měl jakýsi nádech lékaře, mohl indiánskému náčelníkovi poskytnout pomoc, která by byla přiměřená jeho stavu.
Pan Sergej ho vyšetřil a snadno rozpoznal nemoc vznešeného pacienta, nahlédl do cestovní lékárničky a dal mu silný prostředek pro dávení, který by nenahradilo všechno čarodějovo zaň1cávání.
Ve skutečnosti si tento náčelník důkladně pokazil žaludek, a velké dávky čaje, které užíval, ho nemohly uzdravit.
Nezemřel tedy k veliké radosti svého kmene - což připravilo rodinu Cascabelovu o příležitost, být přítomni obřadům, které provázejí pohřbení náčelníka. Není správné slovo pohřbení, když se jedná o indiánské pochovávání. Tady se mrtvola pověsí ve vzduchu několik stop nad zemí. Zde na dně jeho rakve, jako by mu měly sloužit na onom světě, jsou uloženy jeho dýmka, jeho luk, jeho šípy, jeho brusle a kožešiny víceméně draho cenné, kterými se v zimě odíval. Pak jako dítětem v jeho kolébce jím houpá v jeho věčném spánku vítr.
Rodina Cascabelova ve Fort Selkirku strávila jen čtyřiadvacet hodin, rozloučila se s Indiány a zřízenci Společnosti, a odnášela si s sebou výtečnou upomínku na tuto první zastávku na břehu veletoku. Musela postupovat proti proudu Pelly riveru po jakési cestě podél břehu, velmi hrbolaté, kterou koně jen s velkým namáháním překonali. Konečně dne 27. července, sedmnáct dní od té doby, co opustili Fort Selkirk, dojela Belle pélerine do Fort Yukonu.

XIII. KAPITOLA
Nápad Cornelie Cascabelové

Bylo to na pravém břehu řeky, která tuto část cesty konala mezi Fort Selkirkem a Fort Yukonem. Držela se od nich v proměnlivé vzdálenosti, aby se vyhnula oklikám, k nimž by ji přinutil tok vody, přerývaný záhyby, u kterých se místy tvořily neschůdné bažiny. Alespoň na této straně, protože na levém břehu ji omezuje několik pahorků středně vysokých údolí, které se táhnou k severozápadu. Možná by bylo nesnadné překročit některé přítoky Yukonu, mezi jinými Stewart, na kterém není zaveden přívoz, kdyby ho za teplé roční doby nebylo možné přejít brodem, při výšce vody dosahující sotva do poloviny lýtek. Tady se mohl pan Cascabel se svými lidmi dostat do velikých nesnází, kdyby s sebou neměl Kayetu, protože velmi dobře znala údolí a mohla jim ukázat brody.
Byla to skutečně šťastná náhoda, že měli tuto mladou Indiánku jako doprovod. Byla tak šťastná, že může prokázat službu svým novým přátelům a dojata, že se nachází v této nové rodině, kde se jí opět dostávalo tolik mateřské péče, o které se domnívala, že ji už nikdy nepozná.
Tento kraj měl ještě ve své střední části lesy, ve kterém malé pahorky tu a tam činily krajinu členitou, avšak ne víc než jako v okolí Sitky.
Drsné podnebí, podrobené po osm měsíců arktické zimě, nedovolovalo rostlinám aby se více vyvinuly. Také druhy, které se přizpůsobily těmto podmínkám, náleží, s výjimkou některých topolů, jejichž koruny jsou zahnuty v oblouku, pouze čeledi jehličnatých stromů a bříz. Pak řídké skupiny oněch smutečních vrb, tenkých a bezbarvých, které ostré větry, přicházející z Ledového moře, rychle zbavují listí.

Protože za pochodu mezi Fort Selkirkem a Fort Yukonem byl lov dost úspěšný, nebylo zapotřebí sáhnout do zásob pro každodenní výživu.
Zajíců bylo, co si jen přáli, a snad by se jich také mohli přejíst, ale mohli v obyčejném jídle udělat změnu pečeněmi z divokých hus nebo kachen, nepočítaje v to vejce těchto ptáků, které Alexandre a Napoleonka vyslídili v jejich děrách. Cornelie zase znala tolik způsobů přípravy vajec - však na to také byla pyšná -, že to pokaždé byla nová pochoutka.
„Je to skutečně země, kde se dobře žije!“ řekl jednoho dne Giroflier, když okusoval ohromné stehýnko z husy. „Škoda, že neleží uprostřed Evropy nebo Ameriky!“
„Kdyby ležela uprostřed obydlených krajin,“ odpověděl pan Sergej, „je pravděpodobné, že by tam byla zvěř vzácnější.“
„Leda že…“ odtušil Giroflier.
Pohled jeho pána zastavil jeho řeč a ušetřil ho hlouposti, kterou by bezpochyby pronesl.
Vedle toho, že rovina byla bohatá na zvěř, bylo třeba též připomenout, že potoky, říčky, přítoky Yukonu, poskytovaly hojnost výtečných ryb, zejména štik, které Alexandre a Giroflier chytali na udici.
Měli pouze práci nebo spíše zábavu, oddat se své zálibě lovení ryb, nepotřebovali nikdy vydat za stravu ani krejcar nebo cent, i když výdaje nečinily mladému Alexandrovi starosti! Copak nebyla budoucnost Cascabelů pojištěna jeho přispěním? Copak neměl svou znamenitou hroudu zlata, kterou schoval v koutě vozu, o kterém věděl jenom on, tento drahocenný oblázek, nalezený v údolí Caribou? Ano! Až do té chvíle se mladý neposeda dovedl ovládat. Nikomu se o tom nezmínil a trpělivě očekával den, kdy ji bude moci vyměnit za krásné zlaté mince! Ne proboha, že by byl takový sobec a chtěl si je ponechat pro sebe! Chtěl je pro matku a otce. Bude to bohatství, které dalece vynahradí krádež spáchanou v soutěskách Sierry Nevady!
Když Belle pélerine dorazila do Fort Yukonu po řadě velice parných dní, byli všichni obyvatelé náramně unaveni. Bylo rozhodnuto, že zastávka na tomto místě má trvat celý týden.
„Můžeme to udělat tím spíš,“ podotkl pan Sergej, „protože pevnost není od Port Clarence dále než dvě stě mil. Dnes máme 27. července a po dva nebo snad tři měsíce nebude možné přejít přes průliv po ledě.“
„Rozumím!“ odpověděl pan Cascabel, „a protože máme čas, uděláme zastávku!“ Toto rozhodnutí bylo radostně uvítáno, jak od dvounohých, tak od čtyřnohých, kteří patřili k Belle pélerine.
Původní založení Fort Yukon sahá až do roku 1847. Tato stanice, nacházející se nejzápadněji ze všech ostatních, která je v blízkosti Hudsonova zálivu, leží skoro na pomezí polárního kruhu. Avšak protože stojí na aljašském území, je Společnost povinna platit roční odškodné své sokyni, Rusko-americké společnosti.
Teprve roku 1864 byla započata výstavba nynějších budov, které jsou obehnány hradbou palisád, a byly dokončeny teprve, když Cascabelova rodina dorazila do pevnosti s úmyslem, zůstat tam několik dní.
Úředníci Společnosti jim ochotně nabídli pohostinství v pevnosti.
Místa bylo dost ve dvorech i ve skladištích, ale pan Cascabel jim poděkoval několika velice zdvořilými slovy. Chtěl raději zůstat ve své pohodlné Belle pélerine. Celkem čítala posádka pevnosti asi dvacet mužů, většinou Američanů s několika Indiány k jejich službě. Indiánů bylo v okolí Yukonu několik set.
Zde bylo středisko Aljašky, kde se odbývají nejdůležitější obchody na trhu s kožešinami a kůžemi. Zde se scházejí různé kmeny z provincie: Koč-a-Kučinové, An-Kučinové, Tatančokové, Tananové, a především Indiáni, kteří tvoří nejdůležitější kmen této krajiny, Ko-Yukonové, žijící podél veletoku.
Jak je vidět, byla poloha pevnosti velice výhodná pro výměnu zboží, protože leží v cípu, který tvoří Yukon s přítokem Porcupiny. Řeka se zde dělí na pět ramen, která dovolují obchodníkům snadněji proniknout do nitra teritoria, a dělat obchody i s Eskymáky na řece Mackenzie.
Také je tato síť vodních toků brázděna loděmi, které plují po proudu i proti němu, zejména množstvím „baj dar“, jakýchsi lehkých kocábek z kůže, napuštěných olejem, jejichž švy se mažou tukem, aby byly chráněny před vodou. Na těchto vratkých člunech se Indiáni odvažují na velké vzdálenosti a neshledávají žádné obtíže v tom, že je musí přenášet na ramenou, když se jim do cesty postaví nějaká překážka.
Tyto lodě však mohou být používány pouze tři měsíce. Po ostatní část roku je voda uvězněna pod pevným ledovým krunýřem. Potom změní bajdara své jméno a nazývá se sáňky. Tento povoz, jehož předek je zahnutý jako zobák loďky, je stažen řemeny z losí kůže a tažen psy nebo soby. Jezdí se s ním velice rychle. Bez těchto saní se pohybují s dlouhými lyžemi na nohou ještě rychleji.
César Cascabel měl vždycky štěstí. Přišel právě ve vhodný okamžik do Fort Yukonu, protože trh s kožešinami byl v tu dobu právě v největším proudu. Následkem toho bylo v okolí utábořeno několik set Indiánů.
„Byl by v tom ďas,“ řekl, „kdybychom toho nevyužili! Je to opravdový trh a nezapomínejme, že jsme mezi obchodníky opravdoví umělci. Buď teď nebo nikdy. Těžko se nám už naskytne příležitost prokázat svůj obchodní talent. Nevidíte v tom nic závadného, pane Sergeji?“
„Ne, příteli,“ odpověděl pan Sergej, „avšak pochybuji, že budete mít velký zisk!“
„Ale co! Vždy jimi zaplatíme naše náklady, protože žádné nemáme!“
„Zcela správně!“ odtušil pan Sergej. „Ale ptám se vás, jakým způsobem doufáte, že tito bodří domorodci zaplatí vstupné, když nemají ani americké ani ruské peníze.“
„Budou tedy platit lumíkovými a bobřími kožešinami, konečně tím čím budou moci! Na každý pád si poněkud natáhneme svaly. Vždyť se stále obáváme, že naše končetiny pozbudou svou ohebnost! Protože musíme obhájit svou pověst v Permu, v Nižním Novgorodě, nechci vydávat svou společnost nebezpečí nezdaru, až vystoupí ve vašem rodném městě… Nepřežil bych to, pane Sergeji. Ne, nepřežil bych to!“ Fort Yukon, která je nejdůležitější v celé oblasti, zaujímá dost rozsáhlý prostor na pravém břehu řeky. Je to jakýsi podlouhlý čtyřúhelník, opevněný na každém rohu čtverhrannými věžemi, podobajícími se poněkud oněm větrným mlýnům, které se nacházejí v severní Evropě.

Uvnitř stojí různé budovy, určené jako obydlí úředníkům společnosti a jejich rodinám. Pak dva rozsáhlé uzavřené sklady, kde jsou ve velkém množství nahromaděny kuní, bobří a liščí kůže a kožešiny, nepočítaje v to méně cenné plodiny.
Je to jednotvárný život, ano trudný, který vedou tito zřízenci. Někdy sobí maso, ale obyčejně losí smažené, vařené, pečené je jejich veškerá potrava. Co se týče potravin jiného druhu, musí se sem dovážet z Yorské osady, ležící v okolí Hudsonova zálivu. To znamená, že je sedm set mil vzdálená, z čehož vyplývá, že doprava je velmi řídká.
Odpoledne, když rozbili svoje ležení, šel pan Cascabel a jeho rodina navštívit domorodce, usazené mezi Yukonem a Porcupinou.
Jaká byla rozmanitost v těchto dočasných příbytcích podle toho, kterým kmenům náležely. Chaty z kůry a kůží, podepřené kůly a pokryté větvemi a listím. Stany zhotovené z bavlněné látky indiánské výroby, prkenné boudy, které sestavují nebo rozebírají podle okamžité potřeby.
Jaká to byla pestrost krojů! Jedni mají oblek z kůží, druzí z bavlněných látek, všichni mají hlavu ověnčenou listím, aby se chránili před moskity. Ženy, oděné kostkovanými sukněmi na dolní část těla, mají obličej zdobený lasturami. Co se týče mužů, nosí jehlice, které v zimě slouží ke spínání dlouhé řízy z losí kůže, jejíž srst je obrácena dovnitř.
Mimo to jsou obě pohlaví vyzdobeny šňůrami nepravých perel, které se cení jedině podle své velikosti. Mezi těmi rozmanitými kmeny vynikají Tananové, které je možné poznat podle jejich obličeje, pomalovaného křiklavými barvami, podle per kolem jejich hlav, podle jejich ozdob na hlavě z kousků červené hlíny, podle jiných kožených kazajek, kalhot ze sobí kůže, podle jejich dlouhých ručnic s křesacím kamenem a podle jejich pouzdra na střelný prach, velice jemně vyřezávaného.
Jako peněz užívají tito Indiáni lastury dentalia, které se vyskytují až u domorodců Vancouverského souostroví. Zavěšují je na svém nose a snímají je odtud, když chtějí uzavřít nějaký obchod.
„To je hospodárná peněženka!“ pravila Cornelie, „mají jistotu, že ji neztratí.“
„Ledaže by jim upadl nos!“ důmyslně podotkl Giroflier.
„Toto by se mohlo docela dobře přihodit za velikých mrazů v zimě!“ odpověděl pan Cascabel.
Na každý pád poskytovalo toto shromáždění domorodců zajímavý pohled.
Lze pochopit, že pan Cascabel vstoupil do styku s některými Indiány, jejichž činuckému nářečí poněkud rozuměl, kdežto pan Sergej se jich ptal a odpovídal jim v ruské řeči.
Po několik dní probíhal velice čilý obchod mezi dodavateli a zástupci společnosti, avšak až dosud Cascabelové netěžili ze svého umění veřejnými představeními.
Nicméně se Indiáni brzy dozvěděli, že tato rodina je francouzského původu a že její různí členové se těší veliké pověsti v siláckých a kejklířských výkonech.
Každý večer se houfně scházeli kolem Belle pélerine, aby ji obdivovali. Nikdy nespatřili podobný vůz, tak skvěle pomalovaný. Především se jim líbilo, že se tak snadno mohl tento dům stěhovat - což je jako kočovníky muselo obzvlášť zajímat. A snad se v budoucnosti budeme divit, až uslyšíme o indiánských chýších, stojících na kolech.
Rozumí se samosebou, že za takových okolností bylo povinností uspořádat mimořádné představení pro příchozí. Bylo tedy dohodnuto, že se toto představení uspořádá „na všeobecnou žádost Indiánů Yukonské pevnosti“.
Indián, se kterým se Cascabel seznámil hned v prvních dnech, byl „tyhi“, to je náčelník kmene. Statný muž, starý asi padesát let, vypadal velice chytře, dokonce byl chytrý jako lišák. Několikrát navštívil Belle pélerine a dal najevo, jak by domorodci byli šťastni, kdyby mohli být přítomni výkonům rodiny.
Tento tyhi byl nejčastěji provázen Indiánem, kterému bylo kolem třiceti let, jménem Fir-Fu, který byl pěkného a ušlechtilého vzhledu.
Byl to čaroděj kmene, znamenitý kejklíř, velice známý po celém Yukonu.
„Je to tedy přítel,“ odpověděl pan Cascabel, když mu ho tyhi poprvé představoval.
Všichni tři společně vypili v této zemi některé velmi oblíbené nápoje, kouřili z dýmky přátelství.
Následkem těchto rozhovorů, při kterých tyhi velmi důrazně naléhal na pana Cascabela, aby uspořádal nějaké představení, určil den 3. srpna. Bylo usneseno, že mu Indiáni vypomohou, protože si velmi přáli, aby se neukázali být slabší, co se týče síly, obratnosti a mrštnosti.
Nebylo to nic divného. Na Dalekém západě, jako v provincii Aljaška, jsou Indiáni velcí milovníci těchto kejklířských představení, které spojují s maškarními zábavami, ve kterých znamenitě vynikají.
V určený den, když se shromáždili četní diváci, bylo možné pozorovat hlouček asi půl tuctu domorodců, jejichž obličeje byly zakryty velikými dřevěnými ohyzdnými maskami.
Jako u loutek se v čarovných představeních oči a ústa uváděla do pohybu šňůrkami - což dodávalo klamné zdání života těmto strašným obličejům, které byly většinou zakončeny ptačími zobáky. Těžko si můžeme představit, k jaké dokonalosti to přivedli, a opice John Bull si zde mohla vzít několik dobrých lekcí.
Není třeba připomínat, že pan Cascabel a jeho paní, Jean, Alexandre, Napoleonka a Giroflier si při této příležitosti oblékli svoje obleky pro veřejná představení.
K představení byla zvolena prostorná louka, obklopená stromy, v jejímž pozadí se nacházela Belle pélerine jako divadelní dekorace.
V popředí se shromáždili obchodníci z pevnosti se svými ženami a dětmi. Po stranách utvořilo několik set Indiánů a Indiánek polokruh.
Kouřili a očekávali představení.
Zakuklení domorodci, kteří se měli účastnit výkonů, stáli poněkud opodál.
Když přišel čas, objevil se Giroflier na stupátku vozu a pronesl svoji obvyklou řeč:
„Vážené dámy a vážení pánové, uvidíte, co jste ještě neviděli…“ Ale protože nemluvil činucky, bylo velice

pravděpodobné, že jeho klábosení nezískalo u diváků velikou oblibu. .
Ale co však chápali, byly obvyklé štulce, které mu štědře uděloval jeho patron, a kopání do známého místa, kterých obyčejně dostával s oddaností pochopa, k tomu cíli najatého.
Když tento proslov ukončil, zvolal pan Cascabel a pozdravil obecenstvo:
„Nyní přijdou na řadu zvířata!“ Psi Wagram a Marengo byli předvedeni na vyhrazené místo před Belle pélerine, kde domorodce naplnili obdivem málo zvyklé na tyto výkony, které poukazují na důvtip zvířat. Potom, když přišel John Bull provádět své skoky po hřbetě chrta a pudla, učinil to s takovou svižností a tak směšnými pohyby, že zvítězil nad indiánskou vážností.
Mezitím nepřestával Alexandre foukat na trubku z plných plic, Cornelie tloukla na malý, Giroflier na velký buben.
Jestliže se obyvatelé Aljašky nepoučili o mocném účinku, který může mít tento evropský orchestr, patrně se jim nedostávalo smyslu pro umění.
Až dosud zakuklený hlouček se choval nepohnutě, patrně neměl za to, že nadešel pravý okamžik, aby vstoupili na jeviště.
Schovávali si ho pro příhodnou dobu.
„Slečna Napoleonka, tanečnice na visutém laně!“ provolával Giroflier hlásnou troubou. Děvčátko provázené svým věhlasným otcem, udělalo svůj výstup před obecenstvem.
Nejprve tančila s půvabem, který jí získal nemalou pochvalu, která nebyla dávána najevo voláním ani tleskáním rukou, ale prostým pokyvováním hlavou, které bylo neméně významné. Podobně tomu bylo, když ji viděli vyhoupnout na provaz napjatý mezi dvě konstrukce.
Procházela se, houpala se s lehkostí, které se obdivovaly zvláště Indiánky.
„Nyní přijde řada na mne!“ zvolal mladý Alexandre.
Svoji kondici představoval tím, že se plácal do vazu, kroutil se, ohýbal, svíjel a dělal přemety a kotrmelce, které z jeho nohou dělaly ruce a z rukou nohy. Byl hned ještěrka, hned zase žába a své představení zakončil dvojnásobným krkolomným skokem.
I tentokrát měl svůj obvyklý úspěch. Avšak sotva se obecenstvu poděkoval, tím, že sehnul hlavu až k nohám, v tom povstal Indián stejně starý jako on, nejdříve si sundal škrabošku a předstoupil před skupinu.
Všechny cviky, které předvedl Alexandre, provedl také tento mladý domorodec s ohebností hřbetu a jistotou pohybů, které plně vyhovovaly požadavkům akrobatického umění. I když byl méně uhlazený než mladší Cascabelův syn, byl neméně obdivuhodný. Také mezi domorodci vyvolal nadšené pokyvování hlav.
Čtenář si může být jistý, že společníci Belle pélerine měli tak dobrý vkus, že svůj potlesk spojili s pochvalou obecenstva. Avšak protože nechtěl zůstat pozadu, pan Cascabel pokynul Jeanovi, aby začal svoje kejklířské kousky, o kterých myslel, že nemá sobě rovného.
Jean cítil, že je na něm, aby zachránil čest rodiny. Povzbuzen pokynem pana Sergeje a úsměvem Kayety, bral střídavě láhve, talíře, koule, nože, desky, hůlky a můžeme říci, že sám sebe překonal v těchto obratech.
Pan Cascabel se nemohl ubránit, aby na Indiány nevrhl pohled plný uspokojení, ve kterém se zračila jakási vyzývavost. Zdálo se, že říká, když se obrátil ke skupině Indiánů:
„Dokažte to i vy!“ Bezpochyby mu bylo porozuměno, neboť na tyhiův pokyn jiný Indián, sejmul škrabošku a vyskočil ze skupiny.
Byl to čaroděj Fir-Fu. Měl za úkol hájit čest na oslavu domorodého obyvatelstva.
Uchopil jeden předmět po druhém, které Jean užíval, prováděl jeden cvik svého soupeře po druhém, házel křížem nože a vidličky, desky a kruhy, koule a hůlky, a to, nutno dodat, s takovou uhlazeností a držením těla a s takovou jistotou v rukách, že se plně vyrovnal Jeanovi Cascabelovi.
Giroflier, který byl zvyklý se obdivovat jedině svému pánovi a jeho rodině, byl naprosto zaražen, „otvíral oči jako kočka a dělal uši jako jeho klobouk!“
Tentokrát pan Cascabel tleskal jenom tak ze zdvořilosti špičkami svých prstů.
„Hromská práce!“ bručel, „ti Indiáni se ale vybarvili! - Podívejme se! Lidé nevzdělaní! Však my jim ukážeme!“ Opravdu byl přiveden do velkých rozpaků tím, že se setkal se soupeři tam, kde očekával jenom obdivovatele. Jaké máme soupeře? Prosté domorodce z Aljašky, takřka divochy!
Jeho umělecká ješitnost byla značně sklíčena. K čertu! Buď je člověk komediant nebo ne!
„Rychle, děti!“ zvolal hromovým hlasem, „uděláme pyramidu!“ Všichni se k němu vrhli jako k útoku. Zaujal pevný postoj, rozkročil nohy, vypnul ramena a mírně se předklonil. Na jeho pravé rameno se svižně vyhoupl Jean, a podal ruku Giroflierovi, který stál na levém rameni. Pak se na jeho hlavu postavil Alexandre, a na něj Napoleonka, která korunovala stavbu, ohýbala svoje ručky, aby mohla posílat hubičky obecenstvu.
Sotva byla francouzská pyramida sestavena, vztyčila se proti ní jiná, z domorodců. Nesundali si masky, a sestavili pyramidu ne z pěti, ale ze sedmi článků. Převyšovali Cascabelovu rodinu o jedno patro. Pyramida proti pyramidě.
Ale tentokrát zazněly pochvalné výkřiky Indiánů na počest jejich rodáků. Stará Evropa byla překonána mladou Amerikou! Amerikou Kojukonů, Tananů a Tatančoků.
Pan Cascabel, zahanben a pomaten, nemohl se ubránit falešnému pohybu a málem by svrhl svoji rodinu na zem.
„Tak to je!“ řekl, když se zbavil lidského břemene.
„Upokojte se, příteli,“ řekl mu pan Sergej. „Nestojí to za to, že…“
„Nestojí to za to!… Je vidět, že nejste umělec, pane Sergeji!“ Pak se obrátil ke své ženě a zvolal:
„Pojď, Cornelie, začni zápas s plochýma rukama. Uvidíme, kdo z těchto divochů se osmělí měřit se s »Chicagskou vítězkou«!“ Paní Cascabelová se ani nepohnula.
„Cornelie?“

„Ne, Césare!“
„Nechceš zápasit s těmito opicemi, abys opět povznesla čest rodiny?“
„Povznesu ji,“ odpověděla Cornelie. „Nechej mne jednat… Mám nápad!“ Když tato podivuhodná žena měla nápad, bylo lépe, nechat ji, aby ho uskutečnila, a nepřekážet jí. I ona byla neméně pokořena, jako její muž úspěchem Indiánů, a bylo pravděpodobné, že má pro ně za lubem nějaký kousek podle vlastních představ.
Skutečně se Cornelie odebrala k Belle pélerine, zanechala svého manžela neklidného, jakkoliv měl důvěru v chytrost a nápaditost své manželky.
Za dvě minuty se paní Cascabelová zase objevila a postavila se před indiánskou společnost, která se kolem ní shromáždila.
Potom se obrátila na předního obchodního zástupce a požádala ho, aby domorodcům překládal, co bude říkat.
Tak bylo slovo za slovem přeloženo do čisté řeči aljašského území:
„Indiáni a Indiánky, osvědčili jste svými výkony co do síly a obratnosti, takové umění, které zasluhuje odměnu, a tuto odměnu vám přináším.“ Nastalo ticho a celé shromáždění zbystřilo pozornost.
„Vidíte moje ruce?“ pokračovala Cornelie. „Nejednou je tiskly nejvznešenější osoby Starého světa! Vidíte moje tváře? Často obdržely polibek od nejmocnějších panovníků Evropy! Proto tyto ruce, a tváře patří vám! Američtí Indiáni! Pojďte, polibte je, pojďte, vezměte je!“ Skutečně, Indiáni se nenechali dvakrát prosit.
Nikdy by se jim nenaskytla podobná příležitost, líbat ruce takové dámy!
Jeden z nich, jakýsi tanananský krasavec přistoupil a uchopil ruku, kterou mu Cornelie podávala.
Jaký to ze sebe vyrazil výkřik následkem tak velké rány, až se zapotácel!
„Ach, Cornelie!“ zvolal pan Cascabel, „chápou tě a obdivují se ti!“ Současně se pan Sergej, Jean, Alexandre, Napoleonka i Giroflier smáli, až se svíjeli nad povedeným kouskem, který tato neobyčejná žena domorodcům zahrála.
„Někdo jiný,“ pravila a natahovala stále ruce k obecenstvu, „někdo jiný!“
Tentokrát Indiáni otáleli, věřili v nějaký nadpřirozený úkaz.
Nicméně se tyhi rozhodl, kráčel zvolna ke Cornelii, zastavil se na dva kroky před její mohutnou postavou a pohlížel na ni zrakem, který nijak neprozrazoval jistotu.
„Nuže, můj starochu!“ zvolala na něho paní Cascabelová. „Jen zmužile!… Dej polibek paní!… Není to nesnadné, a je to velmi příjemné!“
Tyhi vztáhl ruku a spokojil se s tím, že se prstem dotkl Krásné Evropanky.
Nová rána, tyhi skučel a málem upadl. V obecenstvu nastalo ohromné zděšení. Když dopadne taková rána při pouhém dotyku ruky paní Cascabelové, jak by to teprve dopadlo, kdyby se člověk odvážil políbit tuto zázračnou ženu, jejíž tváře obdržely polibky „od nejmocnějších evropských panovníků“!
Přece se zvedl odvážlivec, který se o to chtěl pokusit. Byl to čaroděj Fir-Fu. Musel se domnívat, že je chráněn proti všemu zlému. Postavil se tedy před Cornelii. Pak ji obešel, podněcován pokřikováním domorodců, uchopil ji do své náruče a dal jí nehorázný polibek na tvář.
Tentokrát následovala řada kotrmelců. Rázem se z kejklíře stal akrobat! Udělal dva přemety stejně nebezpečné, jako bezděčné a upadl doprostřed strnulé společnosti. Aby měly rány takový účinek, jak na čaroděje, tak i na ostatní domorodce, potřebovala Cornelie pouze stisknout knoflík malé elektrické baterie, kterou měla v kapse. Ano! - Malou přenosnou elektrickou baterii, která ji dovolovala hrát úlohu elektrické ženy.
„Ach, ženo… ženo!…“ zvolal její manžel, když ji beztrestně svíral ve své náruči před vyjevenými Indiány. „To je šibalka… to je…“
„Stejně vychytralá jako elektrická,“ dodal pan Sergej. Opravdu, co si domorodci mohli pomyslet jiného, než že tato nadpřirozená žena vládne hromem podle své libosti! Jak by jinak mohl být člověk zdrcen jen pouhým dotykem její ruky! Rozhodně mohla být jen družkou Velikého Ducha, která ráčila sestoupit na zem, aby podruhé pojala za chotě pana Cascabela!

XIV. KAPITOLA
Z Fort Yukonu do Port Clarence

Večer po tomto pamětihodném představení bylo v poradě, které byla přítomna celá rodina, rozhodnuto, že ráno nastoupí další cestu. Patrně - to bylo předmětem důmyslných úvah pana Cascabela kdyby bylo zapotřebí sbírat členy pro jeho společnost, byl by jen v rozpacích, kterého z těchto aljašských domorodců zvolit. Jakkoliv tím jeho samolibost trpěla, musel uznat, že tito domorodci mají obdivuhodné vlohy pro akrobatické cviky. Jako gymnasté, klauni, ekvilibristé, kejklíři by se dočkali velkých úspěchů v kterékoliv zemi. Zajisté výcvik měl velký podíl na jejich dovednosti, ale příroda ještě více udělala, když je stvořila silnými, svižnými, obratnými. Naštěstí zůstalo poslední slovo rodině, díky duchapřítomnosti „královny elektrických žen“.
Samozřejmě, že zřízenci pevnosti - chudáci většinou velice nevědomí - byli neméně překvapeni než domorodci tím, co se přihodilo.
Ale bylo usneseno, že se jim neprozradí tajemství tohoto zázraku, aby se Cornelii zachovala veškerá sláva. Následkem toho, když druhý den přišli jako obyčejně na návštěvu, netroufali si příliš se přiblížit k bleskonosné osobě, která je vítala se svým nejvlídnějším úsměvem. Jen s patrným váháním ji vzali za ruku. Podobně i tyhi a čaroděj by byli rádi znali toto tajemství, které by jim mohlo být prospěšné a značně by přispělo k rozmnožení jejich věhlasu mezi indiánskými kmeny.
Když byly přípravy k odjezdu ukončeny, rozloučili se pan Cascabel a jeho družina se svými hostiteli ráno dne 6. srpna a potah, který si náležitě odpočinul, se ubíral směrem k západu, a sestupoval po pravém břehu řeky.

Pan Sergej a Jean pečlivě prostudovali mapu, a používali zvláštních pokynů, které jim dávala mladá Indiánka. Kayeta znala většinu vesnic, kterými bylo nutné projet, a podle jejích zpráv, by žádný proud vážně nebránil Belle pélerine v pochodu.
Ostatně doposud se nejednalo opustit údolí Yukonu. Nejprve budou muset postupovat po pravém břehu řeky až k stanici Nel, pak projdou vesnicí Nuklakayet, potom z Nuklakayety do Fort Nulato budou mít ještě asi osmdesát mil. Potom povoz opustí údolí Yukonu, aby zabočil přímo k západu.
Počasí bylo stále příznivé, dny byly teplé, ale v noci už bylo cítit značné snížení teploty.
Tak si byl pan Cascabel jistý, že pokud nenastanou nepředvídané překážky, dospějí do Port Clarence dříve, než zima nakupí nepřekonatelné překážky na cestě.
Snad se bude zdát divné, že podobná cesta se uskutečňovala za tak poměrně snadných okolností. Ale copak to tak nebývá v rovinných krajinách, když příjemná roční doba, dlouhý den, mírné podnebí jsou příznivé cestovatelům? Nebude tomu zajisté tak za Beringovým průlivem, kde se táhnou sibiřské stepi až za obzor, až je zahalí zimní sněhové vánice a vichřice se rozpoutají nad nimi. A večer, když se mluvilo o nastávajících nebezpečích, zvolal pan Cascabel s důvěrou:
„Nu, však my z toho nějak vyvázneme!“
„Doufám,“ odpověděl pan Sergej. „Ale až vkročíte na sibiřské pobřeží, radím vám, abyste se pustili ihned k jihozápadu, abyste se dostali do jižnějších končin, kde Belle pélerine“ bude méně zakoušet zimou.“
„To je právě náš úmysl, pane Sergeji,“ odpověděl Jean.
„A uděláte dobře tak i z toho důvodu, přátelé, že se Sibiřanů nepotřebujete nijak obávat, jedině že… jak by řekl Giroflier… jedině že byste zabloudili mezi kmeny na severním pobřeží. Ve skutečnosti bude váš největší nepřítel zima.“
„Dostali jsme výstrahu,“ řekl pan Cascabel, „jen jedna věc nás bude při cestování trápit, pane Sergeji, a to, že nepojedete s námi.“
„Ano,“ připojil Jean, „bude to pro nás velký zármutek.“ Pan Sergej cítil, do jaké míry k němu tato rodina přilnula, i jak on sám k ní cítí přátelství. Čím víc dní trávil v tomto důvěrném styku s ní, tím těsnější se stávala pouta mezi ním a rodinou. Rozloučení bude zajisté bolestné, a jestli je opět svede dohromady náhoda v životě tak různém na jedné i druhé straně. A pak odvede pan Sergej Kayetu a už zpozoroval Jeanovu náklonnost k mladé Indiánce. Jestli si pan Cascabel povšiml pocitu už tak živého v srdci svého syna? Pan Sergej se o tom nemohl vyslovit. Co se týče Cornelie, poněvadž tato výtečná žena se nikdy v této příčině nevyjádřila, měl za svou povinnost nevystupovat ze své zdrženlivosti. K čemu by také prospívalo všelijaké vyjádření? Jiná budoucnost očekává adoptovanou dceru pana Sergeje, a ubohý Jean by se marně oddával nadějím, které by se nemohly ani uskutečnit.
Cesta ubíhala bez překážek, bez velikého namáhání. Po Port Clarence se dorazí dříve, než zima ztuží Beringův průliv, a zde se budou muset zdržet po jistou dobu. Z toho vyplývalo, že není zapotřebí prohánět lidi a potah. Nicméně byli stále v nebezpečí nějakého možného neštěstí.
Poraněný nebo nemocný kůň, polámané kolo by byly přivedly Belle pélerine do opravdových nesnází. V předvídání této možnosti jim byla nakázána nejpřísnější ostražitost.
Během prvních tří dnů se vytčená cesta neodchylovala od toku řeky, která jde k západu; ale když se Yukon začal zahýbat k jihu, měli za prospěšné držet se čáry pětašedesátého rovnoběžného kruhu (šířka Trondheimu v Norsku). V těchto místech byla řeka plná záhybů, údolí se značně zúžilo a bylo ohrazeno pahorky střední výšky, které mapa označovala jménem „bašty“, za příčinou jejich podobnosti k hradbám.
Dělalo to poněkud obtíže proplést se tímto labyrintem; vynaložili veškerou opatrnost, aby zabránili nějakému poškození vozu. Odebral se mu částečně náklad v pn1iš příkrých soutěskách, tlačil se zezadu, a to také z toho důvodu, jak podotkl pan Cascabel, že koláři se zdáli být v této krajině velmi vzácnými.
Museli také přebrodit několik potoků, mezi jinými Nokolo-Kargut, Setehaut, Klakencot. Naštěstí byly tyto bystřiny v tuto roční dobu mělké, a nebylo těžké nalézt pohodlné brody.
Co se týče Indiánů, bylo jich málo, nebo skoro žádní v této části provincie, kde se jindy potloukaly kmeny, náležející k „Národu Poledne“, které nyní takřka vyhynuly. Občas je minula rodina, která se ubírala k mořským břehům na jihozápadě, aby se tam na podzim zabývala lovem ryb.
Někdy také přicházeli opačným směrem obchodníci; kteří opouštěli ústí Yukonu, a ubírali se k různým stanicím Rusko-americké společnosti. Pohlíželi nikoliv bez velikého překvapení na tento vůz s křiklavými barvami, a na lidi, které vezl. Pak, když si navzájem vyměnili přání na šťastnou cestu, ubírali se dále svou cestou k východu.
Dne 13. srpna Belle pélerine dorazila k vesnici Nuklakayetě, vzdálené sto mil od Fort Yukonu. Byla to popravdě řečeno pouze obchodní stanice, faktorie, kde bývá obchod s kožešinami, a za kterou se ruští obchodníci dále nepouštějí. Vychází z různých bodů asijského Ruska a aljašského pobřeží, schází se zde a dělají konkurenci kupcům Společnosti Hudsonova zálivu.
Následkem toho je Nuklakayeta střediskem, kam domorodci přinášejí kůže a kožešiny, které nastřádali v zimní době. Když se vzdálil od řeky, aby se vyhnul četným záhybům, pan Cascabel k ní opět přijel na výšině této vesnice, která leží velmi přívětivě mezi malými pahorky, jimž zelené stromy dodávají vzezření svěžesti. Několik dřevěných chýší se kupilo kolem kůlové hradby, která hájila pevnost. V travnaté louce bublaly potůčky. Dvě nebo tři lodice stály u břehu Yukonu. Vše lahodilo zraku a vybízelo k odpočinku. Co se týče Indiánů, kteří přicházeli do okolí, byli to Tananové, kteří patří, jak se jim řeklo, k nejkrásnějšímu domorodému plemeni v severní Aljašce.
I když místo lákalo k delšímu pobytu, učinila tady Belle pélerine zastávku jen na čtyřiadvacet hodin. Považovali to za dostatečné pro koně, které jinak dost šetřili.
Úmysl pana Cascabela byl, udělat delší zastávku v Nulatu, tvrzi poněkud důležitější a lépe zásobené, kde by se mohly opatřit různé potřeby na cestu Sibiří.

Je zbytečné připomínat, že pan Sergej a Jean, někdy provázeni pouze mladým Alexandrem, nezanedbávali cestou honbu. Jako velká zvěř to byli stále losi a sobi, kteří se prohánělí po loukách a hledali útulek pod stromy v lesích anebo spíše ve skupinách stromů, dost řídce roztroušených po krajině. V bažinných krajinách poskytovaly husy, lysky, sluky, divoké kachny hojnou příležitost k dobrým výstřelům, ano, lovci mohli také zastřelit několik párů jeřábů, kteří obyčejně nebývají valně váženi, pokud se týče jejich požívatelnosti.
A přece podle Kayety je jeřáb velice oblíbené jídlo u Indiánů zvláště nemají-li nic jiného na zub. Učinili s ním pokus k snídani dne 13. srpna. Přes všechno umění Cornelie - a je známo, jakou byla výtečnou kuchařkou - se zdálo toto maso tuhé a tvrdé. Jen Wagram a Marengo je přijali bez reptání, a pochutnali si na něm až do poslední kosti.
Ovšem, že za dob hladu se domorodci spokojují sovami, sokoly, i kunami, ale třeba podotknout, jen když jsou k tomu donuceni hladem.
Dne 14. srpna se musela Belle pélerine provléci zatáčkami těsné úžlabiny mezi velice strmými pahorky podél řeky. Tentokrát byla cesta tak příkrá, tak hrbolatá, jakoby to bylo řečiště bystřiny, takže přes všechnu opatrnost se přihodila nehoda. Naštěstí se nezlomilo kolo u vozu, ale jedna rozsocha u oje. Oprava nevyžadovala mnoho času, a několik kousků provazu stačilo, aby věci přišly zase do pořádku.
Když minuli na jedné straně řeky vesnici Suquonvillu a na druhé vesnici Newicargut, vystavenou na potoku tohoto jména, vykonala se další cesta bez obtíží. Krajina nebyla více pahrbkovitá. Široká rovina se táhla, kam až zrak dosáhl. Tři nebo čtyři říčky ji brázdily svými řečišti, v tuto dobu, kdy málo prší. V době dešťů a sněhových vánic by bylo bývalo nemožné, se držet tohoto směru na cestě.
Když přecházeli přes jeden z těchto potoků, Milocargut, v němž bylo sotva na střevíc vody, upozornil pan Cascabel, že je přehrazen silnicí.
„Hmm," řekl, „když vystavěli silnici přes potok, mohli také vystavět most! Bylo by to užitečnější za velké vody…"
„Zajisté, otče," odpověděl Jean. „Ale inženýři, kteří postavili tuto silnici, by nebyli s to, zbudovat most!"
„A proč?"
„Protože to jsou čtyřnozí inženýři, jinak řečeno: bobři!" Jean se neklamal, opravdu bylo nutné obdivovat práci těchto důmyslných zvířat, která stavějí svou hráz, berou ohled na proud a též její výšku řídí podle obyčejné výšky vody v potoku. Ani na svah boků této hráze nebylo zapomenuto, aby lépe vzdorovala tlaku vody.
„A přece," zvolal Alexander, „ti bobři se nechodili učit do školy!"
„Neměli zapotřebí, tam chodit," odpověděl pan Sergej.
„K čemu by jim prospívala věda, která se někdy mýlí, když mají pud, který se nikdy nemýlí. Tuto hráz, milý hochu, vystavěli bobři, jako mravenci stavějí svá mraveniště, jako pavouci předou své pavučiny, jako včely sestavují buňky ve svých úlech, konečně jako stromy a keře plodí květy a plody. Z jejich strany není nutné žádné zkoušení, žádné tápání, také žádný pokrok. Ostatně v tomto díle být pokrok nemůže.
Nynější bobr staví s takovou dokonalostí jako první bobr, který se na zeměkouli objevil. Schopnost zdokonalování se, není zvířatům dána, je vlastní člověku, jen on sám může kráčet od pokroku k pokroku v říši věd, umění a průmyslu. Obdivujeme se tomuto zázračnému pudu zvířat, který je činí schopnými, tvořit taková díla. Avšak tato díla považujeme za výtvory přírody!"
„Přesně tak, pane Sergeji," pravil Jean, „pochopil jsem dobře vaše myšlenky. V tom je rozdíl mezi pudem a rozumem. Celkem je rozum vyšší než pud, ačkoliv je podroben omylu."
„Zajisté, příteli," odpověděl pan Sergej, „a tyto omyly, které se postupně poznávají a napravují, jsou pouze cestou pokroku."
„V každém případě," odtušil Alexander, „se držím toho, co jsem řekl, zvířata nepotřebují chodit do školy."
„Souhlasím, ale lidé jsou jen zvířata, když do ní nechodili," odpověděl pan Sergej.
„Dobře, dobře!" pravila Cornelie, vždy velmi praktická, když se jednalo o domácí záležitosti.
„Zdalipak se ti bobři jedí?"
„Zajisté," odpověděla Kayeta.
„Četl jsem dokonce," připojil Jean, „že ocas tohoto zvířete je výtečná lahůdka." Nemohlo se to potvrdit, protože v potoce bobři nebyli a kdyby tam byli, nenechali by se chytit.
Když Belle pélerine přejela řečiště Milocargutu, projela vesnicí Sachertelutain, v zemi Indiánů Ko-Yukonů. Na Kayetinu radu se museli ve stycích s těmito domorodci chovat do jisté míry opatrně, protože byli tito Indiáni velice náchylní ke krádežím. Poněvadž se nahrnuli příliš blízko kolem vozu, bděli nad tím, aby nemohli vniknout dovnitř.
Ostatně hezké skleněné tretky, rozdělené velmi štědře mezi náčelníky kmene, měly velmi blahodárný účinek, a vše se skončilo bez nepříjemností.
Zatím byla cesta čím dále tím obtížnější podél těsného údolí mezi „baštami"; avšak nedalo se jim nijak vyhnout, jedině, že by se odvážili do hornatějšího kraje.
Rychlost postupu to pociťovala, a přece se nesměli příliš opozdit.
Teplota začínala být ostrá, když ne ve dne, aspoň v noci, - což bylo přiměřené v tuto dobu, nehledíc na to, že krajina se nacházela pouze několik stupňů od polárního kruhu.
Cascabelova rodina se dostala k místu, kde řeka činí ostrý záhyb a obrací se k severu; museli po něm vystupovat až k přítoku Ko-Yukonu, který do něho vlévá své vodstvo dvěma zatočenými rameny. Skoro celý den na to vynaložili, než nalezli broditelný přechod, který Kayeta nikoliv bez obtíží poznala, poněvadž vodní hladina již značně vystoupila.
Když se dostala přes tento přítok, dala se Belle pélerine opět směrem k jihu dosti nerovnou krajinou až k Fort Nulato. Tato stanice, jejíž obchodní důležitost je veliká, náleží Rusko-americké společnosti. Je to nejsevernější faktorie, která byla zřízena v západní Americe, jelikož podle pozorování Frederika Whimpera leží v šířce 64° 42' a má západní délku 155° 36'.

V této části Aljašky by bylo nesnadné se domýšlet, že leží tak vysoko na sever. Půda je zde bez odporu úrodnější než v okolí Fort Yukonu.
Všude jsou krásné stromy, všude louky pokryté kobercem zeleného pažitu, nemluvě o širých rovinách, které by mohl rolník s užitkem obdělávat, neboť hlinitou půdu pokrývá tlustá vrstva ornice. Mimoto se zde voda hojně rozlévá následkem vystupování řeky Nulato ze svých břehů, která proudí k jihozápadu, a následkem sítě potoků nebo cargutů, která se rozprostírá k severovýchodu. I přesto je zdejší rostlinstvo omezeno na některé křoviny, obalené divokými malinami (medvědicemi), ponechané pouhým vrtochům přírody.
Takové byly poměry Fort Nulato: kolem budov byla kůlová hradba, hájená dvěma věžemi, kterou je Indiánům za noci zakázáno překročit, ano i za dne, jsou-li ve větším počtu; uvnitř hradby jsou chýše, skladiště a kůlny z prken, s okny, které mají tabulky z tuleních měchýřů. Jak je vidět, nic není prostějšího, než tyto stanice v nejodlehlejší Severní Americe.
Zde byli pan Cascabel a jeho družina velmi vřele uvítáni. V těchto ztracených zákoutích nové pevniny byl příchod několika nových navštěvovatelů víc než pouhá zábava, byla opravdovým předmětem radosti a zdali zde nejsou vždy vřele vítáni se zprávami, které přinášejí z takové dálky?
Fort Nulato byl obydlen asi dvaceti zřízenci ruského a amerického původu, kteří se nabídli, že rodině opatří vše, co bude zapotřebí. Byli pravidelně zásobováni potravinami Společností. Nacházeli též výpomoc za letní doby, buď lovem losů nebo sobů, nebo lovem ve vodě Yukonu. Zde se nacházejí v hojnosti jisté ryby, zvláště „nalima“, která slouží ponejvíce jako potrava psům, a jejíž játra jsou oblíbena pouze u těch, kteří se jí normálně živí.
Je snadné pochopit, že obyvatelé v Nulatu byli překvapeni, když viděli přijíždět Belle pélerine a ještě více, když jim pan Cascabel sdělil svůj úmysl navrátit se do Evropy přes Sibiř. Skutečně, jenom Francouzi to dovedou, o ničem nepochybovat. Co se týče první části cesty, která měla skončit v Port Clarence, ujišťovali, že se provede bez obtíží, a že se skončí dříve, než nad rovinami Aljašky zavládnou první mrazy.
Na radu pana Sergeje se nakoupily některé z předmětů, nutné na cestu tundrami. Především bylo zapotřebí opatřit si několik kusů oněch brýlí, které jsou nevyhnutelné, má-li se cesta konat po rovinách, v zimě zasněžených. Za některé skleněné tretky se nechali Indiáni přimět k tomu, že jim jich prodali tucet. Byly to jen brýle dřevěné beze skla, anebo spíše pokrývky na oči, které oči zakrývaly a nechávaly jen úzký otvor pro vidění. To stačí, aby se člověk mohl vyznat, ale zabraňuje to zánětu očí, který by odlesk od sněhu nevyhnutelně vyvolal. Všichni si zkusili tato kukátka a uznali, že si lze na ně velice snadno navyknout.
Po tomto ochranném přístroji pro zrak bylo nutné pomýšlet na obuv, neboť před nimi nebyly vůbec žádné procházky v lakovaných botkách nebo jemných střevících, ale tundrami, vydanými sibiřským vánicím.
Nulatské skladiště poskytlo několik párů bot z tulení kůže - takových, které jsou nejlépe způsobilé pro dlouhé cestování po zamrzlé půdě a které jsou učiněny nepromokavými vrstvou tuku.
To přimělo pana Cascabela, že učinil tuto správnou poznámku:
„Je vždycky výhodné, šatit se jako jsou zvířata krajů, kterými se ubíráme! Poněvadž Sibiř je zemí tuleňů… oblečme se tedy jako tuleni!“
„Jako tuleni s brýlemi!“ odpověděl Alexandre, jehož poznámka obdržela otcovskou pochvalu.
Rodina zůstala ve Fort Nulato dva dny a tyto dva dny stačily, aby si statečný potah oddechl. Spěchali, aby se dostali do Port Clarence.
Belle pélerine se vydala na cestu dne 21. srpna při východu slunce a v tomto místě úplně opustila pravý břeh veletoku. Yukon se zahýbal velmi ostře k jihozápadu, aby se vrhl do Nortonského zálivu. Kdyby sledovali jeho tok, zbytečně by si prodloužili cestu, poněvadž jeho ústí leží pod Beringovým průlivem. Odtud by museli vystupovat k Port Clarence, držíc se pobřeží rozeklaného fjordy, výstupky, záhyby, kde by se Gladiator a Vermouth zbytečně utrmáceli.
Zima se dala pocítit již daleko víc. Sluneční paprsky, velice šikmé, dávaly sice ještě hojně světla, ale velmi málo tepla. Husté mraky, které tvořily šedou hmotu, hrozily z nebes seslat sníh.
Drobná zvěř se vyskytovala jen zřídka a stěhovaví ptáci začínali prchat, aby vyhledali na jihu příjemnější přezimování.
Až po tento den - k tomuto výsledku si museli velice blahopřát - pan Cascabel a jeho družina nebyli příliš zmoženi obtížemi cesty.
Opravdu museli mít železné zdraví - za co patrně museli děkovat svému potulnému životu, svému zvyku přizpůsobit se každému podnebí, a své fyzické kondici, kterou dodávají tělesná cvičení. Proto mohli doufat, že všichni dorazí do Port Clarence zdraví a veselí.
A tak se také stalo dne 7. září, když od Sitky urazili pět set mil a kolem jedenácti set mil od Sacramenta - dohromady sedmnáct set mil po západní Americe v sedmi měsících.

XV. KAPITOLA
Port Clarence

Port Clarence je přístav, který leží nejdál na severozápadě ze všech, které má Severní Amerika v Beringově průlivu. Nachází se jižně od mysu prince Waleského, a vrývá se do té části mořského břehu, kde je nakreslen nos obličeje, jehož obrys je představován aljašským pobřežím. Přístav poskytuje výtečný útulek k zakotvení lodí, který je velice oceňován námořníky a především lovci velryb, jejichž lodi hledají štěstí v arktických mořích.
Belle pélerine rozbila svůj tábor na vnitřním břehu přístavu, při ústí říčky, pod záštitou vysokých skal, ověnčených sporými břízkami. Tady měla být nejdelší zastávka na celé jejich cestě. Tady se měl protáhnout odpočinek malé společnosti - vynucený odpočinek, který vyžadoval stav průlivu, jehož povrch ještě v této roční době nebyl ztuhlý.
Není potřeba připomínat, že by se vůz mohl přes průliv dostat na těch lodích, které slouží v Port Clarence, a jsou

pouhými rybářskými kocábkami pro svůj nepatrný náklad. Museli se držet původního plánu, dostat se na asijský břeh, až se moře promění v nesmírné ledové pole.
Této dlouhé zastávky nebylo proč litovat v okamžiku, kdy měli podniknout druhou část cesty, kde by opravdu nastaly fyzické obtíže, boj se zimou, se sněhovými bouřemi - aspoň pokud by se Belle pélerine nedostala do vlídnějších krajů jižní Sibiře. Až do té doby bude několik neděl, snad několik měsíců velice krutých, a mohli být jenom vděčni, že jim zbývá čas, aby doplnili přípravy, nutné na tak obtížnou cestu. Zajisté mohli některé předměty zakoupit u Indiánů ve Fort Nulatu, ale ještě jiné scházely, které si pan Cascabel hodlal opatřit buď u obchodníků, nebo u domorodců v Port Clarence.
Z toho vyplývá, že jeho rodina pocítila opravdové potěšení, když pronesl tato dobře známá slova:
„Jsme na místě!… Poklid!“ A tento rozkaz, který bývá vždy příznivě přijat na pochodech nebo při vojenských cvičeních, brzy následoval jiný, který vykřikl mladý Alexandre:
„Opusťte řady!“ A že řady opustili, lze snadno uvěřit.
Jak je možno tušit, nezůstal příjezd Belle pélerine do Port Clarence nezpozorován. Nikdy nezabloudil podobný kočovný vůz tak daleko, neboť dorazil až na samý konec Severní Ameriky. Poprvé se francouzští komedianti objevili udiveným zrakům domorodců.
V té době byl v Port Clarence mimo obyčejné obyvatelstvo, Eskymáky a obchodníky, také jistý počet ruských hodnostářů. Byli to ti, kteří po připojení Aljašky k severoamerické Unii obdrželi rozkaz, aby se vrátili přes průliv buď na Čukotský poloostrov nebo do Petropavlovska, hlavního města Kamčatky. Tito úředníci se spojili s veškerým obyvatelstvem k vlídnému uvítání rodiny Cascabelovy, je nutné podotknout, že zejména Eskymáci je uvítali velmi srdečně.
Byli to stejní Eskymáci, které za dvanáct let později v těchto místech nalezl slavný plavec Nordenskjöld na své odvážné výpravě, při které našel volnou cestu k severovýchodu. V tu dobu bylo několik z těchto domorodců ozbrojeno revolvery a ručnicemi, prvním darem severoamerické civilizace.
Poněvadž se letní doba sotva ukončila, nezaujali domorodci doposud svá zimní sídla. Přebývali pod roztaženými malými stany, úhledně postavenými, které byly zhotoveny z hustého bavlněného plátna s křiklavými vzorky, a byly připevněny provazy, upletenými z trávy.
Uvnitř se nacházel dostatek rozličného náčiní, zhotoveného z kokosových ořechů.
Když poprvé Giroflier spatřil tyto předměty, zvolal: „Ejhle! V eskymáckých lesích rostou kokosové palmy!“
„Ledaže by,“ odpověděl mu pan Sergej, „byly tyto ořechy přivezeny z ostrovů v Tichém oceáně a vyměněny od lovců na velryby, kteří dělají zastávku v Port Clarence.“ A pan Sergej měl pravdu. Ostatně mezi Američany a domorodci v té době už byly velice čilé styky. Mísili se mezi sebou ve prospěch eskymáckého plemene.
Při této příležitosti je nutné připomenout, jak se později uvidí, že není žádná stejnorodost ani v rázu ani v mravech mezi Eskymáky amerického původu a domorodci asijské Sibiře. Tyto aljašské kmeny ani nerozumějí řeči, kterou se mluví západně od Beringova průlivu. Ale protože jejich nářečí je velice promícháno ruskými a anglickými slovy, nebylo příliš nesnadné se s nimi dohovořit.
Hned v prvních dnech po svém ubytování chtěla Cascabelova rodina vejít do styku s domorodci, roztroušenými v okolí Port Clarence. Protože byla pohostinsky přijata pod stany těchto bodrých lidí, neváhala jim rovněž otevřít brány Belle pélerine, čehož nemusela nikdy litovat.
Tito Eskymáci jsou ostatně mnohem více civilizovaní, než se všeobecně myslí. Obyčejně si je představujeme jako tuleně, kteří mluví, jako obojživelníky s lidskou tváří, tak soudíme podle oděvu, který obyčejně nosí, zvláště v zimě. Tak tomu není, a v Port Clarence zástupci eskymáckého národa nejsou ani na pohled odporní, ani jejich společnost není nepříjemná. Někteří dokonce ženou zálibu v módě tak daleko, že se oblékají skoro po evropsky. Většina z nich přeje jakémusi fintilství, které připouští úpravu sobí nebo tulení kůže, „pasku“ nebo kožešiny morčete, tetování obličeje, na bradě. Muži mají krátké a řídké vousy, v koutku úst tři dírky, uměle provrtané, jim umožňují zavěšovat kostěné kroužky vyřezávané z kosti, a nosní příčka mezi dírkami je ověšena několika ozdobami tohoto druhu.
Celkem neměli Eskymáci, kteří přišli oplatit návštěvu rodině Cascabelově, odporné vzezření, jaké velmi často poskytují Samojedi nebo jiní domorodci asijského pobřeží. Dívky nosily ve svých uších šňůrky perel, na rukou železné nebo měděné náramky, dosti jemně zpracované.
Také je nutno podotknout, že to byli poctiví lidé, neznající úskoků ve svých obchodech, jakkoliv smlouvali a hádali se až přespříliš. Avšak vytýkat tuto vadu domorodcům arktických krajů, by bylo znamenalo zajisté prozrazovat velkou netoleranci.
Mezi nimi vládne úplná rovnost. Ve svých rodech nemají ani náčelníky. Co se týká jejich náboženství, dalo by se nazvat čirým pohanstvím. Vzdávají božskou úctu sloupům s vyřezávanými obličeji a červeně omalovanými, které představují různé ptáky, jejichž křídla na způsob vějíře jsou široce roztažena. Jejich mravy jsou čisté, rodinný cit velice vyvinutý. Ctí otce i matku, chovají lásku k dětem, mají v úctě památku zemřelých, jejichž těla, vystavená ve volném vzduchu, jsou oblečena do svátečních šatů a mají u sebe zbraň a kajak.
Cascabelovým se velice líbily procházky, které každodenně podnikali do okolí. Někdy se šli podívat na bývalou olej nu, amerického původu, která v té době byla ještě v činnosti.
Země není zbavena stromů ani půda rostlinstva, poskytuje pohled zcela odlišný než Čukčský poloostrov na druhé straně průlivu. Má to svou příčinu v tom, že podél břehu Nové pevniny vystupuje teplý proud, přicházející ze žárných končin Tichého oceánu, kdežto podle sibiřského pobřeží sestupuje studený proud, který má svůj původ v Ledovém moři.
Je samozřejmé, že pan Cascabel neměl v úmyslu pořádat místním domorodcům představení.
Nedůvěřoval jim a to z dobrých důvodů.

Představte si, kdyby se mezi nimi vyskytli akrobati, kejklíři, klaunové také tak znamenití jako u Indiánů poblíž Fort Yukonu!
Bylo lepší nedávat pověst rodiny podruhé do nebezpečí.
Mezitím dny ubíhaly a bylo jich opravdu více, než malá společnost potřebovala ke svému zotavení. Po týdenní zastávce v Port Clarence byli všichni schopni, aby podstoupili svízele a strasti pouti sibiřskou zemí.
Ale průliv byl pro Belle pélerine stále nepřístupný. Ke konci září, jakkoliv v této zeměpisné šířce byla teplota již průměrně pod bodem mrazu, nebylo ještě mořské rameno, které dělí Asii od Ameriky, pokryto ledem. Hnaly se po něm četné ledové kry, kterým Rusové říkají torosy, utvořené daleko na hranicích Beringova zálivu, a které postupovaly k severu unášené zmíněným proudem, přicházejícím z Tichého oceánu. Muselo se ale čekat, až tyto torosy srostou a tak se nahromadí, že utvoří jediné ledové moře, nehybné a „sjízdné“ mezi oběma pevninami.
Bylo patrné, že na této vrstvě ledu, až se stane tak pevná, že snese dělostřelecký oddíl, nebude Belle pélerine vydána žádnému nebezpečí.
Ostatně byl to kus cesty jen dvacet mil dlouhý v nejužší části průlivu, nacházející se mezi mysem prince Waleského, poněkud nad Port Clarence, a mezi malým přístavem Numan, ležícím na sibiřském břehu.
„Zatrolená práce!“ pravil jednoho dne pan Cascabel, „je to opravdu mrzuté, že Američané nevystavěli most.“
„Most dlouhý dvacet mil!“ zvolal Alexandre.
„A pročpak ne?“ podotknul Jean. „Mohl by se uprostřed průlivu opírat o ostrůvek sv. Diomeda.“
„Nebylo by to nemožné,“ odpověděl pan Sergej, „a můžeme připustit, že se to jednoho dne stane, jako všechno, co dovede lidská podnikavost.“
„Mají v úmyslu vystavět most přes Pas de Calais (Calaiská úžina),“ pravil Jean.
„Máš pravdu, příteli,“ odvětil pan Sergej. „Nicméně musíme připustit, že most přes Beringův průliv by byl méně prospěšný než most z Calais do Doveru. Jistě by se nevyplatil!“
„Jestliže by byl málo prospěšný pro cestující,“ chopila se slova Cornelie, „aspoň by byl pro nás užitečný.“
„To si myslím,“ odtušil pan Cascabel. „Ale dvě třetiny roku je tento most, most z ledu, tak pevný, jako kterýkoliv kamenný most nebo železný. Matka příroda ho vystaví každoročně, když ho voda odnese, a nevybírá za to poplatky!“
Pan Cascabel měl pravdu v tom, že podle svého zvyku pohlížel na věci z jejich dobré stránky. Proč stavět most, který by stál miliony, když stačí čekat na vhodný okamžik, kdy je přechod zabezpečený pro pěší 1 pro povozy.
Skutečně to nemohlo dlouho trvat. Bylo zapotřebí jen trochu trpělivosti.
Kolem 7. října již v této šířce nastala konečně úplně zima. Často padal sníh. Veškeré stopy vegetace zmizely. Stromy v přímoří zbavené svých posledních listů byly ověšeny jíním. Už nebylo vidět nic z toho sporého rostlinstva polárních krajů, jejichž druhy jsou tak příbuzné s těmi rostoucími ve Skandinávii, ani žádnou z těch lnic, které tvoří z velké části herbář arktické flóry.
Nicméně, ačkoliv se torosy stále hnaly průlivem - tak prudký je tady proud - rostly přece do šířky i do tloušťky. Jako stačí silný zážeh plamene, aby se spojily dva kusy kovu, stačil by silný zážeh mrazu, aby spojil jednotlivé kusy ledu v ice-field (ledové pole). Mohlo se to očekávat každý den.
A přece, jakkoliv měla rodina Cascabelova naspěch, aby jim průliv dovolil opustit Port Clarence, a jakkoliv to pro ně musela být velká rozkoš, vkročit konečně na starou pevninu, nebyla tato radost bez jisté trpkosti. Bude to hodina rozloučení. Opustí ovšem Aljašku, avšak pan Sergej v této zemi zůstane, poněvadž nebylo řeči o tom, že s nimi půjde dál na západ. A až uplyne zima, započne opět své výzkumy v této části Ameriky, jejíž prozkoumání chtěl dokončit, a hodlal navštívit krajiny, ležící severně od Yukonu a za horami!
Bude to kruté rozloučení jak pro jedny, tak pro druhé, neboť všechny k sobě poutala nejen vzájemná náklonnost, ale velmi těsné přátelství.
Nejvíc ze všech, jak lze snadno uhodnout, byl smutný Jean. Copak mohl zapomenout, že pan Sergej vezme s sebou Kayetu? A copak to nebude na prospěch mladé Indiánce, když bude její budoucnost vložena do rukou jejího nového otce? Komu mohla být lépe svěřena než panu Sergejovi? Učinil z ní svou adoptivní dceru, a odvede ji do Evropy, umožní jí získat vzdělání, pojistí jí budoucnost, jakou by nemohla najít v rodině chudých komediantů. Copak je dovoleno pochybovat o těchto výhodách? Přes to všechno nebylo jeho trápení menší, jak prozrazovala jeho stále rostoucí zasmušilost. Jak mohl mít sílu ovládat se? Oddělit se od Kayety, nikdy už ji neuvidět, ano, nikdy víc už ji nespatřit, až bude od něho tak daleko fyzicky i společensky, až zaujme místo ve vlastní rodině pana Sergeje, ztratit tento sladký zvyk společných hovorů, společné práce, být stále jeden vedle druhého, bylo to k zoufání!
Na druhé straně, jestliže Jean byl velice nešťasten, jeho otec, jeho matka, jeho bratr a sestra, kteří ke Kayetě velice lnuli, nemohli si nijak představit, že by se od ní mohli odloučit, rovněž tak od pana Sergeje.
Dali by za to mnoho, jak n'kal pan Cascabel, kdyby pan Sergej svolil, aby je doprovázel až na konec jejich cesty. Byli by ještě několik měsíců v jeho společnosti, a pak… potom… však se uvidí!
Už jsme řekli, že obyvatelé Port Clarence si velice oblíbili rodinu Cascabelovu. S lítostí viděli blížit se okamžik, kdy se odváží do tunder a vydají se do opravdových nebezpečí. Avšak jestli projevovali vřelou účast k Francouzům, kteří přišli z takové dálky, a tak daleko se ubírali, na druhé straně zase někteří Rusové, kteří přišli nedávno k průlivu, si počali všímat jednotlivých členů společnosti, a obzvláště pana Sergeje, v docela jiném zájmu.
Nesmíme zapomenout, že v Port Clarence se nacházel jistý počet těch hodnostářů, které připojení Aljašky k Unii přinutilo, aby se vrátili do sibiřských krajů.
Mezi těmito úředníky byli dva, kteří měli zcela zvláštní úkol na americkém území, které bylo podrobeno ruskému panství. Spočíval v tom, že střežili politické uprchlíky, kterým Nová Británie poskytla útočiště, a kteří mohli přijít do pokušení, překročit hranice Aljašky.
Tento Rus, který se stal společníkem a hostem rodiny komediantů, ten pan Sergej, který se zastavil právě u hranic

carovy říše, se jim zdál poněkud podezřelý. Proto ho nepouštěli ze zřetele, i když s dostatečnou opatrností, aby nic nepoznal.
Proto pan Sergej neměl tušení o tom, že je předmětem jejich podezření. I jeho také trapně dojímalo nastávající rozloučenÍ. Byl rozhodnut, pokračovat na své výzkumné cestě po západní Americe, nebo pomýšlel na to, aby se jí zřekl a následoval své nové přátele až do Evropy? Bylo nesnadné to říci. Když ho pan Cascabel viděl zamyšleného, odhodlal se, že ho přinutí, aby se vyjádřil.
Večer dne 11. října po večeři, se obrátil pan Cascabel k panu Sergeji a řekl, jakoby to byla novina:
„Víte, pane Sergeji, že brzy odcestujeme do vaší vlasti?“
„Zajisté, přátelé… to se rozumí!“
„Ano! Jdeme do Ruska - a právě pojedeme Permem - kde, jestli se nemýlím, bydlí váš otec!“
„Vidím vás odcházet se závistí a lítostí.“
„Pane Sergeji,“ pravila Cornelie, „jak dlouho hodláte pobýt v Americe?“
„Dlouho?… Ani sám nevím!“
„A až se vrátíte do Evropy, kterou cestou se dáte?“
„Přes Far-West (Daleký západ). Moje výzkumy mne nezvratně zavedou do New Yorku, a tady vstoupím na loď… s Kayetou.“
„S Kayetou,“ šeptal Jean, a pohlížel na mladou Indiánku, která sklonila hlavu.
Nastala chvíle ticha. Pak váhaje, chopil se opět slova pan Cascabel:
„Poslyšte, pane Sergeji… dovolím si vám učinit návrh… Vím dobře, že to bude svízelné, projít celou tou čertovskou Sibiří. Avšak konečně s dobrou vůlí a odhodlaností…“
„Příteli,“ odpověděl pan Sergej, „věřte mi, že ani nebezpečí, ani strasti a namáhání mne nelekají, a rád bych je s vámi sdílel, kdyby…“
„Proč bychom nedokončili cestu pohromadě?“ zeptala se Cornelie.
„Bylo by to tak hezké!“ připojil A1exandre.
„A já bych vám dala hezkou hubičku, kdybyste řekl ano!“ zvolala Napoleonka.
Jean a Kayeta nemohli promluvit ani slovo a jejich srdce prudce bušila.
„Drahý Cascabele,“ pravil konečně pan Sergej po chvilce přemýšlení, „rád bych s vámi a s vaší manželkou promluvil.“
„Jsem vám k službám… a ihned!“
„Nikoliv… zítra!“ odvětil pan Sergej.
Na to se každý odebral na své lože ve velkém nepokoji a zároveň s velkou zvědavostí.
Z jaké příčiny si přál pan Sergej tento rozhovor? Rozhodne se ke změně svých záměrů, nebo chtěl pouze rodině opatřit prostředky, aby mohla cestu vykonat v lepších poměrech, tím, že jí nabídne nějaké peníze?….
V každém případě ani Jean ani Kayeta nemohli zamhouřit zrak.
Druhý den hned ráno se odbývala porada. Nikoliv z nedůvěry k dětem, ale z obavy, že by je mohli vyslechnout domorodci nebo jiní, kteří přicházeli a odcházeli, požádal pan Sergej pana Cascabela a jeho manželku, aby ho doprovodili dál od tábora. Zajisté, co jim chtěl říci, bylo důležité a bylo záhodno, aby to zůstalo v tajnosti.
Všichni tři kráčeli podél břehu k olej ně a mezi nimi se rozpředl tento rozhovor:
„Přátelé,“ pravil pan Sergej, „poslyšte mne a dobře uvažte, dřív než mi odpovíte na návrh, který vám učiním. Nepochybuji o vašem dobrém srdci, vždyť jste mi dokázali, kam až může jít vaše obětavost. Avšak dřív než .učiníte poslední rozhodnutí, musíte vědět, kdo jsem…“
„Kdo jste? Jste hodný člověk!“ zvolal pan Cascabel.
„Budiž… hodný člověk,“ odpověděl pan Sergej, „avšak hodný člověk, který svou přítomností nechce rozmnožovat vaši nebezpečnou cestu Sibiří.“
„Vaše přítomnost… nebezpečí… pane Sergeji?“ odpověděla Cornelie.
„Ano, protože se jmenuji hrabě Sergej Narkin… jsem politický vyhnanec!“ A pan Sergej stručně vypravoval svou minulost.
Hrabě Sergej Narkin náležel k bohaté rodině v Permské gubemii.
Jak už řekl, byl vždycky nadšený pro vědy a zeměpisné výzkumy, věnoval léta své mladosti cestám po všech částech země.
Naneštěstí se nezaměřil jen na tyto smělé výpravy, které mohly učinit jeho jméno skutečně slavné. Do jeho života se vmísila politika a r. 1857 se zapletl do tajné společnosti, k níž ho vedlo jeho společenské postavení. Krátce nato byli členové této společnosti zatčeni, pronásledování s přísností, kterou se vyznačuje ruská carská vláda a většina z nich byla odsouzena k doživotnímu vyhnanství na Sibiři.
Mezi nimi se nacházel i hrabě Sergej Narkin. Musel se odebrat do Jakutska, do místa, které mu bylo vykázáno, opustit jediného příbuzného, který mu zůstal z celé rodiny, svého otce, knížete Vasilije Narkina, nyní osmdesátiletého starce, který bydlel na svém panství Valské, nedaleko Permu.
Po pěti letech pobytu v Jakutsku, se podařilo vězni uprchnout do Ochotska na pobřeží moře stejného názvu. Tady našel místo na lodi, která právě vyplula, a dostal se do jednoho kalifornského přístavu. Z tohoto důvodu žil hrabě Sergej Narkin už sedm let buď ve Spojených státech, nebo v Nové Británii, a snažil se stále přiblížit k Aljašce, kam se chtěl dostat, jakmile by se připojila k americké Unii. Ano! Jeho tajnou nadějí bylo vrátit se přes Sibiř do Evropy - právě to, co si umínil udělat a co dělal pan Cascabel. Je možné si představit, jak ho to dojalo, když se dozvěděl, že tato rodina, které děkoval za svoje zachránění, chtěla dorazit k Beringovu průlivu, aby se dostala do Asie!
Je pochopitelné, že jeho nejvřelejším přáním by bylo, aby ji mohl doprovázet. Mohl ji ale vydat do nebezpečí, že by je ruské carské úřady stíhaly? Kdyby se prozradilo, že podporovala návrat politického odsouzence do ruské říše, jaké by

z toho měla následky! A přece jeho otec byl velmi starý a přál si ho spatřit.
„Jen pojďte, pane Sergeji, pojďte s námi!“ pravila Cornelie.
„Jde o vaši svobodu, přátelé, snad o váš život, jestliže se prozradí…“
„Ale, co na tom záleží, pane Sergeji!“ zvolal pan Cascabel. „Každý z nás má tam nahoře otevřený účet, není-li pravda? Nuže, budeme se snažit, abychom na něm měli co nejvíc dobrých skutků! Vyváží to ty špatné!“
„Drahý Cascabele, dobře to uvažte!“
„A ostatně, vždyť vás nikdo nepozná, pane Sergeji! My jsme vychytralí ptáci, a ať mne vlk sežere, jestliže nevyzrajeme na ruskou policii!“
„Nicméně…“ odpověděl pan Sergej.
„A poslouchejte… bude-li to zapotřebí, oblečete si komediantské šaty… jestli se nebudete stydět…“
„Ach, příteli!“
„A kdo by to kdy tušil, že se hrabě Narkin nachází mezi členy rodiny Cascabelovy?“
„Budiž, přijímám, přátelé!… Ano!… Přijímám!… A děkuji vám.“
„Dobře, dobře!“ řekl pan Cascabel. „Nechte díků! Nebo se snad domníváte, že bychom vám jimi nemohli stejnou mírou posloužit?…
Tedy, pane hrabě Narkine!“
„Nejmenujte mne hrabě Narkin! Smím být pro celý svět jenom panem Sergejem… i pro vaše děti…“
„Máte pravdu. Není potřeba, aby se vědělo!… Je tedy ujednáno… vezmeme vás s sebou, pane Sergeji! A já, César Cascabel, se zaručuji, že vás dovedu do Permu, nebo přijdu o své jméno - což by bylo, jak uznáte, nenahraditelnou ztrátou pro umění.“ Co se týkalo uvítání, jakého se dostalo panu Sergeji při jeho návratu do Belle pélerine, když Jean, Kayeta, Alexandre, Napoleonka a Giroflier uslyšeli, že je bude doprovázet až do Evropy, je snadné uhodnout, aniž je potřeba se o tom zmiňovat.

XVI. KAPITOLA
Sbohem nové pevnině

Nyní bylo jen zapotřebí provést ujednaný plán, aby se odebrali do Evropy.
Uváží-li se vše dobře, poskytoval tento plán záruku úspěchu. Poněvadž osudy potulného života přinutily Cascabelovu rodinu, aby procestovala Rusko a ubírala se právě Permskou gubernií, nemohl hrabě Sergej Narkin udělat nic lepšího, než s ní pokračovat v cestě. Jak by se mohlo tušit, že politický odsouzenec, uprchlý z Jakutska, se nachází mezi členy společnosti komediantů? Jestliže se nedopustí neprozřetelnosti, je úspěch zabezpečen, a až dorazí do Permu, až se pan Sergej opět shledá s knížetem Vasilem Narkinem, uzná, co bude nejprospěšnější v jeho zájmech. Jestliže projde Asií a nezanechá po sobě stopy, kterých by se mohla chytit policie, rozhodne se potom podle okolností.
Popravdě řečeno, kdyby proti vší pravděpodobnosti byl na své cestě Sibiří poznán, mohlo by to mít strašné následky pro něho a také pro rodinu. Nicméně ani pan Cascabel ani jeho manželka se nechtěli ohlížet na toto nebezpečí, a kdyby se o té věci radili se svými dětmi, ty by zajisté jejich jednání schválily. Avšak tajemství hraběte Narkina se muselo přísně zachovat, bude to pouze pan Sergej, který bude i nadále jejich druhem na cestě.
Později hrabě Narkin zajisté uzná obětavost těchto poctivých Francouzů, i když pan Cascabel nechtěl jinou odměnu než potěšení, že mu prokázal službu a že přitom napálil ruskou policii.
Naneštěstí, co nikdo z nich nemohl tušit, bylo, že hned zpočátku byl jejich záměr ohrožen.
Až se dopraví na druhou stranu průlivu, měli být vydáni velikým nebezpečím a zatčeni ruskými úředníky na Sibiři.
Skutečně hned druhý den, kdy byl přijat tento plán, umlouvali se dva muži, procházející se na konci přístavu v místě, kde jejich rozmluva nemohla být nikým poslouchána.
Byli to dva úředníci, o kterých již byla zmínka, a které přítomnost pana Sergeje mezi obyvateli Belle pélerine překvapila a vzbudila jejich pozornost. Byli usazeni v Sitce po několik let a měli za úkol dohlížet na provincii z politického hlediska a jejich povinnost spočívala v tom - jak známo - aby pozorovali jednání uprchlíků v okolí hranic Britské Kolumbie a informovali o něm aljašského gubernátora, a navíc aby zatkli ty, kteří by se pokusili překročit hranice.
Povážlivé přitom bylo, že ačkoliv neznali hraběte Narkina osobně, měli jeho popis, který jim byl dodán v době, kdy vězeň uprchl z jakutské pevnosti. Hned při příchodu Cascabelovy rodiny do Port Clarence byli velice udiveni při pohledu na Rusa, který neměl chování ani způsoby kočovného umělce. Proč se nacházel ve společnosti komediantů, která se po svém odjezdu ze Sacramenta dala tak podivnou cestou, aby se vrátila do Evropy?
Když porovnali popis, vztahující se na hraběte Narkina, s panem Sergejem, proměnily se jejich pochybnosti v jistotu.
„Ano, opravdu je to hrabě Narkin!“ pravil jeden ze špehů. „Pravděpodobně se potloukal na hranicích Aljašky a čekal na spojení, když tu se setkal s rodinou komediantů, která mu poskytla pomoc a s ní se chystá odejít na Sibiř.“ Odhad byl správný, ačkoliv pan Sergej se původně nechtěl pustit za Port Clarence a oba špehové se nedivili, když zjistili, že se rozhodl následovat Belle pélerine na Sibiř.
„Podaří se nám pěkný lov!“ odpověděl druhý úředník. „Hrabě zde mohl zůstat, totiž na americkém území, a neměli bychom právo ho zatknout!“
„Ale když přejde na druhou stranu průlivu,“ pokračoval jeho kolega, „bude na ruském území a neujde nám, protože budeme dobře připraveni, abychom ho uvítali!“
„Bude to zatčení, které nám vynese čest a zisk!“ odpověděl druhý úředník. „Mistrovský kousek pro náš návrat! Ale jak si přitom máme počínat?“
„Není nic jednoduššího! Cascabelova rodina zakrátko odcestuje a poněvadž se dá nejkratší cestou je jasné, že navštíví numanský přístav. My tam budeme dříve nebo zároveň s hrabětem Narkinem a stačí nám ho jen zatknout!“

„Dobře, ale raději bych viděl, kdybychom šli nejdříve do Numany, abychom o tom informovali pobřežní policii, která by nám v případě potřeby poskytla posilu!“
„To také uděláme, ledaže by se přihodilo něco nepředvídaného,“ odpověděl mu policista. „Ti komedianti budou muset čekat, až led bude dost pevný, aby unesl jejich vůz, takže bude snadné je předstihnout. Zůstaňme tedy v Port Clarence a dále pozorujme hraběte Narkina tak, aby nic netušil. Ačkoliv se musí mít na pozoru před ruskými úředníky, kteří opouštějí Aljašku, aby se navrátili do Asie, nemůže přece předpokládat, že jsme ho poznali. Odjede, my ho zatkneme v Numaně a potřebujeme jen bezpečný doprovod na cestu do Petropavlovska nebo do Jakutska!“
„A v případě, že by ho ti komedianti chtěli bránit?“ podotkl druhý vyzvědač.
„Přišlo by jim to draho, že podporovali návrat politického uprchlíka do Ruska.“ Tento plán byl velice prostý, musel se zdařit, poněvadž hrabě Narkin nevěděl, že byl poznán a ani Cascabelova rodina netušila, že je předmětem zvláštní pozornosti. Tak tedy cesta, která se tak šťastně započala, hrozila, že pro pana Sergeje a jeho přátele zle skončí.
A mezitím, co se spřádaly tyto nástrahy, byli všichni oddáni myšlence, že se neopustí, a že společně půjdou do Ruska. Jakou radost pociťovali zvláště Jean a Kayeta!
Rozumí se samosebou, že oba aktéři si zachovali tajemství, které chtěli využít, pro sebe. Proto v Port Clarence nemohl nikdo tušit, že mezi pasažéry Belle pélerine je osoba tak důležitá, jako hrabě Sergej Narkin.
Nebylo snadné, stanovit den odjezdu. Sledovali s velikou netrpělivostí změny teploty, která byla nepravidelná, a jak pravil pan Cascabel, nikdy si tak horoucně nepřál, aby mrzlo, až by kameny pukaly.
A přece bylo velice důležité, aby se dostali na druhou stranu dřív, než zima nad těmito končinami zcela získá svou vládu. Poněvadž nabude své veškeré krutosti teprve koncem listopadu, bude mít Belle pelerine dost času, aby se dostala do jižních krajů Sibiře. Tady v některé osadě budou čekat na příznivější dobu na další cestu k Uralu.
V těchto poměrech by Vermouth a Gladiator mohli bez přI1išné námahy snést pouť tundrou.
Cascabelova rodina by přišla právě včas, aby se mohla zúčastnit permského trhu - to znamená v červenci příštího roku.
K severu se neustále hnaly torosy, unášené teplým proudem, přicházejícím z Tichého oceánu. Celé loďstvo z ice-mountains (ledových hor) procházely mezi oběma břehy průlivu místo jednolitého, nehybného a pevného ice-fieldu (ledového pole).
13. října bylo zpozorováno jakési zmírnění tohoto proudu. Na severu se bezpochyby nakupila zácpa ledů, která mu byla překážkou.
A opravdu, na krajním obzoru se objevila souvislá čára bílých vrcholků, která svědčila o úplném zamrznutí arktického moře. Bledý odlesk světla od ledové plochy naplňoval prostor a svědčil o tom, že úplné zamrznutí na sebe nenechá již dlouho čekat.
Občas se pan Sergej a Jean vyptávali rybářů z Port Clarence. Už se několikrát domnívali, že by se mohli o přechod pokusit, ale námořníci, kteří dobře znali „svůj průliv“, radili, aby ještě počkali.
„Nespěchejte,“ pravili. „Nechejte pracovat mráz! Nebyl ještě dost silný, aby utvořil ice-field. A pak, i kdyby moře na této straně bylo zamrzlé, nic nedokazuje, že je zamrzlé i u druhého břehu, zejména v okolí Diomedova ostrůvku.“ A byla to moudrá rada.
„Letos není zima brzy!“ podotkl jednoho dne pan Sergej k jednomu starému rybáři.
„Ano, opozdila se,“ odpověděl mu. „Tak máte důvod, neodvažovat se na cestu dříve, než je jisté, že přechod zaručuje bezpečí. Také váš vůz je těžší než chodec a vyžaduje větší pevnost. Počkejte, až dostatečná vrstva sněhu vyrovná všechny torosy, a můžete pak jet jako po hlavní silnici. Mimoto si brzy vynahradíte ztracený čas a nevydáte se v nebezpečí, že uváznete uprostřed průlivu!“ Museli se podřídit těmto radám, které pocházely od zkušených mužů. Pan Sergej se také snažil, aby upokojil svého přítele Cascabela, který byl z celé společnosti nejnetrpělivější. Především bylo důležité, aby se přílišným spěchem nevydávala cesta i cestovatelé v nebezpečí.
„Hleďte,“ pravil mu, „mějte trochu trpělivosti! Vaše Belle pélerine není loď, kdyby se dostala do průlomu mezi ledy, nadobro by se potopila na mořském dně. Cascabelova rodina nemá zapotřebí rozmnožovat svoji slávu tím, že se pohřbí v hlubinách Beringova průlivu!“
„Ostatně copak by se tím rozmnožila?“ otázal se s úsměvem věhlasný César.
„A kvůli vám jsme měli naspěch, pane Sergeji!“ zvolal pan Cascabel.
„Dobře, ale já zase nemám naspěch kvůli vám!“ odpověděl hrabě Narkin.
Přes všeobecnou netrpělivost se Jeanovi a Kayetě nezdálo, že by dny byly příliš dlouhé. Jean pokračoval ve vyučování Kayety. Už rozuměla a mluvila dost snadno francouzsky. Už se bez nesnází mezi sebou dorozumívali. A pak se Kayeta cítila v této rodině tak šťastná, tak blažená po boku Jeana, který ji zahrnoval takovou starostlivostí. Pan Cascabel a paní Cascabelová by museli být slepí, kdyby nezpozorovali, jaké city vzbuzovala v jejich synovi. Počínalo je to znepokojovat. Věděli, kdo je pan Sergej a čím jednou bude Kayeta. Není to už chudá Indiánka, která šla do Sitky prosit o místo jako služka, je to dcera hraběte Narkina. A Jean si tím pro budoucnost připravuje veliké trápení.
„Ostatně,“ pravil pan Cascabel, „pan Sergej má oči, aby viděl; vidí, co se kolem něho děje. Nu, neříká-li nic, Cornelie, nemáme do toho také co mluvit!“ Jednou večer se Jean dívky otázal:
„Jsi ráda, Kayetko, že půjdeš do Evropy?“
„Do Evropy! Ano!…“ odpověděla. „Ale ještě víc bych byla ráda, kdybych šla do Francie!“
„Máš pravdu! - Naše vlast je krásná země, je to dobrá země! Kdyby se mohla stát i tvou vlastí, líbilo by se ti v ní?“
„Líbilo by se mi všude tam, kde by byla tvoje rodina, Jeane, a moje nejvřelejší přání je, nikdy vás neopustit!“
„Drahá Kayetko!“
„Je daleko, ta Francie?“
„Velmi daleko, Kayetko, a zvlášť, když člověk spěchá, aby se tam dostal! Avšak dostaneme se tam… snad příliš brzy!“
„Proč, Jeane?“

„Protože zůstaneš v Rusku s panem Sergejem! Jestliže se nerozloučíme tady, budeme se muset rozloučit tam. Pan Sergej tě ponechá u sebe, Kayetko! Udělá z tebe krásnou slečnu… už tě nebudeme vídat!“
„Proč tak mluvíš, Jeane? Pan Sergej je dobrý a vděčný! Ne, že já jsem ho zachránila, nýbrž vy! Kdybyste tam nebyli, co bych pro něho mohla udělat? je-li naživu, vděčí za to tvé matce, vám! Nebo si myslíš, že by pan Sergej na to mohl zapomenout? Proč chceš, Jeane, aby to bylo navždy, rozloučíme-li se jednou?“
„Kayetko… nechci to!“ pravil Jean, který nemohl ovládnout své pohnutí. „Avšak… bojím se… že tě už neuvidím, Kayeto! Kdybys věděla, jak bych byl nešťastný! A potom… nechtěl jsem tě pouze vídat!
Ach, proč ti moje rodina nemůže stačit, když nemáš příbuzné! Můj otec a moje matka tě tolik milují!“
„Ne víc, než já miluji je, Jeane!“
„I můj bratr a sestra! Doufal jsem, že ti budou bratrem a sestrou!“
„Budou jimi navždy!… A ty, Jeane?“
„Já… já také, Kayetko! Ano… bratr, ale oddanější, víc tě milující!“ A Jean nešel dále. Uchopil Kayetu za ruku a tisknul ji. Potom beze slova uprchl. Rozrušená Kayeta cítila, jak ji silně buší srdce a v očích se jí objevily slzy.
15. října upozornili námořníci z Port Clarence pana Sergeje, že se může připravovat k odchodu. Po několik dní byl tuhý mráz. Nyní střední teplota nevystoupila nad deset stupňů pod nulou. Ledové pole se zdálo naprosto nehybné. Nebylo už slyšet varovné praskání, které se ozývalo před úplným zamrznutím.
Pravděpodobně se brzy objeví asijští domorodci, kteří přecházejí v zimě přes průliv a obchodují mezi Numanou a Port Clarence. Někdy to bývá velice užívaná cesta. Nezřídka sáně, do kterých jsou zapřaženi psi nebo sobi, jedou z jedné pevniny ke druhé a urazí za dva nebo za tři dny dvacet mil, které dělí oba břehy od sebe v nejbližších bodech průlivu. Je to přirozený přechod, který se otevírá začátkem a zavírá koncem zimy, může se tedy užívat půl roku. Avšak musí se dávat pozor, aby se nevyšlo příliš brzy nebo příliš pozdě a předejít tak pohromám, které by nastaly po prolomení ledového pole.
Pan Sergej, který měl na zřeteli cestu sibiřskými krajinami, opatřil v Port Clarence různé předměty, nevyhnutelné pro cestování za velikých mrazů, mezi jinými několik párů sáněk na nohy, které si domorodci připevňují na způsob bruslí, a tak dokáží ujít veliké vzdálenosti.
Cascabelovým synům nedalo mnoho práce se naučit je správně použít.
Za několik dní se Jean i Alexandre stali dovednými bruslaři, a procvičovali se na zamrzlých zátočinách podél pobřeží.
Pan Sergej také doplnil zásobu kožešin, nakoupenou ve Fort Yukonu. Jednalo se nejen o to, chránit se před zimou tím, že si obléknou teplé kožešiny, ale bylo zapotřebí jimi vybavit místnosti Belle pélerine, pokrýt lůžka, obložit stěny a podlahu, aby se udrželo teplo, vydávané kamínky v kuchyni.
Ostatně, nemůžeme stále opakovat, že pan Cascabel hodlal strávit nekrutější zimní měsíce v jedné z osad jižní Sibiře.
Konečně byl stanoven odjezd na 21. října. Po dva dny byla obloha zakryta mraky, ze kterých se začal sypat sníh. Hojná vrstva bílého sněhu učinila z ledových polí jednotvárnou planinu. Rybáři z Port Clarence tvrdili, že ztuhnutí musí dosahovat z jednoho břehu na druhý.
Ostatně brzy se o tom přesvědčili. Několik obchodníků přišlo z Numanského přístavu a jejich cesta se uskutečnila bez překážek a bez nebezpečí.
19. října se pan Sergej dozvěděl, že oba ruští úředníci, kteří se zdržovali v Port Clarence, nechtěli déle čekat a odešli hned ráno. Měli v úmyslu učinit zastávku na Diomedově ostrůvku a pozítří dokončí přechod přes průliv. To přinutilo pana Cascabela k úvaze:
„Hleďte, to jsou chlapíci, mají více naspěch než my! Mohli počkat a my bychom rádi cestovali v jejich společnosti!“
Potom si řekl, že se snad obávali, aby se nezdrželi, protože Belle pélerine v této vrstvě sněhu nemohla tak rychle postupovat. Opravdu, ačkoliv Vermouth a Gladiator byli okováni naostro, bude vůz potřebovat asi několik dní, než dorazí k protějšímu břehu, vezme-li se v úvahu odpočinek, který se učiní na Diomedově ostrůvku.
Ve skutečnosti oba špehové předešli pana hraběte Narkina proto, aby zařídili vše nezbytné k jeho zatčení.
Hodina odjezdu byla stanovena východem slunce. Muselo se využít několik hodin dne, které slunce ještě dávalo. Za šest neděl kolem slunovratu 21. prosince bude nepřetržitá noc, která zahalí tento kraj, kterým prochází polární kruh.
V předvečer před odjezdem „čajový dýchánek“, nabídnutý panem Cascabelem a jeho chotí, shromáždil pod kůlnou, upravenou k této slavnosti, vynikající osobnosti z Port Clarence. Úředníky, rybáře, a také několik představitelů eskymáckých rodin, kteří se zajímali o cestující.
Shromáždění bylo ve velmi dobré náladě a Giroflier je obveseloval směšnými pantomimami ze svého repertoáru.
Cornelie připravila horký punč, při kterém sice šetřila cukrem, ale neskrblila kořalkou. Tento nápoj přišel vhod hostům, kteří při cestě domů budou vydáni napospas třeskutému mrazu, který v některých zimních nocích se zdá padat z nejkrajnějších končin hvězdnatého prostoru.
Američané připíjeli Francii, Francouzi Americe. Pak se rozešli a mnohokrát si navzájem tiskli s Cascabelovou rodinou ruce.
Druhého dne byli koně zapřaženi v osm hodin ráno. Opice John Bull se usadila v koši, kde byla ponořena až po tlamu do kožešin, kdežto Wagram a Marengo poskakovali kolem Belle pélerine. Cornelie, Napoleonka a Kayeta se neprodyšně uzavřely uvnitř, aby se oddaly svému obvyklému zaměstnání, obstarávání domácnosti, udržování ohně v kamnech a připravování jídla. Pan Sergej, pan Cascabel, Jean, Alexandre a Giroflier, jedni při koních, druzí kráčeli napřed jako přední stráž, měli bdít nad bezpečností povozu, aby se vyhnuli neschůdným místům. Konečně bylo dáno znamení k odjezdu a v tomto okamžiku zaznělo „Hurá!“ obyvatel Port Clarence.
Za chvilku nato zachrupala na ledovém poli sněhová vrstva pod koly Belle pélerine.
Pan Sergej a Cascabelova rodina konečně opustili americkou pevninu.

Díl druhý

I. KAPITOLA
Beringův průliv

Beringův kanál je průliv - úzký průliv, kterým je spojeno moře tohoto jména s Ledovým oceánem. Leží jako Calaiská úžina mezi zálivem La Manche (Rukáv) a Severním mořem, má sice stejnou polohu, ale trojnásobnou šířku. Od Griz-Nezského mysu na francouzské straně až k South-Forelandu na anglické straně se počítá jen šest až sedm mil, kdežto dvacet mil dělí Numanu od Port Clarence.
Když opustila toto poslední místo svého pobytu v Americe, vydala se Belle pélerine k tomuto přístavu Numan, k nejbližšímu bodu na asijském pobřeží.
Bezpochyby cesta, která by vedla šikmo Beringovým mořem, by umožnila Césarovi Cascabelovi postupovat podle rovnoběžky nižší a značně pod polárním kruhem. V tomto případě by šla směrem k jihozápadu a přecházela by přes ostrov sv. Vavřince - dost důležitý ostrov, obydlený četnými eskymáckými kmeny, stejně pohostinnými, jako byli obyvatelé Port Clarence, pak by Anadyrským zálivem přirazila malá společnost k mysu Navarin a dostala se do území jižní Sibiře.
Ale tímto způsobem by prodloužili cestu po moři, nebo spíš po ledové pláni, a následkem toho by se vystavili déle nebezpečí, která se naskytují na ledových polích.
Lze pochopit, že rodina Cascabelova raději pospíchala, aby se dostala na suchou zem. Bylo proto záhodno, aby nijak neměnili původní cestovní plán, který spočíval v tom, dát se přímo k Numanu, s úmyslem, zastavit se na Diomedově ostrůvku, ležícím uprostřed průlivu, který svým skalnatým základem rovněž poskytuje pevný bod, jako kterákoliv část pevniny.
Kdyby měl pan Sergej loď, na kterou by mohla malá karavana vstoupit se svým příslušenstvím, byl by se pustil docela jinou cestou. Po opuštění Port Clarence by byla loď unášena plachtami na jih k Beringovu ostrovu, na kterém ve velkých počtech přezimují tuleni a jiní mořští savci, odtud by doplula do kamčatských přístavů, a snad i do Petropavlovska, hlavního města této gubernie. Protože však loď neměli, museli se dát nejkratší cestou, aby stanuli na asijské pevnině.
Beringův průliv se nevyznamenává velkými hloubkami. Následkem geologických změn, které se pozorovaly od dob ledových, by se mohlo stát, že ve velmi vzdálené budoucnosti nastane v tomto místě spojení mezi Asií a Amerikou. Byl by to pak most, o kterém snil pan Cascabel, nebo spíš silnice, schůdná pro cestující. Prospěšná ale těmto, byla by nebezpečná námořníkům, a obzvláště lovcům velryb, poněvadž by uzavřela přístup do Ledového moře. V tomto případě by musel přijít nový Lesseps, aby prokopal toto přemostění a uvedl věci do původního stavu. Těmito otázkami se budou zabývat až dědici našich pravnuků.
Když hydrografové zkoumali hloubku v různých částech průlivu, zjistili, že největší prohlubeň se táhne podél asijského pobřeží, blízko Čukotského poloostrova. Tady koluje studený proud, sestupující od severu, kdežto teplý proud vystupuje v méně hluboké části, sousedící s americkým břehem.
Severně od tohoto poloostrova poblíž ostrova Koljučin v zálivu téhož jména o dvanáct let později byla Nordenskjöldova loď Vega, když objevila na severovýchodě průchod, devět měsíců zajata v ledu, od 26. září 1878 do 15. července 1879.
Rodina Cascabelova se tedy vydala na cestu dne 21. října za dost příznivého počasí. Byl suchý, pronikavý mráz. Sněhová vánice se utišila, vítr vanoucí od severu se zmírnil. Nebe bylo potaženo šedým, jednotvárným závojem. Slunce bylo sotva znatelné za touto hustou mlhovou záclonou, kterou jeho paprsky zeslabené šikmým dopadem nemohly proniknout. V poledne, kdy dostoupilo největší výšky, nestálo nad jižním obzorem víc než tři, čtyři stupně.
Za všeobecného souhlasu bylo učiněno velice moudré opatření: nemělo se pokračovat v cestě za tmy. Tu a tam se jevily na ice-fieldu trhliny, a poněvadž by se jim nemohli vyhnout, protože je neviděli, mohla by nastat nějaká pohroma. Bylo odsouhlaseno, že jakmile se dohled sníží asi na sto kroků, Belle pélerine se zastaví. Jistě bylo lepší obětovat čtrnáct dní na překonání těch dvaceti mil přes průliv, než se pouštět jako slepí kupředu, když by bylo nedostatečné světlo. Sníh, který ustavičně padal po čtyřiadvacet hodin a utvořil dost silnou pokrývku, působením velkého chladna se vykrystalizoval. Kvůli této vrstvě byla méně obtížná cesta po ledové pláni. Byly však obavy, že při setkání obou proudů, studeného a teplého, které se křižovaly a hledaly každé své koryto, torosy, dříve unášené proudem, se na sobě nakupí.
Kdyby tomu tak bylo, cesta by se velice prodloužila četnými oklikami.
Bylo již řečeno, že Cornelie, Kayeta a Napoleonka zaujaly své místo ve voze. Aby bylo tomuto co nejvíce ulehčeno, měli muži vykonat přechod pěšky.
Podle přijatého cestovního pořádku měl Jean jít napřed, aby zjišťoval stav ledové pláně; na něho se mohli spolehnout. Byl ozbrojen kompasem, a ačkoliv si nemohl určit zcela správně pevné body, přece se ubíral s dostatečnou přesností k západu.
V čele potahu se držel Giroflier, přichystán zachytit nebo zvednout Vermoutha nebo Gladiatora, kdyby sklouzli, ale pevnost jejich nohou byla pojištěna ostrým okováním kopyt. Ostatně tato plocha neměla žádné nerovnosti, přes které by mohli klopýtnout.
Podél vozu kráčeli pan Sergej a César Cascabel, měli před očima brýle, byli dobře zahaleni jako jejich přátelé a povídali si.
Co se týká mladého Alexandra, bylo velice obtížné určit mu nějaké místo a udržet ho na něm. Přicházel, odcházel, běhal, skákal jako oba psi, ano, dopřál si i klouzání. Ale otec mu nedovolil, aby si obul eskymácké brusle, a to ho velmi

rmoutilo.
„S těmi bruslemi," pravil, „by se průliv přeběhl za několik hodin."
„Co by to bylo platné, když naše koně neumějí jezdit na bruslích?" odpověděl pan Cascabel.
„Musím je tomu naučit," odpověděl neposeda a udělal kotrmelec.
Cornelie, Kayeta a Napoleonka se zabývaly kuchyní, a lehký kouř vystupoval mnohoslibně z komínku. Uvnitř samy netrpěly zimou, proto se musely starat o ty, kteří byli venku. To také dělaly a měly stále připraveny několik číšek vřelého čaje, do něhož přidaly trochu pálenky, vodky, která by vzkřísila mrtvého.
Co se týče koní, byla jejich píce zabezpečena otepmi suché trávy, kterou opatřili Eskymáci z Port Clarence, a které měly stačit na celou dobu přechodu přes průliv. Wagram a Marengo měli dostatek losího masa, se kterým byli spokojeni.
A co víc, ledová pláň nebyla tak úplně bez zvěře, jak se mohlo předpokládat. Při pobíhání sem a tam, vyplašili psi tisíce ptarmiganů, potáplic a jiných opeřenců, typických polárním krajinám. Tito ptáci pečlivě připraveni a zbaveni své olej ovité příchuti, mohou ještě poskytnout snesitelnou potravu. Bylo ale zbytečné je zabíjet, protože Corneliina spižírna byla dost zásobena. Bylo tedy rozhodnuto, že ručnice pana Sergeje a Jeanova budou za cesty z Port Clarence do Numanu odpočívat.
Co se týká obojživelníků, tuleňů a jiných mořských stvůr, velice četných v těchto končinách, za první den cesty nespatřili ani jedinou.
Ačkoliv byl odjezd veselý, pocítili brzy pan Cascabel a jeho přátelé nevýslovný dojem truchlivosti, který působí tyto nekonečné planiny, tyto bílé plochy, táhnoucí se do dálky, až se ztrácejí zraku. Kolem jedenácté hodiny už neviděli bílé skály Port Clarence, ani vrcholky mysu prince Waleského, mizejícího v hávu vzdálených mlh. Viditelnost byla půl míle a následkem toho uplyne mnoho času, než se objeví zrakům výšiny východního předhoří Čukotského poloostrova. Tato návrší byla výborným orientačním bodem pro cestovatele.
Z Diomedova ostrůvku, ležícího uprostřed průlivu, nevyčnívá žádná skalnatá vyvýšenina. Poněvadž jeho hmota se sotva vynořovala nad mořskou hladinu, nepoznali by ho, až v okamžiku, kdy by zavrzala kola na skalnaté půdě, drtíc pod sebou vrstvu sněhu. Celkem bez zvláštních nesnází řídil Jean s kompasem v ruce Belle pélerine a nepostupovala-li dost rychle, bylo to aspoň bezpečně.
Po cestě pan Sergej a César Cascabel rádi hovořili o svém nynějším postavení. Tento přechod přes průliv, který před odjezdem vypadal tak jednoduše, a jednoduchý se zdál i po příchodu na druhou stranu, stal se velice nebezpečný, nyní co ho podnikali.
„Je to opravdu velmi smělé, čeho jsme se odvážili," pravil pan Cascabel.
„Zajisté," odpověděl pan Sergej. „Přejít Beringův průliv s těžkým povozem, taková myšlenka by každému nenapadla!"
„To rád věřím, pane Sergeji! Avšak, co chcete? Když si člověk vzal do hlavy vrátit se do svého domova, nic na světě ho nemůže zadržet!
Ach, kdyby se jednalo pouze o to, projít sto mil Dalekým západem nebo Sibiří, to by byla malá starost. Jde se po pevné půdě, která nehrozí nebezpečím, že se vám otevře pod nohama… kdežto přejít dvacet mil přes zamrzlé moře s potahem, s nábytkem a nářadím a se vším ostatním!… U všech ďasů, přál bych si, aby to již bylo za námi! Bude za námi ta nejobtížnější, nebo aspoň nejnebezpečnější část naší cesty!"
„Zajisté, drahý Cascabele, zvlášť jestliže Belle pélerine se bude moci dost brzy dostat za průlivem do krajů jižní Sibiře. Odvážit se na cestu přímořím za velkých mrazů by bylo velice neprozřetelné. Proto, jakmile se dostaneme do Numanu, pustíme se k jihozápadu, abychom vybrali vhodné místo pro přezimování v jedné z osad, na které přijdeme."
„To máme v úmyslu! Avšak vy zajisté znáte tuto zemi, pane Sergeji?"
„Znám jenom kraj mezi Jakutskem a Ochotskem, ten jsem prošel na svém útěku. Co se týká cesty, která vede z evropských hranic do Jakutska, zůstala mi jedině vzpomínka na děsné útrapy a svízele, kterými bývají sužovány ve dne v noci dopravy vězňů. Jaké je to utrpení!
Nepřál bych je ani svému úhlavnímu nepříteli!"
„Pane Sergeji, copak jste pozbyl všechnu naději, že se opět navrátíte do své vlasti, myslím ve vší volnosti, že vám carská vláda dovolí vrátit se?"
„K tomu by bylo zapotřebí, aby car vyhlásil amnestii, která by se vztahovala na hraběte Narkina, jako na všechny vlastence s ním odsouzené. Kdoví jestli nastanou politické poměry, které by učinily toto rozhodnutí možné?… Kdo to ví, drahý Cascabele?"
„Je to velice smutné, žít ve vyhnanství! Je to takové, jako když je člověk vyhnán ze svého vlastního domu."
„Ano… daleko ode všech, které miluje!… A můj otec, již tak zestárlý… kterého bych opět rád spatřil!"
„Spatříte ho, pane Sergeji! Uvěřte starému kočovníkovi po trzích, který často předpověděl budoucnost, když někomu hádal planety!
Uvidíte svůj vjezd do Permu zároveň s námi!… Copak nenáležíte ke Cascabelově společnosti?… Ano, bude také potřeba, abych vás naučil několika eskamotérským kouskům - může to příležitostně být na prospěch - to nepočítám ten, který zahrajeme ruské policii, až jí proklouzneme před nosem!" A César Cascabel se nemohl udržet, aby se nerozesmál.
„Představte si! Hrabě Narkin, ruský aristokrat, bude zvedat závaží, provádět kejkle s lahvemi, tropit frašky se šašky - a vybírat!" Ke třetí hodině odpoledne se musela Belle pélerine zastavit. Ačkoliv ještě nebyla noc, hustá mlha znemožňovala rozhled. Proto Jean, který se vrátil zpátky, radil, aby se zastavili. Jít dál kupředu za těchto okolností, by bylo velice nejisté.
Ostatně, jak to pan Sergej předvídal, na této části průlivu, kterou protéká teplý proud východním korytem, vystupovaly drsnosti ledové pláně, nerovnosti torosů pod sněhem.
Vůz pociťoval prudké nárazy. Koně klopýtali skoro při každém kroku. Půl dne stačilo, aby se velice unavili.
Celkem urazila malá karavana nejvýš dvě míle na tomto prvním pochodu.

Když se potah zastavil, sestoupily Cornelie a Napoleonka - pečlivě zahaleny od hlavy až po paty z příčiny náhlého přechodu z vnitřní teploty deseti stupňů nad nulou do vnější teploty deseti stupňů pod nulou. Co se týká Kayety, zvyklé na drsnou aljašskou zimu, nepomyslela na to, obléct se do svých teplých kožešin.
„Musíš se lépe obléci, Kayeto!“ řekl jí Jean. „Nastudíš se!“
„Ach, zimy se nebojím,“ odpověděla. „V údolí Yukonu jsme na ni zvyklí. „ „Jean má pravdu,“ řekl pan Cascabel, který se vmísil do hovoru.
„Jdi se zahalit pořádným kožichem, křepelinko. Ostatně ti oznamuji, že jestli dostaneš rýmu, budu tě léčit já, a to bude strašné! Hlavu ti useknu, bude-li potřeba, abys nekýchala.“ Po takové hrozbě musela dívka uposlechnout, a to také učinila. Pak se každý zabýval prací na zařízení zastávky. Celkem to bylo velmi jednoduché. Dříví se v lese nenasekalo, protože les nebyl, nerozdělal se oheň, protože nebylo dříví, ani se nekosila pro zvířata tráva. Belle pélerine byla tady, poskytovala obvyklé pohodlí, svou příjemnou teplotu, svoje dobře upravené lože, stůl a na něm připravené jídlo, svou stálou pohostinnost.
Bylo jen potřeba podat Vermouthovi a Gladiatorovi píci, kterou vzali v Port Clarence. Když se tak stalo, obalili zvířata tlustými houněmi, a do příštího dne potřebovali jen odpočívat. Na papouška v jeho kleci, ani na opici v koši se nezapomnělo, rovněž na oba psy, kteří byli velice lační po suchém mase, kterým se obyčejně živili.
Konečně, když se postarali o zvířata, pan Sergej a jeho přátelé večeřeli, anebo, což je správnější s přihlédnutím k málo pokročilému času, obědvali s výbornou chutí.
„Skutečně,“ zvolal vesele pan Cascabel, „je to zajisté poprvé, co Francouzi obědvají jídlo tak dobře připravené uprostřed Beringova průlivu.“
„To je možné!“ odpověděl pan Sergej. „Ale doufám, že za tři nebo čtyři dny budeme moci sedět za stolem na pevné zemi!“
„V Numanu?“ zeptala se Cornelie.
„Ne, na Diomedově ostrůvku, kde zůstaneme jeden nebo dva dny.
Náš potah jde tak pomalu, že bude potřebovat nejméně týden, aby se dostal na asijský břeh.“ Po jídle, i když nebylo víc než pět hodin odpoledne se nikdo nezdráhal jít na lože. Zůstat po celou dlouhou noc pod pokrývkami na teplém lůžku, nebylo k zahození po namáhavé chůzi ledovou planinou. Pan Cascabel neměl ani zapotřebí, aby bděl nad bezpečností tábora. V podobné poušti se nemusí obávat nepřátelské návštěvy. Ostatně psi budou hlídat a prozradí, kdyby se snad někdo nablízku potloukal a blížil se k Belle pélerine.
Nicméně pan Sergej vstal dvakrát nebo třikrát, aby prohlédl stav ledové pláně, kterou by náhlá změna teploty mohla přece proměnit; to byla snad nejvážnější z jeho obav.
Na počasí se nic nezměnilo a od severovýchodu vanul přes povrch průlivu lehký vánek.
Druhý den pokračovali v cestě za stejných okolností. Nebyly, vlastně řečeno, žádné obtíže, leda únava. Urazili tři míle až k hodině odpočinku, a provedli opatření k odpočinku jako včera.
Následující den - 25. října - nebylo možné vyjet před devátou hodinou a i v tomto okamžiku sotva ještě byl den.
Pan Sergej zjistil, že mráz je slabší. Některé mraky se kupily v neladu nad obzorem k jihovýchodu. Teplota začala stoupat a nad tímto krajem se rozložil nízký tlak vzduchu.
„To se mi nelíbí, Jeane!“ pravil pan Sergej. „Pokud jsme na ice-fieldu, nemáme si co stěžovat, jestli mráz přituhne. Naštěstí začíná tlakoměr klesat s větrem, který vane zdola. Nejvíc se musíme obávat stoupání teploty. Pečlivě Jeane sleduj stav ledové pláně, každou její změnu a neprodleně se vrať k nám s výstrahou!“
„Spolehněte se na mne, pane Sergeji!“ Od následujícího měsíce - listopadu - až doprostřed dubna se nemohly stát změny, kterých se pan Sergej obával. V té době bude zima stálá.
Protože se ale letos opozdila, byl její začátek vyznačen střídáním mrazu a oblevy, které mohlo zavinit částečné poboření ledového pole.
Ano, bylo by lepší snášet zimu pětadvaceti stupňů pod nulou při tomto přechodu přes průliv.
Vydali se na cestu za šera. Slabé paprsky, které velice šikmo vrhalo slunce, nebyly s to, aby pronikly hustou mlhovou záclonou. Mimo to se nebe začalo pokrývat až k obzoru táhlými a nízkými mraky, které dost prudce hnal vítr k severu.
Jean v čele pozoroval bedlivě vrstvu sněhu od včerejška poněkud změklou, která se při každém kroku bořila pod kopyty potahu. Nicméně mohli urazit kus cesty v délce asi dvou mil a nadešla noc, aniž se přihodila nějaká nehoda.
Následující den - 27. - vyjeli v deset hodin. Pan Sergej jevil veliké znepokojení, když pozoroval nové stoupnutí teploty - opravdu mimořádný úkaz v tuto roční dobu a v této zeměpisné šířce.
Protože zima nebyla tak veliká, chtěly Cornelie, Napoleonka a Kayeta jít pěšky. Měly na nohách eskymácké boty a dost lehce se jim kráčelo. Všichni měli chráněny oči indiánskými brýlemi a zvykli se dívat úzkými otvory. To dělalo stále radost neposedovi Alexandrovi, který se nestaralo únavu a poskakoval jako kůzle.
Vůz se ubíral kupředu jen pomalu. Jeho kola se hluboko zařezávala do nakupeného sněhu - což činilo pohyb velice obtížným.
Když jeho loukotě narazily na výdutě nebo ostré hrany ledových ker, nastaly nárazy, kterým se nebylo možné vyhnout. Někdy také ohromné balvany nakupené na sebe zatarasily cestu a přinutily je dělat dlouhé zajížďky, aby je objeli. Toto bylo ale jen prodloužení cesty a museli považovat za štěstí, že cesta byla přerušována spíš vypouklinami než prohlubněmi. Pevnost ledové pláně aspoň nebyla v nebezpečí.
Mezitím teplota stále stoupala a tlakoměr zvolna a pravidelně klesal.
Pan Sergej byl stále víc úzkostlivější. Po poledni musely ženy opět vstoupit do vozu. Sníh začal hustě padat v malých průsvitných vločkách, jako by se měl rozplynout ve vodu. Vypadalo to, jakoby se sypalo lehounké bílé peří, které střásalo prostorem tisíce ptáků.
César Cascabel navrhnul panu Sergejovi, aby se ukryl v Belle pélerine, ale ten odmítl. Copak by sám nezvládl to, co

jeho přátelé? Tento poloroztálý padající sníh ho velice znepokojoval; jestli roztaje, způsobí rozlámání ledové planiny. Bylo nevyhnutelné najít co nejdříve útočiště na nepohnutém základě Diomedova ostrůvku.
Opatrnost ale kázala, postupovat kupředu se svrchovanou opatrností. Proto se pan Sergej odhodlal dohonit Jeana, který byl na sto kroků před potahem, zatímco pan Cascabel a Giroflier šli vedle koní, kteří často klopýtali. Kdyby se vozu stala nějaká nehoda, nezbylo nic jiného, než ho opustit na širé ledové pláni - což by bylo nenahraditelnou ztrátou.
Pan Sergej kráčel Jeanovi po boku a ozbrojen svým kukátkem se snažil propátrat obzor na západě, který byl zahalen do mlhy. Dohled byl velice omezený. Postupovalo se jen podle odhadu a pan Sergej by dal znamení k zastávce, kdyby se mu pevnost ledového pole zdála ohrožena.
„Za každou cenu," pravil, „musíme ještě dnes dorazit na Diomedův ostrov, abychom tam vyčkali až zase uhodí mrazy!"
„Jak si myslíte, že jsme od něho ještě vzdáleni?" otázal se Jean.
„Asi půldruhé míle, Jeane. Protože nám zbývají ještě dvě hodiny dne, nebo spíš toho položera, které nám umožňuje zachovávat směr, vynaložíme všechno, abychom tam dorazili, než nastane úplná tma."
„Pane Sergeji, chcete, abych šel napřed a zjistil polohu ostrůvku?"
„Ne, Jeane, nikoliv! Mohl bys v této sněhové plískanici zabloudit a naše situace by se jen zhoršila. Musíme se řídit busolou, protože kdybychom Diomedův ostrůvek minuli, buď nad ním nebo pod ním, nevím, co by se s námi stalo."
„Slyšíte, pane Sergeji?" zvolal Jean, který se nahnul.
Pan Sergej to učinil po něm a mohl pozorovat, že dunivé praskání podobné řinčení pukajícího skla se ozývá na ledové pláni. Bylo to znamení jestli ne odchodu ledu, tak aspoň jeho částečného pukání? I přes to se však žádná trhlina na povrchu neukázala, aspoň pokud mohli vidět.
Jejich situace se stávala svrchovaně nebezpečná. Kdyby měli v těchto poměrech cestovatelé strávit noc, bylo nebezpečí, že se stanou oběťmi nějaké katastrofy.
Diomedův ostrůvek byl jediným se naskýtajícím útočištěm, a za každou cenu se na něj museli dostat. Jak litoval pan Sergej, že neměl trpělivost, strávit o několik dní víc v Port Clarence.
Vrátili se s Jeanem k vozu, aby pana Cascabela uvědomili o stavu věcí. Přemýšleli, jestli mají seznámit i ženy s jejich situací. Bylo zbytečné je lekat. Rozhodli se tedy, nechat je ve voze, a každý se opíral o nápravy, aby pomohl umořeným koním, napůl vysíleným, kterým se při burácení vichřice kouřilo ze srsti.
Ke druhé hodině přestával sníh padat. Pomalu se omezil na několik trousících se vloček, které větrem vířily ve vzduchu. Pak bylo mnohem snadnější udržovat žádoucí směr. Potah byl mocně popoháněn. Pan Sergej byl odhodlán nezastavit, dokud by Belle pélerine nespočinula na skalách Diomedova ostrůvku.
Podle jeho výpočtů musel být tento ostrůvek asi půl míle na západ a jestli se koně rázně poženou, mohla by stačit jedna hodina na to, aby k němu dorazili. .
Naneštěstí světlo, již tak dost pochybné, ještě více skomíralo, takže se proměnilo v neurčité šero. Jsou nebo nejsou na dobré cestě, a mají nebo nemají postupovat kupředu? Jak to zjistit?
V tom okamžiku spustili oba psi prudký štěkot. Copak ohlašují blížící se nebezpečí? Nebo větří nějakou stopu Eskymáků nebo Čukčů, kteří jsou na přechodu přes průliv? V tomto případě by pan Sergej bez váhání zavolal domorodce na pomoc, nebo by se aspoň snažil získat jistotu o pravé poloze ostrůvku.
Zároveň se otevřelo jedno z okének vozu a bylo slyšet Cornelii, jak se ptá, proč Wagram a Marengo tolik štěkají. Odpověděli jí, že ještě neví, ale že není důvod k obavám.
„Máme vystoupit?" zeptala se.
„Ne, Cornelie," odpověděl pan Cascabel. „Děvčata a ty uděláte nejlíp, když zůstanete tam kde jste… Zůstaňte tam!"
„Ale co když psi ucítili nějaké zvíře - například nějakého medvěda?"
„Nuže, tak nám to řeknou! Ostatně máme nachystané ručnice.
Především nevystupujte!"
„Zavřete své okno, paní Cascabelová," pravil pan Sergej. „Nesmíme ztratit ani minutu!… Budeme hned pokračovat v cestě." Koně, kteří se zastavili při prvním štěkotu psů, se dali do dalšího namáhavého pochodu.
Asi půl hodiny mohla Belle pélerine postupovat trochu rychleji, protože povrch ice-fieldu byl míň drsný. Koně uhnaní, se svěšenými hlavami se opírali nohama a táhli vší silou. Bylo vidět, že je to z posledních sil a že brzy ochabnou, jestliže bude toto namáhání trvat déle.
Již bylo sotva vidět. Rozptýlené světlo v prostoru se zdálo pocházet spíš od povrchu ledové pláně, než od jasnosti horních vrstev vzduchu. A oba psi nepřestávali štěkat, běhali kupředu, nastavovali své tlamy do vzduchu, s ocasem rovným a nepohnutým a pak se zase vraceli k vozu.
„To bude Diomedův ostrov!" zvolal Jean.
Ukázal na skupinu skal, které se rozkládaly ve vzdálenosti několika set kroků na západ. A důkazem, že se Jean nemýlil bylo, že tato skupina byla pokryta černými skvrnami, jejichž barva se ostře odrážela od bílých ledových ker.
„Skutečně, musí to být ostrůvek!" pravil pan Sergej.
„Copak nevidím, že se ty černé skvrny hýbají?" zvolal pan Cascabel.
„Hýbají?"
„Ano!"
„Jsou to určitě tisíce tuleňů, kteří hledají na ostrůvku útočiště."
„Tisíce tuleňů?" zeptal se pan Cascabel.
„Ach, pane patrone," zvolal Giroflier, „jaké by to bylo štěstí, kdybychom se jich mohli zmocnit, abychom je ukazovali na trzích!"
„A kdyby říkali »papa«!" připojil Alexandre.
Jestli to nebyl výkřik srdce mladého komedianta?

II. KAPITOLA
Mezi dvěma proudy

Belle pélerine byla konečně na pevné zemi a nemusela se víc obávat, že se ledové pole pod ní prolomí. Snadno si lze domyslet, jak si Cascabelova rodina vážila výhody, že pod svýma nohama cítí pevnou zem.
Zatím nastala tma. Pro ležení byla učiněna stejná opatření jako předešlý den, pět až šest set stop uvnitř Diomedova ostrůvku. Pak se zaopatřila zvířata a potom „lidé mající ducha“ podle vyjádření Césara Cascabela.
Ostatně nebyla právě zima. Sloupek rtuti v teploměru neukazoval níž než na čtyři stupně pod nulou. Ve skutečnosti na tom málo záleželo.
Při této zastávce se nebude proč bát stoupání teploty. Bude se čekat, až nižší teplota konečně způsobí definitivní ztuhnutí ledové pláně. Zima se nemohla déle opožďovat a musela konečně zavládnout ve své plné krutosti.
Poněvadž byla úplná noc, odložil pan Sergej prozkoumání ostrůvku, který měl v úmyslu, na zítřek. Především se pomýšlelo na to, aby bylo co nejlépe postaráno o koně, kteří měli zapotřebí vydatné píce a odpočinout si, neboť byli vysíleni. Potom, když byla na stole večeře, každý si vzal svoji porci, rychle ji snědl a šel spát po tak usilovné námaze.
Belle pélerine byla brzy pohroužena do hlubokého spánku a tuto noc Cornelie nesnila ani o odcházení ledu, ani o propastech, ve kterých nachází hrob jejich kočovný dům.
Druhý den - 25. října - jakmile nastalo dostatečné denní světlo, pan Sergej, César Cascabel a oba jeho synové se vypravili prozkoumat ostrůvek.
Hned zpočátku je překvapilo neuvěřitelné množství těch tuleňů, kteří jsou známí pod jménem otari a hledali zde útočiště.
Opravdu v této části Beringova moře, na jihu ohraničeném padesátým stupněm severní šířky, se tito živo čichové vyskytují snad v největším množství.
Jestliže pozorujeme mapu, najdeme nápadnou podobnost mezi tvářností amerického a asijského pobřeží. Jedno s druhým má stejné obrysy a to dost ostře vyznačené: země prince Waleského je obdobou Čukčského poloostrova; Nortonský záliv je obrazem Anadyrského zálivu; výběžek aljašského poloostrova se zatáčí právě tak jako poloostrov Kamčatka, a všechno je to uzavřené růžencem Aleutských ostrovů.
A přece se z toho nemůže dělat závěr, že by se Amerika náhle oddělila od Asie nějakým tektonickým jevem v prehistorické době, který by otevřel Beringův průliv, neboť vypuklé úhly jedné pevniny neodpovídají vbíhavým úhlům druhé pevniny.
V těchto končinách jsou četné ostrovy: Sv. Vavřinec, o kterém jsme se již zmínili, Nuviak při americkém pobřeží, Karaginskij při asijském pobřeží; dále podél břehů Kamčatky Beringův ostrov, k němuž se druží malý Měděný ostrova v nevelké vzdálenosti od aljašských břehů Pribylovské ostrovy. Podobnost obou stran se tedy doplňuje stejným uspořádáním souostroví.
Právě ty Pribylovské ostrovy a Beringův ostrov slouží za sídlo hlavně stádům tuleňů, kteří se v tomto moři vyskytují. Je jich zde možné napočítat na miliony. Zde se proto také scházejí lovci z povolání na tuleně a mořské vydry, které tu bývaly před sto lety velice četné, ale nyní je jich už málo následkem přílišného hubení.
Co se týká tuleňů - toto obecné jméno, pod kterým se zahrnují mořští lvouni, mořské krávy, mořští medvědi - se zde shromažďují v nesčíslných houfech, a zdá se, že toto plemeno nikdy nevyhyne.
A přece jaké se na ně podnikají lovy, dokud trvá teplé počasí. Bez milosti a bez slitování je pronásledují rybáři až do „rookerií“, jakýchsi skrýší, kde se shromažďují rodiny. Především nemilosrdně se zabíjejí mláďata, a zvířata by jistě vyhynula, kdyby nebylo jejich neobyčejné plodnosti.
Od roku 1867 do roku 1880 jich bylo zabito 388 982 jen ve skrýších Beringova ostrova. Na Pribylovských ostrovech bylo během století sebráno 3 500 000 kůží od aljašských rybářů a ročně jich dosud dodávají nejméně 100 000.
A kolik jich zůstává na ostatních ostrovech Beringova moře! Pan Sergej a jeho přátelé si o tom mohli udělat úsudek podle toho, co viděli na Diomedově ostrůvku.
Celý svah břehu byl posetý hemžícími se tuleni, nakupenými na sebe, takže ze sněhové pokrývky, na které byli rozloženi, nebylo nic vidět.
Jestliže se však dívali na ně, i oni pohlíželi na ty, kteří přišli navštívit ostrůvek. Nehýbali se, byli nepokojní, snad podrážděni tím zmocněním se jejich panství, se nesnažili uprchnout a chvilkami vydávali jakýsi táhlý bekot, z něhož vyznívala jistá zlost. Pak se vzpřímili a třepali svými nožkami, anebo spíš svými ploutvemi, rozvinutými jako vějíř.
Ach, kdyby, jak si přál mladý Alexandre, byly tyto tisíce obdařeny řečí, jaké hromové řvaní by zaznělo z jejich kosmatých tlam!
Je samozřejmé, že ani pan Sergej ani Jean nepomýšleli na to, že by tyto obojživelníky honili. A přece zde bylo pravé bohatství v „kožešinách pod nohy“, jak pravil pan Cascabel. Vraždění by však bylo zbytečné, ano, i nebezpečné. Tato zvířata, kterých bylo nutné se obávat pro jejich počet, mohla udělat postavení Belle pélerine velice nebezpečným. Proto pan Sergej doporučil největší opatrnost.
A nyní, cožpak přítomnost těchto tuleňů na ostrůvku neobsahovala výstrahu, která nesměla zůstat nepovšimnutá? Nebo se nevtírala otázka, proč tato zvířata utekla na tuto hromadu skal, které jim nemohly poskytnout žádnou potravu?
O tomto problému byla zapředena vážná debata, které se zúčastnili pan Sergej, pan Cascabel a jeho starší syn. Odebrali se doprostřed ostrova, mezitím co se ženy staraly o domácnost a ponechali Giroflierovi a Alexandrovi na starosti, aby obsloužili zvířata.
Pan Sergej zahájil toto rokování slovy:
„Přátelé, jedná se o to, zdali by nebylo lépe opustit ostrov, až si koně odpočinou, než zde prodlužovat náš pobyt…“

„Pane Sergeji," odpověděl César Cascabel, „mám zato, že se nemusíme opožďovat, abychom si hráli na »Švýcarského Robinsona« na těchto skalách!… Přiznám se vám, žene mne touha mít pod svou nohou kousek sibiřského břehu!"
„Chápu tě, otče," řekl Jean, „přece však není dobré vydávat se do nebezpečí, jak jsme to udělali, když jsme se odvážili přes průliv. Co by se s námi stalo, nebýt tohoto ostrůvku? Máme ještě deset mil do Numanu!"
„Nuže, Jeane, jestliže si pospíšíme, můžeme je urazit za dva, tři pochody!"
„To by bylo nesnadné," namítal Jean, „i kdyby to stav ledové pláně dovoloval."
„Myslím, že Jean má pravdu," podotkl pan Sergej. „Že máme naspěch, abychom přešli přes průliv, je pochopitelné, ale poněvadž se teplota zmírnila tak nepředvídaným způsobem, zdá se mi, že by nebylo prozřetelné opustit pevnou zem. Odjeli jsme příliš brzy z Port Clarence, vynasnažme se, abychom neprovedli totéž na Diomedově ostrůvku. Jisté je, že průliv není po celém svém povrchu zamrzlý."
„A odtud pochází praskot, který jsem ještě včera slyšel," připojil Jean. „Má to svou příčinu v nedostatečném spojení ledových ker."
„Ano, to je jeden důkaz," odpověděl pan Sergej, „a je ještě jeden."
„Který?" zeptal se Jean.
„Nezdá se mi být o nic menší; je to přítomnost těchto tisíců tuleňů, které jejich pud vedl k tomu, že obsadili Diomedův ostrov. Nepochybně když tato zvířata opustila výše položené končiny moře, aby se ubírala k Beringovu ostrovu nebo k Aleutským ostrovům, najednou předvídala blížící se převrat v přírodě. Zajisté cítila, že nesmějí zůstat na ledové pláni. Je-li to lámání se ledového pole vlivem teploty, anebo se připravuje nějaký podmořský úkaz, který poboří ledovou kůru, to nevím. Avšak jako my spěcháme, abychom se dostali na sibiřský břeh, nebudou tato zvířata zajisté mít naspěch, aby se dostala do rookerií Beringova ostrova a Pribylovských ostrovů, a protože se zastavila na Diomedově ostrůvku, musí mít pro to důležité důvody."
„A jaké je vaše mínění, pane Sergeji?" zeptal se pan Cascabel.
„Můj názor je, abychom zde setrvali, dokud nám tuleni sami neukáží, až budou odcházet, že vydat se na cestu není nebezpečné."
„Zatraceně! To je pekelná nehoda!"
„Není moc vážná, otče," odpověděl Jean, „a přejme si, abychom nikdy nepoznali jiné, které by byly vážnější!"
„Ostatně tento stav nemůže potrvat dlouho," připojil pan Sergej.
„Jakkoliv letošní zima není časná, přece jsme již na konci října, a ačkoliv dnes teploměr stojí na nule, může brzy klesnout o dvacet stupňů.
Změní-li se vítr na severní, bude ice-field rovněž pevný jako pevnina.
Tedy moje velice rozvážné mínění je, abychom čekali, jestliže nás nic nepřinutí odejít."
To bylo přinejmenším opatrné. Bylo proto dohodnuto, že Belle pélerine setrvá na Diomedově ostrůvku tak dlouho, pokud přechod přes průliv nebude zabezpečen tuhými mrazy.
Během toho dne pan Sergej a Jean částečně prohlédli tuto žulovou podstavu, která jim poskytovala veškerou bezpečnost. Ostrůvek měl tři kilometry v obvodu. I v létě musel být naprosto holý. Pouhá skupina skal, nic víc. Nicméně by postačil, aby pojal sloupy znamenitého Beringova mostu, který si přála paní Cascabelová, jestliže o tom někdy ruští a američtí inženýři snili, spojit obě pevniny - pravý opak toho, co tak rád provádí pan de Lesseps.
Na své obchůzce dávali cestovatelé pozor, aby nepolekali tuleně.
A přece bylo patrné, že přítomnost lidských bytostí udržuje tato zvířata ve velice podivné podrážděnosti. Byli mezi nimi velcí samci, kteří vyráželi sípavé výkřiky, shromažďovali kolem sebe své rodiny, většinou velmi četné, neboť žijí v mnohoženství a čtyřicet až padesát mláďat má jednoho otce.
Toto jejich málo přátelské rozpoložení naplňovalo pana Sergeje nepokojem, zvláště když zpozoroval jistý pud u těchto obojživelníků, táhnout k táboru. Jsou-li osamocena, není se jich co obávat; avšak bylo by nesnadné, ano nemožné, odporovat takovým spoustám, kdyby měli tuleni chuť vypudit vetřelce, kteří s nimi přišli vést spor o držení Diomedova ostrůvku.
Jean byl rovněž zaražen touto zvláštností a s panem Sergejem se vrátili celí polekaní.
Den uplynul bez nehody, jen vítr, který vanul od jihovýchodu, změnil směr. Patrně se připravovala nějaká silná bouře, snad jeden z těch arktických vichrů, které někdy trvají několik dní - ukazovalo na to náhlé klesání barometrického sloupce, který sestoupil až na 72 centimetrů.
Noc se tedy ohlašovala velmi špatně. A k tomu ke všemu ještě, když se všichni shromáždili v Belle pélerine, se rozmnožovalo vytí, o jehož původu nemohly být pochybnosti, skučení vichřice. Tuleni se pustili k vozu a začali na něj dorážet. Koně se děsili a řehtali a obávali se, že tyto davy na ně učiní útok, Wagram a Marengo na ně štěkali s neúčelnou zuřivostí. Bylo nutné vstát, vyjít ven a hlídat Vermoutha s Gladiatorem. Nabili revolvery a ručnice. Avšak pan Sergej doporučoval, aby je upotřebili jen v nejkrajnějším případě.
Noc byla černá. Poněvadž nebylo možné nic vidět, byly svítilny u vozu rozsvícené. V jejich světle bylo možné spatřit tisíce tuleňů, obklopujících Belle pélerine, kteří patrně očekávali jenom den, aby na ni zaútočili.
„Jestliže na nás udělají útok, bude všechen odpor marný," řekl pan Sergej, „a vydali bychom se v nebezpečí, že budeme umačkáni."
„Co tedy budeme dělat?" pravil Jean.
„Musíme odejít."
„Kdy?" zeptal se pan Cascabel.
„Okamžitě!" odpověděl pan Sergej.
Pan Sergej měl pravdu, že chtěl před tímto nebezpečím, zajisté velice vážným, opustit ostrov? Ano, bylo to jediné, co mohli udělat. Velmi pravděpodobně tuleni jen chtěli vypudit bytosti, které hledaly útočiště na jejich území a nepustili

by se za nimi na ice-field, aby je pronásledovali. Pokusit se je rozprášit násilím, by bylo víc než neprozřetelné. Co by zmohly ručnice a revolvery proti tisícům zvířat?
Koně byli zapřaženi, ženy se odebraly do svých pokojíků a muži, připravení k obraně, se postavili po obou stranách vozu, který začal sestupovat k západu.
Noc byla tak tmavá, že svítilny ozářily cestu sotva na dvacet kroků.
Současně se rozpoutala vichřice s ještě větší zuřivostí. Nepadal sníh a vločky, ale ty, které poletovaly, urval sníh z povrchu ledové pláně.
A ještě kdyby led byl pevný! Ale právě naopak. Bylo znát, jak se ledové kry trhají za ustavičného praskotu. Vznikaly pukliny, kterými v paprscích tryskala mořská voda.
Pan Sergej a jeho přátelé takto kráčeli asi hodinu a obávali se, že každou chvíli se ledové pole pod jejich nohama prolomí. Jít přesným směrem bylo nemožné, i když se ho Jean pokoušel udržovat pomocí magnetické střelky. Naštěstí, ubírat se k západu, nebylo tak těžké, jako když hledali Diomedův ostrůvek, který mohli minout buď severně nebo jižně. Sibiřský břeh se táhl ve vzdálenosti deseti mil ve třech čtvrtinách obzoru, a nemohli ho minout. Avšak muselo se tam dorazit a první podmínka byla, aby Belle pélerine neutonula v hlubinách Beringova moře.
I když se tohoto nebezpečí obávali nejvíce, nebylo jediné. Každým okamžikem byl vůz v nebezpečí, že bude prudkým nárazem větru, opírajícího se o jeho boky, převržen. Z opatrnosti musely Cornelie, Napoleonka a Kayeta vystoupit. Pan Sergej a Cascabel, Jean, Alexandre a Giroflier se zachytili za kola a bojovali, aby ho udrželi proti větru.
Lze pochopit, jak malý kus cesty koně za těchto podmínek urazili, kdy cítili, že jim mizí půda pod nohama.
Kolem půl šesté hodiny ráno - dne 26. října - uprostřed hluboké tmy, jaká zaplavuje meziplanetární hlubiny, byli nuceni zastavit. Potah nemohl dál kupředu. Houpání zmítalo povrchem ledové pláně, zdvihané vlnami, které bouře hnala z nižších končin Beringova moře.
„Jak se z toho dostaneme?“ řekl Jean.
„Musíme se vrátit na ostrůvek!“ zvolala Cornelie, která nemohla upokojit poděšenou Napoleonku.
„Nyní to už není možné!“ odpověděl pan Sergej.
„A proč?“ zeptal se pan Cascabel. „Přece se raději pustíme do boje s tuleni, než…“
„Opakuji vám, že je nyní nemožné vrátit se na ostrůvek!“ tvrdil pan Sergej. „Museli bychom jít proti větru a náš vůz by nemohl odolat.
Bude rozbitý, když nepůjde po větru!“
„Jen abychom nebyli přinuceni ho opustit!“ pravil Jean.
„Opustit ho?“ zvolal pan Cascabel. „A co bychom si počali bez Belle pélerine?“
„Uděláme všechno, abychom tak daleko nezašli!“ odpověděl pan Sergej. „Ano! Tento vůz je naše spása, a pokusíme se zachránit ho za každou cenu.“
„Tedy není možné jít zpátky?“ zeptal se pan Cascabel.
„Nikoliv! Musíme jít dále kupředu!“ odpověděl pan Sergej. „Jen zmužilost a chladnou krev, a konečně dorazíme do Numanu!“ Tato slova všechny povzbudila. Bylo opravdu zřejmé, že by vítr zabránil návratu na Diomedův ostrůvek. Vál od jihovýchodu s takovou zuřivostí, že by ani zvířata ani lidé nemohli proti němu kráčet. Belle pélerine ani nemohla zůstat stát. Kdyby se jen pokusila vzdorovat nárazu větru, byla by ihned převržena.
K desáté hodině se napůl rozednilo - byl to den mlhavý a pološerý.
Nízké a roztrhané mraky unášely cáry par přes průliv, který divoce šlehaly. Ve sněhové metelici létaly kousky ledu, odtržené od povrchu, jako by padaly kroupy. V tak obtížných podmínkách urazili jen půl míle za půldruhé hodiny, museli se vyhýbat vodním plochám a objíždět ledové kry, nakupené na ice-fieldu. Dole způsobovalo vlnobití prudké houpání ledové plochy, jakési kolébání, které mělo za následek ustavičné pukání.
Pojednou ve tři čtvrtě na jednu odpoledne nastal prudký otřes. Celá síť širokých puklin, vybíhajících od vozu, brázdila ledovou pláň. Pod nohama koní se rozevřel průlom, široký třicet stop.
Na výkřik pana Sergeje se jeho přátelé zastavili několik kroků před touto trhlinou.
„Naše koně! Naše koně!“ zvolal Jean. „Otče, zachraňme koně!“ Bylo příliš pozdě. Led se nahnul a obě nešťastná zvířata zmizela.
Kdyby se oj a váhy neulomily, Belle pélerine by byla rovněž stržena do mořských hlubin.
„Naše ubohá zvířata!“ zvolal pan Cascabel celý zoufalý.
Ano, tito staří komediantovi přátelé, kteří v jeho společnosti prošli světem, jeho věrní přátelé, kteří tak dlouho sdíleli jeho kočovný život, byli pohřbeni! Veliké slzy smáčely oči pana Cascabela, jeho ženy a jeho dětí.
„Zpátky! Zpátky!“ křičel pan Sergej.
A opírajíce se o kola, s velkou námahou vzdálili vůz od průlomu, který se houpáním ledové pláně rozšiřoval. Vůz se takto vzdálil na dvacet kroků z kruhu puklin.
Jejich postavení tím nebylo méně nebezpečné. Co si nyní měli počít?
Opustit Belle pélerine uprostřed průlivu, pak ji opět vyhledat s potahem sobů, až by se dostali do Numanu? Zdálo se, že nic jiného nezbývá.
Najednou Jean zvolal:
„Pane Sergeji, pane Sergeji! Pohleďte! My jsme unášeni proudem!“
„Unášeni proudem?“ Byla to pravda.
Nebylo o tom pochyb; všeobecné odcházení ledu uvedlo kry do pohybu mezi oběma břehy průlivu. Nárazy bouře spojené se zvýšenou teplotou rozlámaly ledové pole, dosud nedostatečně spojené, ve střední části průlivu. Otevřely se široké průtoky k severu posunutím se ledových ker, z nichž se některé nakupily na ledové pláni, jiné pod ní.
To umožnilo plovoucímu ostrůvku, který nesl povoz, že odplouval dále, unášen vichřicí. Některé nehybné

ice-mountains (ledové hory) sloužily za znamení, podle nichž pan Sergej rozeznával směr, kterým jsou unášeni.
Je patrné, jak se zhoršilo postavení, které bylo již tak vážné po ztrátě potahu. Nebylo už možné se dostat do Numanu, ani kdyby opustili vůz.
Nebyly to pouhé trhliny, které by museli obcházet, ale i mnohonásobné průtoky bez ledu, přes které nemohli přejít a jejichž poloha se měnila podle vrtochů rozbouřeného moře. A pak ledová kra, která unášela Belle pélerine, jak asi dlouho odolá nárazům vln, které se lámaly o její kraje?
Ne! Nebylo možné víc udělat! Pokoušet se dát ledové kře takový směr, že by se dostali k sibiřskému břehu, přesahovalo lidské síly.
Plavoucí balvan plave tak dlouho, dokud ho nějaká překážka nezastaví, a kdo ví, zdali to nebude ztuhlá hladina v nejzazších končinách polárního moře!
Kolem druhé hodiny odpoledne, za soumraku, který ještě zvětšovala mlha, zmítaná prostorem, byla již taková tma, že omezovala rozhled na velmi malou vzdálenost.
Pan Sergej a jeho přátelé byli na severní straně za vozem a mlčeli.
O čem by také měli mluvit, když nemohli nic podniknout? Cornelie, Kayeta a Napoleonka byly zahaleny do svých přikrývek a tlačily se těsně k sobě. Mladý Alexandre, víc překvapený než znepokojený, si pohvizdoval. Giroflier se zabýval tím, že dával do pořádku předměty, které byly uvnitř v pokojích nárazem rozházené. Jestliže pan Sergej a Jean zachovali svou chladnokrevnost, nebylo tomu tak s panem Cascabelem, který si dělal výčitky, že všechny svoje lidi zavlekl do takového dobrodružství.
Především bylo důležité, aby si udělali jasný názor na své postavení.
Je známé, že Beringovým průlivem jdou dva proudy proti sobě. Jeden sestupuje k jihu, druhý vystupuje k severu. První je Kamčatský proud, druhý je proud Beringova zálivu.
Kdyby ledová kra, na které byla Belle pélerine se svými lidmi i se svým nákladem, byla uchvácena prvním proudem, byla by nevyhnutelně opět zanesena k zemi a byla by naděje, že se dostane na sibiřské pobřeží. Kdyby se naopak dostala do druhého proudu, byla by puzena do končin Ledového moře, kde by ji nemohla zastavit ani pevnina, ani skupina ostrovů.
Naneštěstí, čím mocnější byla bouře, tím více se vítr stáčel k jihu. Od ústí nálevky, utvořené Beringovým průlivem, se utvořil takový přítok vzduchu, že si nelze jeho prudkost ani představit, zároveň co vítr začínal pomalu měnit svůj původní směr.
To mohli pan Sergej a Jean jen konstatovat. Věděli také, že uniká veškerá naděje, že by se mohli dostat do Kamčatského proudu. Podle kompasu byli hnáni mořským proudem k severu. Měli snad doufat, že ledová kra bude zanesena až k poloostrovu prince Waleského na pobřeží Aljašky nedaleko Port Clarence? To by bylo opravdu záchranné rozuzlení mezi možnými případy. Avšak průliv se rozevírá v tak širokém úhlu mezi Východním (Vostočnoj) mysem a mysem prince Waleského, že bylo pošetilé se oddávat této naději.
Na torzu nebylo skoro ani možné se udržet, kde nikdo nemohl stát, jak byla bouře zuřivá. Jean, který chtěl pozorovat stav moře, byl poražen a bez pomoci pana Sergeje by byl svržený do vln. Jak hroznou noc prožili tito nešťastníci - nebo spíš trosečníci, neboť zde byli, jako by přežili ztroskotání lodi! Jaká to byla smrtelná úzkost v každém okamžiku! Ledové hory o velkém objemu někdy vrazily do plovoucího ostrůvku s takovým třeskotem a takovým otřásáním, že hrozilo jeho rozpadnutí. Těžké kusy tříště přecházely přes jeho povrch a potápěly ho, jako by se měl propadnout do hlubiny.
Všichni byli zkřehlí studenými sprchami, které vítr rozprášil nad jejich hlavami. Mohli by se jim vyhnout jen tak, že by hledali útočiště ve voze, ale ten se klátil pod vlivem nárazů vichru a ani pan Sergej ani pan Cascabel se to neodvážili poradit.
Takto jim uplynuly nekonečné hodiny. Zatím se průtoky stále víc a víc rozšiřovaly, takže další plutí probíhalo s méně nárazy. Jestlipak se ledová kra odtrhla v části zúženého průlivu, jehož ústí se rozevíralo několik mil dál do Ledového moře? Nebo se dostala do končin nad polárním kruhem? Nebo ji Beringův proud konečně rozhodně vyrval Kamčatskému proudu? V tom případě, jestliže ji někde nezastaví americký břeh, musí se obávat, že bude unesená až k nesmírné ledové pláni v Ledovém moři?
Ó, jak dlouho nepřicházel den! - den, který by jistě umožnil, aby přesně poznal své postavení. Ubohé ženy se modlily… Jejich spása mohla přicházet jedině od Boha.
Konečně nadešel den - 27. října. Nepřinesl s sebou žádné utišení v rozbouřeném ovzduší. Ano, zdálo se, že při východu slunce se zuřivost bouře zdvojnásobila.
Pan Sergej a Jean s kompasem v ruce zkoumali obzor. Marně se namáhali odkrýt nějakou vysokou zemi směrem k východu nebo k západu. Ledový ostrov - to bylo až příliš jisté - byl unášen směrem k severu Beringovým proudem.
* * *
Lze si pomyslet, že tato bouře způsobila obyvatelům Port Clarence veliké starosti o osud rodiny Cascabelovy. Avšak jak by jim mohli přispěchat na pomoc, když odchod ledu znemožnil veškeré spojení mezi oběma břehy průlivu?
Podobné to bylo v přístavu Numan, kde ruští úředníci, kteří přešli o dva dny dříve, oznámili odjezd Belle pélerine.
Ve skutečnosti jejich úzkostlivost, kterou pociťovali o její příslušníky, neměla svůj původ v soucitu. Je známé, že čekali na sibiřském břehu na hraběte Narkina, kde se chtěli zmocnit jeho osoby… a bylo pravděpodobné, že hrabě Narkin zahynul při tomto neštěstí s celou Cascabelovou rodinou.
O tři dny později o tom nebylo více pochybností, když proud vyvrhl do malé pobřežní zátoky dvě koňské mrtvoly. Byly to mrtvoly Vermoutha a Gladiatora, kteří byli komediantovým potahem.
„Opravdu," řekl jeden z obou vyzvědačů, „udělali jsme dobře, že jsme přešli přes průliv dřív než oni!"
„Ano," odpověděl druhý, „ale je mrzuté, že nám uklouzl tak pěkný výdělek!"

III. KAPITOLA
V proudu

Nyní víme, jaké bylo postavení nešťastníků dne 27. října.
Mohli si dělat klamné představy o svém osudu, zachovávat tu nejskromnější naději? Plavali Beringovým průlivem. Měli poslední možnost naděje na záchranu, kdyby byli strženi jižním proudem, který by je zanesl k asijskému břehu… Avšak byl to severní proud, který je hnal na širé moře! Až se ocitnou v Ledovém moři mohlo by se stát, že kra narazí, co se s ní pak stane? Odolá nárazům, nebo se rozpadne? Zabloudí do nějaké arktické země? Hnána východními větry, které nyní panovaly, bude po mnoha stech mil vržena na skalní útesy Špicberků nebo Nové Země? Podaří se v této poslední chvíli trosečníkům, ovšem po všech těch hrozných útrapách a nadlidském namáhání, dostat na pevninu?
O důsledcích této poslední domněnky uvažoval pan Sergej. Mluvil o tom s panem Cascabelem a s Jeanem, pozoroval při tom stále svým zrakem obzor, který se ztrácel v mlhách.
„Přátelé," řekl, „jsme nadevší pochybnost ve velikém nebezpečí, protože se může ledová kra každým okamžikem rozpadnout a nemůžeme ji opustit."
„Je to největší nebezpečí, které nám hrozí?" zeptal se pan Cascabel.
„V tomto okamžiku ano!" odpověděl pan Sergej, „avšak až opět uhodí mrazy, toto nebezpečí se zmírní a konečně zmizí. Protože v této době a v této zeměpisné šířce není možné, aby se vysoká teplota udržela ještě několik dní."
„Máte pravdu, pane Sergeji," ptal se Jean. „Avšak - když ledová kra odolá - kam popluje?"
„Podle mého názoru to nikdy nebude daleko, a zanedlouho zamrzne v některém ledovém poli. Potom až moře bude konečně pokryto ledem, pokusíme se dostat na pevninu, abychom pokračovali ve své staré cestě."
„Čím nahradím svůj utopený potah?" zvolal pan Cascabel. „Ach, moje ubohá zvířata, moje ubohá zvířata!… Pane Sergeji, tito hodní sluhové tvořili určitou část rodiny, a je to moje vina, že…" Pan Cascabel se nemohl upokojit. Jeho hoře ho překonalo. Obviňoval se, že byl příčinou tohoto neštěstí. Copak to kdy někdo viděl, že by koně šli přes moře? - Myslel snad víc na ně, než na nesnáze, které vznikly jejich zmizením.
„Ano, je to nenahraditelná škoda v poměrech, do kterých nás uvrhlo odtržení kry," řekl pan Sergej. „Copak my muži bychom mohli snášet svízele a strasti, pocházející z této ztráty, budiž! Avšak paní Cascabelová, Kayeta a Napoleonka, ještě skoro děti, co si ony počnou, až opustíme Belle pélerine?" „Opustit ji!" zvolal pan Cascabel.
„Budeme muset, otče!"
„Opravdu!" řekl pan Cascabel, který si hrozil svou vlastní pěstí, „bylo to pokoušením Boha podniknout takovou cestu!… Vracet se tímto směrem do Evropy!"
„Netrapte se, příteli!" odvětil pan Sergej. „Hleďme nebezpečí vstříc, nepozbývejme optimismus. Je to nejjistější prostředek, překonat je!"
„Podívej se, otče," připojil Jean, „co se stalo, stalo se, a my všichni jsme byli svorni podniknout ji. Nedělej si tedy výčitky, že jsi byl příliš neprozřetelný a získej opět svou bývalou statečnost!" Avšak přes tato povzbuzování byl pan Cascabel sklíčen a jeho důvěra v sebe sama, jeho vrozený rozum utrpěly krutou ránu.
Mezitím se pan Sergej snažil všemi prostředky, které měl po ruce, kompasem a vytčenými body, získat znalosti o směru proudu. Ano, tomuto pozorování věnoval několik hodin dne, po které byl obzor osvětlen.
Tato práce nebyla snadná, protože zvolená znamení se stále měnila. Ostatně za průlivem se moře zdálo být široko daleko zbaveno ledu.
Bylo to zjevné podle mimořádné teploty, při které by se nikdy úplná ledová arktická pláň neutvořila. Jestliže se tak několik dní zdálo, bylo to proto, že kusy ledu, plovoucí od jihu nebo severu, pod vlivem obou proudů ve zúžené části mezi oběma pevninami, se spojily.
Výsledkem zkoumání pana Sergeje bylo jeho tvrzení, že směr, kterým se ubírají, jde k severozápadu. To patrně proto, že Beringův proud, zatáčel k sibiřskému břehu, když vytlačil Kamčatský proud, rozšířil se Beringovým průlivem v širokou zátoku, přes kterou se táhl polární kruh.
Zároveň mohl pan Sergej poznat, že vítr, stále velice prudký, vál od jihovýchodu. Že dříve vál od jihu, mělo svou příčinu v tom, že uspořádání břehů změnilo jeho všeobecný směr, který nyní na širém moři opět získal.
Jakmile byl tento stav věcí poznán, šel pan Sergej k Césarovi Cascabelovi a nezatajil mu, že v těchto okolnostech se nemohlo stát nic šťastnějšího. Tato dobrá zpráva poněkud upokojila hlavu rodiny.
„Ano," odpověděl, „to něco znamená, že jdeme právě tím směrem, kam jsme chtěli!… Ale jakou to děláme okliku… Pane Bože, jaká je to oklika!" Cestovatelé se pak zabývali tím, aby se co možná nejlépe zařídili, jako by jejich pobyt na tomto ostrůvku měl trvat dlouho. Především bylo rozhodnuto, že nadále budou obývat Belle pélerine, nyní méně vydanou nebezpečí, že bude převržena, protože ustupovali tlaku vichřice.
Cornelie, Kayeta a Napoleonka mohly zaujmout svoje místo uvnitř a zabývat se kuchyní, která byla po čtyřiadvacet hodin naprosto zanedbána. Jídlo bylo rychle připraveno, zasedli ke stolu a ačkoliv veselé šprýmy nekořenily tento oběd, alespoň posilnil stolovníky, tak krutě zkoušené vichřicí od východu z Diomedova ostrůvku.
Den skončil v těchto nepříznivých podmínkách. Burácení vichru nepřestávalo zuřit s příšernou prudkostí. Vzdušný prostor byl oživen hejny ptáků, ptarmiganů a jiných, tak trefně nazvaných buřňáků.
Dny následující - 28., 29., 30. a 31. října nepřinesly s sebou žádné změny. Vítr, zachovával směr od východu, nijak nezměnil atmosférický stav.
Pan Sergej pečlivě prozkoumal tvar a rozsah ledového ostrůvku. Byl to jakýsi nepravidelný lichoběžník, dlouhý tři sta padesát až čtyři sta stop, široký sto stop. Tento lichoběžník, který po stranách na dobrý půl sáhu vyčníval nad vodní hladinu, byl uprostřed lehce prohnutý. Na jeho povrchu nebyla žádná puklina, ačkoliv se jeho hmotou někdy rozléhal temný praskot. Nezdálo se tedy, že by jeho pevnost - alespoň až doposud - utrpěla nárazem vln a větru.

Ne bez velkých potíží byla Belle pélerine zatažena do středu. Zde provazy a tyče od stanu, které sloužívaly při představeních na náměstích, tak silně vůz upevnily, že nebylo nebezpečí, že bude převržen. Největší starosti jim způsobovaly otřesy, které pocházely od náhlých nárazů při srážkách s ledovými horami, které se pohybovaly s nestejnou rychlostí, podle toho zda pluly po proudu, nebo jestli se točily uprostřed víru. Některé, měřily do výšky patnáct až dvacet stop, zdálo se jako by byly hnány k ostrovu, jako když se na sebe řítí lodě. Bylo je možné zdaleka pozorovat, bylo je vidět přicházet, jak by se mohli vyhnout jejich nárazu?
Některé se s rachotem převrátily, když posunutí těžiště změnilo rovnovážnou polohu, ale když se srazily, bylo to svrchovaně nebezpečné. Otřes byl mnohdy takový, že kdyby se předem neudělala taková opatření, vše by se uvnitř vozu rozbilo. Stále jim hrozilo možné a náhlé rozpadnutí ledového ostrova. Proto, jakmile se zpozorovalo, že se blíží nějaký veliký balvan, shromáždili se pan Sergej a jeho přátelé kolem Belle pélerine, pevně se drželi jeden druhého. Jean se hleděl dostat do blízkosti Kayety.
Ze všech možných neštěstí by bylo nejstrašnější to, kdyby byli rozděleni a viděli jak jsou unášeni jeden od druhého na kouscích rozbitého ostrůvku. Ostatně poskytoval menší bezpečí na svých krajích, než uprostřed, kde byla jeho tloušťka větší.
V noci bděli postupně pan Sergej a Cascabel, Jean a Giroflier. Všemožně se snažili, aby se vyznali uprostřed této hluboké tmy, v níž se objevovaly ohromné bílé podoby, které se pohybovaly jako příšery.
Jakkoliv byl prostor naplněn mlhami, zmítanými nekonečnou bouří, přece měsíc, vystupoval zcela nízko nad obzor, vysílal do něho mdlé světlo, takže ledové hory bylo možné pozorovat do jisté vzdálenosti. Na výkřik toho, který bděl, byli všichni vzhůru, a očekávali výsledek nárazu.
Někdy se směr ledovce změnil a přešel podél jejich ostrůvku, ale někdy nastala srážka a otřes přetrhal provazy a vyvrátil tyče Belle pélerine. Vypadalo to, jako by se všechno mělo rozbít. Museli se považovat za šťastné, že odolali nárazu.
Teplota nepřestávala být tak mimořádně vysoká! Moře nebylo zamrzlé a to v prvním týdnu měsíce listopadu! Tyto končiny zůstaly splavné, ležely několik stupňů nad polárním kruhem! Bylo to opravdu neštěstí! Kdyby alespoň nějaká velrybářská loď, která se opozdila na své výpravě na lov, by se objevila na dohled, určitě by vzbudili její pozornost několika výstřely! Ta by poznala nešťastníky a zavezla by je buď do některého přístavu na americkém pobřeží, do Viktorie, do San Franciska, do San Diega, nebo na sibiřský břeh do Petropavlovska, do Ochotska… Ale ne! Ani jediná loď? Nic než plovoucí ledové hory!
Nic než nesmírně pusté moře, které na severu omezovala nepřekonatelná ledová hráz.
Naštěstí je nezatěžovala otázka potravin, i kdyby se tato klimatická anomálie oproti pravděpodobnosti prodloužila, nemuselo by je to znepokojovat, i kdyby měli být unášeni proudem několik týdnů. Protože předpokládali dlouhou cestu asijskými územími, kde bylo nesnadné získat nějaké potraviny, udělali si dostatečné zásoby konzerv, mouky, rýže, tuku, apod. Dokonce ani o píci pro koně se nemuseli starat! Měli jí dostatek a kdyby Vermouth a Gladiator přežili odtržení ledové kry, mohli by se bez problémů postarat o jejich potřeby.
Během 2. až 6. listopadu se nestalo nic nového, jen že se vítr začal utišovat a směřoval poněkud k severu. Den trval sotva dvě hodiny - což ještě rozmnožovalo hrůzy jejich postavení. Přes ustavičná pozorování pana Sergeje bylo velice nesnadné kontrolovat směr, kterým byli unášeni, nemohli ho vytyčit na mapě, a už neznali vlastní polohu.
Konečně 7. listopadu mohl být vytyčen bod na mapě k porovnání a přibližně vypočítána jejich poloha.
Toho dne kolem jedenácté hodiny, kdy nejisté denní paprsky ozařovaly krajinu, vydal se pan Sergej doprovázen Jeanem a Kayetou, na přední část ledové kry. Mezi zásobami Belle pélerine se nalézal dost dobrý dalekohled, který používal Giroflier, když zvědavcům předváděl rovník, který představovala nitka napjatá přes čočku dalekohledu. Pečlivě vyčistil tento dalekohled a vzal ho s sebou. Okulárem sledoval širé moře a snažil se rozpoznat nějaké obrysy země.
Už nějakou dobu velmi pozorně pátral po obzoru, když Kayeta ukázala k severu a zvolala:
„Pane Sergeji, zdá se mi, že támhle vidím… - Není to nějaká hora?“
„Hora?…“ odpověděl Jean. „Ne!… Určitě je to jen ledovec!“ Namířil dalekohled směrem, kterým ukazovala mladá Indiánka.
„Kayeta má pravdu!“ řekl ihned.
Podal dalekohled panu Sergejovi, který ho rovněž namířil stejným směrem.
„Ano!“ řekl. „Ano, je to hora dokonce dost vysoká! Kayeta se nemýlila!“ Po tomto novém pozorování bylo zjištěno, že se musí severním směrem nacházet země asi ve vzdálenosti pěti nebo šesti mil.
Bylo to velmi důležité zjištění!
„Země, kde stojí tak vysoká hora,“ podotkl Jean, „musí být dost rozlehlá.“
„Je to pravda, Jeane,“ odpověděl pan Sergej, „až se navrátíme k Belle pélerine, pokusíme se najít její polohu na mapě. To by nám umožnilo přesně stanovit naši polohu.“
„Jeane… zdá se, jakoby z této hory vycházel kouř!“ dodala Kayeta.
„Je to tedy sopka?“ zeptal se pan Sergej.
„Ano!… Ano!“ potvrdil Jean, který opět namířil tímto směrem svůj dalekohled. „Je velice zřetelně vidět kouř.“ Ale pomalu už končil den a v objektivu dalekohledu mizely obrysy hory.
O hodinu později, když nastala skoro úplná tma, objevila se opravdu světlá zář ve směru, který byl vytyčen čarou ve sněhu.
„Pojďme se podívat do mapy,“ řekl pan Sergej. Nato se všichni vrátili do tábora.
Jean vyhledal v atlasu mapu, která představovala krajinu kolem severního pólu nad Beringovým průlivem. Bylo zjištěno toto, protože pan Sergej poznal z jedné strany, že proud vystoupil k severu, a zahnul k severozápadu asi

padesát mil za průlivem, a z druhé strany, že tento ledový ostrov sleduje tento směr už několik dní, jednalo se o to, zjistit, jestli se nenachází v dohledu nějaká země na severozápadě. Právě dvacet mil od pevniny ukazovala mapa veliký ostrov, který zeměpisci označují jako Wrangelův ostrov, jehož obrysy jsou jen částečně určeny v jeho severní části. Bylo ostatně velmi pravděpodobné, že k němu ledová kra nepřirazí, když ji proud stále ponese širokým mořským ramenem, které ostrov odděluje od sibiřského břehu.
Pan Sergej neměl žádné pochybnosti o totožnosti Wrangelova ostrova. Skutečně mezi oběma mysy, které vystupují z jeho jižního břehu, mysem Havan a mysem sv. Tomáše, se nad ním tyčí činná sopka, vyznačená na nových mapách. Mohla to být jen tato sopka, kterou Kayeta zpozorovala a jejíž zář se stávala zřetelnější na sklonku dne.
Podle toho bylo snadné poznat směr, kterým se ledový ostrůvek ubíral od té doby, co vyplul z Beringova průlivu. Zahnul nejprve kolem břehu, minul mys Kamenné Srdce, záliv Koljučin, Vankaremské předhoří, Severní mys. Potom se dostal do Longovy úžiny, která odděluje Wrangelův ostrov od pobřeží kraje Čukčů.
Do jakých končin bude asi ledová kra unášena, až ji proud vynese z Longovy úžiny?
Bylo nemožné to předvídat. Největší starosti dělala panu Sergejovi okolnost, že na severu se mapy nezmiňují o žádné jiné zemi. Ledová pokrývka se rozprostírá po těchto nesmírných prostorách, které tvoří samotný pól.
Jediná možnost spásy, ve kterou mohli doufat, byla, že celé moře zamrzne pod vlivem velikých mrazů, což již nemohlo dost dlouho trvat a co se již mělo stát před více týdny. Pak se unášení ledového ostrova zastaví na břehu ledové pláně, a trosečníci se mohli pokusit při postupu k jihu dosáhnout sibiřské pevniny. Ovšem potom budou nuceni opustit Belle pélerine, protože nemají koně, a co si počnou, až budou muset vykonat tak dlouhou cestu?
Zatím, ačkoliv vítr přicházel stále od východu, vanul sice stále bouřlivě, ale alespoň s menší zuřivostí. Avšak v těchto ohyzdných končinách se honily dlouhé vlny a s velkým hukotem se rozbíjely o okraj plovoucího ostrova. Padaly na něj a z velké části se po něm rozlévaly jako po palubě nahnuté lodě. Způsobovaly takové nárazy, že se ledová kra otřásala až ve své střední části, takže bylo třeba se obávat, že se najednou rozpadne. Kromě toho velké množství ledové tříště, vržené až k Belle pélerine, hrozilo tím, že s sebou odnese všechny ty, kteří se nacházeli venku.
Proto na radu pana Sergeje byla udělána některá opatření. Protože napadly ohromné spousty sněhu v prvním týdnu listopadu, bylo snadné vystavět jakousi hráz na zadní části ledové kry, aby byla chráněna proti vlnám, které na ni obyčejně narážely z této strany. Všichni se pustili do práce, a když byl sníh patřičně udupán a utlučen, ztvrdnul do výše asi čtyř až pěti stop, činil překážku dorážejícímu moři, jehož pěna pouze přeletovala přes jeho hřeben. Vypadalo to jako jakési bednění, vystavěné na zádi lodi, nacházející se mimo přístav.
Při této práci se stalo, že Alexandre a Napoleonka po sobě házeli sněhové koule, a neušetřili ani Giroflierův hřbet. Avšak jakkoliv to nebyla právě vhodná příležitost pro zábavu, nekáral je pan Cascabel příliš přísně, s výjimkou jednoho dne, kdy jedna koule, letěla špatným směrem a vrazila do klobouku pana Sergeje.
„Kdo byl ten zpropadený nemotora?“ křikl pan Cascabel.
„Já, tatínku!“ odpověděla Napoleonka, celá zaražená.
„Zpropadené děvče!“ láteřil pan Cascabel dále. „Odpusťte, pane Sergeji, té nezbednici!“
„Ach, nechte ji, příteli Cascabele!“ odpověděl pan Sergej. „Ať mi dá hubičku, a bude po mrzutostech!“ Tak se také stalo.
Nejen že se nahrnula sněhová hráz na zadní část plovoucího ostrova, ale brzy i Belle pélerine byla obklopena jakousi ledovou hradbou, která ji měla ještě účinněji chránit. Její kola byla zabořena až do poloviny a zabezpečovala tím naprostou nehybnost. Tato hradba dosahovala až k jejímu svršku, ale úzká ulička mezi hradbou a vozem umožňovala obcházet kolem ní. Vypadalo to jako loď, která přezimuje uprostřed ledových hor, a která je chráněna sněhovým krunýřem proti zimě a bouřím. Jestliže se ledová kra nerozpadne, nemusí se cestovatelé více obávat přívalů mořské vody. V těchto poměrech bude možné očekávat okamžik, kdy arktická zima rozhodně zavládne v těchto hyperborejských končinách.
Avšak potom, až tento okamžik nadejde, budou muset odejít, aby se dostali na pevnou zem! Budou muset opustit tento kočovný dům, který vozíval své obyvatele celým Novým světem! Budou muset opustit tento pevný a bezpečný útulek. Opuštěná uprostřed ledů polárního moře zmizí Belle pélerine, až roztaje led v teplé roční době.
Když o tom pan Cascabel přemýšlel, najednou ten rozumný a rozvážný člověk, který vždy bral věci z jejich lepší stránky, sepjal ruce k nebi a proklínal zlý osud, vinil sebe jako původce všeho neštěstí a zapomněl přitom, že jeho příčinou byli ti lotři ze Sierry Nevady, kteří byli za všechno zodpovědni.
Nadarmo se Cornelie namáhala vyrvat ho jeho chmurným myšlenkám, nejprve dobrými slovy, potom přísnými domluvami! Nadarmo jeho děti i Giroflier sám chtěli nést svůj podíl z následků onoho osudného rozhodnutí!
Nadarmo opakovali, že plán této cesty našel všeobecný souhlas všech členů rodiny!
Nadarmo se pan Sergej i „křepelinka“ snažili potěšit nepotěšitelného Césara!… Nechtěl vůbec nic slyšet.
„Copak už nejsi muž?…“ řekla mu jednoho dne Cornelie, a důkladně s ním zatřásla.
„Na každý pád ne tak jako ty!“ odpověděl, když hledal rovnováhu, poněkud porušenou tímto manželským připomenutím.
V hloubi srdce byla paní Cascabelová plna nepokoje, co bude v budoucnosti, avšak cítila tuto potřebu, bojovat proti malomyslnosti svého manžela, který jindy tak mužně odolával ranám nepříznivého osudu.
Zatím i otázka stravování začínala dělat panu Sergejovi starosti.
Především bylo důležité, aby zásoby byly pojištěny až do dne, kdy by bylo možné pustit se přes zamrzlé moře, pak také až do dne, kdy by se s Belle pélerine dostali k sibiřskému břehu. Bylo by marné spoléhat na lov v době, kdy hejna mořských ptáků jen zřídka přelétnou mlhami.
Opatrnost tedy radila, šetřit v předvídání cesty, jejíž trvání mohlo být dlouhé.
Za těchto poměrů byla ledová kra neodolatelně unášena mořskými proudy, dospěla do výše Anjouských ostrovů,

ležících severně od sibiřského pobřeží.

IV. KAPITOLA
Od 16. listopadu do 2. prosince

Bylo to podle odhadu, podle něhož pan Sergej soudil, že by mohli být nedaleko tohoto souostroví. Pokud to bylo možné, při každém ze svých každodenních pozorování dělal součet, kolik urazili po proudu, jehož rychlost odhadoval průměrně na patnáct mil za čtyřiadvacet hodin.
Toto souostroví, které nemohl v žádném případě vidět, leží podle záznamů na mapách na 1500 délky a 750 šířky, tedy asi 100 mil od pevniny.
Pan Sergej se nemýlil. Dne 16. listopadu se nacházel ledový ostrůvek jižně od Anjouských ostrovů. Ale v jaké vzdálenosti? I pomocí přístrojů, které užívají námořníci, nemohla být poloha určena přesně, jen přibližně. Pomocí slunce, jehož deska se objevovala jen na několik minut v mlhách při obzoru, by nemělo pozorování žádné výsledky. Vkročili nyní do dlouhé noci polárních krajin.
Nyní bylo počasí špatné, ačkoli zima začínala přituhovat. Sloupek rtuti v teploměru kolísal kolem nulového bodu. Avšak tato teplota není ještě dost nízká, aby způsobila spojení kusů ledu roztroušených po povrchu arktického moře, následovně žádná překážka nemohla zastavit pohyb ledového ostrůvku.
Nicméně mezi zářezy na jeho okraji se tvořilo částečné tuhnutí, jemuž dávají přezimovatelé v těchto končinách jméno bay-ice (led v zátočinách), když se tvoří v těsných zálivech na pobřeží. Pan Sergej, jemuž byl po ruce Jean, bděl nad těmito útvary, které se zanedlouho rozšíří po celém mořském povrchu. Pak bude doba ledová ve své plné vládě a postavení cestujících se „polepší“ - tak alespoň doufali.
Během posledních čtrnácti dní listopadu nepřestával padat sníh s neobyčejnou hojností.
Unášen vánicemi se kupil ve vysokých závějích před hradbou, zřízenou kolem Belle pélerine, a brzy ji značně převyšoval.
V celku tyto závěje nepředstavovaly žádné nebezpečí, naopak, rodina Cascabelova v nich spatřovala jistou výhodu, jsou jimi lépe chráněni před zimou. Cornelie mohla aspoň spořit petrolejem, zachovat ho všechen pro potřeby kuchyně. Muselo se to brát vážně v úvahu, až by tento nerostný olej byl vyčerpán, čím by ho nahradili?
Ostatně to byla šťastná okolnost, že teplota v místnostech vozu zůstávala snesitelná - tři až čtyři stupně nad nulou. A ještě o něco vystoupila, když byla Belle pélerine pohřbena pod spoustami sněhu. Za těchto podmínek to nebyl nedostatek tepla, jenž se nechával pociťovat, spíše nedostatek vzduchu, jemuž byl zamezen veškerý přístup.
Muselo se pak přistoupit k odstraňování sněhu a každý měl svůj podíl na této namáhavé práci. Pan Sergej nejprve dal vyklidit chodbu mezi hradbou a vozem. Pak byl ražen průchod, aby se volně mohlo vycházet ven. Pečovalo se o to, aby osa tohoto východu směřovala na západ. Bez této opatrnosti by byl brzy zanesen vánicí od východu.
Nicméně veškeré nebezpečí nebylo odstraněno, jak uvidíme.
Je samozřejmé, že Belle pélerine neopouštěli ani ve dne ani v noci.
Nacházeli zde ochranu proti vichru, proti zimě, která začínala přituhovat, jak dokazovalo pozvolné a stálé klesání teploměru.
Nicméně pan Sergej a Jean neopomíjeli konat svá každodenní pozorování v okamžiku, kdy nejistý pablesk zbarvoval obzor, pod který slunce stále klesalo až do zimního slunovratu dne 21. prosince. A stále jen zklamaná naděje, že spatří nějakou velrybářskou loď, která v těch končinách snad přezimuje, anebo se snaží dostat do některého přístavu v Beringově průlivu! Stále jen zklamaná naděje, že spatří svou ledovou loď konečně zadrženou v nějaké ledové pláni, která by se táhla až k sibiřskému pobřeží!
Pak se oba vrátili do tábora a pokoušeli se zmapovat předpokládaný směr, v němž byli unášeni, na mapě.
Bylo řečeno, že lov přestal poskytovat čerstvou zvěřinu pro spižírnu Belle pélerine od jejího odchodu z Port Clarence. Co by si mohla Cornelie počít s mořskými ptáky, které není snadné zbavit olejové příchuti? Přes všechno její kuchařské umění by byli ptarmigan, buřňák šedý od jejích strávníků špatně přijati.
Proto se Jean střežil mrhat olovem a střelným prachem na tyto ptáky, kteří byli až příliš arktického původu. Nicméně když ho jeho služba volala ven, nezapomínal s sebou vzít svoji ručnici, a jednoho dne odpoledne, dne 26. listopadu, měl příležitost ji upotřebit. Do tábora zalehla rána a skoro současně bylo slyšet Jeanův hlas, který volal na pomoc.
To způsobilo v táboře jisté překvapení, smíšené s uleknutím. Pan Sergej a Cascabel, Alexandre i Giroflier, za nimiž následovali oba psi, vyrazili ven.
„Pospěšte!… Pospěšte!“ volal Jean.
A zároveň běhal sem tam, jakoby chtěl zastavit cestu nějakému zvířeti.
„Co se stalo?“ otázal se pan Cascabel.
„Poranil jsem tuleně a uteče nám, necháme-li ho, aby se dostal do vody.“ Byl to obojživelník velikého vzrůstu, poraněný na prsou, který barvil svou krví. A nadevší pochybnost by se mu podařilo uniknout, kdyby nepřišel pan Sergej a jeho přátelé. Giroflier se srdnatě vrhl na zvíře, které porazilo Alexandra jednou ranou svým ocasem. Tuleň byl nikoliv bez namáhání zdolán, a Jean, který mu přiložil hlaveň ručnice k hlavě, ho zastřelil.
Nebyla to žádná znamenitá zvěřina pro každodenní hosty paní Cornelie, ale aspoň důležitá zásoba masa pro Wagrama a Marenga. Kdyby oba psi měli dar řeči, byli by Jeanovi poděkovali, že jim zaopatřil tuto pochoutku.
„A proč vlastně zvířata nemluví?“ řekl při této příležitosti pan Cascabel, když všichni usedli k jídlu.
„Z té jednoduché příčiny, že nemají dost rozumu, aby mohla mluvit,“ odpověděl pan Sergej.
„Myslíte tedy,“ otázal se Jean, „že nedostatek řeči je nedostatek duševních schopností?“
„Ano, zajisté, drahý Jeane, aspoň u vyšších zvířat. Také pes má hrdlo jako člověk. Mohl by tedy mluvit, a nečiní-li to, je

to proto, že jeho rozum není dost vyvinutý, aby mohl vyjadřovat svoje dojmy řečí.“ O tvrzení pana Sergeje by se mohlo rozpříst rokování, ale moderní fyziologové je připouštějí.
Je nutné podotknout, že v duševním rozpoložení pana Cascabela ponenáhlu nastala změna. Ačkoliv si stále vyčítal, že je zodpovědným za tuto situaci, nabyla vrchu jeho filozofie. Protože byl zvyklý pomoci si i v nejhorších situacích, nemohl uvěřit, že by jeho dobrá hvězda navždy uhasla. Nikoliv, jenom se na čas zatemnila.
Ostatně až dosud rodina Cascabelova příliš netrpěla tělesnými útrapami. Je ovšem pravda, že jestliže by se nebezpečí zvyšovalo, jak se dalo očekávat, snad by tím jejich mravní stav byl ohrožen.
Proto pan Sergej předvídal příští události a neustále povzbuzoval tento malý svět. Za dlouhých hodin, kdy nebyli zaměstnáni, seděli u stolu při svitu lampy, hovořil s nimi, poučoval je, vypravoval rozmanité podrobnosti ze svých cest po Evropě a Americe. Jean a Kayeta, kteří seděli jeden vedle druhého, ho poslouchali s velkým prospěchem a k jejich otázkám měl vždy nějakou poučnou odpověď. Ke konci, odvolávaje se na své zkušenosti, dospěl k výroku:
„Vidíte, přátelé, že nemáme, proč bychom zoufali. Kus ledu, který nás nese, je pevný a nyní se už nerozpadne, když nastala pravidelná zima. Mimoto uvažte, že se ubírá, kam jsme my chtěli jít a že my cestujeme bez namáhání, jako bychom byli na lodi. Trochu trpělivosti, a doplujeme do dobrého přístavu!“
„A kdo z nás si zoufá, prosím?“ odtušil ten den pan Cascabel. „Kdo si dovoluje zoufat, pane Sergeji? Kdo se osmělí zoufat bez mého dovolení, bude jíst suchý chléb!“
„Nemáme chleba!“ namítl neposeda Alexandre.
„Nuže, suché suchary a kromě toho nebude smět vycházet!“ „Nemůže se vycházet!“ podotkl Giroflier.
„Dost!… Řekl jsem!“ V posledním týdnu měsíce listopadu nabylo padání sněhu báječných rozměrů. Spousta vloček byla taková, že se museli zříci vycházení ven, což mělo za následek vážnou nehodu.
Dne 30. časně ráno v okamžiku, kdy se probudil, byl Giroflier překvapen obtížemi, které pociťoval při dýchání, jakoby vzduch nebyl přiměřený pro plíce.
Ostatní ještě spali ve svých místnůstkách těžkým a namáhavým spánkem, takže se zdálo, jakoby se měli zadusit.
Giroflier chtěl otevřít dveře na přední straně vozu, aby obnovil vzduch… nemohl to však provést.
„Hej, pane patrone!“ zvolal tak mocným hlasem, že probudil celou Belle pélerine.
Pan Sergej, pan Cascabel a oba jeho synové hned vstali a Jean zvolal:
„Udusíme se zde!… Musí se otevřít dveře!“
„Nemohl jsem!“ odpověděl Giroflier.
„Tedy okenice!“ Ale poněvadž se okenice otevíraly ven, rovněž to nebylo možné.
Během několika minut byly dveře vysazeny a hned pochopili, proč je nebylo možné otevřít.
Ulička mezi hradbou a Belle pélerine byla úplně zavátá sněhem a nejen tato ulička, ale i chodba, která uskutečňovala východ skrze ledovou hradbu.
„Copak se otočil vítr?“ otázal se pan Cascabel.
„To není pravděpodobné,“ odpověděl pan Sergej. „Nenapadlo by tolik sněhu, kdyby přicházel od západu.“
„Snad se ten ledový ostrov sám otočil?“ podotknul Jean.
„Ano… tak to bude!“ přisvědčil pan Sergej. „Nejprve se musíme postarat o to, co je nejnaléhavější. Jedná se o to, abychom se nenechali zadusit nedostatkem vzduchu způsobilého k dýchání!“ Jean a Giroflier, ihned ozbrojeni motykou a lopatou, se pustili do práce, aby vyprázdnili chodbu. Byla to opravdu perná práce, neboť sníh byl ztvrdlý a naplňoval ji celou, ano, musel i Belle pélerine zakrývat.
Aby se pracovalo rychle, museli se střídat. Protože sníh nemohli odhazovat ven, museli ho dát do prvního oddělení vozu, kde pod vlivem vnitřní teploty skoro okamžitě roztál a vytekl ven.
Ještě za hodinu se nepodařilo motykou prorazit navátý sníh. Nedalo se vyjít, nebylo možné větrat vnitřek vozu a dýchání se stávalo čím dál tím obtížnější pro nedostatek kyslíku.
Všichni těžce oddychovali a marně hledali trošku čistého vzduchu v tomto nedýchatelném ovzduší.
Kayeta a Napoleonka cítily, jak se dusí. Zcela patrně bylo vidět, že největší nebezpečí hrozilo paní Cascabelové.
Kayeta, která opanovala svoji slabost, se pokoušela jí pomoci. Chtěla otevřít jedno z okének, aby obnovila vzduch, ale jak víme, okenice byly zvenčí přitlačovány jako dveře.
„Mějte odvahu… odvahu!“ opakoval pan Sergej. „Již jsme prorazili šest stop skrze sníh. - Vrstva nemůže být nyní už víc tlustá!“ Nikoliv! Nebyla by, kdyby sníh přestal padat… Ale snad pořád padal!
Vtom Jeana napadla myšlenka, udělat díru vrstvou, která tvořila strop nad uličkou - protože tato vrstva snad už nebyla tak tlustá a bezpochyby byla méně tvrdá.
Opravdu, tato práce se mohla provést za lepších okolností a za půl hodiny - byl nejvyšší čas - poskytoval otvor přístup vnějšímu vzduchu.
Bylo to okamžité odlehčení pro všechny obyvatele - „Ach, to je dobré!“ zvolala Napoleonka, dýchajíce z plných plic.
„Ano!“ odpověděl Alexandre, který se olizoval. „Je to lepší než cukrovinky!“ Uplynulo několik minut, než se Cornelie zotavila ze svého dušení, tak vážného, že již málem pozbyla vědomí.
Díra se pak rozšířila a muži se jí protáhli až na hřeben ledové hradby.
Sníh už nepadal, avšak vše bylo bílé, kam jen oko dohlédlo. Belle pélerine úplně zmizela pod hromadou sněhu, která tvořila náramný hrb uprostřed plovoucího balvanu.
Kompasem mohl pan Sergej určit, že vítr stále vál od východu, a že se ledová kra napůl otočila, což úplně změnilo její polohu. To také způsobilo nakupení sněhu v chodbě.
Teploměr na volném vzduchu ukazoval jen šest stupňů pod nulou a moře bylo volné, pokud se mohlo soudit skoro za úplné tmy. Sluší se ostatně poznamenat, že ačkoliv ostrov učinil půlobrat, a byl bezpochyby uchvácen nějakým vírem, přece nepřestal plout na západ.

Aby předešel možnému případu, který by mohl mít tak žalostné následky, považoval pan Sergej za potřebné učinit nové opatření. Na jeho radu prosekali hradbou novou chodbu v opačném směru. Ať se pak postaví kra jakkoliv, vždy bude spojení s venkem. Nemuseli se tedy už obávat, že uvnitř nebude nedostatek vzduchu.
„Opravdu," řekl pan Cascabel, „je to mizerná země, mizerná země!… Je sotva dobrá pro tuleně, a její podnebí se nevyrovná normandskému podnebí!"
„Rád připouštím!" odpověděl pan Sergej. „Avšak co chcete, musíme ji brát takovou, jaká je!"
„Hrome! Beru ji… pane Sergeji, beru ji… ale v ošklivost."
Nikoliv, bodrý Cascabele, není to normandské podnebí, ani ne takové, jako ve Švédsku, v Norsku, Finsku za zimního období! Je to polární podnebí s jeho nocí, trvající čtyři měsíce, s jeho skučícími vichry, s jeho stálými sněhovými metelicemi a hustým závojem mlh, které ho nechávají bez obzoru!
A jakou úzkost pociťovali vůči budoucnosti! Až je přestane unášet proud, až moře bude tvořit jedinou nesmírnou ledovou pláň, co si počnou? Mají opustit Belle pélerine, projít bez ní několik set mil až k sibiřskému břehu - to bylo opravdu hrůzostrašné, když na to pomysleli! Proto se pan Sergej tázal sám sebe, zdali by nebylo záhodno přezimovat na místě, kde se zastaví plovoucí kra, počkat až se vrátí lepší roční období a ochránit tento pojízdný dům, který bezpochyby už nikdy nepojede! Ano, přísně vzato, nebylo by nemožné strávit dobu velikých mrazů v těchto poměrech! Avšak, než nastane obleva, než odejde led z arktického moře, museli by opustit místo, kde přezimovali, museli by přejít přes ledovou pláň, než by roztála.
Cestovatelé však ještě tak daleko nebyli a bude ještě dost času se o tom poradit, až se bude zima schylovat ke konci. Bude se muset vzít v úvahu vzdálenost, ve které se budou nacházet od asijské pevniny, připouští-li se, že ji budou moci odhadnout. Pan Sergej doufal, že tato vzdálenost nebude příliš velká, protože ledový ostrov neustále sledoval směr k západu, minul mysy Kekurnyj, Cheliagskyj, Baranov, a prošel Longovým průlivem a zálivem řeky Kolymy.
Proč se nezastavil před ústím tohoto zálivu? Odtud by bylo snadné dostat se do kraje Jukagirů, v němž by Kabačkova, Nižnij-Kolymsk a jiná místa přijala nešťastné cestovatele. Potah sobů by mohl být zaveden až k místu přezimování a zavést Belle pélerine na pevninu.
A při dané rychlosti, s kterou byla ledová kra unášena, pochopil pan Sergej dobře, že tento záliv již nechali za sebou a rovněž také ústí Čukočje a A1azeje. Aby ji zastavila, neukazovala mapa již žádné jiné hradby než souostroví, která jsou známa pod jménem ostrovů Anjouských, Ljachovských a Longových. A jak na těchto ostrovech, většinou neobydlených, naleznou potřebné prostředky pro dopravu osob a věcí? A přece by to bylo lepší, než někde zmizet v nejkrajnějších končinách polárních krajin!
Měsíc listopad byl u konce. Před devětatřiceti dny opustila rodina Cascabelova Port Clarence, aby se odvážila přes Beringův průliv. Kdyby se nebyla ledová pláň polámala, mohli již před třemi nedělemi přistát v Numanu. A nyní, když by se dostali do jižních sibiřských krajů, byla by jim některá osada poskytla útulek proti nebezpečím arktické zimy.
Unášení proudem již nemohlo trvat dlouho. Zima stále stoupala a teploměr klesal, nekolísal. Když prohlížel ledový ostrůvek, mohl se pan Sergej přesvědčit, že každý den vzrůstal připojením kusů ledu, mezi nimiž si brázdil cestu. Jeho plocha se o třetinu zvětšila, ano v noci ze 30. listopadu na 1. prosinec k němu zezadu přimrzla ohromná kra.
Základna této kry byla ponořena dost hluboko pod vodou a proud jí proto dával větší rychlost, díky tomu se kra zatočila a sledovala ostrůvek, jakoby byla v jeho vleku.
Za prudkých a suchých mrazů se nebe úplně vyjasnilo. Vítr nyní vanul od severovýchodu - byla to šťastná okolnost, poněvadž směřoval k sibiřskému pobřeží. Třpytící se hvězdy arktické oblohy ozařovaly tyto dlouhé polární noci a často severní zář zaplavovala prostor svými světelnými výrony, uspořádanými na způsob listů ve vějíři. Rozhled se táhl až ke krajnímu obzoru, omezenému prvními stupni věčného ledu.
Na méně temném pozadí toto pohoří věčných ledů obráželo své hřebeny, své zaokrouhlené hřbety, les svých štítů a jehel. Bylo to úchvatné divadlo, cestovatelé na okamžik zapomněli na svoje nebezpečné postavení a obdivovali se těmto velkolepým úkazům, které jsou zvláštní v polárních krajinách.
Od té doby, co se změnil směr větru, se zmírnila i rychlost unášení ledového ostrůvku, protože tu teď ovlivňoval pouze proud. Bylo tedy pravděpodobné, že ledová kra nebude zanesena příliš daleko na západ, neboť na moři se začínal tvořit led. Ovšem až doposud se tento young ice (mladý led), jak říkají velrybáři, při nejmenším nárazu tříštil. Jelikož kry nechávaly mezi sebou jen těsné průtoky, narážel ledový ostrůvek mnohdy na značné hmoty, avšak když se zastavil na několik hodin, ubíral se opět dále.
Nicméně se muselo předvídat jeho velmi brzké zastavení, které mělo trvat po celou zimu.
Dne 3. prosince kolem poledne se odebrali pan Sergej a Jean na přední část ostrůvku. Kayeta, Napoleonka a Alexandre je provázeli, těsně zahaleni do svých kožešin, neboť byl tuhý mráz. Na jihu sotva slabé rozbřeskování naznačovalo, že slunce prochází poledníkem. Neurčitý svit, jenž naplňoval prostor, bezpochyby pocházel od nějaké vzdálené severní záře.
Jejich pozornost byla ve velké míře poutána pohyby ledovců, jejich podivnými tvary, nárazy pocházejícími od nich a také kácením se některých ledových ker, jejichž základna dole rozhlodaná vodou jim už nemohla zabezpečit rovnováhu.
Pojednou se kra, která před dvěma dny přimrzla k ostrůvku, nahnula a překotila a ve svém pádu urazila kus ostrůvku, který zaplavila ohromnou vlnou.
Všichni kvapně ustoupili, ale ihned zazněly výkřiky:
„Pojď ke mně!… pojď ke mně, Jeane!" Byla to Kayeta… Nacházela se na úlomku, který se nárazem oddělil, a byla unášena.
„Kayeto!… Kayeto!" zvolal Jean.
Avšak kus ledu, uchvácený bočním proudem, se vzdaloval a dotýkal se svými okraji ostrůvku, který byl v tu chvíli zastaven zpátečním vírem. Ještě několik okamžiků a Kayeta by zmizela mezi ledovými horami.

„Kayeto!… Kayeto! …“ křičel Jean.
„Jeane!… Jeane!“ opakovala naposled mladá Indiánka.
Když uslyšeli toto volání, přiběhli pan Cascabel a Cornelie. Stáli zde… hrůzou zdrceni vedle pana Sergeje, který nevěděl, co by učinil, aby zachránil nešťastné dítě.
V tom okamžiku se přiblížila ledová kra na pět až šest stop a Jean se vymrštil, dříve než ho mohli zadržet, a dopadl vedle Kayety.
„Můj syn!… Můj syn!…“ volala paní Cascabelová.
Pomoci jim nebylo možné. Svým skokem Jean odrazil kru, která unášela Kayetu… Oba zakrátko zmizeli za ledovými horami a brzy už neslyšeli ani jejich volání, které se ztrácelo v prostoru.
Po dlouhých hodinách čekání nastala úplná tma a pan Sergej, pan Cascabel, Cornelie a jejich děti se museli vrátit do tábora. Jakou noc strávili ti ubozí lidé, bloudili kolem Belle pélerine, zatímco psi žalostně štěkali! Jean a Kayeta byli odnášeni bez přístřeší, bez potravy… ztraceni! Cornelie neustále plakala, Alexandre a Napoleonka mísili své slzy s jejími. Pan Cascabel, zdrcen touto novou ranou, pronášel jen nesouvislá slova a sám se obviňoval jako původce všeho neštěstí, které postihlo jeho rodinu.
A jakou útěchu jim mohl poskytnout pan Sergej, který nemohl potěšit ani sám sebe!
Druhý den - 4. prosince - kolem osmé hodiny ranní se pustil ledový ostrůvek ze zpátečního víru, který ho po celou noc zdržoval a plul opět dopředu. Jeho směr byl stejný jako ten, kterým se nuceně ubírali Jean a Kayeta, avšak ti už byli o osmnáct hodin napřed, a museli se zříci veškeré naděje, že je dohoní nebo opět naleznou. Navíc jim hrozilo příliš mnoho nebezpečí, aby mohli zdrávi a bez pohromy vyváznout: zima, která začínala být velice tuhá, hlad, který nemohli ukojit, srážky s ledovými horami, z nichž i ta nejmenší by je rozdrtila na své dráze!…
Lepší snad bylo ani nelíčit hoře nešťastné rodiny Cascabelových.
I přes nízkou teplotu se nechtěli odebrat do svých pokojíků a volali Jeana a Kayetu, kteří je nemohli slyšet.
Den uplynul, aniž se postavení změnilo, potom nadešla noc a pan Sergej trval na tom, aby otec, matka a děti hledali útulek v Belle pélerine, kde nikdo ani na okamžik nemohl usnout.
Pojednou ke třetí hodině ráno otřásl vozem velice silný náraz a to tak prudce, že se málem převrhl. Co způsobilo tento náraz? Snad nějaký ledovec vrazil do jejich ostrůvku a snad ho i rozbil?
Pan Sergej vyskočil ven.
Světlo severní záře osvětlovalo prostor, a bylo možné pozorovat předměty ve vzdálenosti asi půl míle kolem tábora.
První myšlenka pana Sergeje byla, pozorně se rozhlížet na všechny strany.
Ani Jeana ani Kayetu nebylo vidět.
Co se týká nárazu, pocházel od toho, že se ledová kra zarazila na ledové pláni. Opětným poklesem teploty - bezmála na dvacet stupňů pod nulou - ztuhlo moře na svém povrchu úplně. Kde včera ještě bylo všechno v pohybu, byla nyní naprostá nehybnost. Ostrov po tomto posledním nárazu již nebyl hnán kupředu.
Pan Sergej se ihned vrátil a oznámil rodině konečné zastavení ledového ostrova.
„Tedy celé moře vpředu před námi je zamrzlé?“ otázal se pan Cascabel.
„Ano,“ odpověděl pan Sergej, „před námi, za námi a všude kolem nás!“
„Nuže, dejme se do hledání Jeana a Kayety! Nesmíme ztratit ani okamžik!“
„Pojďme!“ odpověděl pan Sergej.
Cornelie a Napoleonka nechtěly zůstat v Belle pélerine, ta byla zanechána Giroflierovi, aby ji střežil a všichni odešli, předbíháni psy, kteří čenichali na povrchu ledové pláně.
Kráčeli rychlým krokem po tomto sněhu, tvrdém jako žula, západním směrem. Kdyby Wagram a Marengo padli na stopu svého mladého pána, dobře by ji poznali. Avšak za půl hodiny ještě nic nenalezli.
Museli se pak zastavit, neboť se brzy udýchali při tak nízké teplotě, že se i vzduch zdál zmrzlý.
Ledová pláň, která se rozprostírala kam až oko dohlédlo k severu, k jihu, k východu, byla omezena na západě několika výšinami, které neměly obyčejnou podobu ledových hor. Snad to byly obrysy pobřeží pevniny nebo ostrova.
V tom okamžiku psi prudce zaštěkali a řítili se k bělavému kopci, na kterém se objevovaly nějaké černé body.
Pustili se za nimi zrychlenými kroky a Alexandre brzy zpozoroval, že ony body jsou lidské bytosti a že dvě z nich jim dávaly znamení.
„Jean! Kayeta!“ zvolal a hnal se za Wagramem a Marengem.
Byli to Jean a Kayeta, zdrávi a bez pohromy… Nebyli sami. Tlupa domorodců je obklopovala, a tito domorodci byli obyvatelé Ljachovských ostrovů.

V. KAPITOLA
Ljachovské ostrovy

V končinách arktického moře leží tři souostroví, označená všeobecným jménem Nová Sibiř, která v sobě zahrnuje ostrovy Longovy, Anjouské a Ljachovské. Tyto poslední, nejbližší k asijské pevnině, tvoří skupinu mezi 73° a 75° severní šířky a 135° a 140° východní délky, a mají plochu čtyřicet devět čtverečních kilometrů. Mezi hlavními lze uvést ostrov Kotelnyj, Blinyj, Malyj a Velkov.
Jsou to neúrodné kraje, beze stromů, jejichž půda vůbec nic nerodí, vyjímaje pouze rostlinstvo po několik neděl v létě, není zde nic než kosti velryb a mamutů, nahromaděné od doby geologického převratu, předpotopná dřeva ve velikém množství - taková jsou Novosibiřská souostroví.
Ljachovské ostrovy byly objeveny v prvních letech 18. století.
Na Kotelném ostrově, nejdůležitějším a nejjižnějším ze skupiny, ani ne čtyři sta kilometrů od pevniny, vystoupili

příslušníci Belle pélerine na suchou zemi, předtím čtyřicet dní unášeni proudem, a za tu dobu urazili cestu šest až sedm set mil. Na jihozápadě na sibiřském pobřeží se rozevíral rozsáhlý záliv Leny, široký zářez do pevniny, v němž se voda této řeky, jedné z nejznamenitějších v severní Asii, vlévá do Ledového moře.
Je jisté, že tyto Ljachovské ostrovy jsou ultima Thule polárních krajin v té zeměpisné délce. Dále až k nepřekročitelné hranici věčných ledů nenalezli námořníci žádnou zemi. Patnáct stupňů dál leží severní pól.
Nešťastníci tedy byli vyvrženi na pokraj světa, ačkoliv to bylo v menší šířce než jsou Špicberky a území Severní Ameriky.
Celkem, ačkoliv Cascabelova rodina konala svou cestu více na severu, než jak vyžadoval její původní cestovní plán, přece se stále blížila evropskému Rusku. Sta mil, které urazili od Port Clarence jim způsobily méně namáhání než nebezpečí. Být unášeni proudem v těchto poměrech, znamenalo úsporu cesty skoro nepřístupnými krajinami v zimním období. A copak neměli důvod si stěžovat, jestliže pan Sergej a jeho přátelé touto poslední neblahou náhodou upadli do rukou domorodců Ljachovských ostrovů? Jestli obdrží svou svobodu, anebo jí získají útěkem? Bylo to pochybné. V každém případě se to brzy dozvědí, a až nabudou jistoty v této příčině, budou mít dost času, aby udělali rozhodnutí podle okolností.
Ostrov Kotelnyj je obydlen kmenem finského původu, čítajícím dvě stě padesát až tři sta lidí, mužů, žen a dětí. Tito domorodci, odporného vzezření, patří mezi nejméně civilizované národy pobřeží, Čukče, Jukaghiry a Samojedy. Jejich modlení přesahuje veškeré pomyšlení přes všechnu obětavost českých bratrů, kteří nikdy nemohli zvítězit nad pověrčivostí Novosibiřanů, ani nad jejich vrozenými loupežnickými a zlodějskými pudy.
Přední zaměstnání na Ljachovských ostrovech je lov velryb, které do těchto končin Ledového moře přicházejí ve velkém počtu, a honba na tuleně, skoro rovněž tak hojné jako na Beringově ostrově za teplé roční doby.
Zima je v šířce Nové Sibiře velice krutá. Domorodci obývají anebo se spíše skrývají pod zemí v temných děrách, vyhloubených pod kupou sněhu. Tyto brlohy jsou někdy rozděleny na světnice, kde není lehké udržet dost vysokou teplotu. Pálí tam předpotopní dříví, které se může přirovnat k uhlí, a kterého jsou na ostrovech znamenitá ložiska, nepočítaje ložiska kostí velryb, kterých rovněž užívají jako paliva. Otvor udělaný ve střeše příbytků těchto troglodytů (obyvatelů podzemních doupat) slouží k odvádění kouře z jejich ohnišť, velice prostých. Proto se na první pohled zdá, jakoby ze země vycházely výpary jako ze solfatar.
Co se týče potravy těchto domorodců, tvoří její základ maso sobů.
Tito přežvýkavci jsou na ostrůvcích a ostrovech souostroví v ohradách ve značných stádech. Mimoto i losi tvoří část potravy, jako i sušené ryby, které si na zimu nashromažďují veliké zásoby. Z toho vyplývá, že Novosibiřané se nemusí obávat, že je postihne hlad.
Tehdy vládl nad Ljachovským souostrovím náčelník. Jmenoval se Ču-Čuk, a těšil se neobmezené a nepopírané moci nad svými poddanými. Podrobeni vládě absolutního mocnáře, liší se tito domorodci podstatně od Eskymáků ruské Ameriky, kteří žijí v jakémsi stavu republikánské rovnosti.
A liší se od nich i co do blahobytu, svými surovými mravy, svými nepohostinnými obyčeji, na něž si mají velrybáři často proč stěžovat.
Ano, postrádali je až příliš často, těch bodrých obyvatel Port Clarence.
Bylo jisté, že Cascabelova rodina se nemohla dostat do horších rukou. Po katastrofě v Beringově průlivu přistát přímo na Ljachovských ostrovech a octnout se ve styku s kmeny tak málo společenskými, to skutečně přesahovalo meze nešťastného osudu!
Pan Cascabel také nezatajoval svoji rozmrzelost, když pozoroval asi stovku domorodců, kteří hulákali, rozkládali rukama, ano a vyhrožovali ubožákům, které náhody této cesty zanesly do jejich moci.
„Hej, na koho jsou tak rozčertěni, ty opice?“ zvolal, a odstrčil ty, kteří se k němu příliš blízko tlačili.
„Na nás, otče!“ odpověděl Jean.
„Podivný způsob přivítání návštěvníků! Nebo mají zálusk nás sníst?“
„Nikoliv, ale je velmi pravděpodobné, že mají v úmyslu nás zadržet v zajetí na svém ostrově!“
„V zajetí?“
„Ano, jako to už učinili s dvěma námořníky, kteří sem před námi přijeli.“ Jean neměl kdy podat podrobnější vysvětlení.
Asi dvanáct domorodců se zmocnilo pana Sergeje a jeho přátel. Museli je v každém případě následovat do vesnice Turkeva, do hlavního města souostroví.
Tou dobou se asi dvacet domorodců dalo směrem k Belle pélerine, z níž vystupoval kouř, který bylo možné spatřit za zbývajícího slabého denního svitu na východě.
Po čtvrt hodině se zajatci dostali do Turkeva a byli zavedeni dovnitř rozsáhlé dutiny, vyhloubené ve sněhu.
„Bezpochyby místní žalář?“ podotknul pan Cascabel, když je nechali o samotě kolem rozděláného ohně uprostřed tohoto doupěte. Nejprve museli Jean a Kayeta vypravovat o svých příhodách. Kus ledu, který je unášel, plul směrem k západu, když zmizel za krami, unášenými proudem… Jean držel mladou Indiánku ve svém náručí, a obával se, aby nárazy nebyla poražena. Neměli potravu, byli po dlouhé hodiny bez přístřeší, ale aspoň byli pohromadě… Tulili se jeden k druhému a necítili snad ani zimu ani hlad. Nadešla noc…
Jestliže se nemohli vidět, mohli se aspoň slyšet… Hodiny mílely v ustavičných smrtelných úzkostech a ve strachu, že budou pohřbeni v hlubinách. Pak se opět objevil matný rozbřesk dne v okamžiku, kdy se zarazili o ledovou pláň… Jean a Kayeta se pustili nazdařbůh ledovou planinou, kráčeli dlouho a dorazili na ostrov Kotelnyj, kde upadli do rukou domorodců.
„A ty říkáš, Jeane,“ zeptal se pan Sergej, „že jsou ještě jiní nešťastníci jejich zajatci?“
„Ano, pane Sergeji,“ odpověděl Jean.
„Viděli jste je?“

„Nikoliv, pane Sergeji," řekla Kayeta, „ale mohla jsem porozumět těm domorodcům, protože mluví rusky, a udělali narážku na dva námořníky, kteří jsou zajati ve vesnici." Skutečně řeč těchto severních sibiřských kmenů je ruský jazyk a pan Sergej se mohl dorozumět s obyvateli Ljachovských ostrovů. Ale co mohli čekat od těchto lupičů, kteří byli vypuzeni z dost obydlených krajin při ústí řek. Uprchli na tyto Novosibiřské ostrovy, kde se neměli čeho obávat od ruských úřadů!
Zatím pan Cascabel nevycházel ze zlosti od té doby, co neměl volnost vycházet podle své vůle. Říkal si, nikoliv bez důvodu, že Belle pélerine bude nalezena, vyloupena těmi lotry, a snad i zničena. Skutečně, nestálo to za to, že vyvázli z proudu Beringova průlivu, aby upadli do rukou této „polární sebrance"!
„Podívej, Césare," pravila mu Cornelie, „upokoj se!… Nic ti to neprospívá, že se rozčiluješ!… Hm, mohlo se nám přihodit horší neštěstí!"
„Horší… Cornelie?"
„Zajisté, Césare! Co bys tomu říkal, kdybychom nenalezli Jeana a Kayetu? Nuže, jsou zde oba dva, a my všichni jsme naživu, všichni naživu! Vzpomeň si na nebezpečí, v kterých jsme se nacházeli a z kterých jsme vyvázli… je to zázrak! Mám za to, že místo, aby ses rozhodoval, máš za co děkovat Prozřetelnosti!"
„Já jí děkuji, Cornelie, děkuji jí z hloubi svého srdce! Ale přece je mi dovoleno proklínat ďábla, který nás uvrhl do drápů těchto lupičů!
Podobají se spíše zvířatům než lidským bytostem!"
Pan Cascabel měl pravdu, ale Cornelie se také nemýlila.
Ani jediný z příslušníků Belle pélerine při shromáždění nescházel.
Jak opustili Port Clarence, tak se shledali ve vsi Turkevu.
„Ano… v krtčí díře!" bručel pan Cascabel. „Jáma, kterou by ani olízaní medvědi nechtěli za svůj brloh!"
„Počkejte… a Giroflier?" zvolal Alexandre.
Opravdu, kam se poděl ten dobrý hoch? Zanechali ho na stráži u Belle pélerine. Jestli se pokusil s nebezpečím svého života hájit majetek svého pána?… Je nyní v rukou těch divochů?
A když Alexandre připomenul rodině Girofliera, zvolala Cornelie:
„A Jako!"
„A John Bull!" pravila Napoleonka.
„A naši psi!" řekl Jean.
Je samozřejmé, že největší starost měli o Giroflierův osud. Opice, papoušek, Wagram a Marengo přišli teprve v druhé řadě.
V tom okamžiku se venku ozval hluk. Byla to směs výkřiků, k nimž se mísil štěkot psů. Skoro současně se otevřel otvor, kterým se vstupovalo do dutiny. Wagram a Marengo vrazili dovnitř a za nimi Giroflier.
„Tady jsem, pane patrone!" volal ubožák, „ledaže bych to nebyl já - protože nevím, kde jsem!"
„Jsi zrovna tam, kde jsme my!" odpověděl pan Cascabel, a podal mu ruku.
„A Belle pélerine?" zeptala se Cornelie dychtivě.
„Belle pélerine?" odpověděl Giroflier. „Tito gentlemani ji odkryli pod sněhem, zapřáhli se do ní jako voli a zatáhli ji do své vesnice!"
„A Jako!" zeptala se Cornelie?
„Jako také."
„A John Bull?" připojila Napoleonka.
„Johna Bulla také!" Bylo celkem dobré, že byla celá Cascabelova rodina zajata v Turkevu, aby tam byl i její pojízdný dům, i když byl ohrožen vypleněním.
Zatím se už hlad hlásil o slovo, a nezdálo se, že by se domorodci staraJí o to, aby nakrmili zajaté. K velikému štěstí byl prozřetelný Giroflier tak opatrný, že naplnil své kapsy. Vytáhl několik krabic konzerv, které měly stačit pro první jídlo.
Pak každý zahalen do svých kožešin, usnul uprostřed ovzduší, které kouř z ohniště dělal téměř nezpůsobilým k dýchání.
Druhý den - 5. prosince - byli pan Sergej a jeho přátelé vyvlečeni ze svého doupěte, a oddechli si s nevýslovným odlehčením na čerstvém vzduchu, i když byla nadmíru prudká zima.
Byli předvedeni před náčelníka.
Tato osobnost, potměšilého obličeje, vzezření, které vzbuzovalo malou důvěru, obývala jakési podzemní obydlí, rozsáhlejší a pohodlnější, než byly brlohy jeho poddaných. Tato chýše byla vyhloubena na úpatí skalnatého pahorku, zasypaného sněhem, jehož vrcholek představoval dost zřetelně medvědí hlavu.
Ču-Čukovi mohlo být asi padesát let. Jeho hladký obličej, oživený blýskajícíma se očkama jako žhavé uhlíky, byl takřka příbuzný zvířeti, může-li se upotřebit tento výraz, a ostrými špičáky vyzdvihoval svoje rty. Seděl na hromadě kožešin, byl oděn sobí kůží, na nohou měl boty z tulení kůže, na hlavě kožešinovou čepici a zvolna klátil hlavou.
„Vypadá jako starý lotr!" šeptal pan Cascabel.
Po jeho stranách byli dva nebo tři pohlaváři kmene. Venku čekalo asi padesát domorodců, oděných skoro tak jako jejich vládce, a jejichž pohlaví se nemohlo rozeznat pod stejnými šaty, které nosí muži i ženy v Nové Sibiři.
Nejprve se Ču-Čuk, obrátil na pana Sergeje, jehož národnost bezpochyby poznal, a promluvil k němu ve velmi srozumitelné ruštině:
„Kdo jste?"
„Carův poddaný!" odpověděl pan Sergej, maje za to, že tento císařský titul snad bude imponovat vládci nad souostrovím.
„A tito zde?" pokračoval Ču-Čuk, ukazuje na členy Cascabelovy rodiny.

„Francouzi!“ odpověděl pan Sergej.
„Francouzi?“ opakoval náčelník.
Zdálo se, že nikdy neslyšel mluvit o národu nebo nárůdku tohoto jména.
„Ano!… Francouzi!… Francouzi… z Francie, hlupáku!“ zvolal pan Cascabel.
Ale řekl to ve svém vlastním jazyku a s volností řeči člověka, který si je jistý, že se mu nerozumí.
„A tato?“ zeptal se Ču-Čuk, a ukazoval na Kayetu, protože mu neušlo, že dívka musí být z cizího plemene.
„Indiánka!“ odpověděl pan Sergej.
A na to se rozpředl dosti živý hovor mezi Ču-Čukem a jím, z něhož pan Sergej hlavní části Cascabelově rodině přeložil.
Konečný výsledek této rozmluvy byl, že obyvatelé Belle pélerine se museli považovat za zajatce a že zůstanou na ostrově Kotelnyj, dokud by nezaplatili dobrou ruskou mincí výkupné tři tisíce rublů.
„A odkud chce, abychom je vzali, ten syn Velikého Medvěda?“ zvolal pan Cascabel. „Darebáci asi ukradli vše, co mohlo zbýt z vašich peněz, pane Sergeji.“ Ču-Čuk pokynul a zajatci byli opět vyvedeni ven. Bylo jim povoleno procházet se po vesnici za podmínky, že se nevzdálí, a hned první den mohli poznat, že jsou bedlivě střeženi. Ostatně v tuto dobu, v plné zimě, nebylo možné uprchnout, aby se dostali na pevninu.
Pan Sergej a přátelé se ihned odebrali do Belle pélerine. Kolem té se tlačil houf domorodců rozveselených, před Johnem Bullem, který jim ukazoval své nejkrásnější skopičiny.
Nikdy neviděli žádnou opici, proto se bezpochyby domnívali, že tato čtyřruká bytost s ryšavou srstí patří k lidskému plemeni.
„Oni jsou pěkní lidé!“ podotkla Cornelie.
„Určitě! Dělají hanbu lidskému pokolení!“ řekl pan Cascabel.
Pak se zamyslel, a připojil:
„Dokonce jsem chybil, že jsem řekl, že ti divoši jsou jako opice! Jsou v každém ohledu pod nimi, a žádám tě za odpuštění, můj maličký Johne Bulle!“ A John Bull odpověděl novým kotrmelcem. Ale když ho jeden domorodec chtěl vzít za ruku, kousl ho až do krve.
„Výborně, Johne Bulle!… Kousej je!… Kousej je a hodně!“ zvolal Alexandre.
Nicméně to mohlo pro opici špatně skončit a mohla draze zaplatit toto kousnutí, kdyby pozornost domorodců nebyla upoutána objevením se Jaka, jehož klec byla odkryta a který se procházel, houpaje se na svých nohou.
Jako opice, nebyli ani papoušci známí na Novosibiřském souostroví.
Nikdy tam nespatřili opeřence tohoto druhu s křiklavými barvami jeho peří, s jeho kulatýma očima a na způsob brýlí a s jeho zobákem zahnutým do háku.
A pak jaký účinek docílil Jako několika slovy, zřetelně hláskovanými, která vyšla z jeho zobáku? Celou svou zásobu slov přednesl žvatlavý pták k svrchovanému úžasu domorodců. Pták, který mluvil!
Ve své pověrčivosti se vrhali na zem, poděšeni, jakoby ta slova vycházela z úst některé z jejich model. A pan Cascabel se bavil, a povzbuzoval svého papouška.
„Křič, Jako!“ volal a dráždil ho. „Nestyď se, Jako, a zahraj na flétnu těm hlupákům!“ A Jako „hrál na flétnu“ - jeden z jeho oblíbených výroků. Mluvil s takovým křikem, že domorodci konečně utekli, a navíc vyjadřovali znamení největšího zděšení. Při všech svých úzkostech „jak se rodina nasmála“, jak řekla její věhlasná hlava.
„Namouvěru!“ řekl, nabývaje poněkud své dobré mysli, „v tom by byl čert, kdyby se nám nepodařilo, to stádo hlupáků napálit.“ Zajatci zůstali sami, a protože se zdálo, že Ču-Čuk jim nechá Belle pélerine k jejich dispozici, neměli nic lepšího na starosti, než že si tam zařídili svůj obyčejný příbytek. Bezpochyby ji Novosibiřané považovali za daleko nižší, než jsou jejich brlohy, vyhrabané pod sněhem. Popravdě řečeno byla Belle pélerine oloupena pouze o jisté, méně důležité předměty, ale také o to, co panu Sergejovi zbylo z jeho peněz, které nehodlal César Cascabel opustit ani v případě výkupného. Prozatím to byla šťastná náhoda, že nalezli opět jídelnu, pokojíky Belle pélerine, než aby pobývali v otravných turkevských doupatech.
Nic tady nescházelo. Postele, nádobí, zásoby konzerv, zdá se, že nenalezly štěstí, aby se zalíbily dámám a pánům domorodcům. Musí-li přezimovat, číhajíc na příležitost, uprchnout z ostrova Kotelnyj, nuže, tedy přezimují.
Za nějaký čas, protože se jim nechala úplná volnost jít kam se jim zlíbí, se pan Sergej a jeho přátelé rozhodli, že vejdou do styku s oběma námořníky, které asi ztroskotání lodi zaneslo na Ljachovské ostrovy.
Snad se budou moci s nimi dohodnout, aby oklamali dozor Ču-Čuka a uprchli, až tomu budou okolnosti nakloněny.
Ostatní část dne byla upotřebena k tomu, že se uvnitř Belle pélerine dalo opět všechno do pořádku. Krásná práce, a co se při tom Cornelie, ta pečlivá hospodyně nazlobila. Po celý ostatní den měli Kayeta, Napoleonka a Giroflier co dělat.
Sluší se podotknout, že od té doby, co se pan Cascabel rozhodl, že Jeho Veličenstvo Ču-Čukovi vyvede nějaký kousek, získal opět svůj bývalý optimismus, tak zle pošramocený posledními ranami osudu.
Druhý den pan Sergej a on vyšli hledat oba námořníky. Ti se velmi pravděpodobně těšili ze svobody, jaká se jim nechávala. Skutečně nebyli uvězněni, a setkání se stalo u dveří skrýše, kterou obývali na konci vesnice, aniž to vyvolalo jakýkoliv odpor ze strany domorodců.
Námořníci, z nichž jednomu bylo pětatřicet let a druhému čtyřicet, byli ruského původu. Jejich sešlé rysy, jejich vyzáblý obličej, jejich námořnický oblek zahalený rozedranými kožešinami, jejich zmořenost jak hladem tak zimou, jejich obličeje, které bylo sotva možné rozeznat pod hustými kostrbatými vousy, všechno jim dodávalo vzezření velké bídy.
Nicméně se nezdálo, že by příliš toužili vejít do styku s cizinci, o jejichž příchodu na ostrov Kotelnyj se dozvěděli. A přece stejná situace, společná touha vyváznout a vzájemně si pomáhat, by je měly sblížit s Cascabelovou rodinou.
Pan Sergej se rusky vyptával obou mužů. Starší prohlásil, že se jmenuje Ortik a mladší Kiršev. Po jistém otálení se rozhodli vypravovat svou minulost.
„Jsme námořníci z přístavu Riga,“ řekl Ortik. „Před rokem jsme vypluli na velrybářské lodi Vremja na lov do Ledového

moře. Naneštěstí ke konci výpravy se nemohla naše loď dostat do Beringovy úžiny a zamrzla uprostřed ledových hor, které ji rozbily severně od Ljachovských ostrovů. Všechno mužstvo zahynulo, kromě Kirševa a mne.
Vrhli jsme se do člunu a bouře nás zahnala na Novosibiřské ostrovy, kde jsme upadli do zajetí domorodců.“
„V kterou dobu?“ zeptal se pan Sergej.
„Před dvěma měsíci.“
„A jak jste zde byli uvítáni?“
„Bezpochyby jako vy,“ odpověděl Ortik. „Jsme Ču-Čukovi zajatci a pustí nás jen za výkupné.“
„A kde je vezmeme?“ řekl Kiršev.
Pak Ortik dost vzpurným hlasem připojil:
„Ledaže vy byste měli peníze… pro sebe i pro nás… vždyť jsme krajané, tuším…“
„Zajisté,“ odpověděl pan Sergej, „ale peníze, které jsme měli, nám byly ukradeny domorodci, a jsme rovněž zbaveni všech prostředků jako vy!“
„Tím hůř!“ odtušil Ortik.
Oba pak vypravovali podrobnosti o svém způsobu živobytí. Toto těsné a tmavé doupě jim sloužilo jako příbytek, ponechávala se jim jistá volnost, nicméně stále byli střeženi. Jejich oděv byl rozedrán, měli jako potravu jen obyčejná jídla domorodců, a ta jim byla poskytována sotva v dostatečné míře. Ostatně se domnívali, že v teplejší době, až bude útěk možný, bude nad nimi přísnější dozor.
„Poněvadž se stačí zmocnit rybářského člunu, abychom se dostali na pevninu, je jisté, že domorodci se stanou více nedůvěřivými a snad nás zavřou.“
„Ale teplejší doba se nedostaví dřív, jak za čtyři nebo pět měsíců,“ odpověděl pan Sergej, „zůstat tak dlouho v zajetí…“
„Máte tedy prostředek k vyváznutí?“ zeptal se živě Ortik.
„Nikoliv pro ten okamžik,“ odpověděl pan Sergej. „Prozatím je zcela přirozené, že si budeme hledět být nápomocni. Zdá se, že jste velice trpěli, přátelé, a budeme-li vám moci prospět…“ Oba námořníci děkovali panu Sergejovi, nejevili však velikou vřelost. Kdyby jim občas chtěl opatřit lepší potravu, byli by mu za to velice vděčni. Nežádali víc, ledaže by jim chtěli darovat nějaké pokrývky. Co se týče společného bydlení - to nikoliv! Raději zůstanou ve své díře, slibovali však, že budou rodinu navštěvovat.
Pan Sergej a pan Cascabel, který několik slov z tohoto hovoru zachytil, se s oběma námořníky rozloučili. Ačkoliv ti muži měli málo sympatický vzhled, přece to nebylo důvodem, proč by jim nepomohli.
V neštěstí má být člověk člověku nápomocen. Budou je podporovat podle možnosti, a naskytne-li se příležitost k útěku, pan Sergej by je neopustil. Byli to jeho krajané! Byli to lidé jako on!
Tak uplynuly dvě neděle, během kterých se ponenáhlu přizpůsobovali nutnosti nového postavení. Každé ráno měli povinnost se objevit před vládcem domorodců a podstoupit jeho naléhání v příčině výkupného, které požadoval. Rozhodoval se, vyhrožoval, volal své modly za svědky. Nikoliv pro sebe, pro ně vyžadoval daň za vysvobození!
„Starý šejdíři!“ zvolal pan Cascabel. „Dej nám napřed peníze… Pak uvidíme!“ Celkem stále budoucnost znepokojovala. Vždycky bylo nutné se obávat, že ten Ču-Čuk uskuteční své hrozby, nebo Chou-Chou (francouzsky kapusta), jak mu říkal pan Cascabel.
A ustavičně se namáhal, aby si vymyslel nějaký prostředek, jak by ho napálil. Jak? Hledal, ale žádný nenacházel. Ptal se tedy sám sebe, jestli jeho pytel už není prázdný, a svým »pytlem« myslel svůj mozek. Opravdu muž, který se odvážil mít tu krásnou myšlenku, stejně smělou, jako žalostnou, se vrátit z Ameriky do Evropy cestou přes Asii, měl až příliš příčinu říci si, že je pouhý hlupák!
„Nikoliv, Césare, nikoliv!“ odpověděla Cornelie. „Konečně si přece vymyslíš nějaký pěkný kousek! Napadne tě v okamžiku, kdy na to budeš nejméně myslet.“
„Myslíš?“
„Jsem si tím jista!“ Jestli to nebylo dojemné, vidět nezlomnou důvěru, kterou paní Cascabelová chovala ve věhlas svého manžela přes jeho neblahý plán cesty! Ostatně byl tady pan Sergej, který jim všem dodával odvahu.
Nicméně jeho pokusy, přimět Ču-Čuka k tomu, aby se vzdal svých nároků, neměly žádný úspěch. K tomu ke všemu nebylo včasné, jevit přílišnou netrpělivost. I kdyby byl náčelník domorodců svolil, dát jim svobodu, nebyla by mohla Cascabelova rodina opustit ostrov Kotelnyj uprostřed zimy za teploty, která kolísala mezi třiceti a čtyřiceti stupni pod nulou.
Když se dostavil 25. prosinec, chtěla Cornelie, aby se vánoce slavily jaksi slavnostně. Slavnost záležela prostě na tom, že připravila svým strávníkům lepší oběd, hojnější než obyčejně, při němž měly vše poskytovat konzervy. Mimo to, poněvadž se jí nedostávalo ani mouky, ani rýže, ani cukru, vynaložila výtečná kuchařka všechnu péči na zhotovení obrovského koláče, jehož úspěch byl předem pojištěn.
Oba ruští námořníci byli pozváni k hostině. Bylo to poprvé, co vnikli do Belle pélerine.
Sotva jeden z nich promluvil - byl to Kiršev - zarazil Kayetu zvuk jeho hlasu. Zdálo se jí, že je jí ten hlas povědomý. Ostatně ani Cornelie, ani Napoleonka, ano ani Giroflier se necítili připoutáni k oběma mužům, kteří se zdáli být v nesnázích v přítomnosti sobě podobných.
Ke konci oběda na Ortikovu žádost byl pan Sergej připraven k tomu, že vypravoval příběhy Cascabelovy rodiny na Aljašce. Vypravoval, jak byl jimi polomrtvý nalezen po vražedném útoku, spáchaném na něm členy Karnovovy bandy. Kdyby jejich obličej byl v plném světle, byli by zpozorovali, jak si oba námořníci vyměnili podivný pohled v okamžiku, kdy se jednalo o zločinu. Ale tato podrobnost zůstala nepovšimnuta, a když pojedli svůj díl koláče, který hojně zalili vodkou, opustil Ortik a Kiršev Belle pélerine.
Sotva byli venku, řekl jeden z nich:
„To je překvapení! Je to ten Rus, na kterého jsme udělali na hranicích útok, který nám ta proklatá Indiánka překazila

dokončit.“
„A oloupit ho,“ odtušil druhý.
„Ano, o tisíce rublů, které jsou nyní v rukou Ču-Čuka.“ Tedy oba zdánliví námořníci byli zlosynové, kteří patřili ke Karnovově bandě, jejíž zločiny naplňovaly postrachem celou západní Ameriku. Po svém nezdařeném útoku na pana Sergeje, jehož obličej nemohli za tmy vidět, se odebrali do Port Clarence. Potom se za několik dní pokusili na kocábce, kterou ukradli, přeplavit přes Beringův průliv, ale uchváceni proudy, když byli stokrát v nebezpečí, že zahynou, byli zaneseni na hlavní ostrov z Ljachovského souostroví, kde byli zajati domorodci.

VI. KAPITOLA
Přezimování

TakOvé bylo postavení pana Sergeje a jeho společníků na cestě 1. ledna 1868. Bylo velice povážlivé již to, že byli zajati u Novosibiřanů na Ljachovském souostroví a stávalo se zapletenějším přítomností Ortika a Kirševa. Kdo ví, zda tito dva zločinci se nevynasnaží z neočekávaného setkání těžit. Naštěstí nevěděli, že cestující, na kterého na aljašském pomezí zaútočili, byl hrabě Narkin, politický odsouzenec, který uprchl z Jakutské pevnosti a snaží se s tlupou kočovných umělců vrátit do Ruska. Kdyby to věděli, zajisté by neváhali využít toto tajemství k vydírání hraběte Narkina a vydali by ho ruským úřadům za svoje osvobození nebo za odměnu. Avšak nemuseli se obávat, že náhoda odhalí tajemství, o kterém věděli pouze manželé Cascabelovi?
Ostatně Ortik a Kiršev žili dál odloučeně, ačkoliv byli odhodláni, při první příležitosti spojit svoje úsilí s panem Sergejem v jeho snažení po dosažení svobody.
Bylo jasné, že za zimního období polárního roku se nemůže nic podniknout. Zima byla tak krutá, že vlhký vydechnutý vzduch se měnil na sníh. Teploměr klesl někdy na čtyřicet stupňů pod nulou. I za klidného počasí nebylo možné takovou teplotu snést. Cornelie a Napoleonka se neodvážily vyjít z Belle pélerine a ostatně by jim v tom zabránili. Jak se jim zdály tyto dny bez slunce, anebo spíše noci trvající skoro čtyřiadvacet hodin, nekonečné!
Ale Kayeta, zvyklá na severoamerické zimy, se nebála vzdorovat mrazu. Tak jako domorodé ženy. Zabývaly se svými běžnými domácími pracemi, oděny ve dvojí oděv ze sobí kůže, zahaleny palskem s kožešinou, s punčochami z kožešin a s obuví z tulení kůže na nohou. Na hlavě měly čepici lemovanou psí kožešinou. Nebylo jim vidět ani na špičku nosu - čehož, jak se zdá nebylo třeba litovat.
Pan Sergej, pan Cascabel, oba jeho synové a Giroflier těsně zabaleni do svých kožichů, konali denně svou návštěvu u Ču-Čuka, stejně jako oba ruští námořníci, kterým poskytli teplé pokrývky.
Obyvatelé Novosibiřska nikdy neváhají vyjít, ať je jakékoli počasí.
Vycházejí na lov na širých rovinách, ztvrdlých mrazem, zahánějí žízeň sněhem a živí se masem zvířat, která cestou zabíjejí. Jejich sáňky, lehounké, zhotovené z čelistních kostí, žeber a pater velryb, stojí na želízkách, která opatřují vrstvou ledu tím, že před výjezdem je polévají vodou. Za potah mají soby, kteří jim prokazují výtečné služby. Co se týče psů, samojedské plemeno, velice se podobají vlkům, jejichž divokost sdílejí, mají vysoké nohy a hustou srst - černobílou nebo žlutohnědou.
Když Novosibiřané cestují pěšky, obují na nohy dlouhé brusle, „ski“, kterými svižně probíhají širé prostory, po březích průlivů, které oddělují rozmanité ostrovy souostroví, sledujíce „tundry“, pruhy země, utvořené podél mořských břehů.
Domorodci Ljachovských ostrovů stojí hluboko pod severoamerickými Eskymáky co do zhotovování zbraní. Luk a šíp tvoří jejich veškerou zbrojnici pro boj i obranu. Na lov ryb mají harpuny, kterými útočí i na velryby, a sítě, které spouštějí pod spodní led, kde mohou chytit tuleně. Užívají také oštěpy a nože v lovu na mrože, což není bez rizika, protože tato zvířata jsou velice nebezpečná.
Avšak šelma, jejíž útoku se musíme nejvíce obávat, je medvěd bílý, kterého nevyhnutelná potřeba a touha opatřit si trochu potravy, spolu s tuhými zimními mrazy, zahánějí někdy až k osadám na souostroví. Je slušné přiznat, že domorodci projevují velikou srdnatost, neutíkají před mohutným zvířetem, jehož zuřivost odporem vzrůstá; vrhají se na něj s nožem v rukou a zápas končí nejčastěji v jejich prospěch.
Rodina Cascabelova byla několikrát svědkem zápasu tohoto druhu, při kterém polární medvěd těžce poranil několik lidí, a potom konečně podlehl přesile. Po zápase se sběhl celý kmen a osada měla svátek.
Medvědí maso byla pochoutka - jak se zdá výtečné pro sibiřské žaludky! Nejlepší kousky spravedlivě skončily u tabule či v míse Ču-Čuka. Co se týče poddaných, obdržel každý svůj skrovný podíl z toho, co jim ponechal. Vznikla příležitost oddat se dlouhotrvajícím pitkám, které přivodily všeobecné zpití, způsobené tekutinou složenou z mladých výhonků jívy a rozchodníku, ze šťávy brusinek a žlutých bažinných ostružin, které hojně nasbírají za několik neděl teplé roční doby.
Medvědi jsou v tomto moři opravdu vzácní a jejich lov je velice nebezpečný. Proto základ potravy domorodců tvoří sobí maso a ženy připravují z krve tohoto zvířete jakousi polévku, která u Cascabelovy rodiny vyvolala vždy jen nepřekonatelný odpor.
Ptáte-li se, jak mohou sobi přes zimu žít, odpoví se snadno, že těmto zvířatům není nesnadné odkrýt rostlinnou píci i pod tlustou vrstvou sněhu. Ostatně, dřív než uhodí první mrazy, nahromadí se ohromné zásoby píce, které stačí na výživu tisíců přežvýkavců, kteří žijí na území Nové Sibiře.
„Tisíců! A když si pomyslím, že by jich dvacet, ne víc, stačilo pro nás!“ opakoval pan Cascabel, tázaje se sám sebe, jak by se mu podařilo nahradit svůj potah.
Připomeňme okolnost, že obyvatelé Ljachovských ostrovů jsou nejen modláři, ale nanejvýš pověrčiví, že vše přenechávají svým bůžkům a slepě poslouchají jejich model, zhotovený vlastníma rukama. Tato modloslužebnost překročuje veškeré myšlení a přede všemi vyznával svoje náboženství veliký pohlavár Ču-Čuk s fanatismem, který jeho

poddaní rádi sdíleli.
Každého dne se Ču-Čuk odebral do jakéhosi chrámu, anebo lépe řečeno posvátného místa, zvaného Vorspük, tj. „do jeskyně modliteb“.
Božské bytosti, představované prostými dřevěnými pomalovanými kůly, které byly seřazeny na konci skalnaté dutiny, do níž se domorodci po řadě přicházeli klanět. Nepřeháněli nesnášenlivost do té míry, že by cizincům zakazovali přiblížit se k Vorspüku, naopak vyzvali je, aby tam přišli.
Tak mohli pan Sergej a jeho přátelé uspokojit svou zvědavost a navštívit modly Novosibiřanů.
Na konci každého z kůlů se šklebily ohyzdné hlavy ptáků s kulatýma červenýma očima, s děsivými široce rozevřenými zobáky, s kostnatými hřebeny, které se zahýbaly jako rohy.
Jeden den v týdnu byl náboženský obřad, při kterém se domorodci představili ve vší nádheře. Nechť byl třeskutý mráz nebo zuřila metelice, nikdo neotálel sledovat Ču-Čuka do Vorspiiku. A víte, jak se od příchodu Belle pélerine zdobili muži i ženy při této slavnosti? Pozlátkem, ukradeným rodině, které nosili na svých šatech, přiléhajícím oblekem pana Cascabela, vybledlými sukněmi Cornelie, kazajkami dětí a Giroflierovou přilbou s chocholem. A trubka, do které jeden foukal, až ztrácel dech, a pozoun, z kterého druhý vyluzoval šílené zvuky, a malý i velký buben, všechny tyto nástroje z jarmarečního orchestru, přispívaly svým ohlušujícím hlaholem k oslavě svátku.
Pan Cascabelláteřil na ty lotry, na ty zloděje, kteří se opovažovali užívat jeho obleky, kteří hrozili rozladit jeho trubku, pokazit pozoun, prorazit velký buben.
„Sběř!… Sběř!“ opakoval a ani pan Sergej nebyl s to jej upokojit.
Tímto způsobem, začalo být jejich postavení úmorné, tak líně ubíhaly dny a týdny! A pak, jaký bude konec tohoto dobrodružství, bude-li vůbec nějaký konec?
Nicméně čas, který nemohl být využit cvičením – a pan Cascabel pomýšlel na to, že jeho společnost bude asi podivně zrezivělá, až přijde na permský trh - ten čas přece jen neuplynul bez užitku. Za účelem působit proti duševní malátnosti, neustával pan Sergej své posluchače povzbuzovat vypravováním a poučováním. Na oplátku ho pan Cascabel chtěl naučit několika eskamotérským kouskům - pro jeho zábavu, jak pravil. Ale ve skutečnosti to panu Sergeji mohlo prospět, kdyby někdy musel opravdu hrát úlohu komedianta, aby lépe obelstil ruskou policii. Co se týče Jeana zabýval se tím, že doplňoval vzdělání mladé Indiánky. Žákyně se učila číst a psát pod vedením mladého profesora. Kayeta byla bystrá a chápavá, a Jean velice horlivý. Zda bylo rozhodnuto, že ten hodný hoch, tak dychtivý po vzdělání, tak bohatě nadaný, má být navždy jen pouhým potulným umělcem, že se mu nikdy nepodaří, vyšvihnout se na vyšší stupeň společenského řádu? To bylo tajemství budoucnosti, a jaký osud byl přisouzen rodině, která se nacházela v moci divokého kmene na nejzazších hranicích světa?
Nezdálo se pravděpodobné, že by se Ču-Čukovy požadavky změnily. Nepropustí své zajatce bez výkupného a rovněž se nezdálo, že by jim mohla přijít odněkud pomoc. Co se týče peněz, které tento lakotný vládce Ljachovských ostrovů požadoval, jak by si je mohli opatřit?
I když Cascabelova rodina měla poklad - o kterém nevěděli. Byla to hrouda, slavná Alexandrova hrouda - aspoň mladý neposeda nijak nepochybovalo její ceně. Když ho nikdo neviděl, vytáhl ji ze své skrýše, pozoroval ji, leštil a hladil. Zajisté by neváhal obětovat ji, aby uspokojil Ču-Čuka a vysvobodil svou rodinu. Avšak kousek zlata v tomto tvaru a v podobě oblázku by nikdy Ču-Čuk místo peněz nepřijal. Proto Alexandre neopouštěl svou myšlenku, že bude očekávat návrat do Evropy a zde pak dokáže svou hroudu vyměnit za dobré zlaté mince, které nahradí dolary ukradené v Americe!
Jen jestli se tento návrat do Evropy uskuteční! Avšak nezdálo se, že by byl nějak blízko! A to bylo také předmětem starostí obou zločinců, které zlý osud uvrhl na dráhu Cascabelovy rodiny!
Jednoho dne - 23. ledna - vstoupil Ortik do Belle pélerine za příčinou rozmluvy s panem Sergejem, Jeanem a jeho otcem o návratu do vlasti. Ve skutečnosti byl jeho úmysl vyzvědět, co hodlají zajatci učinit v případě, že by jim Ču-Čuk dovolil opustit ostrov Kotelnyj.
Hned zpočátku se otázal:
„Pane Sergeji, když jste vyjeli z Port Clarence, byl váš úmysl přezimovat na Sibiři?“
„Ano,“ odpověděl pan Sergej, „bylo ujednáno, že se pokusíme dostat do nějaké osady, kde bychom mohli setrvat, až nadejde lepší roční doba. Proč se mne na to ptáte, pane Ortiku?“
„Protože bych rád věděl, zda pomýšlíte na to, pokračovat ve svém původním cestovním plánu, za předpokladu, že vás ti prokletí domorodci pustí na svobodu.“
„Nikoliv,“ odpověděl pan Sergej, „bylo by to zbytečné prodlužovat cestu. Bylo by podle mého výhodnější, pustit se přímo k ruským hranicím a dát se jedním průsmykem Uralu.“
„Tedy v severní části pohoří?“
„Zajisté, protože by to byla nejkratší cesta, kterou bychom mohli tundru projít.“
„A váš vůz, pane Sergeji?“ pokračoval Ortik. „Zanecháte ho zde?“
Pan Cascabel patrně porozuměl otázce, neboť rychle odpověděl:
„Zanechat zde Belle pélerine? Nikoliv, budu-li moci zaopatřit si potah, a v krátkém čase… doufám…“
„Máte nějakou myšlenku?“ otázal se pan Sergej.
„Ani stín myšlenky, ale Cornelie stále opakuje, že mně něco napadne, a Cornelie se nikdy nemýlila! Je to znamenitá žena, která mne dobře zná, pane Sergeji!“ Stále stejný, ten obdivuhodný Cascabel, stále důvěřující ve svou hvězdu, který nemohl uvěřit, že by čtyři Francouzi a tři Rusové nebyli s to, překonat Ču-Čuka!
Pan Sergej Ortikovi oznámil názor pana Cascabela ohledně Belle pélerine.
„Avšak, abyste mohli vzít s sebou svůj vůz,“ chopil se opět slova ruský námořník, kterému, zdá se, na této věci záleželo, „potřebujete losí potah.“

„Přesně tak.“
„A myslíte, že vám jej Ču-Čuk poskytne?“
„Myslím, že pan Cascabel nalezne prostředek, aby ho k tomu přinutil.“
„Vy se tedy pokusíte dostat na sibiřský břeh po ledové pláni?“
„Ano!“
„V tom případě, pane Sergeji, by bylo nutné vyrazit odtud před odchodem ledu, tedy dříve, než uplyne čtvrt roku…“
„Patrně.“
„A jak?“
„Snad domorodci svolí k tomu, nechat nás odejít.“
„To nemyslím, poněvadž není možné zaplatit jim výkupné.“ Pan Cascabel, kterému byla Ortikova odpověď určena, ihned odtušil:
„Ledaže, by ti pitomci k tomu byli donuceni.“
„Donuceni… Kým?“ otázal se Jean.
„Okolnostmi!“
„Okolnostmi, otče?“
„Ano, v tom vše vězí… Okolnostmi, synu, okolnostmi!“ Drbal si hlavu, div si vlasy nevytrhal, aniž se mu podařilo vydolovat z ní myšlenku.
„Hleďte, přátelé,“ pravil pan Sergej, „podstatné je předvídat, že by domorodci odepřeli vrátit nám svobodu. Copak bychom se nepokusili, obejít se bez jejich svolení?“
„Pokusíme se, pane Sergeji,“ odpověděl Jean. „Avšak budeme nuceni opustit naši Belle pélerine.“
„Nemluv tak, Jeane!“ zvolal pan Cascabel. „Nemluv tak, srdce mi rozdíráš!“
„Přemýšlej, otče!“
„Nikoliv! Belle pélerine je náš dům, který jde s námi! Je to střecha, pod kterou by ses mohl narodit, synu! Zanechat ho napospas těmto obojživelníkům, těmto…“
„Drahý Cascabele,“ ujal se slova pan Sergej, „učiníme vše, co na nás bude záležet, abychom přinutili domorodce, aby nám vrátili svobodu.
Avšak poněvadž je zcela pravděpodobné, že to odmítnou, bude útěk naším jediným prostředkem. Avšak, podaří-li se nám oklamat Ču-Čukovu ostražitost, můžeme to učinit pouze, opustíme-li…“
„Dům Cascabelových!“ zvolala hlava rodiny, která dělala, jakoby chtěla zahrčet r, ačkoliv nebylo ani jediné v obou slovech.
„Otče!“ chopil se slova Jean, „snad by byl jiný prostředek záchrany, kterým by se věci napravily…“
„A který?“
„Proč by se jeden z nás nepokusil uprchnout, aby se dostal na pevninu a upozornil ruské úřady? Pane Sergeji, ochotně se vám nabízím!“
„To nikdy!“ pravil prudce pan Cascabel.
„Nikoliv… nedělejte to!“ odpověděl neméně živě Ortik, když mu pan Sergej prozradil Jeanův návrh.
Pan Cascabel a námořník měli na tuto věc stejný názor; avšak jeden pomýšlel pouze na nebezpečí, které hrozilo hraběti Narkinovi ze strany ruských úřadů a druhý si nepřál setkat se s policií.
Konečně pan Sergej pohlížel na Jeanův návrh z jiného hlediska a odpověděl:
„Vážím si tě, hodný hochu, a děkuji ti za nabídku, že se chceš za nás obětovat. Avšak tvoje obětavost by nemohla vést k cíli. Chtít se odvážit v arktické zimě přes zamrzlé moře, projít na sta mil, která dělí ostrov Kotelnyj od pevniny, to by byla šílenost. Zahynul bys na cestě, ubohý hochu! Nikoliv, přátelé, neoddělíme se, a jestliže se nám podaří nějakým způsobem opustit Ljachovské ostrovy, uděláme to společně!“
„To je velmi dobře řečeno!“ připojil pan Cascabel, „a chci, aby mi Jean přislíbil, že bez mého svolení nic nepodnikne!“
„Slibuji to, otče!“
„A říkám-li, že odejdeme všichni spolu,“ chopil se opět slova pan Sergej a obrátil se k Ortikovi, „myslím tím, že Kiršev a vy nás budete následovat. Nenecháme vás v rukou domorodců!“
„Děkuji vám, pane Sergeji,“ odpověděl Ortik. „Kiršev a já dovedeme být na cestě po Sibiři prospěšní. V tuto chvíli nelze nic podniknout.
Avšak je důležité, abychom byli připraveni k útěku dříve, než odplují ledy a poleví veliké mrazy.“ A po těchto slovech Ortik odešel.
„Ano,“ pravil pan Sergej, „musíme být připraveni.“
„Také budeme!“ potvrdil pan Cascabel. „Co pro to učiníme? Ať mne vlk sežere, jestli mám nějaké tušení!“
Skutečně, jakým způsobem by se mohli s Ču-Čukem rozloučit, buď s jeho dovolením nebo bez něho, to bylo předmětem úvah, anebo lépe řečeno, otázkou dne. Oklamat ostražitost domorodců, to bylo přinejmenším nesnadné! Přivést Ču-Čuka k lepší náladě, s tím nemohli počítat! Zbýval tedy jediný prostředek: „napálit ho“, jak stokrát za den opakoval pan Cascabel.
Ano! Po tom ustavičně bažil. Ale marně si „lámal svou palici“, podle jednoho z jeho oblíbených výrazů, měsíc leden uplynul, a nic ve svém „pytli“ nenalezl!

VII. KAPITOLA
Povedený kousek pana Cascabela

Počátky února byly kruté, měsíce, za kterého v této zeměpisné šířce ztuhne i rtuť v teploměru. Je to jistě ještě daleko od

teplot mezihvězdného prostoru, od dvou set sedmdesáti tří stupňů pod nulou, které zastaví molekuly v jejich pohybu a utvoří naprosto tuhý stav. A přece by se mohlo myslet, že molekuly vzduchu již na sebe nenarážejí, jakoby vzduch ztuhnul! Vzduch, který dýchali, pálil jako oheň. Rtuť v teploměru klesla tak hluboko, že obyvatelé Belle pélerine se museli odhodlat, aby z ní nevycházeli. Obloha byla úplně čistá, a souhvězdí se na ní ostře třpytila, takže se člověk mohl domýšlet, že svým zrakem proniká poslední hlubiny nebeské klenby. Co se týká denní jasnosti kolem poledne, byla to pološerá směs svítání a soumraku zároveň.
Nicméně domorodci neváhali ze zvyku vzdorovat tomuto podnebí.
Ale jaké učinit opatření, aby jejich nohy, jejich ruce, jejich nos nebyly postiženy náhlým zmrznutím! Tělo bylo oblečeno do sobích kožešin, hlava zabalená, takže z jejich osob nebylo nic vidět. Byly to chodící balíky kožešin! A proč se odvažovali ze svých příbytků za takové zimy? Bylo to na Ču-Čukův rozkaz! Musel se přesvědčit, jestli zajatci, kteří nemohli vykonat každodenní návštěvu, neopustili jeho společnost?
Byla to zbytečná opatrnost v takovém čase!
„Dobrý večer! Obojživelníci!“ křičel na ně pan Cascabel, když je spatřil oknem, na kterém zevnitř roztál led. „Ta zvířata musí mít tulení krev ve svých žilách! Chodí sem a tam, kde by poctiví lidé zmrzli za pět minut!“
V místnostech Belle pélerine, úplně uzavřených se udržovala teplota na celkem snesitelném stupni. Teplo z kamen v kuchyni, kde se topilo zkamenělým předpotopním dřívím - což dovolovalo, že mohli šetřit zásobou petroleje - vytápělo i sousední světnice, které se musely občas vyvětrat. Ale sotva byly otevřeny dveře na přední části vozu, okamžitě zmrzly uvnitř všechny tekutiny. Rozdíl mezi teplotou uvnitř a venku nebyl menší než 40 stupňů - což by pan Sergej potvrdil, kdyby mu domorodci neukradli teploměry.
V únoru koncem druhého týdne začala teplota poněkud stoupat.
Vítr se stočil k jihu, a těmito končinami Nové Sibiře se začaly prohánět vánice se zuřivostí, která nemá obdoby. Kdyby nebyla Belle pélerine chráněna vysokými balvany, nemohla by odolat nárazům větru. Zaváta až nad kola sněhem, nezavdávala žádnou příčinu k obavám o svou bezpečnost.
Ještě bylo několik prudkých záchvatů mrazu, které náhle změnily stav atmosféry. Nicméně kolem poloviny měsíce teploměr neklesal průměrně pod dvacet stupňů pod nulou. Pan Sergej, pan Cascabel, Jean, Alexandre a Giroflier se odvážili vytáhnout ven nohy, úzkostlivě se zaopatřili, aby zabránili příliš náhlému přechodu. Ze zdravotního hlediska by to bylo nanejvýš nebezpečné.
Okolí tábora úplně zmizelo pod jednotvárnou bílou pokrývkou a nebylo možné rozeznat nerovnosti půdy. A nebylo to následkem nedostatku světla, protože po dvě hodiny byl jižní obzor zbarven bledým svitem, odleskem paprsků bez tepla, který rostl, čím více se blížila doba jarní rovnodennosti. Mohli tedy podniknout některé vycházky ale nejprve se museli na výslovný Ču-Čukův rozkaz dostavit do jeho příbytku.
V chování tohoto tvrdošíjného domorodce se nestala žádná změna.
Ano, zajatým bylo přikázáno, že si mají opatřit výkupné tři tisíce rublů v co nejkratší době, jinak, že Ču-Čuk jim ukáže.
„Ohyzdný padouchu!“ odpověděl mu pan Cascabel čistou francouzštinou, které nemohlo Jeho Veličenstvo rozumět.
„Ano! Trojnásobný pitomče!… Čtyřnásobný hlupáku!… Králi blbců!“ Ačkoliv se tyto tituly tak přiléhavě hodily na vládce Ljachovských ostrovů, nijak věci nepomohly. A důležitější bylo, že Ču-Čuk hrozil, že použije přísnějších prostředků.
Náhle pod vlivem velikého vzteku dostal pan Cascabel geniální nápad - což nemůže překvapit u člověka tak neobyčejně vynalézavého.
„U všech tuleňů!“ zvolal jednoho krásného rána, „kdyby se ta pěkná fraška mohla podařit!… A pročpak ne!… S takovými hlupáky!“ I když mu uklouznul tento výkřik, považoval pan Cascabel za nutné, zachovat své tajemství. Nechtěl nikomu nic prozradit - ani panu Sergejovi, ano, ani Cornelii.
Nicméně se zdá, že jedna z nevyhnutelných podmínek zdaru jeho záměru byla, aby uměl zřetelně mluvit ruským jazykem, který tito nárůdkové severní Sibiře užívají. Tak se stalo, že mezitím, co se Kayeta zdokonalovala ve francouzské řeči pod vedením svého přítele Jeana, pan Cascabel se začal zdokonalovat v ruštině pod vedením svého přítele Sergeje. Obětavějšího učitele si nemohl přát.
Následkem toho dne 16. února, mezitím co se procházel s panem Sergejem kolem Belle pélerine, sdělil mu svoje přání, naučit se důkladněji tomuto jazyku.
„Hleďte,“ pravil, „protože jdeme do Ruska, velice mně prospěje, abych mluvil rusky a nebyl v rozpacích za svého pobytu v Permu a Nižním Novgorodě.“
„Souhlasím, drahý Cascabele,“ odpověděl pan Sergej. „Nicméně s tím, co už z naší řeči umíte, byste mohl dobře vystačit.“
„Nikoliv, pane Sergeji, nikoliv! Jestliže trochu chápu, co se mi říká, nedovedu se domluvit a toho bych rád docílil.“
„Jak si přejete!“
„Ostatně, pane Sergeji, aspoň nám uběhne čas!“ Celkem neměl návrh pana Cascabela nic překvapujícího a nikdo jím také nebyl překvapen.
A tak se zakousl do ruštiny s panem Sergejem, pracoval denně dvě až tři hodiny - míň po gramatické stránce, jen co se týkalo výslovnosti. Zdálo se, že mu na tom obzvláště záleží.
Protože jakkoliv Rusové velmi snadno mluví francouzským jazykem, hůř se mluví Francouzům ruskou řečí. Je proto nesnadné si představit péči, kterou věnoval pan Cascabel na výslovnosti, na přízvuk a hlahol, kterým stále naplňoval Belle pélerine, aby dosáhl dokonalosti.
A skutečně při svých vrozených vlohách pro jazyky činil pokroky, nad kterými obyvatelé Belle pélerine žasli.
Když skončil své učení, odešel na mořský břeh a tady, když si byl jistý, že ho nikdo neposlouchá, učil se pronášet různé věty zvučným hlasem, měnil přitom přízvuk a hrkal hlásku r po způsobu Rusů. Jenom Bůh ví, jestli si ve svém

komediantském zaměstnání tomuto hrkání navykl. Někdy potkal Ortika a Kirševa a poněvadž oba námořníci neuměli ani slovo francouzsky, bavil se s nimi v jejich mateřštině a nabýval takto jistoty, že se již docela dostatečně dorozumí. Ostatně tito dva muži přicházeli častěji do Belle peterine. Kayeta, na kterou vždy Kirševův hlas působil zvláštním dojmem, se namáhala, aby našla ve své paměti, při které příležitosti ho asi slyšela.
Mezi Ortikem a panem Sergejem se točil rozhovor, do něhož se nyní mísil pan Cascabel, ustavičně okolo příležitosti, jak by ostrov opustili, ale nic vhodného nenalézali.
„Je jedna možnost, abychom se dostali do vlasti, na kterou jsme nepomysleli a která by se tu mohla naskytnout," pravil jednoho dne Ortik.
„Která?" otázal se pan Sergej.
„Když se polární moře uvolní," odpověděl námořník, „není to řídký případ, že se velrybářské lodi ubírají v dohledu Ljachovských ostrovů.
Copak by v takovém případě nebylo možné dát znamení a přivolat některou loď?"
„To by vydalo její mužstvo do nebezpečí, že se stanou Ču-Čukovými zajatci jako jsme my, bez naděje na naše osvobození," odpověděl pan Sergej. „Toto mužstvo by nebylo dost silné a padlo by do rukou domorodců!"
„Ostatně," chopil se slova pan Cascabel, „moře nebude volné dříve jak za tři měsíce, a moje trpělivost tak dlouho nikdy nevydrží!" Po krátkém přemýšlení dodal:
„A pak, kdyby se nám podařilo dostat na velrybářskou loď, třeba se svolením našeho dobráka Ču-Čuka, byli bychom nuceni opustit Belle pélerine."
„K tomu bychom se museli zajisté odhodlat," podotknul pan Sergej.
„Odhodlat se!" zvolal pan Cascabel. „Jděte!"
„Cožpak máte nějaký jiný prostředek?"
„Hm! Hm!" Pan Cascabel víc neřekl. Ale jaký úsměv pohrával kolem jeho rtů, jaký záblesk ozářil jeho zraky!
Když se Cornelie dozvěděla o této odpovědi, pravila:
„César si jistě něco vymyslel! Co asi? Sama o tom nic nevím! Ostatně to se dalo u takového člověka čekat!"
„Tatínek je chytřejší než Ču-Čuk!" odpověděla Napoleonka.
„Pozorovali jste," podotkl Alexandre, „že si mu zvykl říkat: starý dobrák! Takové přátelské pojmenování!"
„Leda by to bylo naopak!" odtušil Giroflier.
V druhé polovině měsíce února začala teplota značně stoupat. Následkem větru, vanoucího z jihu, se ovzduším šířily méně studené vzdušné proudy.
Nemohl tedy dál ztrácet čas. Když je jednou zastihne odchod ledu v Beringově průlivu následkem zpoždění zimy, byl by to vrchol neštěstí, kdyby byli témuž nebezpečí vystaveni následkem předčasného jara.
Zajisté, jestli se zdaří záměr pana Cascabela, přiměje-li Ču-Čuka, aby nechal odejít jeho, jeho lidi a jeho majetek, muselo se to stát, dokud ledová pláň, stejnoměrně ztuhlá, se rozprostírala mezi Ljachovskými ostrovy a sibiřským pobřežím. Dobrý sobí potah by mohl vykonat tuto část cesty za poměrně příznivých okolností, aniž by se cestovatelé museli obávat nového rozpadnutí ledového pole.
„Řekněte mi, drahý Cascabele," otázal se jednoho dne pan Sergej, „vy tedy doufáte, že ten starý lotr Ču-Čuk vám poskytne soby, které potřebuje, aby zatáhli váš povoz až na pevninu?"
„Pane Sergeji," odpověděl vážně pan Cascabel, „Ču-Čuk není starý lotr. Ano, je to ctihodný a výtečný muž! Jestli svolí k tomu, že nás nechá odejít, dovolí nám také s sebou vzít Belle pélerine, a jestli nám to dovolí, nebude moci jinak, než že nám nabídne dvacet sobů, padesát, sto, tisíc - budu-li chtít!"
„Držíte ho tedy?"
„Jestli držím svého Ču-Čuka? Jako bych měl jeho nos ve své hrsti, pane Sergeji! A jestli držím, držím pevně!" Měl stále chování člověka, který si je jist sám se sebou, a stále ten úsměv uspokojení. Ano, tohoto dne, přiložil ukazováček a prostřední prst na rty napůl vyšpulené, poslal Jeho domorodému Veličenstvu hubičku. Avšak pan Sergej chápal, že si přeje naprostou mlčenlivost o svých záměrech a neměl tak špatný vkus, že by dál naléhal, aby je zjistil.
Mezitím následkem mírnější teploty se začali Ču-Čukovi poddaní zabývat svým obvyklým zaměstnáním, honbou na ptáky, lovem tuleňů, kteří se opět objevili na ledovém poli. Zároveň náboženské obřady, přerušené velkými mrazy, opět zavedly věřící do jeskyně model. Každý týden byl celým shromážděným kmenem oslavován pátek. Zdá se, že pátky jsou v Nové Sibiři nedělemi. Pátek dne 29. února - bylo to v přestupném roce 1868 - měl být všeobecný průvod všech domorodců.
Večer předtím pan Cascabel v okamžiku než šli spát, řekl:
„Zítra buďme připraveni na slavnost Vorspüku ve společnosti našeho přítele Ču-Čuka!"
„Jak?… Ty chceš, Césare?" zeptala se Cornelie.
„Já chci!" Co znamenala tato věta, tak rozhodně pronesená? Snad pan Cascabel doufal, že obměkčí vládce Ljachovských ostrovů, zúčastní-li se jeho pověrčivých bohoslužeb? Jistě by Ču-Čuk rád viděl, kdyby zajatci vzdali poctu bůžkům země. Ale klanět se jim, přijmout náboženství domorodců, to bylo něco jiného, a bylo málo pravděpodobné, že by se pan Cascabel nechal svést až ke změně víry, aby oklamal Jeho novosibiřské Veličenstvo. Jaká by to byla hanba!
Ať je to jakkoliv, druhý den hned na úsvitě byl celý kmen v pohotovosti. Skvostné počasí, teplota byla pouze okolo deseti stupňů pod nulou. A pak bylo již asi čtyři až pět hodin denní světlo s předtuchou slunečních paprsků, jehož okraj již vystupoval nad obzor.
Obyvatelé vylezli ze svých krtčích děr. Muži, ženy, děti, starci, dospělá mládež, na sebe oblékli nejkrásnější šaty - kožich z tulení kůže, palsk z kůže sobí, všechny kožešiny byly vytaženy na denní světlo. Byla to výstava kožešin, která nemá sobě rovné, se srstí bílou a černou, čepice vyšperkované nepravými perlami, náprsenky různě zbarvené, kožené

řemeny ovinuté kolem čela, náušnice, náramky, šperky vyřezávané z mrožích kostí, zavěšené na příčce v nose.
A to se ještě nezdálo dostatečné pro takovou slavnost, někteří z náčelníků kmene považovali za vhodné ozdobit se ještě bohatěji, byly to různé předměty, ukradené v Belle pélerine, které užili k této výzdobě.
Když už nemluvíme o komediantských oblecích s pozlátkem a tretkami, které si oblékli, o šaškovských kloboucích a čapkách, které si nasadili na hlavu, měli někteří kolem pasu provaz, na kterém visely kruhy, které sloužíÍvaly ke kejklířským cvikům, a jiným se houpal kolem pasu růženec koulí a činek; konečně nejvyšší hlavě Ču-Čukovi se skvěl na zádech aneroid (kovový tlakoměr), jakoby to byl řád, nově založený vládcem Nové Sibiře.
A hudební nástroje jarmarečního orchestru mísily svoje zvuky v hrozném koncertu, pravá disharmonie, trubka zápasila s pozounem, malý buben závodil s velkým bubnem!
Cornelie byla stejně zuřivá jako její děti, když slyšela tak ohlušující pazvuky. Všichni by rádi vypískali tyto umělce, kteří podle Giroflierova mínění hráli „jako tuleni“.
Nuže - nebylo to k uvěření - pan Cascabel se usmíval na tyto surové hudebníky, nešetřil ani pochvalou, ani povzbuzováním, tleskal rukama, křičel: výborně - výborně! a opakoval:
„Opravdu, ti lidé mne naplňují obdivem!… Mají pro hudbu obzvláštní nadání, a kdyby chtěli vstoupit do mé společnosti, zaručuji jim velký úspěch na trhu v Permu, dřív než přijde trh v Saint Clouds!“ Za této hrozné vřavy se valil průvod vesnicí směrem k posvátnému místu, kde čekaly modly na poctu svých věrných. Ču-Čuk kráčel v čele.
Pan Sergej, pan Cascabel, pak rodina a oba ruští námořníci následovali bezprostředně za ním, provázeni turkevským obyvatelstvem.
Průvod se zastavil před skalnatou vydutinou, v níž se vypínali domácí bůžkové, ověšení skvostnými kožešinami a ozdobení malbami, které byly obnoveny při této příležitosti.
Pak vstoupil Ču-Čuk do Vorspüku, ruce měl vyzdviženy, a třikrát se poklonil, schoulil se na koberci ze sobích kůží, které byly rozloženy na podlaze. Byl to zdejší způsob klanění.
Pan Sergej a jeho přátelé horlivě napodobili panovníka a družina za nimi učinila totéž.
Když nastalo zbožné ticho, pronesl Ču-Čuk tónem anglikánského kazatele několik slov, napůl zpívaných, napůl šeptaných, ke třem modlám, vznešených ve své nádherné úpravě.
Pojednou mu odpovídá nějaký hlas - hlas mohutný, velice zvučný, který se rozléhá až do nejodlehlejších koutů jeskyně.
Jaký je to zázrak! Ten hlas vychází ze zobáku jedné modly, té napravo, a ruskou řečí říká toto:
„Oni svjati inostranci, katori ote zapada prišli! Začemu ty je poděržaješ?“
Což znamená:
„Ti cizinci, kteří přišli od západu, jsou posvátní! Proč je zadržuješ?“ Po těchto slovech, která všichni věřící zřetelně slyšeli, nastalo všeobecné ustrnutí. Bylo to poprvé, co novosibiřští bohovéráčili promluvit ke svým zbožňovatelům.
A na to druhý hlas, důraznější - hlas velitelský - vychází ze zobáku modly postavené nalevo a jasně říká:
„Ja tebja prikažu etych arrestantov odpustiť. Tvoj narod dolžen dlja jich same bolšoje važestvo imjeť i jim oddať vsje vešči, katori u nich byly vzjaty. Ja tebja prikažu u sibirskij bereg ich ljučše vozvratit.“
Tyto věty, které byly určeny Ču-Čukovi, přeloženy, zní:
„Přikazuji ti, abys pustil tyto vězně na svobodu. Přikazuji tvému národu, aby je měl v největší úctě a vrátil jim všechny věci, které jim byly vzaty! Přikazuji ti, navrátit je k sibiřskému břehu!“ Tentokrát to už nebylo leknutí, bylo to pravé zděšení. Ču-Čuk se vzpřímil na svých třesoucích se kolenách, s vytřeštěnýma očima, otevřenými ústy, s roztaženými prsty, na vrcholu zděšení. Domorodci napůl povstali a nevěděli, jestli se mají klanět nebo uprchnout.
Konečně třetí bůžek, ten uprostřed se ujal slova. Avšak jak hrozný je jeho hlas, plný hněvu, plný hrozeb! S jakou úchvatnou silou pronáší slabiky, a zní jako burácení hromu.
Toto jsou slova, která pronesl, obrácený přímo k Jeho novosibiřskému Veličenstvu:
„Jesli ty tak ně sdělal etot samyj děň, kagda eti svjati čelověku budut želať, čorti s tvoji oblasti.“
To znamená:
„Jestli se to nestane ten den, kdy toho posvěcení tito lidé budou chtít, hněvu nebes bude vydán tvůj lid!“ V tu chvíli král i jeho lid úpěli hrůzou, ležíce na zemi bez pohybu jako mrtvoly, mezitím co pan Cascabel vztahoval ruce k modlám, a vzdával jim díky za jejich božské zakročení.
Zároveň si jeho přátelé drželi boky, aby nevypukli v hlasitý smích.
Byl to jednoduchý břichomluvecký výkon, který si vymyslel tento zázračný muž, tento nevyrovnatelný umělec, aby svázal ruce toho „dobráka Kapusty“, jak říkal Ču-Čukovi.
A skutečně nebylo víc zapotřebí, aby zvítězil nad těmito pověrčivými domorodci. „Lidé, kteří přišli od západu“ - jaké je to obdivuhodné označení, vymyšlené panem Cascabelem! - „Lidé, kteří přišli od západu, jsou posvátní! Proč je Ču-Čuk zadržuje?“ Nuže, nikoliv! Ču-Čuk je nebude více zadržovat! Nechá je odejít, jakmile k tomu projeví úmysl, a jeho lid k nim bude mít ohledy, které náležejí cestujícím, které patrně ochraňují nebesa!
A protože Ortik a Kiršev, kteří nevěděli nic o břichomluveckém umění pana Cascabela, nemohli zakrýt svůj hluboký úžas, zvolal Giroflier nadšeně:
„Jaký veleduch je můj patron! Jaký je to mozek! Jaký ti muž… ledaže…“
„Ledaže by to byl bůžek!“ řekla Cornelie a učinila svému manželovi poklonu.
Kousek byl proveden. Podařil se následkem neobyčejné pověrčivosti kmenů Nové Sibiře, která přesahuje všechno, co si lze pomyslet.
To také bystře postřehl pan Cascabel, to mu právě vnuklo tuto myšlenku, aby využil svého břichomluveckého umění ve prospěch všeobecného dobra.
Je samozřejmé, že jeho přátelé a on byli dovedeni do tábora s veškerou uctivostí, jaká přísluší posvátným lidem.

Ču-Čuk se rozplýval v poklonách a pozdravech, k nimž se mísila silná dávka bázně a úcty.
Nebyl od toho daleko, že by rodinu Cascabelovu a modly ostrova Kotelnyj zahrnoval stejným zbožňováním.
Turkevské obyvatelstvo, tak nevědomé nemohlo ani tušit, že si z něho kejklíř tropil šašky.
Nebylo pochyby, byli to bůžkové z Vorspüku, kteří promluvili svými hroznými hlasy!
Bylo to určitě z jejich zobáků, až doposud němých, ze kterých vycházely tyto rozkazy, pronesené v dobré ruštině! A ostatně, copak již neznali podobný případ? Copak papoušek Jako také nemluvil? Copak domorodci nebyli plni úžasu nad slovy, která vycházela z jeho zobáku?
Nuže, když to dělal jeden pták, proč by bůžkové s ptačími hlavami nemohli udělat totéž?
Od toho dne se pan Sergej, César Cascabel a jeho rodina, i oba námořníci, které si vyžádal jejich krajan, mohli považovat za svobodné.
Zimní doba byla už pokročilá a teplota začínala být snesitelná. Proto se cestující rozhodli, že nebudou dál otálet s opuštěním Ljachovských ostrovů. Obratu ve smýšlení domorodců se obávat nemuseli. Tito byli přt1liš „obalamuceni“.
Nyní byl pan Cascabel se svým přítelem „Kapustou“ v nejlepším přátelství, ten by mu vycídil boty, kdyby chtěl! Je samozřejmé, že ten bodrý muž se vynasnažil, aby věci, ukradené v Belle pélerine byly navráceny.
On sám pokleknul a odevzdal Césaru Cascabelovi aneroid, který nosíval na hřbetě, a César Cascabel mu ráčil podat ruku, kterou Ču-Čuk zbožně políbil - ruku, o které se domníval, že má moc vrhat blesky a rozpoutat bouři!
Zkrátka dne 8. března byly přípravy k odchodu ukončeny. Na požádání pana Cascabela o dvacet sobů jako potah pro jeho povoz, mu jich nabídl Ču-Čuk plný horlivosti sto, za což mu jeho nový přítel poděkoval a zůstal u žádaného počtu.
Také píce nežádal víc, než bylo zapotřebí k výživě potahu za přechodu přes ledovou pláň.
Tohoto dne se rozloučil pan Sergej, rodina Cascabelova a oba ruští námořníci s turkevskými domorodci. Celý kmen se shromáždil, aby byl přítomen odchodu svých hostů a aby jim přál šťastnou cestu.
„Drahý Kapusta“ stál v první řadě a rozplýval se ve velmi upřímné, něžné náladě. Pan Cascabel k němu přistoupil, poklepal mu na břicho a spokojil se těmito slovy, pronesenými francouzsky: „Sbohem, starý osle!“ Avšak toto poklepnutí zajisté ještě více povzneslo pohlavára v očích jeho poddaných.
O deset dnů později, dne 18. března, když bez nebezpečí a svízelů přešli ledovou pláň, která spojovala Ljachovské ostrovy se sibiřským břehem, dorazila Belle pélerine na pobřeží při ústí Leny.
Po tolika příhodách a nehodách, nebezpečích a dobrodružstvích od svého odjezdu z Port Clarence, pan Sergej a jeho přátelé konečně vkročili na asijskou pevninu.

VIII. KAPITOLA
Jakutská země

Původní cestovní plán, kterým se měli řídit od Beringova průlivu až na evropské hranice, byl nutně pozměněn následkem zatáčky mořským proudem a přistáním na Novosibiřských ostrovech. Nemohlo se už pomýšlet na to, projít ruskou Asii v její jižní části. Ostatně zakrátko zlepší příznivá roční doba klimatické poměry a víc už nebude zapotřebí zimovat v některé osadě. Ano, dalo se říci, že poslední události se rozuzlily rovněž příznivým způsobem, i když podivuhodným.
Nyní bylo zapotřebí prozkoumat směr, kterým by se měli ubírat, aby nejkratší cestou dorazili k hranicím, k Uralským horám mezi asijským Ruskem a evropským Ruskem. To chtěl pan Sergej udělat dříve než opustí tábor, který rozbili na pobřeží.
Počasí bylo jasné a klidné. Délka dne v době rovnodennosti obnášela více než jedenáct hodin a zvětšovala se ještě o světlost soumraku, který trvá dlouho v krajích, jimiž prochází sedmdesátá rovnoběžka.
Malá karavana se nyní skládala z deseti osob, od té doby, co k ní náleželi Kiršev a Ortik. Ačkoliv přátelství mezi jejich společníky nebylo příliš těsné, stali se ruští námořníci strávníky v Belle pélerine, jedli u společného stolu a měli tam i spát, pokud by jim teplota nedovolovala trávit noci venku.
Dosud se udržovala střední teplota několik stupňů pod nulou - což mohli snadno určit, poněvadž úslužný Ču-Čuk vrátil teploměr svému oprávněnému majiteli. Celý kraj mizel, kam až zrak dohlédl, pod nesmírným bílým rubášem, který asi brzy roztaje pod dubnovým sluncem! Po tomto tvrdém sněhu jako po travnatých stepních pláních snadno postačí potah sobů, aby utáhl těžký povoz.
Co se týkalo píce pro zvířata, stačily pro ně zásoby poskytnuté domorodci od odjezdu z ostrova Kotelnyj až k příchodu na pobřeží v Lenském zálivu. Dále si zvířata sama svou výživu zajistí mechem, který dovedou vyhrabat pod sněhem a listím keřů a stromů, jímž je sibiřská půda poseta. Nutno též poznamenat, že nový potah za přechodu přes ledovou pláň vypadal velmi ochočeně a Giroflier ho bez velkých obtíží mohl řídit. Neméně byla zabezpečena potrava cestujících zásobami konzerv, mouky, tuku, rýže, čaje, sucharů, pálenky, které ještě měla Belle pélerine. Cornelie měla mimo to určité množství jakutského másla, zabaleného do malých bedniček z březové kůry, které nabídl „Kapusta“ příteli Cascabelovi. Nicméně bude zapotřebí obnovit zásoby petroleje, jakmile to bude možné, v některém sibiřském městečku.
Ostatně lov brzy zajistí čerstvou zvěřinu, a cestou budou mít pan Sergej a Jean nejednou příležitost využít své obratnosti ve prospěch kuchyně.
Rovněž se mohlo počítat s pomocí obou ruských námořníků. Ujišťovali, že severní sibiřské kraje jsou jim částečně známy, a zdálo se, že to bude jen výhodné, použít je jako vůdce.
Bylo to předmětem rokování, které se tohoto dne konalo v ležení.
„Jelikož jste již těmito končinami prošli,“ řekl pan Sergej a obrátil se k Ortikovi, „povedete nás…“
„To je to nejmenší,“ odpověděl Ortik, „vždyť jsme byli osvobozeni, díky panu Cascabelovi.“
„Díky mně? To asi ne,“ odpověděl pan Cascabel, „avšak díky mému břichu, kterému dala příroda dar řeči! Jemu musíte

vzdát díky!“
„Ortiku!“ otázal se pan Sergej, „kterou cestou radíte, abychom se dali, až opustíme záliv Leny?“
„Nejkratší, chcete-li, pane Sergeji. Je v tom sice něco neobyčejného, necháme-li hlavní města oblasti stranou, protože leží poněkud dále na jihu, ale za to půjdeme přímo k pásmu Ural1ských hor. Ostatně na cestě jsou vesnice, kde si budete moci opatřit zásoby potravin, ano, zdržet se, bude-li to zapotřebí.“
„Proč?“ odpověděl pan Cascabel, přerušuje Ortika. „Nemáme ve vesnicích co dělat. Především záleží na tom, abychom se nezdržovali a natáhli kroky. Nemyslím, že by kraj byl nebezpečný pro cestující!“
„To rozhodně ne,“ odpověděl Ortik.
„A pak jsme dost silní, běda zlosynům, kteří by chtěli podniknout útok na Belle pélerine. Nepochodili by dobře!“
„Buďte klidný, pane Cascabele, není se čeho obávat!“ odpověděl Kiršev.
Kiršev mluvil jen velmi zřídka. Společnost moc rád neměl, byl uzavřené a mlčenlivé povahy, ponechával na svém společníkovi, aby se zúčastňoval rozhovorů. Ortik byl patrně duševně nadanější, ano, měl přirozený rozum - což pan Sergej mohl několikrát pozorovat.
Celkem vzato byl cestovní plán, navržený Ortikem, způsobilý uspokojit. Vyhnout se důležitým městům, kde by bylo nebezpečí setkat se s vojenskými posádkami, se muselo hodit rovněž hraběti Narkinovi, jako to bylo příjemné oběma takzvaným ruským námořníkům. Že bude nesnadné vyhnout se lidnatým střediskům, zvláště poblíž hranic, se dalo předvídat, a musela se učinit jistá opatření. Zatím vesnice na stepi budou v tomto ohledu poskytovat jen málo nebezpečí.
Když byl tento plán jednou přijat, bylo jen zapotřebí poznat, které kraje protnout napříč mezi tokem Leny a Uralem. Jean proto vyhledal ve svém atlasu mapu severní Sibiře. Pan Sergej potom důkladně prostudoval tato území, kde sibiřské řeky, místo aby podporovaly cestování od východu k západu, mu kladou vážné překážky. Pak se usnesli na tomto: projít zemí Jakutů, kde jsou vesnice řídce roztroušené, směrem k jihozápadu.
Přejít takto z poříčí Leny k poříčí Anabary, pak k poříčí Chatangy, pak k Jeniseji, pak k Obu, což obnášelo kolem sedmi set padesáti mil.
Projít poříčím Obu až k Uralským horám, které tvoří hranici evropského Ruska, po cestě sto pětadvacet mil.
Konečně postupovat asi sto mil k jihozápadu od Uralu do Permu.
Celkem tisíc mil zaokrouhleným číslem.
Nenastane-li žádné zdržení na cestě, nebude-li zapotřebí zastavit se v některé osadě, bude se moci cesta vykonat dříve než za čtyři měsíce.
Nebude zajisté příliš mnoho chtít od potahu sobů sedm až osm mil denně, a za těchto poměrů by dorazila Belle pélerine do Permu a pak do Nižního Novgorodu uprostřed července, tj. v době, kdy bude slavný trh nejvíce rušný.
„Doprovodíte nás do Permu?“ otázal se pan Sergej Ortika.
„Není to pravděpodobné,“ odpověděl námořník. „Až překročíme hranice, máme v úmyslu pustit se do Petrohradu, abychom se dostali do Rigy.“
„Budiž,“ řekl pan Cascabel, „ale nejdřív se postarejme, abychom se dostali na hranice!“ Bylo ujednáno, že se učiní čtyřiadvacetihodinová zastávka, až vstoupí na pevninu - zastávka naprosto oprávněná po tomto rychlém přechodu přes ledovou pláň. Tento den bude tedy celý věnován odpočinku.
Lena se vlévá do zálivu stejného jména ústím rozbíhajícím se do početných, všelijak spletených ramen, které od sebe dělí nesčíslné průtoky a přechody. Po proběhnutí toku dlouhého patnáct set mil, vrhá se tato krásná řeka, rozmnožená velkým počtem přítoků, do hlubin arktického moře. Její povodí se odhaduje nejméně na sto pět milionů hektarů.
Když pan Sergej odborně prozkoumal mapu, myslel si, že nejprve bude potřeba sledovat obrysy zálivu, aby se tak vyhnuli četným ramenům Leny při ústí. Ačkoliv tyto toky byly ještě zamrzlé, bylo by velmi nemilé dostat se do tohoto bludiště. Během zimy se tam nahromadily ohromné spousty ledových balvanů, nad nimiž se vypínaly pravé ledové hory, na pohled velice malebné, které se však velice nesnadno obcházejí.
Za zálivem začínala obrovská step, lehce zvlněná některými písečnými náspy (dunami), po kterých se bude v cestě snadno pokračovat.
Ortik a Kiršev byli zjevně zvyklí cestovat v těchto vysokých šířkách.
Jejich společníci to mohli pozorovat za přechodu přes ledovou pláň od Ljachovských ostrovů až k sibiřskému pobřeží. Oba námořníci uměli zřídit tábor, v potřebném čase postavit důkladnou boudu z ledu. Znali prostředek, jaký užívají pobřežní rybáři, který spočívá v tom, že se dá vlhkost obsažená v oděvu pohltit tím, že ho zahrabou pod sníh, nebyli na rozpacích, když se jednalo o to, rozeznat ledové kry, které vznikly zmrznutím slané vody a které vznikly zmrznutím sladké vody, nakonec se vyznali v různých obratech na pochodu, které jsou užívány cestovateli v arktických krajinách.
Tento den po večeři se obrátil hovor na zeměpis severní Sibiře a Ortik byl přinucen říci, za jakých okolností on a Kiršev prošli těmito kraji.
Když se ho pan Sergej otázal:
„Jak se stalo, že vy, námořníci, jste měli příležitost navštívit tato území?“ odpověděl:
„Pane Sergeji, před dvěma roky Kiršev, já a asi deset námořníků, jsme byli v Archangelsku a očekávali jsme vyplutí na palubě velrybářské lodi, když jsme byli najati k osvobození lodi, která byla uzavřena uprostřed ledu severně od ústí Leny. Tak tedy cestou z Archangelska k tomuto zálivu, jsme se ubírali po severním sibiřském pobřeží. Když jsme se dostali k lodi Vremja, podařilo se nám vybavit ji, a na této lodi jsme pak podnikli lov. Ale jak jsem již řekl, loď na této výpravě se svým mužstvem zahynula a jenom já a můj společník jsme zůstali naživu.
Potom bouře zahnala náš člun na Ljachovské ostrovy, kde jste nás nalezli.“
„A nikdy jste necestovali v aljašských krajích?“ otázala se Kayeta, která, jak víme, mluvila a rozuměla rusky.
„Aljašských?…“ odpověděl Ortik. „Copak tato země není v Americe?“

„Ano," řekl pan Sergej. „Země, která leží na severozápadě nové pevniny, Kayetina vlast… Zanesly vás vaše lovecké výpravy až tam?"
„Neznáme tuto zemi," odpověděl Ortik zcela přirozeným hlasem.
„A nikdy jsme se nedostali přes Beringův průliv," připojil se Kiršev.
Hlas tohoto muže opět učinil na mladou Indiánku neobyčejný dojem, ačkoliv si nemohla vzpomenout, kde by ho mohla slyšet. A přece to mohlo být jedině na Aljašce, poněvadž ji nikdy neopustila. Po této tak rozhodné odpovědi Ortika a Kirševa nechtěla Kayeta ve své zdrženlivosti, obvyklé pro její plemeno, klást nové otázky. Nicméně jí v duchu zůstala jistá myšlenka, asi nějaké instinktivní podezření proti oběma námořníkům.
Za těch čtyřiadvacet hodin zastávky si mohli sobi úplně odpočinout, což rozhodně potřebovali. Ačkoliv měli přední nohy spoutané provazy, nebránilo jim to, aby mohli sem tam chodit kolem tábora, kde ohryzávali křoví a vyhrabávali mech zasypaný sněhem.
Dne 20. března se vydala malá karavana v osm hodin ráno na cestu.
Tundra byla, kam až zrak dohlédl, celá bílá a ještě dostatečně ztvrdlá, takže povoz po ní mohl snadno jet. Sobi byli zapřaženi po čtyřech velmi dobře uspořádanou soustavou postraňků. Tvořili takto pět řad, které řídil z jedné strany Ortik, z druhé Giroflier.
Tak cestovali šest dní a nesetkali se s ničím, co by zasluhovalo zmínku. Nejčastěji šli pan Sergej a Cascabel, Jean a Alexandre pěšky až do večerní zastávky, a někdy je Cornelie, Napoleonka a Kayeta provázely, když se nemusely starat o domácí hospodářství.
Každé dopoledne urazila Belle pélerine asi jeden „koes", což je sibiřská míra, která měří asi dvacet verst, to znamená asi dvě a půl míle.
Odpoledne se dostala přibližně stejně daleko na západ, celkem pět mil denně.
Dne 29. března, když přešli po ledě říčku Olenek, dorazili pan Sergej a jeho společníci k městečku Maximovo, ležícímu asi čtyřicet dva mil jihozápadně od Lenského zálivu.
Nebylo v tom nic závadného, že se pan Sergej v tomto městečku na jeden den zastavil, protože bylo ztracené na severním okraji tundry.
Nebyl zde ani gubernátor, ani vojenská posádka, skládající se z kozáků.
Nemuseli se tedy obávat o hraběte Narkina. Byli v zemi Jakutů a rodině Cascabelových se dostalo výtečného uvítání od maximovských obyvatel.
Tato země, hornatá a lesnatá ve východní a jižní části, má ve své severní části pouze široké holé pláně, tu a tam osvěžené několika skupinami stromů, které blížící se teplé roční období obalí zelení. Výnos ze senoseče je zde nesmírně vysoký. Důvodem je to, že ačkoliv je zima v severní Sibiři velmi studená, dosahuje teplota v několika letních měsících neobyčejné výšky.
Žije zde sto tisíc Jakutů, kteří vyznávají pravoslavnou víru s ruským obřadem. Jsou to lidé zbožní, pohostinní, s dobrými mravy, jsou velmi vděční za dobrodiní, které jim Prozřetelnost poskytuje a zkroušeně přijímají zkoušky, které na ně uvaluje.
Za pochodu od Lenského zálivu k městečku se setkali s několika sibiřskými kočovníky. Byli to statní lidé, prostředního vzrůstu, širokých tváří a černých očí, s hustými vlasy, bezvousého obličeje. Tytéž typy se nacházely též v Maximově, jehož obyvatelé jsou společenské povahy, jsou mírumilovní, ostrovtipní, pracovití a nenechávají se tak snadno ošálit.
Tito Jakutové, kteří vedou kočovný život, jsou stále na koni a vždycky ozbrojeni, jsou vlastníky četných stád, roztroušených po stepi. Ti, kteří žijí ve vesnicích nebo městečkách, se zabývají hlavně rybolovem, těží z vod bohatých na ryby, které veletok ve svém toku obsahuje.
Nicméně, ačkoliv jsou Jakutové ozdobení všemi veřejnými i soukromými ctnostmi, je nutné uznat, že se příliš oddávají kouření tabáku a - co je mnohem vážnější - pití kořalky a jiných lihových nápojů.
„A přece je lze do jisté míry omluvit," podotkl Jean. „Tři měsíce nemají k pití nic jiného než vodu a k jídlu smrkovou kůru."
„Nechcete říci kůrku z chleba, pane Jeane?" otázal se Giroflier.
„Nikoliv, smrkovou kůru. Proto po takové újmě a takovém strádání lze trochu nestřídmosti odpustit." Zatímco kočovníci bydlící v jurtách, jakýchsi stanech kuželovitého tvaru z bílé látky, bydleli usazeni v dřevěných domech, stavěných podle vkusu a potřeby jednotlivců. Domky, které byly pečlivě udržovány, byly pokryty velice příkrými střechami, jejichž sklon podporuje tání sněhu pod paprsky dubnového slunce. Městečko Maximovo poskytovalo také pěkný pohled. Muži byli příjemného, otevřeného vzezření, s jistou hrdostí ve výrazu. Ženy se zdály být pěkně rostlé a dost hezké, ačkoliv byly v obličeji tetované. Byly velmi zdrženlivé a přísné, což se týká mravů, nikdy neukazovaly ani nohy ani neměly nezakrytou hlavu.
Rodina byla uvítána velice srdečně jakutskými náčelníky, kteří se nazývají „kněží" nebo „staršinové". Tito dobří lidé se hádali o čest pohostit je noclehem i stravou na své útraty. Cornelie jim poděkovala, ale chtěla nakupovat pouze za hotové, mezi jinými zásobu petroleje, který měl na nějakou dobu zabezpečit potravu kuchyňských kamen.
Ostatně jako vždy Belle pélerine zapůsobila svým vzezřením. Doposud nikdy se neobjevil komediantský vůz v této zemi. Davy Jakutů obou pohlaví ji navštívily a neměly proč toho litovat. V této krajině se velice zřídka vyskytne krádež - a vůbec ne na úkor cizinců. Když se na zločin přijde, dostane zloděj veřejně výprask metlami. Pak po tělesném trestu následuje mravní trest, zhanoben na celý život je zloděj zbaven svých občanských práva nemůže mít už nikdy jméno „jako poctivý člověk".
Dne 3. dubna dorazili cestující ke břehu Odena, malé řeky, která se vlévá do Anabarského zálivu, a délka jejího toku je padesát mil.
Počasí, až dosud velmi příznivé, se začínalo poněkud kazit. Brzy nastaly časté deště, jejichž první účinek byl, že začínal

tát sníh. To trvalo osm dní, během nichž se musel vůz probrodit blátem a kalužemi, ano i některými velmi nebezpečnými bažinami, do nichž zapadával.
Tak se ohlašovalo jaro v těchto vysokých šířkách při střední teplotě, která se držela kolem dvou nebo tří stupňů nad nulou.
Tento pochod byl spojen s velikými nesnázemi. Ale museli být také vděčni za pomoc obou ruských námořníků, kteří se projevovali jako velice oddaní a velice úslužní.
Dne 8. dubna se Belle pélerine zastavila na pravém břehu řeky Anabary, když urazila asi čtyřicet mil od svého výjezdu z Maximova.
Byl ještě čas přejít přes tuto řeku po ledě, ačkoliv mizení ledu v dolním toku již nastalo. Bylo slyšet třeskot ledových ker, které proud se šuměním unášel k mořskému zálivu. O týden později by se musel vyhledat brod, což by nebylo snadné, neboť vysoké vody následují rychle po tání sněhu.
Step se již zelenala a pokrývala se kobercem nové trávy, na které si pochutnával tažný dobytek. Na křovinách vyrážely pupeny. Ani ne za tři neděle se budou na jejích větvích rozvíjet. Rostlinný život oživoval takto hubené kostry stromů, které po zimních chladech vypadaly jako suché dřevo.
Tu a tam se skupiny bříz a modřínů skláněly s větší ohebností pod závany větru. Veškerá severská příroda se slunečním teplem oživovala.
Krajiny asijské Sibiře jsou tím méně pusté, čím více jsou vzdáleny od pobřeží. Někdy malá společnost potkala výběrčího daní, který obcházel vesnice, aby vymáhal daně.
Tu se zastavili a vyměnili několik slov s pojízdným úředníkem, nabídli mu sklenku vodky, kterou ochotně přijal. Pak se rozešli, přejíce si navzájem šťastnou cestu.
Jednoho dne se setkala Belle pélerine s dopravou vězňů. Tito nešťastníci, odsouzení k vyvařování soli, byli dopravováni až na východní hranice Sibiře, a hlouček kozáků, který je provázel, nešetřil vůči nim špatným zacházením.
Je samozřejmé, že přítomnost pana Sergeje nevyvolala žádné poznámky ze strany atamana kozáckého doprovodu, avšak Kayetě, která stále nedůvěřovala ruským námořníkům, se zdálo, že se oba snažili, aby na sebe neobrátili pozornost kozáků.
Dne 19. dubna, když výprava urazila sedmdesát pět mil, učinila Belle pélerine zastávku na pravém břehu Chatangy, která se vlévá do zálivu téhož jména. Tentokrát už nebyl na vodě led, po kterém by se dostali na druhý břeh. Jenom zřídka se objevovaly v proudu kusy ledu, které označovaly konec odchodu ledu. Proto bylo potřeba vyhledat brod, což by bezpochyby způsobilo dlouhé zdržování, kdyby Ortik nenalezl brod asi půl míle po vodě nahoře. Ale ani tam se nepřebrodili bez obtíží, neboť vůz se v něm potápěl až k nápravám. Když řeku přebrodili, ujeli ještě asi pětadvacet mil a potom rozbili ležení poblíž Jegského jezera.
Jaký to byl rozdíl proti tak jednotvárnému vzezření stepi! Bylo to jako oáza uprostřed písků Sahary. Představte si hladinu čisté vody, lemovanou pásmem věčně zelených stromů, smrků a jedlí, skupinami křovin, veselých ve své zeleni, brusnicemi s purpurovými brusinkami, červenavými angrešty, hlohy, které jaro zdobilo pučícími květy.
V houštinách, které se kupily na východě a západě jezera, by byli Wagram a Marengo bez obtíží vyplašili nějakou srstnatou nebo opeřenou zvěř, kdyby jim tam pan Cascabel dovolil několik hodin slídit. A mimoto na hladině jezera plavaly kachny, husy a labutě ve velkých houfech. Vzduchem táhli po dvou na dostřel jeřábi a čápi, vracející se ze středních končin Asie. Málem by zatleskali rukama tomuto krásnému divadlu.
Na návrh pana Sergeje se usnesli, že se zde zastaví na dva dny. Tábor byl rozbit u cípu jezera pod ochranou velikých jedlí, jejichž vrcholky se skláněly nad vodou.
Potom si lovci ze společnosti vzali svoje ručnice a v doprovodu Wagrama odcházeli na lov, když před tím ovšem slíbili, že se neodváží příliš daleko. Neuplynulo ani čtvrt hodiny a začaly se rozléhat první výstřely.
Zatím se pan Cascabel a Alexandre, Orsik a Kiršev rozhodli zkusit štěstí lovem ryb na břehu jezera. Jejich rybářské nástroje se omezovaly na několik udic na dlouhých šňůrách, koupených v Port Clarence. A co více potřebují rybáři, hodní tohoto velikého umění, mají-li dost zkušeností zápasit s úskoky ryb, a dost trpělivosti čekat, až se ryby zakousnou do vnadidla?
Tato poslední vlastnost byla toho dne zbytečná. Sotva se udice potopily, již se splávky na povrchu vody škubaly. Ryb bylo podél břehů takové množství, že za půl dne se jich mohlo nachytat na celý půst pro postní dny. Byla to rozkoš pro mladého Alexandra. Proto když k němu přišla Napoleonka a žádala ho, aby ji také nechal držet prut, nechtěl k tomu svolit. Vznikla z toho hádka, až Cornelie zakročila. Ostatně, když se jí lov zdál být dostatečný, nařídila dětem, ale i otci, aby sebrali svoje náčiní a když paní Cascabelová poroučela, museli všichni ihned poslechnout.
O dvě hodiny později se vrátili pan Sergej a jeho přítel Jean s Wagramem, který měl poněkud sklopené uši - ve skutečnosti i obrazně, neboť litoval, že opustil tyto hvozdy bohaté na zvěř. Lovci byli stejně šťastní jako rybáři. Také obědy byly několik dní stejně rozmanité jako chutné. Byly to ryby Jegského jezera, které k nim přispívaly, ale především výtečná zvěř, vlastní těmto krajům vysoké Sibiře.
Mezi jiným přinesli lovci růženec „karallyů“, kteří létají v houfech, a také několik párů „dikutů“, hloupých ptáků, menších než jsou tetřívci, jejichž maso je velice chutné.
Snadno si lze představit, jak dobrý oběd byl ten den. Bylo prostřeno pod stromy, a nikdo z hodovníků nepozoroval, že na čerstvém vzduchu je poněkud chladno. Cornelie se překonala v úpravě smažených ryb a pečené zvěřiny. Poněvadž zásoby mouky byly obnoveny v poslední vesnici, stejně jako i jakutského másla, nebylo s podivem, že obvyklý koláč, zlatý a chrupavý, se objevil jako zákusek. Každý vypil několik douškú kořalky, což bylo možné, protože obyvatelé Maximova jim prodali několik lahví a tento den se skončil, aniž by něco porušilo blažené nicnedělání.
Opravdu se zdálo, že doba zkoušek již přešla, a že tato pamětihodná cesta se skončí ke cti a na prospěch rodiny Cascabelovy.

Druhý den byl ještě den odpočinku, jehož tažná zvířata svědomitě využívala, aby se důkladně napásla.
Dne 21. dubna vyjela Belle pélerine v šest hodin ráno a čtyři dny na to dorazila k západním hranicím Jakutska.

IX. KAPITOLA
Až k řece Ob

Je nutné uvést postavení dvou Rusů, které zlá náhoda připoutala ke Cascabelově rodině.
Mohlo by se zdát, že z vděčnosti za přijetí, jakého se jim dostalo, přišli Ortik a Kiršev na lepší myšlenky. Nebylo to tak. Ti bídníci, jejichž minulost čítala již tolik zločinů, spáchaných v Kamovově bandě, mysleli jen na to, jak by spáchali nové. Chtěli se zmocnit Belle pélerine a peněz, které vrátil Ču-Čuk. Pak až by se vrátili do Ruska v přestrojení za komedianty, začali by tam s novými zločiny. Aby tyto záměry mohli uskutečnit, museli se nejdřív zbavit svých spolucestujících, těch dobrých lidí, kterým vděčili za svou svobodu, a přesto by to neváhali udělat.
Avšak sami dva by tento záměr nemohli provést. Proto směřovali k uralským průsmykům, skrýši zlosynů, svých bývalých přátel, a zde doufali sehnat tolik zločinců, kolik by jich bylo zapotřebí k útoku na osazenstvo Belle pélerine.
A kdo by je mohl podezírat z těchto ohavných úkladů? Tvářili se, jakoby se chtěli učinit užitečnými, a nikdo nikdy jim nemohl dělat výčitky. Ačkoliv nevzbuzovali přátelství a náklonnost, přece alespoň nevzbuzovali nedůvěru - jen Kayeta, vždy chovala jistou pochybnost, pokud se to týkalo jejich osob. V jednom okamžiku ji napadlo, že to bylo v oné noci, kdy byl pan Sergej napaden na aljašských hranicích, co slyšela hlas toho Kirševa. Ale jak by se mohla domnívat, že původci onoho zločinu byli právě tito dva námořníci, se kterými se setkali dvanáct set mil odtud na jednom z Ljachovských ostrovů? Proto Kayeta, ačkoliv je měla stále na zřeteli, se vystříhala zmínit se o svém příliš nepravděpodobném podezření.
A nyní je záhodno podotknout toto: zatímco Ortik a Kiršev se jevili Kayetě jako podezřelí, oni měli jisté pochybnosti o postavení pana Sergeje. Byl nebezpečně poraněn na aljašských hranicích, byl dovezen do Sitky a ošetřován rodinou Cascabelovou. Až dosud bylo všechno zcela přirozené. Avšak když byl jednou vyléčen, proč potom nezůstal v Sitce? Proč potom následoval ty komedianty až do Port Clarence?
Pročpak je provázel na cestě Sibiří? Není přinejmenším podivná tato přítomnost Rusa uprostřed kočovné společnosti.
Jednoho dne Ortik řekl Kirševovi:
„Copak by se snad pan Sergej chtěl vrátit do Ruska, a dbal by jen o to, aby nebyl úřady poznán? Snad by bylo možné těžit z této okolnosti? Mějme oči otevřené!“ Aniž by měl hrabě Narkin jakékoliv tušení, byl špehován Ortikem, který doufal, že odhalí jeho tajemství.
Dne 23. dubna, opustil povoz jakutskou zemi a dostal se na území Ostjaků. Tito Sibiřané tvoří dost ubohý národ, málo vzdělaný, ačkoliv tato část Sibiře obsahovala některé velmi bohaté oblasti - mezi jinými Berezovskij.
Když Belle pélerine projížděla některou vesnicí, mohlo se pozorovat, jak se liší od malebných a úhledných jakutských městeček. Nečisté boudy, sotva způsobilé pro přechovávání zvířat, uvnitř kterých bylo skoro nemožné dýchat a jaká tam byla atmosféra!
Ostatně kde by bylo možné si vymyslet odpornější bytost, o nichž mohl Jean říci, cituje větu ze všeobecného zeměpisu vztahující se na ně:
„Ostjakové severní Sibiře nosí dvojí oděv, aby se chránili před zimou: vrstvu špíny a na ní sobí kůži.“ Co se týče jejich potravy, skládá se skoro jedině z ryb napůl syrových a z masa, které nikdy nevaří, ani nepečou.
Nicméně, co je obyčejem u kočovníků, jejichž stáda jsou roztroušena po stepi, není tak v té míře, když se jedná o obyvatele hlavních osad.
Tak v městě Starochatanskij poznali cestovatelé obyvatelstvo poněkud slušnější, ačkoliv málo pohostinné a vlídné k cizincům. Ženy tetované modravými obrazy nosily „vakocham“, jakýsi červený závoj, ozdobený modrými stužkami, sukně s křiklavými barvami, život světlejšího odstínu, jehož nevkusný střih jim znetvořoval tělo, vypínající se nad širokým pasem, ozdobeným rolničkami, které zvonily při každém pohybu jako čabraka španělského mezka.
Co se týče mužů, v zimě - a někteří byli ještě tím způsobem oblečeni - podobali se zvířatům; byli pokryti kůžemi, jejichž srst byla obrácena ven. Jejich hlava mizela pod čepicí ze zvířat „malca“ a „larka“, v níž jsou otvory pro oči, ústa a uši. Není možné vidět nic z rysů obličeje - čehož bezpochyby není co litovat.
Cestou potkala Belle pélerine někdy několik saní, nazvaných „narky“. Jsou do nich zapřaženi tři sobi jednoduchým řemenem, který se táhne pod břichem těchto zvířat a jsou řízeni jedinou opratí, která je upevněna k jejich parohům a tyto narky mohou vykonat sedm až osm mil, aniž by spřežení muselo odpočívat.
Nesmělo se na to myslet, obdržet takový výkon od sobů, kteří táhli vůz. Avšak nicméně nebylo nač si stěžovat, konali velice dobrou službu.
V tomto ohledu pravil jednoho dne pan Sergej, že asi bude moudré, nahradit je koňmi, jakmile bude možné si je opatřit.
„Nahradit je?…“ odpověděl pan Cascabel. „A proč, prosím? Nebo se domníváte, že tito nebudou mít dost síly, aby nás dotáhli až do Ruska?“
„Kdybychom se ubírali k severnímu Rusku,“ odpověděl pan Sergej, „neměl bych žádné starosti, ale střední Rusko, to je něco jiného! Tato zvířata snesou jen velmi těžko horko, vysiluje je a dělá je neschopné vší práce. Proto ke konci dubna lze spatřit četná stáda sobů ubírat se do severních končin, a to hlavně na uralské vysočiny, věčně pokryté sněhem.“
„Dobrá! Rozhodneme se, pane Sergeji, až dorazíme k hranicím.
Namouvěru, rozloučit se s tímto spřežením, by bylo velikou obětí!
Představte si, jaký by to byl poplach, kdybych přijel do Permu, když by vrcholil obchod, s dvaceti soby, zapřaženými k vozu Cascabelovy rodiny!… Jaký účinek! - jaká reklama!…“
„Bylo by to opravdu velkolepé!“ odvětil pan Sergej s úsměvem.

„Vítězoslavné! - Chcete-li, vítězoslavné!… A při této příležitosti," dodal pan Cascabel, „je to ujednáno, pokud je pravda, že hrabě Narkin bude členem mé společnosti a podle potřeby neodmítne vystoupit před obecenstvem?"
„Ujednáno!"
„Potom nezanedbávejte své cvičení v eskamotáži, pane Sergeji! Protože se domnívají, že se učíte pro svou zábavu, ani moje děti, ani oba ruští námořníci se nad tím nemohou pozastavovat. - A víte že jste velice obratný?"
„Jak bych nebyl, příteli Cascabele, když mám takového mistra učitele, jako jste vy?"
„Prosím za odpuštění, pane Sergeji, avšak ujišťuji vás, že máte pozoruhodné vlohy od přírody! S troškou cviku byste se stal výtečným kejklířem, a jsem si jist, že byste docílil krásných příjmů!" Dne 6. května dospěla Belle pélerine k břehům Jeniseje, sto mil od Jegského jezera.
Jenisej je jedna z nejvýznamnějších řek sibiřské pevniny, vrhá se do zálivu téhož jména, které se rozevírá na sedmdesátém rovnoběžném kruhu v severní Ledové moře.
V tuto dobu nezůstal již ani jediný kus ledu na povrchu této široké řeky.
Veliký prám na vozy i pěší, který udržoval spojení mezi oběma břehy, umožnil malé karavaně, aby lidé i věci se dostali na druhou stranu, nikoliv bez zaplacení dosti vysokého převozného.
Za ní začínala step se svým nekonečným obzorem. Několikrát mohli pozorovat tlupy Ostjaků, kteří vykonávali své náboženské povinnosti.
Ačkoliv většina z nich byla pokřtěna, mělo na ně křesťanské náboženství jen nepatrný vliv, a ještě se klanějí před pohanskými modlami šajtanů. Jsou to modly s lidskými obličeji, vyřezávané z velikých dřevěných špalků, a každý dům, ano, každá chatrč měla malý vzorek, ozdobený měděným křížkem.
Zdálo se, že ostjačtí kněží, šamani, mají velmi pěkný užitek z tohoto náboženství o dvou tvářích, nehledě ani na to, že vykonávají veliký vliv na tyto fanatiky, zároveň křesťany a pohany. Nelze si pomyslet, s jakým přesvědčením se zmítají tito posedlí v přítomnosti svých model a jakému svíjení a křečovitému kroucení se oddávají!
A nejdřív, když potkali asi šest těchto vyznavačů, tehdy napadlo mladého Alexandra je napodobovat, chodit po rukou, kývat se, ohýbat se nazpět, dělat kotrmelce jako klaun. Svoje cviky skončil několika přemety. To přivedlo jeho otce na tuto poznámku:
„Vidím, dítě, které neztratilo nic ze své svižnosti! To je velmi dobré!
Avšak nezanedbávejme se! Mysleme na trh v Permu! Jde o čest Cascabelovy rodiny!" Celkem bez obtíží proběhla cesta od okamžiku, kdy Belle pélerine opustila ústí Leny. Někdy musela zatáčet kolem hustých sosnových a březových lesů, které přiváděly změnu do jednotvárnosti těchto rovin, a kterými by nenalezla průchod. V celku to byla země skoro pustá. Urazili dlouhé míle a nenalézali ani dvorce, ani osady. Hustota obyvatelstva této krajiny byla nanejvýš nepatrná a Berezovský okrsek, který je nejbohatší, čítá jen patnáct tisíc obyvatel na ploše tří tisíc kilometrů.
Za to, a snad právě proto, se zvěř po kraji jen hemží.
Pan Sergej a Jean se mohli oddat se vší horlivostí lovu, a zásobovali přitom spižírnu paní Cascabelové. Nejčastěji je provázel Ortik a podával důkazy o pozoruhodné obratnosti. Zajíců pobíhalo po stepi na tisíce, nemluvě o pernaté zvěři, jejichž houfy byly nesčetné. Byli zde i daňci, losi, divocí sobi, ano i divocí kanci značné velikosti, strašná zvířata, před kterými se měli lovci na pozoru.
Co se týče ptáků, byly tu kachny, potápky, husy, kvíčaly, jeřábkové, stepokurové, čápi, bílé koroptve. Jak vidět, bylo z čeho vybírat! Proto když kulka z ručnice trefila nějakou málo chutnou zvěř, ponechala ji Cornelie psům, kteří ji s radostí popadli.
Tato hojnost čerstvé zvěřiny měla za následek, že dobře jedli - ano, až příliš dobře. Což připomnělo panu Cascabelovi, aby kázalo střídmosti svým svěřencům.
„Děti, dávejte pozor, abyste neztloustly!" říkal častěji. „Tuk je záhuba svižnosti!… Je to akrobatova metla!… Jíte příliš mnoho!… Buďte ksakru střídmí!… Alexandrovi, jak se zdá, roste břicho!… Fuj, hanba… V tvém věku!… Nestydíš se?"
„Otče, ujišťuji tě…"
„V ničem mě neujišťuj! Mám chuť tě vážit každý večer a když zjistím že máš velké břicho, zamáčknu ti je do žaludku! Zrovna tak Giroflier! - očividně tloustne!"
„Já, patrone?"
„Ano ty, a nesluší se, aby byl paňáca tlustý!… zvlášť když se jmenuje Giroflier… Budeš nakonec kulatý jako sud piva!"
„Ledaže bych se proměnil v kůl u plotu na má stará kolena!" odpověděl Giroflier a stahoval přitom svůj pas.
Belle pélerine musela brzy překročit Taz, který vlévá své vody do Jenisejského zálivu, skoro v tom bodě, kde jejich severní cesta protínala severní polární kruh, aby pak přešla do mírného pásma. Bylo vidět, jak směřovala k jihozápadu od odchodu z Ljachovských ostrovů.
Při této příležitosti pan Sergej, který vždy nalézal vděčné posluchače, měl za svou povinnost vysvětlit jim, co to je polární kruh, nad který slunce v létě nikdy nevystoupí výš nad obzor než třiadvacet stupňů.
Jean, který měl nějaké vědomosti ze zeměpisu, chápal výklad pana Sergeje. Avšak pan Cascabel marně napínal všechny pružiny svého důvtipu, nijak si nemohl představit, co to je polární kruh.
„Co se týče kruhů," řekl, „znám jen obruče, kterými proskakují jezdci a jezdkyně! Ostatně není na závadu, proč bychom tento polární kruh nezapili!" Polární kruh byl zavlažen dobrou lahví kořalky, jako námořníci zalévají rovník nebo jak říkají „čáru" na palubě lodí a přecházejí z jedné polokoule na druhou.
Přechod přes Taz nebyl proveden bez obtíží. Žádný prám nepojišťoval spojení mezi oběma břehy této malé řeky, a musel se hledat brod - což vyžadovalo několik hodin. Oba Rusové jevili velikou horlivost a několikrát se museli brodit vodou až po pás, aby vyprostili kola vozu, zapadlá do písku nebo bahna.
Podobný přechod se uskutečnil s menším namáháním dne 16. května, kdy Belle pélerine měla být přepravena na druhý

břeh Puru, úzké říčky, která nebyla ani prudká, ani hluboká.
Počátkem června nastalo přílišné vedro, což se zdá být nepochopitelné, když se jedná o zemi, ležící tak daleko na severu. Ve druhé polovině tohoto měsíce ukazoval teploměr pětadvacet až třicet stupňů.
Protože stín na stepi naprosto scházel, byli pan Sergej a jeho přátelé velice sužováni horkem. Ani noc nezmírnila žár dne, protože v tuto dobu slunce sotva zapadalo pod obzor oněch širošírých rovin. Sotva se jeho deska dotkla na severu obzoru, ihned začínala opět stoupat, aby znovu slunce započalo svou denní dráhu.
„Hm!… prokleté slunce!“ říkávala Cornelie, když si utírala obličej.
„Pravá ohnivá pec! A ještě kdyby to bylo v zimě!“
„Kdyby to bylo v zimě,“ odpověděl pan Sergej, „byla by hned zima.“
„To je pravda!“ dodal pan Cascabel. „Avšak to se mi nezdá být vhodně uspořádáno, že nemáme v létě ani kousek ledu, abychom se občerstvili, když jsme ho měli dříve po celé měsíce víc, než jsme ho potřebovali!“
„Hleďte, příteli Cascabele, kdybychom měli led, tak by byla zima, a kdyby byla zima…“
„Nebylo by teplo!… Stále úplná pravda!“
„Ledaže by byla uprostřed!“ měl za vhodné podotknout Giroflier.
„Stále více a více pravda!“ odpověděl pan Cascabel. „Ale přesto všechno je ukrutné vedro!“ Přesto lovci nezanechali svého lovu. Pouze dodržovali to, že se vydávali na hon časně zrána a nemuseli toho nijak litovat. Až jednoho dne se podařila znamenitá trefa, která náležela Jeanovi. Skutečně zvíře, které skolil, nebylo přineseno bez námahy. Toto zvíře mělo krátkou srst, zepředu poněkud ryšavou, která v zimě bývá šedivá. Přes jeho hřbet běžel žlutý pruh, jako pruh u muly. Jeho dlouhé parohy se úhledně zatáčely nad hlavou, což svědčilo, že je to samec tohoto druhu přežvýkavců.
„Je to krásný sob!“ zvolal Alexandre.
„Ó!“ pravila Napoleonka tónem výčitky ke svému staršímu bratrovi, „pročpak jsi zastřelil soba?“
„Abych ho snědl, sestřičko.“
„A já je mám tak ráda!“
„Tak tedy, když je máš tak ráda,“ pravil Alexandre, „můžeš si pochutnat, vždyť bude dost pro všechny!“
„Uklidni se, drahoušku,“ těšil ji pan Sergej. „Toto zvíře není sob.“
„Co je to tedy?“ zeptala se Napoleonka.
„Je to argali!“ Pan Sergej se nemýlil, a tato zvířata, která se zdržují v zimě v horách a v létě v rovinách, jsou, popravdě řečeno, jenom ohromné ovce.
„Dobrá, Cornelie,“ podotkl pan Cascabel, „když je to ovce, uděláš nám skopová žebírka na roštu.“ To se také stalo, a protože maso argaliho je nesmírně chutné, bylo pravděpodobné, že toho dne i břicho samého Césara Cascabela se rozšířilo poněkud více, než přísluší požadavkům jeho povolání. Odtud musela Belle pélerine projet dlouhou dráhu zemí skoro vyprahlou, aby dospěla k toku Obu. Ostjacké vesnice byly čím dál, tím řidší a jen tu a tam potkali několik kočovných tlup, které se stěhovaly do východních krajin. Ostatně nikoliv nadarmo se snažil pan Sergej postupovat nejméně obydlenými částmi v okrsku. Záleželo mu především na tom, aby se vyhnuli důležitému městu Berezovo, ležícímu kus dál za Obem.
Toto město je lemováno skvostným cedrovým lesem, rozkládá se po strmém pahorku, z něhož se vypínají do výše věže obou jeho kostelů, a je svlažováno Sosvou, kterou ustavičně brázdí obchodní lodě a kocábky, které jsou se svými dvěma sty domy střediskem velmi čilého obchodu, kde se shromažďují plodiny severní Sibiře.
Je zcela zjevné, že příjezd Belle pélerine do Berezova musel vzbudit veřejnou zvědavost, a že by policie poněkud blíže musela prohlédnout Cascabelovu rodinu. Bylo tedy lépe, vyhnout se Berezovu, dokonce i okrsku tohoto jména. Četníci jsou četníci, a zvláště když jsou to kozáci, bylo opatrnější, nemít s nimi nic společného. Avšak při této příležitosti pozoroval Ortik a Kiršev velmi dobře, že panu Sergejovi nepřicházelo vhod, jít Berezovem. To je také utvrdilo v mínění, že tento Rus se snaží dostat do Ruska tajně.
Ve druhém týdnu měsíce června doznal cestovní plán lehkou změnu tím, že se dali severní částí berezovského okrsku. Bylo to prodloužení cesty pouze o deset mil, a dne 16. června malá karavana, když sestoupila podél veliké řeky, rozprostřela tábor na jejím pravém břehu.
Tato řeka se jmenovala Ob.
Belle pélerine urazila asi sto osmdesát mil od ústí Puru. Nacházela se nyní jen asi sto mil od evropských hranic. Uralské pohoří, které se vypíná mezi oběma díly světa, se brzy objeví nad jejím obzorem.

X. KAPITOLA
Od řeky Ob k horám Ural

Ob, mohutný veletok, živený vodstvem z Uralu od západu a hojnými přítoky od východu, proudí v délce čtyř tisíc pěti set kilometrů, a jeho povodí zaujímá ne méně než tři sta třicet milionů hektarů.
Zeměpisně by mohl Ob sloužit za přirozené hranice mezi Asií a Evropou, kdyby se hory Ural nevypínaly poněkud dál na západ od jeho toku. Počínaje od šedesátého stupně zeměpisné šířky, se táhnou řeka a pohoří skoro rovnoběžně. Ob se ale vlévá do širého zálivu téhož jména, a Ural ponořuje své poslední výběžky do hlubin Karského moře.
Pan Sergej a jeho přátelé se zastavili na jeho pravém břehu, a pozorovali proud veletoku, z něhož se vynořovaly četné ostrůvky, hojně stíněné vrbami. Na úpatí břehů houpaly vodní rostliny své tuhé stvoly, z nichž se vyvíjely kytice svěžích květů. Po vodě pluly nahoru i dolů četné lodi těmito čistými a svěžími vodami, procezenými dlouhým prostupem sítem pohoří, které jim dalo vznik. Poněvadž bylo přívoznictví pravidelně zavedeno, mohla se Belle pélerine snadno dostat na levý břeh, kde leželo městečko Muži.
Toto městečko bylo, vpravdě řečeno, pouhou vesnicí a nejevilo žádné nebezpečí pro bezpečnost hraběte Narkina,

poněvadž nesloužilo jako vojenská stanice.
Nicméně bylo záhodno, dát se do pořádku, protože se blížil okamžik, kdy dorazí k úpatí Uralu, protože ruské úřady vyžadovaly předložení listin od každého cestujícího, který přichází odjinud. Proto se pan Cascabel rozhodl, že dá své listiny potvrdit od starosty města Muži. To když se stane a pan Sergej bude zahrnut jako člen jeho společnosti, podaří se jim překročit hranice carské říše, aniž se vzbudí podezření policie.
Proč se muselo stát, že žalostný osud uvedl do nebezpečí tento záměr, který bylo tak snadné provést? Proč byli Ortik a Kiršev odhodláni, ho zmařit? Proč se chystali řídit postup Belle pélerine nejnebezpečnějšími uralskými průsmyky, kde se zajisté setkají s loupežnými tlupami, svými bývalými kumpány?
Ale pan Cascabel, nemohl předvídat ani toto rozuzlení, ani nemohl nic dělat, aby tomu zabránil, ustavičně si liboval, že přivedl k tak dobrému konci svůj odvážný podnik. Nyní, kdy prošli celou západní Amerikou, celou severní Asií, zbývalo jim pouze asi sto mil na hranice Evropy. Jeho žena, jeho děti byly úplně zdrávy, a nepociťovaly žádnou únavu po tak dlouhé cestě. Jestliže pan Cascabel viděl ochabovat svoji zmužilost a odvahu po katastrofě v Beringově průlivu a za unášení proudem Ledovým mořem, za to dovedl na Ljachovských ostrovech uklouznout těm hlupákům, kteří opatřili Belle pélerine možnost, pokračovat na cestě po pevnině.
„Rozhodně dobře dělá, co Bůh dělá," říkával často.
Pan Sergej a jeho přátelé se rozhodli, setrvat jeden den ve vsi Muži, kde je obyvatelstvo znamenitě uvítalo.
Nicméně pan Cascabel obdržel návštěvu gorodničího, místního starosty. Tato osobnost, k cizincům poněkud nedůvěřivá, to považovala za svou povinnost, vyslechnout hlavu rodiny. Ten mu bez váhání předložil své papíry, kde byl pan Sergej uveden jako jeden z umělců kočovné tlupy.
Když viděl jednoho ze svých krajanů uprostřed francouzských komediantů, byl ctihodný hodnostář, kterému nemohlo ujít, že pan Sergej je ruského původu, nemálo překvapen. Udělalo tom zmínku.
Ale pan Cascabel ho na to upozornil, že je-li mezi nimi Rus, je tam také Američan v Giroflierově osobě, a Indiánka v Kayetině osobě.
Staral se jen o dovednost umělců, nikdy o jejich národnost. Připojil, že by tito umělci byli velice šťastni, kdyby pan gorodničij ráčil dovolit, aby vystoupili v jeho přítomnosti.
To udělalo svrchované potěšení panu gorodničímu, který přijal tento návrh a přislíbil mu, že potvrdí jeho listiny po představení.
Co se týče Ortika a Kirševa, kteří byli ohlášeni jako ruští námořníci ze ztroskotané lodi, navracející se do své vlasti, nebyly žádné obtíže.
Následkem toho se celá společnost ještě ten večer odebrala do gorodničího příbytku.
Byla to dost rozsáhlá budova, pěkně žlutě natřená, na památku cara Alexandra I., který tuto barvu miloval. Na zdi v síni visel obraz Panny Marie, a kolem ní obrazy některých ruských svatých, kteří měli velmi hezké vzezření v rámu z postříbřené látky. Lavice a stoličky sloužily jako sedadla gorodničímu, jeho ženě a třem dcerám. Bylo pozváno půl tuctu vynikajících předních obyvatel, aby sdíleli zábavu tohoto večera, zatímco prostí poplatníci z obce Muži, se tlačili kolem domu, a dívali se jen okny.
Cascabelova rodina byla uvítána s velkou vážností. Začala předvádět své výkony, a nebylo příliš znát, že se po celé týdny zanedbávali.
Kroucení mladého Alexandra bylo velice oceňováno, a také Napoleončina spanilost, která neměla napjatý provaz ke své potřebě, se spokojila provést některé kroky. Svou hrou s láhvemi, talíři, kruhy a koulemi naplnil Jean celou společnost úžasem. Potom se pan Cascabel svými siláckými výkony ukázal být důstojným mužem Cornelie, která docílila pravého úspěchu, když nesla dva místní předáky nataženýma rukama.
Co se týče pana Sergeje, provedl velmi obratně několik kousků s kartami a eskamotérských výkonů, kterým ho naučil jeho obratný učitel - nikoliv bez příčiny, jak je vidět. Následkem toho nemohla vzniknout v duchu starosty žádná pochybnost o skutečném členství tohoto Rusa u kočovné tlupy.
Potom byly kolem podávány koláče s rozinkami, pečivo se zavařeninami. Když byla večerní zábava skončena, bez váhání potvrdil gorodničij papíry, které mu předložil pan Cascabel. Belle pélerine byla nyní před ruskými úřady v pořádku.
Je nutné podotknout, že gorodničij, který se těšil jistému blahobytu, měl za svou povinnost nabídnout panu Cascabelovi za jeho představení dvacet rublů. .
Pan Cascabel měl nejprve v úmyslu, odmítnout tuto odměnu, ale takové jednání by u ředitele kočovné společnosti mohlo překvapit.
„Dvacet rublů je konečně dvacet rublů," řekl a strčil si peníze do kapsy.
Následující den byl věnován odpočinku. Muselo se leccos nakoupit, mouka, rýže, máslo a různé nápoje, které si mohla Cornelie opatřit za levnou cenu. Co se týkalo zásobení konzervami, nebylo možné pomýšlet v této vesnici na jejich obnovení, ale zajisté mezi Obem a evropskými hranicemi nebude nedostatek zvěře.
Dopoledne bylo nakupování skončeno. Když nadešel čas, vesele obědvali, jen Jean a Kayeta měli stísněné srdce. Nebo snad viděli blížit se den svého rozloučení?
Co udělá pan Sergej, až se sejde s knížetem Narkinem, svým otcem?
Když nemůže zůstat v Rusku, jestli zase odejde do Ameriky, anebo zůstane v Evropě? Lze pochopit, že to pana Cascabela ustavičně zabavovalo.
Rád by byl věděl, na čem v tomto ohledu je. Proto vzal tento den po obědě pana Sergeje stranou a žádal ho, jestli by se mu nelíbilo udělat malou procházku v okolí vesnice. Když pan Sergej viděl, že si pan Cascabel s ním přeje mluvit o samotě, ochotně svolil.
Co se týče obou námořníků, rozloučili se s rodinou, a oznámili svůj úmysl, že tento den skončí v některé místní krčmě.

Pan Sergej a Cascabel opustili Belle pélerine, udělali několik set kroků a posadili se na kraji lesíka za vsí.
„Pane Sergeji," řekl pan Cascabel, „požádal jsem vás, abyste mne doprovodil, protože jsem chtěl být s vámi sám. Přál bych si promluvit s vámi o vašem postavení."
„O mém postavení, příteli?"
„Ano, pane Sergeji, anebo spíše o tom, k čemu vás zavazuje, až budete v Rusku!"
„V Rusku?"
„Nemýlím se, řeknu-li, že za deset dní překročíme Ural a za týden na to, že dorazíme do Permu?"
„To se mi zdá být pravděpodobné, pokud nás nezadrží žádná překážka," odpověděl pan Sergej.
„Překážka! Nebudou překážky!" odpověděl pan Cascabel. „Překročíte hranice beze stínu obtíží! Naše listiny jsou v pořádku, vy náležíte k mé společnosti, a nikdo by se nemohl domnívat, že jeden z mých umělců je hrabě Narkin!"
„Zajisté, příteli, protože paní Cascabelová a vy jste jediní, kteří toto tajemství znáte a které jste zachovali!"
„Rovněž jako moje žena a já by jsme je vzali do hrobu!" odpověděl pan Cascabel s důstojností. „A nyní, pane Sergeji, nebude to ode mne dotěrné, když se vás zeptám, co hodláte dělat, až Belle pélerine zastaví v Permu?"
„Půjdu co nejrychleji do zámku Valské, abych spatřil svého otce!" odpověděl pan Sergej. „Bude to pro něho veliká radost, zcela neočekávaná, protože je tomu třináct měsíců, co jsem od něho neobdržel žádné zprávy, třináct měsíců, co jsem mu nemohl psát. Co si má myslet?"
„Máte v úmyslu svůj pobyt v zámku knížete Narkina prodloužit?"
„To bude záviset na okolnostech, které nemohu předvídat. Bude-li podezření, že jsem tam přítomný, snad budu nucen svého otce opustit!
A přece v jeho stáří…"
„Pane Sergeji," odpověděl pan Cascabel, „nesmím vám dávat rady.
Sám víte lépe než kdokoliv jiný, jak máte jednat. Ale upozorňuji vás, že budete vydán velice vážným nebezpečím, když zůstanete v Rusku!
Budete-li prozrazen, jde o váš život!"
„Vím to, příteli, a také vím, že byste byl velice ohrožen i vy a vaši lidé, kdyby se carská policie dozvěděla, že jste podporoval můj návrat na ruské území!"
„Ó… my… na tom nic nezáleží!"
„Zajisté, drahý Cascabele, a nikdy nezapomenu, co vaše rodina pro mne vykonala."
„Dobře… dobře… pane Sergeji! Nepřišli jsme sem, abychom si vyměňovali krásné řeči! Podívejte! Musíme se dohodnout o tom, jaké rozhodnutí chcete udělat v Permu!"
„Nic jednoduššího," odpověděl pan Sergej. „Poněvadž náležím k vaší společnosti, zůstanu s vámi, abych nevyvolal žádné podezření."
„Ale kníže Narkin?"
„Zámek Valská je jen šest verst vzdálen od města, a každý večer po představení pro mne bude snadné se tam odebrat, abych nebyl viděn.
Naši sluhové by se raději nechali zabít, než aby prozradili svého pána.
Budu tedy moci strávit několik hodin u svého otce a před svítáním se vrátit do Permu."
„Výborně, pane Sergeji, a pokud budeme v Permu, věci půjdou samy sebou, jak doufám! Ale, až bude trh u konce, až Belle pélerine odjede do Nižního Novgorodu, pak do Francie?"
To byl asi choulostivý bod! Jak se rozhodne hrabě Narkin, až Cascabelova rodina opustí Perm? Ukryje se v zámku Valské? Zůstane v Rusku, v nebezpečí, že bude odhalen? Otázka pana Cascabela byla určitá.
„Příteli," odpověděl mu pan Sergej, „často jsem se ptal sám sebe, co udělám? Sám to nevím, to je vše, co vám mohu říci! Moje chování bude určeno okolnostmi!"
„Hleďte," ujal se opět slova pan Cascabel, „dejme tomu, že budete donucen, opustit zámek Valskou; dejme tomu, že nebudete moci pobývat v Rusku, kde vaše svoboda, ano váš život by byly ohroženy… ptám se vás, pane Sergeji, jestli pomýšlíte na to, vrátit se do Ameriky?"
„V tomto ohledu nemám ještě žádný plán," odpověděl hrabě Narkin.
„Nuže, pane Sergeji, - odpusťte, jestliže naléhám - proč byste nešel s námi do Francie? Budete dělat stále člena mé společnosti, a mohl byste bez nebezpečí dojít až na západní ruské hranice! Nebylo by to tak jistější? A pak bychom vás ještě nějaký čas ponechali u sebe, a s vámi naši drahou Kayetu. Ó, nikoliv, abychom ji unesli! Ona je… ona zůstane vaší adoptivní dcerou, a to je trochu lepší, než být sestrou Jeana, Alexandra a Napoleonky, komediantových dětí!"
„Příteli," odpověděl pan Sergej, „nemluvme o tom, co v sobě pro nás halí budoucnost. Kdo ví, jestli pro nás pro všechny nechystá blaženost. Zabývejme se přítomností, to je podstatné. Co vás mohu ubezpečit - ale neříkejte o tom nikomu - je, že, kdybych musel opustit Rusko, byl bych velice šťastný, kdybych mohl najít útulek ve Francii, kde bych očekával, až by nějaká politická událost změnila moje postavení… A jelikož se vracíte do své vlasti…"
„Výborně! Vrátíme se tam spolu!" dodal pan Cascabel.
Uchopil pana Sergeje za ruku, tiskl ji a svíral, jako by ji chtěl spojit se svojí.
Vrátili se spolu do tábora, kam oba námořníci přišli až druhý den.
Potah vyjel hned v prvních ranních hodinách a ubíral se skoro k západu.
V následujících dnech bylo nesmírně úmorné vedro. Už bylo znát první zvlnění Uralu a na této vystupující půdě cítili sobi velikou únavu, protože je mořilo horko. Snad by bylo lepší nahradit je koňmi; ale pan Cascabel, jak víme, byl zaujat myšlenkou, že udělá svůj vítězoslavný vjezd do Permu s vozem s dvaceti soby.
Dne 28. června, když Belle pélerine urazila sedmdesát dvě míle od toku řeky Ob, dorazila k městečku Verniki.
Tady se museli prokázat listinami, které je při cestě příliš nezdržely.

Potom vůz pokračoval ve svém postupu k Uralu, který na obzoru vypínal do výše vrcholky Telpesa a Minčura, vysoké dvanáct až šestnáct set metrů. Nešli příliš rychle, a přece nesměli ztrácet čas, pokud chtěla malá tlupa dorazit do Permu v okamžiku, kdy trh bude na vrcholu svého ruchu.
Pan Cascabel měl na zřeteli představení, které tam hodlal předvést, a vyžadoval, aby každý „opakoval“ svá cvičení. Chtěl zachovat neporušenou pověst akrobatů, gymnastů, ekvilibristů a francouzských šašků vůbec a rodiny Cascabelovy zvlášť. Proto nutil svoje umělce, aby se cvičili večer na zastávkách. I pan Sergej se přičiňoval, aby se zdokonalil v obratných kouscích s kartami a v eskamotáži, k nimž jevil skutečné vlohy.
Dne 3. července se Belle pélerine rozložila na mýtině obroubené břízami, smrky a modříny, nad něž k nebi vystupovaly vrcholky Uralu.
Druhý den cestující, vedeni Ortikem a Kirševem, vnikli do jednoho z průsmyků pohoří, a předvídali ne-li vážnou únavu, tak alespoň obtížný pochod, dokud nebude dosažen nejvyšší bod sedla. Protože tato část hranic, v které se obyčejně zdržují podloudníci a vojenští dezertéři, nebyla příliš bezpečná, bylo zapotřebí být v pohotovosti a z tohoto důvodu musela být učiněna některá opatření.
Večer se hovor točil kolem obtíží, které může přechod přes Ural poskytovat. Ortik ujišťoval, že průsmyk, jím naznačený - nazvaný Pečorský průsmyk - je jeden z nejschůdnějších v celém pohoří. Prý ho zná, protože jím jednou prošel, když se Kiršev a on ubírali z Archangelska k arktickému moři, aby přišli na palubu lodi Vremja.
Mezitím, co pan Sergej a Ortik rozmlouvali o těchto věcech, zabývaly se Cornelie, Napoleonka a Kayeta přípravou večeře. Na rožni nad ohněm, rozdělaným pod stromy u vchodu do mýtiny, se pekla čtvrtka daňka, a rýžový nákyp nabýval na pánvi, která ležela na žhavém uhlí, zlatého nádechu.
„Doufám, že dnes večer si na jídlo nebudou stěžovat!“ řekla výtečná hospodyně.
„Leda by se pečeně a koláč spálily!“ podotkl moudře Giroflier.
„A proč by se spálily, pane Girofliere,“ odsekla Cornelie, „když budete opatrně otáčet rožněm a přiměřeně pohybovat pánví s koláčem?“ Tak patřičně upozorněn, zaujal Giroflier své důvěrné postavení, které mu bylo přiřknuto. Mezitím Wagram a Marengo obcházeli kolem ohniště, John Bull se olizoval, a čekal na svůj podíl z výtečné večeře.
Když přišel čas, usedli za stolem, a chválili výtečnost jídel. Cornelie a její pomocnice přijaly chválu s radostným zadostiučiněním. Protože teplota byla vysoká, chtěli se pan Sergej, César Cascabel a oba jeho synové, Giroflier a oba námořníci spokojit s ložem, které jim poskytovala mýtina pod záštitou stromů. Za těchto okolností bude ostatně hlídka snadnější. Jenom Cornelie, Napoleonka a Kayeta se odebraly na svá lože do vozu.
Za červencového soumraku, jehož trvání se nekonečně protahuje pod šestadvacátým rovnoběžným kruhem, bylo kolem jedenácti hodin, když nastala úplná noc - noc bez měsíčního světla, posetá hvězdami, zaplavená parami vysokého pásma. Nataženi na trávě a zahaleni každý do své pokrývky, cítil pan Sergej a jeho přátelé, jak se jim spánkem tíží víčka. Najednou začali oba psi dávat znamení znepokojení. Natahovali tlamy, tlumeně vyli, což svědčilo o svrchovaném poplašení.
Jean vyskočil první a rozhlížel se kolem po mýtině. Ohniště vyhasínalo a hluboká tma panovala pod hustým krovem stromů. Jean pohlížel pozorněji a zdálo se mu, že vidí pohyblivé body, které se leskly jako žhavé uhly. Wagram a Marengo prudce štěkali:
„Vzhůru!“ zvolal Jean a vyskočil, „vzhůru!“ V okamžiku byli spáči na nohou.
„Co je?“ zeptal se pan Cascabel.
„Pohleď… otče, tamhle!“ odpověděl Jean, a ukazoval na světlé body, nyní nehybné ve stínu lesa.
„A co je?“
„Oči vlků!“
„Ano!… vlků!“ odpověděl Ortik.
„A to celé smečky!“ připojil pan Sergej.
„U čerta!“ zabručel pan Cascabel.
„U čerta!“ snad nestačilo, aby vyjádřilo vážnost postavení. Snad bylo vlků shromážděných kolem mýtiny na sta, a tyto dravé šelmy se stávají svrchovaně nebezpečnými, jsou-li ve velikém počtu.
V tom okamžiku se Cornelie, Kayeta a Napoleonka objevily u dveří Belle pélerine.
„Nuže, otče?“ zeptala se dceruška.
„To nic není,“ odpověděl pan Cascabel. „Pouze vlci, kteří se procházejí pod hvězdičkami!… Zůstaňte ve svých pokojíčcích, a podejte nám zbraně, abychom je udrželi v určité vzdálenosti!“ Za chvilku byly ručnice a revolvery v rukou pana Sergeje a jeho společníků.
„Zavolejte psy!“ řekl.
Wagram a Marengo, kteří pobíhali na pokraji lesa, se na Jeanovo zavolání vrátili, a byli posedlí zuřivostí, kterou nebylo snadné zkrotit.
Dohodnutá salva pak byla vedena směrem k svítícím bodům, a žalostné vytí svědčilo, že většina ran zasáhla. Ale počet vlků byl nepochybně značný, protože kruh se zúžil a asi na padesát zvířat vyrazilo na mýtinu.
„Do Belle pélerine, do Belle pélerine!“ vzkřikl pan Sergej. „Udělají na nás útok. Jenom tady se budeme moci hájit!“
„A co sobi?“ řekl Jean.
„Nemůžeme udělat nic, abychom je zachránili!“ Bylo skutečně příliš pozdě. Už několik zvířat z potahu bylo zadáveno, zatímco ostatní, přetrhali svoje provazy, a uprchli do hlubin hvozdu.
Na rozkaz pana Sergeje vešli všichni i oba psi do vozu a zavřeli přední dveře.
Byl nejvyšší čas! Uprostřed svitu soumraku bylo možné vidět vlky jak pobíhají kolem Belle pélerine a vyskakují až k oknům.
„Co si počneme bez potahu?…“ nemohla se Cornelie ubránit poznámce.

„Nejprve se zbavte této smečky!“ odpověděl pan Sergej.
„Budeme s nimi brzy hotovi, u čerta!“ zvolal pan Cascabel.
„Ano… ledaže by jich bylo příliš mnoho!“ odtušil Ortik.
„A jestliže budeme mít dostatek střeliva,“ připojil Kiršev.
„Zatím střílejme!“ volal pan Sergej.
A tu polootevřenými okny zahájily ručnice a revolvery své dílo záhuby. Při záblescích výstřelů, které se rozléhaly na obou stranách a ze zadu vozu, bylo vidět už na dvacet vlků, smrtelně zasažených nebo těžce poraněných, kteří pokrývali zem.
Ale nic nezadržovalo vztek těchto šelem, a zdálo se, že se jejich počet nezmenšoval. Několik set jich nyní naplňovalo mýtinu, na níž se hemžily pohyblivé stíny. Někteří se šplhali po voze a snažili se svými tlapami rozmačkat tabule. Jiní, vyskočili na stupátko, vpředu vozu, a hrozili vyrazit dveře, které se musely pevně zatarasit. Někteří dokonce pobíhali po střeše, nahýbali se k oknům, tloukli do nich tlapami a nezmizeli, dokud je kulka nesrazila k zemi.
Napoleonka, která byla velice polekaná, křičela. „Strach před vlkem“, tak veliký u dětí, byl tentokrát až příliš odůvodněný. Kayeta, která nijak nepozbyla svou chladnou krev, se nadarmo snažila upokojit děvčátko. Musí se také říci, že ani paní Cascabelová nebyla nijak uspokojena výsledkem boje.
Skutečně, kdyby to mělo trvat déle, bylo by jejich postavení čím dál tím nebezpečnější. Jak by mohla Belle pélerine odolat těm nesčetným vlkům? A kdyby byla převržena, jestli by to nebylo nevyhnutelným zadávením všech těch, kteří tam hledali útulek?
Trvalo to asi půl hodiny, když Kiršev zvolal:
„Nebude stačit střelivo!“ Asi dvacet nábojů ještě zbývalo pro ručnice a revolvery.
„Střílejme už jen najisto!“ řekl pan Cascabel.
Najisto?… Ale jestli všechny rány nešly do této spousty útočníků?
Jenomže vlci byli početnější než kulky, ustavičně se obnovovali, kdežto střelné zbraně měly umlknout. Co se stane?… Mají očekávat den?
A kdyby den nezahnal smečku na útěk?
Tu pan Cascabel zamával svým revolverem, který se měl stát neprospěšným, a zvolal:
„Mám nápad!“
„Nápad?“ odpověděl pan Sergej.
„Ano! a dobrý! Jedná se pouze o to, polapit jednoho nebo dva ty darebáky!“
„A jak?“ zeptala se Cornelie.
„Pootevřeme opatrně dveře a lapneme první dva, kteří se budou chtít vetřít dovnitř.“
„Co vás napadá, pane Cascabele?“
„Co nám při tom hrozí, pane Sergeji? Nějaké pokousání? Snad!
Raději se nechám pokousat než zadávit!“
„Dobře! Dělejte, ale rychle!“ odpověděl pan Sergej, nevěda dobře, co tím pan Cascabel zamýšlí.
Ten, sledován Ortikem, Giroflierem a Kirševem, se postavil do první místnosti, kdežto Jean a Alexandre drželi oba psy vzadu v posledním oddělení, kde se zdržovaly ženy.
Nábytek, který zatarasoval dveře, byl odstraněn, a pan Cascabel je pootevřel tak, že je mohl rychle zavřít.
V tom okamžiku asi dvanáct vlků, kteří se zachytili na stupátku na schůdkách, se sápalo ke dveřím vozu.
Jakmile se dveře trochu pootevřely, jeden z vlků vrazil dovnitř, a Kiršev hned za ním zavřel. Pan Cascabel, kterému pomáhal Ortik, se vrhl na zvíře a podařilo se mu zahalit mu hlavu kusem plátna, kterým se ozbrojil a které mu pevně uvázal kolem krku.
Dveře se znovu otevřely. Nový vlk se vetřel a byl uvítán stejným způsobem. Nikoliv bez namáhání drželi Giroflier, Ortik a Kiršev tato silná a vzteklá zvířata.
„Především je nezabíjejte!“ nařizoval pan Cascabel, „a dobře je držte!“ Nezabíjet je? A co s nimi chtěl tedy dělat? Přijmout je do své tlupy pro trh v Permu?
Co s nimi chtěl dělat, co s nimi udělal, jeho udivení přátelé brzy zjistili.
Plamen ozářil jizbu, ve které se rozléhalo řvaní a vytí bolestí. Pak byla okna otevřena a na to zase zavřena, oba vlci byli vyhozeni ven.
Jaký účinek způsobil tento zjev ve smečce! Mohlo se to poznat, poněvadž mýtina byla naplněna pohybujícími se pochodněmi.
Oba vlci byli politi petrolejem, který pan Cascabel zapálil, a v tomto stavu se svíjeli uprostřed útočníků.
Myšlenka pana Cascabela byla znamenitá, jako všechny, které zplodil mozek tohoto zázračného muže. Vlci poděšeni, prchali před oběma zvířaty, svíjejícími se v plamenech. A jaký řev vyráželi - zcela jinak hrozný, než jaký bylo slyšet od počátku útoku! Marně se oba „petrolejníci“, oslepeni svým plátěným náhlavcem namáhali uhasit svou hořící srst! Nadarmo se váleli po zemi a vyskakovali uprostřed ostatních dravců, hořeli stále!
Konečně celá tlupa, uchvácena zděšením, opustila Belle pélerine, vyprázdnila mýtinu a zmizela v hlubinách hvozdu.
Vytí znenáhla sláblo a kolem tábora nastalo ticho. Z opatrnosti pan Sergej doporučil očekávat první rozbřesknutí dne, dříve než se začne prohlídka kolem Belle pélerine. Ale jeho přátelé a on se nemuseli obávat nového útoku. Nepřítel byl rozprášen, utekl, co mu nohy stačily.
„Ach! Césare!“ zvolala Cornelie, a vrhla se svému manželovi kolem krku.
„Ach, příteli!“ řekl pan Sergej.
„Otče!…“ volaly děti.
„Ó, pane patrone!“ vzdychl Giroflier.

„Co je? Copak? Co chcete?“ odpověděl klidně pan Cascabel. „Kdyby nebyl člověk chytřejší než ty bestie, nestálo by to za to, být člověkem.“

XI. KAPITOLA
Ural

Rsmo pohoří Ural zasluhuje, aby k sobě přivábilo cestovatele stejně tak, ne-li víc, než Pyreneje nebo Alpy. V tatarštině slovo „ural“ znamená „pás“, a je to opravdu pás, který se táhne od Kaspického moře a k Severnímu ledovému moři v délce dvou tisíc devíti set kilometrů - pás, ozdobený drahokamy, bohatý vzácnými kovy, zlatem, stříbrem, platinou - pás, který objímá starou pevninu kolem hranic mezi Evropou a Asií. Tato rozsáhlá horská soustava vlévá svoje vodstvo do řečišť Uralu, Kary, Pečory, Kamy a četných říček napájených tajícím sněhem. Nádherná hradba ze žuly a křemene tyčí svoje jehly a štíty do výše dvou tisíc tří set metrů nad mořskou hladinu.
„Těm se opravdu může říkat »ruské hory«,“ řekl žertovně pan Cascabel. „Jenže to samo od sebe neujíždí, jako v Paříži v Porte Maillot nebo na pouti v Nelily (anebo na jubilejní výstavě v Praze. Francouzi totiž skluzavku nazývají montagnes russes, tj. ruské hory).“ Opravdu se to nemělo „samo od sebe kutálet“.
Především za přechodu přes horské pásmo bude nesnadné vyhnout se městům, „závodům“, četným vesnicím, jejichž obyvatelstvo se skládá z bývalých dělníků, kteří se zabývali těžbou v dolech. Avšak za přechodu velkými soutěskami a průsmyky se Cascabelova rodina nemusela obávat vojenských stanic, protože jeho průvodní listiny byly v pořádku. Ano, kdyby dorazili k horám v jejich střední části, neváhali by se pustit krásnou jekatěrinburskou silnicí, která patří mezi nejužívanější v tomto pásmu a vede do gubernie stejného jména.
Ale protože je Ortikův plán cesty přivedl dál na sever, bylo výhodnější projet Pečorský průsmyk a potom sestoupit až do Permu.
To měli provést hned následujícího dne.
Zrána zjistili, jak ohromný byl počet útočníků. Kdyby se jim podařilo vrazit dovnitř Belle pélerine, ani jeden z jejích obyvatel by krvavé řádění nepřežil.
Na padesát vlků leželo po zemi - velikých vlků, kteří jsou postrachem pro cestující po stepi. Ostatní se dali na útěk, upalujíc, jakoby měli v těle ďábla - toto přirovnání bylo tentokrát zcela odůvodněné.
Co se týče obou hořících zvířat, nalezli je několik kroků od mýtiny.
A nyní nastala otázka: u vchodu do Pečorského průsmyku byla Belle pélerine velmi vzdálená od „závodů“, které jsou řídké na východním svahu Uralu.
„Co si počneme?“ otázal se Jean. „Náš potah sobů se rozprchl.“
„Kdyby se jen rozprchli,“ odpověděl pan Cascabel, „snad by to nebylo tak obtížné je zase chytit! Ale je pravděpodobné, že naši sobi byli sežráni.“
„Ubohá zvířata!“ pravila Napoleonka. „Měla jsem je tak ráda jako Vermoutha a Gladiatora.“
„Kteří by nyní byli rozsápáni vlky, kdyby se neutopili!“ připojil Alexandre.
„Ano! To by se jim stalo!“ řekl pan Cascabel a hluboce si povzdechl.
„Avšak jak nahradíme svůj potah?“
„Půjdu do nejbližší vesnice, kde opatřím koně,“ odpověděl pan Sergej. „Jestliže mi Ortik ukáže cestu…“
„Odejdeme, kdy vám bude libo, pane Sergeji,“ odtušil Ortik.
„Patrně,“ připojil pan Cascabel, „nezbývá dělat nic jiného.“ A to by se také ještě ten den stalo, kdyby se k všeobecnému úžasu kolem osmé hodiny ranní neobjevili na kraji mýtiny dva sobí.
Upozornil na ně Alexandre.
„Otče!… otče!“ zvolal. „Tamhle jsou! Přicházejí zpátky!“
„Živí?“
„Každopádně nevypadají, jakoby byli sežráni, vždyť sami chodí!“
„Ledaže,“ odtušil Giroflier, „ledaže by jim zůstaly nohy!“
„Ach, ta dobrá zvířátka!“ zvolala Napoleonka. „Musím je políbit!“ A přiběhla k sobům, ovinula jim ruku kolem krku a upřímně je políbila.
Avšak dva sobi nebyli schopni Belle pélerine utáhnout. Naštěstí se jich na okraji lesa objevilo více. O hodinu později jich bylo čtrnáct ze dvaceti, kteří přišli z Ljachovských ostrovů.
„Ať žijí sobi!“ zvolal neposeda Alexandre.
Scházelo jen šest zvířat. Byla to ta, která byla napadena vlky dříve, než stačila přetrhat svoje pouta a jejichž zbytky byly nalezeny na kraji mýtiny. Ostatních čtrnáct uprchlo hned na počátku útoku a jejich pud je zase přivedl zpět do tábora.
Je snadné si domyslet, s jakou radostí byla tato zvířata přivítána.
S nimi se mohou pustit na další cestu napříč Uralem. Každý bude tlačit za koly, když bude svah příliš příkrý a pan Cascabel přijede na permské náměstí s velkou slávou.
Nicméně ho trápilo, že Belle pélerine poněkud pozbyla svůj dřívější lesk a její boky byly ohlodány zuby a poškrábány drápy vlků. Již před tímto útokem, vybledlá působením větru, se zlatem smytým dešti, sešlá strastmi cesty, ji nebylo možné poznat. Cascabelův štít byl napůl smytý od sněhových metelic. Budou potřebovat kartáče i štětce, aby zase nabyla svého dřívějšího lesku! Prozatím ani nejusilovnější cídění Cornelie a Girofliera nepomohlo.
V deset hodin byli sobi zapřaženi a vydali se na cestu. Protože průsmyk prudce stoupal, museli jít muži pěšky.
Počasí bylo krásné a v této vyvýšené části pohoří bylo dost velké horko. Několikrát museli potahu pomoci a vyprostit zapadlá kola. Při každém příliš ostrém záhybu se Belle pélerine musela přidržovat, jinak hrozil náraz o výstupky skal.

Tyto přechody přes Ural nejsou dílem člověka. Pouze příroda razila průchod vodám těmito to čitými průrvami. Malá říčka, přítok Sosvy, se řítila po úbočí k západu. Někdy se její řečiště tak rozšířilo, že ponechávala jen úzkou klikatou stezku. Tady se stráň strmě táhla až k vrcholku, ukazovala svůj skalnatý útvar, pod pokrývkou mechů a skalních rostlin velmi patrný. Najednou se zase úbočí táhlo v mírném svahu, porostlém sosnami, jedlemi, břízami, modříny a jinými druhy stromů severních evropských krajin. A v dálce, kdesi v oblacích, vystupovaly vrcholky hor pokryté sněhem, který napájel bystřiny této horské soustavy.
První den tato malá společnost nepotkala nikoho, ubírajíc se tímto průsmykem, který byl patrně málo navštěvovaný. Zdálo se, že Ortik a Kiršev ho velmi dobře znají. Dvakrát nebo třikrát se zdálo, že váhají v místech, kde průrvy horstvo rozvětvovaly. Zastavili se a potichu hovořili - což se nikomu nezdálo podezřelé, protože nikdo neměl důvod, brát v pochybnost jejich dobrou vůli.
Ale Kayeta je nepřestávala sledovat, aniž by ji mohli zpozorovat.
Tyto tajné rozmluvy, jisté pohledy, které mezi sebou vyměňovali, vyvolávaly čím dál víc její nedůvěru. Netušili, že mladá Indiánka má nějakou příčinu, mít je v podezření.
Když nastal večer, vyhledal pan Sergej na břehu říčky místo pro odpočinek. Po večeři pan Cascabel, Kiršev a Giroflier na sebe z opatrnosti vzali povinnost po řadě hlídkovat. Byla to obětavost, neusnout na stráži po tak namáhavém dni a nevyspaní z předešlé noci.
Druhého dne pokračovali v pochodu průsmykem, který stoupal a současně se zužoval. Stejné obtíže jako předešlého dne, které si vyžadovaly stejnou námahu. Výsledek byl pouze dvě nebo tři míle za celý den. Avšak to se pro přechod přes Ural předvídalo a počítalo se to mezi okolnosti, které prodlužují cestu.
Pan Sergej a jeho přítel Jean byli nejednou v pokušení pronásledovat některou pěknou zvěř v lesních jeskyních, které se otevíraly do průsmyku. V houštinách viděli přebíhat losy, daňky, zajíce.
Cornelie by nepohrdla čerstvou zvěřinou. Avšak jestliže byla hojnost zvěře, zase nebylo střelivo, které se jak známo úplně vyčerpalo útokem vlků a teprve v nejbližším městě je mohli doplnit. Proto jejich ručnice mlčely a Wagram, pohlížeje na svého mladého pána, se jakoby tázal:
„Copak… Dnes na lov nepůjdeš?“ A přece jen nastal okamžik, kdy byl k použití střelné zbraně důvod.
Byly tři hodiny odpoledne, Belle pélerine jela podél skalnaté stráně a na druhé straně bystřiny se objevil medvěd. Bylo to zvíře vysokého vzrůstu, na které upozornil štěkot obou psů. Stál na zadních tlapách, klátil svou ohromnou hlavou a potřásal hnědou srstí, pohlížeje klidně na malou karavanu, ubírající se kolem.
Měl chuť na ni zaútočit? Byl to pohled zvědavosti nebo lačnosti, který vrhal na potah a jeho průvodce?
Jean okřikl Wagrama a Marenga, nechtěl strašné zvíře podráždit, protože jejich zbraně byly nepoužitelné. Proč by měli měnit jeho snad mírumilovnou náladu, v náladu nepřátelskou, když pro něj bylo tak snadné přejít z jednoho břehu řeky na druhý?
Pohlíželi tedy klidně na sebe jako cestující, kteří se potkávají na cestě a pan Cascabel pouze řekl:
„Škoda, že se nemůžeme zmocnit tohoto skvostného uralského Martina (Francouzi říkají medvědovi žertem „Martin“)! Jak by se krásně vyjímal v naší společnosti!“ Avšak bylo by nesnadné, nabídnout medvědovi vstup do společnosti. Ostatně, dával bezpochyby přednost lesnímu životu před potulným živobytím u komedianta. Vstal, naposledy zaklátil svou velkou hlavou a klusem zmizel.
Ale, protože slušnost vyžaduje poděkování za pozdrav, Alexandre mu zamával kloboukem, i když Jean by ho nahradil výstřelem z ručnice.
V šest hodin byla učiněna zastávka, za stejných podmínek jako předešlého dne. Pak ráno v pět hodin nastal odjezd a lopotný den pochodu. Stále veliké namáhání a žádné nehody.
Nejhorší měli za sebou a Belle pélerine se nyní nacházela na nejvyšším bodě přechodu, na sedle průsmyku. Nastalo sestupování po západním úbočí, které bylo obrácené do Evropy.
Večer 6. července se velice utrmácený potah zastavil u vchodu do klikaté soutěsky, podél níž se napravo táhl hustý les.
Za dne bylo dusné vedro. Na východě na obzoru vystupovaly z mlhavých par veliké mraky, na své dolní části ostře omezené dlouhou hranicí.
„Zastihne nás bouřka!“ pravil Jean.
„To je mrzuté!“ odvětil Ortik, „protože v horách bývají bouřky strašné!“
„No co, ukryjeme se!“ odpověděl pan Cascabel. „Bouřka je mi milejší než vlci!“
„Kayeto, bojíš se bouřky?“ otázala se Napoleonka mladé Indiánky.
„Nebojím, drahoušku!“ odpověděla Kayeta.
„Máš pravdu, Kayetko,“ připojil Jean. „Není třeba se jí bát!“
„Ale když se nemůže člověk strachu ubránit!“ zvolala Napoleonka a pokrčila rameny.
„Jsi strašpyteli“ odsekl Alexandre. „Hrom je jen hra s velkými kuželkami!“
„Ano… s ohnivými koulemi, které někdy padnou na hlavu!“ odbylo ho děvčátko, zavírajíc oči před silným bleskem.
Zaopatřili rychle tábor, aby se každý mohl před bouřkou ukrýt. Po večeři pak bylo rozhodnuto, že muži budou po řadě na stráži, jako za předešlých nocí.
Pan Sergej se chtěl nabídnout, ale Ortik ho předešel: „Chcete, abychom my, Kiršev a já, začali hlídkovat?“
„Jak si přejete,“ odpověděl pan Sergej. „O půlnoci vás s Jeanem vystřídáme.“
„Ujednáno, pane Sergeji,“ odpověděl Ortik.
Tento návrh se zdál Kayetě podezřelý, ale nemohla si to sama dost dobře vysvětlit. Měla předtuchu, že v sobě skrývá nějaké úklady. V tomto okamžiku se rozpoutala velice prudká bouřka. Blesky šlehaly oslňujícím bleskem mezi vrcholky stromů a hrom burácel v dálce, který v horách opakovala ozvěna.

Napoleonka, aby lépe schovala oči a uši, se schoulila na svém lůžku.
Každý pospíchal na své lože. K deváté hodině všichni spali uvnitř Belle pélerine přes ohlušující třeskot hromu a divoké skučení vichru.
Pouze Kayeta nespala. Nesvlékla se, a ačkoliv byla velice unavená, nemohla ani na okamžik usnout.
Zmocnila se jí veliká úzkost, když si pomyslela, že bezpečnost jejích přátel je svěřena stráži obou ruských námořníků.
Proto se asi po hodině chtěla přesvědčit, co dělají, nadzvedla záclonu u okénka nad svým lůžkem a vyhlížela ven při záři blesků.
Ortik a Kiršev, kteří rozmlouvali, přerušili svůj hovor a odebrali se ke vchodu z jeskyně, kde se v tom okamžiku objevil muž.
Ihned dali tomuto muži znamení, aby nechodil dál z obavy před psy.
Že Wagram a Marengo neohlásili jeho blízkost, mělo svou příčinu v tom, že za dusného vedra při bouřce hledali útulek pod Belle pélerine.
Kdo byl ten muž a proč s ním oba námořníci byli ve spojení? To se musela za každou cenu dozvědět!
Kayeta vyklouzla ze svého lůžka, a to tak polehounku, že nikoho nevzbudila. Když procházela kolem Jeana, zaslechla tiše vyslovit své jméno.
Copak ji Jean spatřil?
Ne! Jean snil… snil o ní.
Když se dostala ke dveřím, zlehka je otevřela a opatrně je za sebou zavřela.
Když byla venku, řekla sama sobě:
„Pojďme!“ Nijak neváhala, neměla strach! A přece snad riskovala svůj život, kdyby ji uviděli.
Kayeta šla lesem, jehož vrcholy byly ozařovány jako při požáru, když blesk rozrýval mraky. Plížila se podél trsů vysoké trávy, došla za kmen ohromného modřínu. Šepot hlasů, který zaslechla ve vzdálenosti asi dvaceti kroků, ji zastavil.
Bylo zde sedm mužů. Ortik a Kiršev přišli k nim, a byli shromážděni pod stromy.
A podívejme, co zaslechla Kayeta z hovoru těchto podezřelých mužů, kteří mluvili rusky:
„Namouvěru, udělal jsem dobře, že jsem zvolil náš přechod! Člověk si je vždycky jistý, že se zde setká se starými přáteli!… Viď, Rostove?“
Rostov byl onen muž, kterého Ortik a Kiršev před chvílí zpozorovali na kraji lesa.
„Po dva dny,“ odpověděl Rostov, „sledujeme tento vůz, máme se na pozoru, aby nás nikdo nespatřil! Protože jsme vás dva, tebe a Kirševa, poznali, mysleli jsme, že zde bude pěkný zisk!“
„Zisk… možná dvojitý!“ odpověděl Ortik.
„Ale odkud přicházíte?“ zeptal se Rostov.
„Z Ameriky, kde jsme pracovali s Karnovovou bandou.“
„Kdo jsou ti lidé, které doprovázíte?“
„Francouzští komedianti, jistá Cascabelova rodina, která se vrací do Evropy! Později vám budeme vypravovat o svých dobrodružstvích na cestě! Teď se obraťme k naléhavějším věcem!“
„Ortiku,“ zeptal se jeden z Rostovových kumpánů, „jsou v tom voze peníze?“
„Ještě dva nebo tři tisíce rublů!“
„A vy jste se ještě neporoučeli těm hodným lidem?“ podotkl ironicky Rostov.
„Ne, protože se jedná o záležitost mnohem důležitější, než o nepatrnou krádež, ale ke které potřebujeme vaši pomoc!“
„Jaká je to záležitost?“
„Poslouchejte, přátelé!“ pokračoval Ortik. „Jestliže Kiršev a já jsme mohli projít Sibiří bez nebezpečí a dostat se sem na ruské hranice, jsme tím povinni této Cascabelově rodině. Avšak co jsme učinili my, učinil i někdo jiný, doufaje, že ho nebudou hledat v tlupě komediantů. Je to Rus, který rovněž jako my nemá právo vkročit do Ruska, ačkoliv z jiných příčin, politický odsouzenec ze vznešeného rodu a velice bohatý. Jeho tajemství, které zná jen pan Cascabel a jeho žena, se nám podařilo odhalit!“
„Jak?“
„Jednoho večera ve vsi Muži z rozhovoru mezi Cascabelem a tím Rusem, kterému jsme naslouchali!“
„Jak se jmenuje?“
„Pan Sergej pro celý svět. Ve skutečnosti je to hrabě Narkin, a jde o jeho život, když bude poznán na ruském území.“
„Počkejte tedy!“ pravil Rostov. „Není tento hrabě Narkin syn knížete Narkina, který byl vypovězen na Sibiř a jehož útěk způsobil tolik povyku před několika roky?“
„Právě ten,“ odpověděl Ortik. „Nuže, hrabě Narkin má miliony, a myslím, že nebude váhat dát nám z nich alespoň jeden, když mu pohrozíme, že ho prozradíme.“
„Dobře vymyšleno, Ortiku! Ale k čemu nás potřebuješ při provedení tohoto záměru?“ otázal se Rostov.
„Protože záleží na tom, abychom se Kiršev i já nezdáli být zúčastněnými v této první záležitosti, v případě, kdyby se nezdařila, abychom si to vynahradili na druhé. Kdyby byla provedena, abychom se mohli zmocnit vozu a Cascabelových peněz, je nutné, abychom zůstali dvěma ruskými námořníky ze ztroskotané lodi, kteří jsou jim vděčni za své osvobození a svůj návrat do vlasti. Pak, až se zbavíme této rodiny, můžeme se potloukat po městech i venkově. Policie nás nebude hledat v přestrojení za komedianty!“
„Ortiku, chceš, abychom je napadli hned dnes v noci, abychom se zmocnili Narkina a abychom mu dali vědět, za jakých podmínek neprozradíme jeho návrat do Ruska?“
„Trpělivost! Trpělivost!“ odpověděl Ortik. „Protože má hrabě Narkin v úmyslu vrátit se do Permu, aby zde spatřil svého otce, je lépe nechat ho dojít do Permu. Až zde jednou bude, obdrží zprávu, která ho požádá - ve velmi naléhavé záležitosti - aby se dostavil k rozmluvě, kde budete mít to potěšení se s ním seznámit!“

„Nyní nic nepodnikneme?“
„Nic,“ řekl Ortik, „ale zařiďte to tak, abyste nás předcházeli, nepozorováni, abyste byli v Permu dříve než my.“
„Ujednáno!“ odpověděl Rostov.
Zločinci se rozešli, aniž měli nějaké tušení, že jejich hovor byl odposlouchán Kayetou.
Ortik a Kiršev se vrátili do tábora několik okamžiků po ní, a byli přesvědčeni, že nikdo nezpozoroval jejich nepřítomnost.
Nyní Kayeta znala záměry těchto darebáků. Zároveň se dozvěděla, že pan Sergej je hrabě Narkin, jehož život je ohrožen, jako život jeho přátel. Rouška tajemnosti, která ho zahalovala, měla být odhalena, jestliže nesvolí vydat část svého jmění.
Kayeta, zdrcena tím, co se dozvěděla, udělala několik kroků, aby získala klid. Byla odhodlána, zmařit Ortikovy úklady. Přemýšlela, jak by to provedla. Strávila noc, zmítána strašnými úzkostmi. Ptala se sama sebe, jestli to nebyl pouze zlý sen!…
Ne, byla to skutečnost!
Nemohla o tom pochybovat, když ráno řekl Ortik panu Cascabelovi:
„Víte, že Kiršev a já jsme měli v úmyslu, opustit vás na druhé straně Uralu, abychom se odebrali do Rigy? Ale rozmysleli jsme si to, a zjistili jsme, že bude lépe, když vás budeme následovat až do Permu, kde budeme žádat gubernátora, aby se postaralo naši dopravu do našeho domova… Dovolíte nám, abychom cestovali společně?“
„S radostí, přátelé!“ odpověděl pan Cascabel. „Když jsme spolu přišli z takové dálky, musíme se rozloučit co možná nejpozději, a to bude ještě pořád příliš brzy!“

XII. KAPITOLA
Cesta, která není ukončena

Takové bylo ohyzdné spiknutí, které se osnovalo proti hraběti Narkinovi a proti rodině Cascabelově. Zrovna v okamžiku, kdy po tolika svízelích a nebezpečích se tato dlouhá cesta měla šťastně skončit!
Ještě dva nebo tři dny, a Ural by byl překročen a Belle pélerine potřebovala jen sestoupit asi sto mil k jihozápadu, aby dorazila do Permu.
Víme, že César Cascabel si umínil zůstat v tomto městě nějaký čas, aby měl pan Sergej možnost, odcházet do zámku Valské každou noc, bez nebezpečí, že bude poznán. Pak podle okolností buď zůstane na otcovském zámku, nebo bude následovat své přátele až do Nižního Novgorodu… snad až do Francie!
Ano! V případě, že se pan Sergej rozhodne zůstat v Permu, museli by se rozloučit s Kayetou, která by tam zůstala s ním. To si stále Jean opakoval, ukrutně ho to trápilo, až mu to rvalo srdce.
A tento upřímný zármutek s ním sdíleli jeho otec, jeho matka, jeho bratr a jeho sestra. A žádný z nich se nemohl smířit s myšlenkou, že Kayetu už nebudou vídat!
Toto ráno Jean, zoufalý víc než kdy jindy, vyhledal mladou Indiánku, a když ji spatřil bledou, zmalátnělou, s očima rudýma od nevyspání, zeptal se jí:
„Co se ti stalo, Kayeto?“
„Nic, Jeane!“ odpověděla.
„Ano… Jsi nemocná!… Nespala jsi!… Zdá se, že jsi plakala, Kayetko!“
„To je od včerejší bouřky!… Nemohla jsem po celou noc zamhouřit oči!“
„Ta cesta tě velice unavila, že ano?“
„Nikoliv, Jeane! Jsem silná!… Copak nejsem zvyklá na všechny nepohody?… To přejde!“
„Co je ti, Kayeto?… Řekni mi to… prosím tě!“
„Nic, Jeane!“ A Jean víc nenaléhal.
Když Kayeta viděla ubohého mladíka tak nešťastného, byla by mu málem všechno řekla! Trápilo ji to, že má před ním tajemství! Protože ale věděla, jak je prchlivý, řekla si, že by se v Ortikově a Kirševově přítomnosti neovládl. Neprozřetelnost by ale mohla stát život hraběte Narkina - a Kayeta mlčela.
Ostatně se po dlouhém uvažování rozhodla, že panu Cascabelovi oznámí, co se dozvěděla. Ale musí být spolu sami, a při přechodu přes Ural to nebude snadné, protože záleželo na tom, aby nevzbudili nedůvěru obou Rusů.
Kromě toho bylo ještě dost času, protože před příchodem rodiny do Permu ti lotři nechtěli nic podniknout. Nemohli mít podezření, dokud by pan Cascabel a jeho lidé pro ně byli stále tím, čím doposud byli.
Ano, když se pan Sergej dozvěděl, že Ortik a Kiršev projevili úmysl jít až do Permu, nezatajil jim nad tím svoje potěšení.
V šest hodin ráno dne 7. července se dala Belle pélerine na cestu.
O hodinu později přišli k pramenům Pečory, po které má tento průsmyk své jméno. Za pohořím vyroste v jednu z největších řek severního Ruska; tento vodní tok proběhne délku třinácti set padesáti kilometrů a vlévá se do polárního moře.
V této výši však byla Pečora jen potokem řítícím se nepravidelným a vymletým řečištěm, mezi sosnami, břízami a modříny. Stačilo sledovat její levý břeh, aby se dostali k východu z průsmyku. Za náležité opatrnosti rychle sestupovali.
Během tohoto dne nemohla Kayeta najít příležitost, aby mohla potají mluvit s panem Cascabelem. Ostatně, jak pozorovala oba Rusy, už spolu po straně nemluvili, ani se na zastávkách podezřele nevzdalovali.
A proč by to nyní dělali? Jejich společníci jsou už zajisté napřed a při setkání v Permu se celá lupičská tlupa shledá.
Druhý den byl výhodný pro další postup.
Průrva se rozšiřovala a stávala se pro povoz pohodlnější. Bylo slyšet Pečoru, velice sevřenou v jejich březích, šumět v

jejím skalnatém korytě. Průsmyk, který na pohled vypadal už méně divoký, byl také méně pustý. Potkávali obchodníky, ubírající se z Evropy do Asie, s balíkem na bedrech, s okovanou holí v ruce. Několik hloučků zlatokopů, ubírajících se do dolů nebo zpět, se navzájem s cestujícími pozdravovalo. Na kraji úžlabin, vrývajících se do boků, se objevovaly některé dvorce, některé vesnice, doposud nepatrné. Na jihu se vypínaly nad touto částí Uralu hory Denejkin a Končakov.
Po nočním odpočinku dorazila k poledni Belle pélerine na konec Pečorského průsmyku. Malá karavana konečně překročila horské pásmo a vkročila do Evropy.
„Ještě tři sta padesát verst - sto mil - a Perm bude mít ve svých zdech o jeden dům a o jednu rodinu víc," pravil pan Cascabel.
„Vykonali jsme pěkný kousek cesty, přátelé," připojil. „Nuže, neměl jsem pravdu, že každá cesta vede do Říma?.. Místo, abychom přišli do Ruska z jedné strany, přicházíme z druhé, a co na tom, když Francie není daleko?" A kdybychom ho byli trochu nutili, byl by tento výtečný muž tvrdil, že větří normandský vzduch, který k němu vane přes celou Evropu, a že ho poznává podle jeho mořského zápachu.
U východu z průsmyku se nalézala jedna z osad, která měla asi padesát domů a několik set obyvatel. Bylo rozhodnuto, že si zde až do zítřka odpočinou, aby se obnovily zásoby - mezi jiným mouka, čaj a cukr. Zároveň si mohl pan Sergej a Jean opatřit olovo, střelný prach - doplnit střelivo, které se jim nedostávalo.
A když se vrátili, zvolal pan Sergej:
„Pojďme na lov, příteli Jeane! Nepřijdeme zpátky s prázdnými brašnami!… Kupředu!"
„Jak si přejete," řekl Jean víc z povinnosti než z potěšení.
Ubohý mladík! Myšlenka na blízké rozloučení na něho působila tak, že se mu všechno znechucovalo.
„Doprovodíte nás, Ortiku?" otázal se pan Sergej.
„S radostí!" odpověděl námořník.
„Hleďte, abyste mi přinesli pěknou zvěřinu," přála si paní Cascabelová, „a zavazuji se, že vám připravím dobrou večeři."
Protože byly teprve dvě hodiny odpoledne, měli lovci dost času, aby proslídili lesy v okolí. A jestliže v těchto hustých hvozdech nepřicházela zvěř sama od sebe na zastřelení, bylo to proto, že se jí to moc nelíbilo.
Pan Sergej, Jean a Ortik tedy odešli, zatímco Kiršev a Giroflier se zabývali soby. Zvířata byla brzy umístěna pod stromy v rohu louky, kde se mohla podle libosti pást a přežvykovat.
Zatím se Cornelie vrátila do Belle pélerine, kde nebyl nedostatek práce a řekla:
„Pojď sem, Napoleonko!"
„Tady jsem, matinko!"
„A ty, Kayeto?"
„Okamžik, paní Cascabelová!" Ale toto byla chvilka, kterou Kayeta hledala, aby byla o samotě s hlavou rodiny.
„Pane Cascabele!" pravila a šla k němu.
„Co chceš, křepelinko?"
„Ráda bych s vámi mluvila."
„Se mnou mluvila?"
„Tajně."
„Tajně?" Pak si v duchu řekl:
„Co ode mne Kayetka chce?.. Snad něco ohledně mého ubohého Jeana?" Odešli oba dva na levou stranu od osady a nechali Cornelii zaměstnanou v Belle pélerine.
„Nuže, drahá dceruško," otázal se pan Cascabel, „co ode mne chceš a proč ty tajnosti?"
„Pane Cascabele," odpověděla Kayeta, „již tři dny si chci s vámi promluvit, aby to nikdo neslyšel, ani to nezpozoroval."
„Je to tedy tak důležité, co mi chceš říci?"
„Pane Cascabele, vím, že pan Sergej je hrabě Narkin."
„Aj!… Hrabě Narkin!…" zvolal pan Cascabel. „Ty to víš?… A jak ses to dozvěděla?"
„Od lidí, kteří vás poslouchali, když jste s panem Sergejem rozmlouval… tenkrát večer… ve vsi Muži!"
„Je to možné!?"
„A protože jsem slyšela zase já, jak si povídali o hraběti Narkinovi a o vás, tak o tom nic netušili."
„Kdo jsou ti lidé?"
„Ortik a Kiršev!"
„Jak!… Oni to vědí?"
„Ano, pane Cascabele, a ví také, že pan Sergej je politický odsouzenec, který se vrací do Ruska, aby spatřil svého otce, knÍŽete Narkina!" Pan Cascabel, užaslý nad tím, co mu Kayeta sdělila, zde stál se zaťatými pěstmi, s otevřenými ústy… Potom po nějakém přemýšlení řekl:
„Lituji, že Ortik a Kiršev toto tajemství znají! Jsem si ale jistý, když jim ho náhoda odhalila, že je neprozradí!"
„Nepoznali je pouhou náhodou!" pravila Kayeta, „a oni je prozradí!"
„Oni?… Poctiví námořníci?"
„Pane Cascabele," pokračovala Kayeta, „hrabě Narkin je ve velkém nebezpečí!"
„Hrome!"
„Ortik a Kiršev jsou zločinci, kteří náleželi ke Kamovově bandě.
Jsou to ti, co podnikli útok na hraběte Narkina na aljašských hranicích.
Když v Port Clarence nastoupili na loď, aby se dostali na Sibiř, byli zaneseni na Ljachovské ostrovy, kde jsme se s nimi setkali. Chtějí na hraběti Narkinovi, jehož život je v nebezpečí, jestli bude na ruském území poznán, část jeho jmění, a jestli odmítne, udají ho!… Pak je pan Sergej ztracen a vy snad také!" Mezitím, co pan Cascabel, omráčen tímto

odhalením, zachovával mlčení, vyložila mu Kayeta, jak oba námořníci vzbudili její podezření.
Byla to až příliš pravda, že už jednou slyšela Kirševův hlas… Nyní si vzpomněla… Bylo to na hranicích Aljašky v okamžiku, kdy oba zločinci napadli hraběte Narkina, a vůbec nevěděli, že je to ruský uprchlík v Americe.
A pak v jedné z posledních nocí, kdy měli za povinnost střežit tábor, je Kayeta viděla, jak se vzdalují s mužem, který k nim přišel, sledovala je, a byla přítomna hovoru mezi nimi a sedmi nebo osmi jejich bývalými kumpány… Všechny Ortikovy úklady byly odhaleny… Proto vedl Belle pélerine Pečorským průsmykem, kde měl jistotu, že se setká s některými lupiči! Byl odhodlán povraždit pana Sergeje a celou Cascabelovu rodinu. Když se ale dozvěděl, že pan Sergej je hrabě Narkin, řekl si, že bude lepší ho donutit, aby mu zaplatil ohromnou sumu, nebo že ho udá ruské carské policii. Počká, až se dostanou do Permu… Ani Ortik ani Kiršev nevystoupí v této záležitosti, aby si zachovali svoje postavení v případě, že by se podnik nezdařil… Jejich přátelé vyzvou pana Sergeje dopisem, aby se dostavil, atd…
Pan Cascabel dovedl jen s velkým sebezapřením ovládnout své rozhořčení, zatímco poslouchal Kayetino vyprávění. Takoví lotři, kterým prokázal takové služby, které osvobodil, živil, přivedl do vlasti!…
Skutečně, hezký dárek, pěknou náhradu dal carově říši!… Ještě kdyby to byli Angličané, bylo by mu jich méně líto, kdyby je dal Anglii!…
Ach, ti lotři! Ach, ty skety!
„A nyní, pane Cascabele," otázala se Kayeta, „co chcete udělat?"
„Co chci udělat? To je velmi jednoduché, Kayetko! Udám Ortika a Kirševa na první kozácké stanici, která se nám namane a budou pověšeni!"
„Uvažte, pane Cascabele," chopila se dívka slova, „to nemůžete učinit!"
„A proč?"
„Poněvadž Ortik a Kiršev nebudou váhat a udají hraběte Narkina a s ním i ty, kteří mu poskytli prostředky k návratu do Ruska!"
„Co se týká mne, vem to ďas!" zvolal pan Cascabel. „Kdyby nebylo mne!… Avšak pan Sergej, to je něco jiného!… Máš pravdu, Kayetko, to se musí uvážit!" Potom, velice pobouřen, velice zmatený, udělal několik kroků, a bil se pěstí do hlavy, aby z ní dostal nějakou myšlenku!… Pak se vrátil k dívce a zeptal se jí:
„Řekla jsi, že Ortikův plán je, vyčkat na náš příchod do Permu, aby pak nechal jednat tu zločineckou bandu?"
„Ano, pane Cascabele, a moc jim doporučoval, aby dříve nic nepodnikali! Proto myslím, že musíme čekat a pokračovat v cestě."
„To je kruté!" zvolal pan Cascabel, „to je velice kruté!… Mít ty lotry vedle sebe, vézt je, tisknout jim ruku, a vlídně na ně pohlížet!
U všech čertů! Mám nehoráznou chuť je popadnout za límec, uškrtit je… takhle… takhle!…" A pan Cascabel rozevíral a svíral své silné ruce, jako by držel Ortika jednou a Kirševa druhou rukou, vypadal, jako by hrál na cimbál v komediantském sboru na nějakém náměstí.
„Musíte se ovládnout, prosím, pane Cascabele," pokračovala Kayeta. „Musíte dělat, jako byste nic nevěděl!"
„Máš pravdu, dítě!"
„Jenom se vás ptám, jestli je vhodné, upozornit pana Sergeje?"
„Ne… namouvěru, ne!" odpověděl pan Cascabel. „Zdá se být moudřejší, mlčet. Co by ostatně pan Sergej mohl udělat? Nic! Jsem tady, abych nad ním bděl. Ostatně, znám ho! Aby nám déle nevadil, byl by schopen jít nalevo, až bychom my šli vpravo… Ne, rozhodně ne!…
Budu mlčet!"
„Jeanovi také nic neřeknete?"
„Jeanovi?… Kayetko?… Také ne! Je prudký! Neovládl by se v přítomnosti těchto ohavných zločinců! Nemá vůbec chladnou krev svého otce!… Nechal by se unést. Nikoliv - ani Jeanovi ani panu Sergejovi!"
„A co paní Cascabelová!… neseznámíte ji se vším?" tázala se dále Kayeta.
„Paní Cascabelová? Ach, to je něco jiného! Je to žena tak znamenitá, tak schopná přispět dobrou radou… ano, přispět silnou rukou!
Neměl jsem nikdy před ní tajemství, a pak ona ví jako já, že pan Sergej je hrabě Narkin… uprchlík…"
„Tedy… paní Cascabelové…?"
„Ano! Řeknu jí o tom! Ach, této ženě by se mohlo svěřit státní tajemství! Spíš, než by je prozradila, nechala by si vyříznout jazyk a přece není pro ženu větší oběť, než mlčet!… Ano! Budu s ní o tom mluvit!"
„Teď se vrátíme k Belle pélerine," pravila Kayeta. „Nikdo nesmí zpozorovat naši nepřítomnost."
„Máš pravdu, Kayetko, jako vždycky!"
„Především se, pane Cascabele, ovládejte před Ortikem a Kirševem!"
„To bude těžké, ale nestrachuj se, napálíme je! Ach, ti lupiči! Oni nás poskvrnili svým nečistým dotykem. Proto mi oznámili, že nepůjdou do Rigy přímo. Prokáží nám čest, že nás budou doprovázet až do Permu!… Ti lotři! Ti Papavoineové… ti Lacenaireové… ti Troppmannové (jména pověstných francouzských a německých vrahů a lupičů)!
A pan Cascabel vysypal celou řadu jmen pověstných zločinců, která jej právě napadla.
„Pane Cascabele," podotkla Kayeta, „jestliže se chcete takhle ovládat…"
„Nikoliv, Kayetko, neboj se! Už jsem si odlehčil. Dusilo mne to!…
Škrtilo mne to! Budu klidný… Už jsem klidný! Vraťme se do Belle pélerine… Ti ničemové!" A oba se vrátili po cestě k osadě. Už víc nemluvili. Byli pohroužení do svých myšlenek. Tato podivuhodná cesta, která se chýlila ke svému konci, měla být pokažena takovými ohavnými úklady!
Když docházeli, pan Cascabel se zastavil.
„Kayetko!" pravil.

„Pane Cascabele!“
„Rozhodně si myslím, že bude lepší, Cornelii nic neříkat.“
„A proč?“
„Co chceš!… Pozoroval jsem, že žena všeobecně zachovává tajemství, když ho nezná! Ať to tedy zůstane mezi námi!“
Za chvilku nato vstoupila Kayeta do Belle pélerine, a když pan Cascabel šel kolem Kirševa, přátelsky mu pokynul, a bručel mezi zuby:
„Jaký je to odporný obličej!“ Za dvě hodiny později, když se lovci vrátili z lovu, obdržel Ortik od pana Cascabela vřelou poklonu z důvodu skvostného daňka, kterého nesl na ramenou. Pan Sergej a Jean zastřelili dva zajíce a několik párů koroptví. Cornelie mohla proto poskytnout svým vyhladovělým strávníkům výtečnou večeři, na které pan Cascabel bral hojný podíl. Opravdu, ten muž byl „úžasný“! Nenechal na sobě znát nic ze svých myšlenek! Neměl vůbec vzezření, jako by věděl, že má vedle sebe u stolu dva vrahy, dva zlosyny, kteří měli záměr později povraždit celou jeho rodinu! Ano, byl příjemně rozjařen a ve sdílné náladě, a když mu později Giroflier přinesl láhev, pil na příchod do Evropy, na vstup do Ruska, na návrat do Francie!
Den na to - dne 10. července - zamířil potah na Perm. Když opustili průsmyk bylo pravděpodobné, že cesta dál bude bez obtíží a že se nepřihodí žádná nehoda. Belle pélerine sestupovala po pravém břehu Višery, která se vine při úpatí Uralu. Podél cesty se vyskytovaly města, vesnice, dvorce, velmi pohostinné obyvatelstvo, hojnost zvěře a všude vlídné uvítání. Počasí, ačkoliv se zdálo jako velice teplé, bylo osvěžováno vánkem od severovýchodu. Sobi kráčeli statně, potřásajíce svými pěknými hlavami. Ostatně jim pan Sergej přidal dva koně na přípřež, které koupil v poslední osadě, a tak mohli urazit denně až deset mil.
Opravdu, bylo to šťastné vystoupení malé společnosti na půdě staré Evropy. A pan Cascabel by byl úplně spokojen, kdyby s sebou netáhl ty dva darebáky.
„A když si člověk pomyslí, že nás sleduje ta jejich tlupa, jako hyeny pozorují mrtvolu! Nuže, Césare Cascabele, bude ještě nutné zahrát těm lotrům pěkný kousek!“ Bylo to opravdu velmi mrzuté, že tato náhoda pokazila tak obratně zosnovaný plán. Listiny Cascabelovy rodiny byly v pořádku, pan Sergej náležel ke společnosti a ruské carské úřady ho pouštěly bez nedůvěry. Až by se dostal do Permu, bylo by docela snadné, aby se odebral na zámek Valské. Až by objal knížete Narkina, pobyl u něho několik dní, mohl by pak projít Ruskem v zakuklení komedianta a utéct do Francie, kde by měl zajištěnou veškerou bezpečnost! A pak by se už nerozloučili! Kayeta a on by rodinu neopustili!… A později, kdo ví, zdali by ten dobrý Jean… Skutečně, šibenice je příliš málo pro zlosyny, kteří pokazili takovou budoucnost!… Proto proti své vůli se nechával pan Cascabel unášet k nepochopitelnému rozhorlení na své dva společníky.
A když se ho Cornelie zeptala:
„Co je ti, Césare?“
Odpověděl: „Nic!“
„Proč se tedy zlobíš?“
„Zlobím se, Cornelie, protože, kdybych se nezlobil, musel bych zuřit!“ A ta výborná žena nevěděla, co si má myslet, aby si vysvětlila chování svého manžela.
Uplynuly čtyři dny; Belle pélerine dorazila ve vzdálenosti šedesát mil na jihozápad od Uralu k městečku Solikamsk. Ortikovi kumpáni je tam bezpochyby předešli, ale z opatrnosti ani Kiršev ani on s nimi nevyhledávali spojení. Rostov a ostatní zde nicméně byli a v noci odešli, aby dorazili do Permu, ležícího padesát mil odtud na západ. A pak už nic nemohlo překazit jejich ohavný záměr.
Druhý den na úsvitě, dne 17. července, opustili Solikamsk, pak překročili prámem na přívozu Kosvu. Za tři dny, když se nebude zastavovat, dojede Belle pélerine do Permu. Tady měla započít řada představení, pořádaných rodinou Cascabelovou, dřív než se odeberou na trh do Nižního Novgorodu. Takový byl aspoň program této „umělecké výpravy“.
Co se týká pana Sergeje, zařídí si to tak, aby se mohl v noci odebrat do zámku Valské.
Je snadné si domyslet netrpělivost a také oprávněný nepokoj, se kterým mluvilo těchto věcech se svým přítelem Cascabelem. Od té doby, co byl zachráněn, po třináct měsíců, co trvala tato neobyčejná cesta od aljašských hranic k hranicím Evropy, neměl žádné zprávy o knížeti Narkinovi. Při stáří svého otce se musel obávat všeho, i toho, že ho už víc neuvidí.
„Jděte… jděte, pane Sergeji!“ odpověděl César Cascabel. „Kníže Narkin je zdráv jako vy a já, ano, ještě lépe! Víte, že bych mohl dělat proroka! Čtu v minulosti i v budoucnosti! Kníže Narkin vás očekává zdráva v pohodě… a spatříte ho v několika dnech!“ A pan Cascabel by byl přísahal, že se věci tak vyvinou, kdyby nebylo toho ničemy Ortika!
A řekl si sám k sobě:
„Nejsem zlý, ale kdyby mi bylo dovoleno rozsápat mu svými zuby krk, učinil bych to, a ještě bych si myslel, že je to mírný trest!“ Mezitím byla Kayeta pobouřena čím dál tím víc, jak se Belle pélerine blížila k Permu. Na čem se asi pan Cascabel usnese? Jak zmaří Ortikovy úklady, aby nevydal do nebezpečí pana Sergeje? To se jí zdálo takřka nemožné. Proto špatně zakrývala své úzkosti, a Jean, který nebyl do tajemství zasvěcen, strašně trpěl, když ji viděl tak rozechvěnou, ano, někdy tak malomyslnou!
Ráno dne 20. července překročili Kamu, a k páté hodině odpoledne pan Sergej a jeho přátelé zastavili na velkém náměstí v Permu, kde se vykonala opatření pro pobyt, který měl trvat několik dní.
Hodinu na to se Ortik dorozuměl se svými kumpány, a Rostov napsal list, který měl být ještě ten večer dodán panu Sergejovi, - list, ve kterém byl žádán o rozmluvu v naléhavé věci, a jako místo schůzky mu byla udána jedna z krčem ve městě. Kdyby se zdráhal přijít, dokázali by se zmocnit jeho osoby, třeba zatčením na cestě do Valské.
Večer, když byl tento dopis přinesen Rostovem, odešel již pan Sergej do zámku Valské. Pan Cascabel, který byl v tomto

okamžiku sám, považoval za prospěšné se tomuto psaní divit. Ale přijal je se slibem, že je odevzdá tomu, komu bylo určeno, a varoval se o tom někomu říci.
Nepřítomnost pana Sergeje byla Ortikovi velice proti mysli. Byl by mnohem raději viděl, kdyby se povedl pokus o vydírání dříve než se hrabě Narkin setká s knížetem Narkinem. Ale nedal na sobě znát, že ho to mrzí, a aby to lépe zakryl, když usedl ke stolu k večeři, pouze řekl:
„Pan Sergej tady není?“
„Nikoliv,“ odpověděl pan Cascabel. „Šel učinit potřebné kroky k městským úřadům za účelem našich představení.“
„A kdy se vrátí?“
„Bezpochyby dnes večer!“

XIII. KAPITOLA
Dlouhý den

Permská gubernie se rozkládala na břehu Uralu, „s jednou nohou“ v Asii, „s druhou nohou“ v Evropě. Byla ohraničena takto:
Volgogradskou gubernií na severu, Tobolskou na východě, Vjatskou na západě, Orenburskou na jihu. Následkem této polohy je také to, že je její obyvatelstvo podivně smíchané z evropských a asijských národností.
Hlavní město Perm, má šest tisíc obyvatel, leží na řece Kamě a vede důležitý obchod s kovy. Před 18. století to bylo prosté městečko. Ale zbohatlo následkem odkrytí dolů na měď roku 1723. Městečko bylo prohlášeno za město roku 1781.
Je toto pojmenování odůvodněné? Popravdě řečeno sotva. Žádné památné budovy, uličky úzké a většinou špinavé, domy špatně zařízené, hostince, které asi nikdy žádný cizinec nepochválil.
Cascabelově rodině celkem málo záleželo na výstavnosti. Copak jejich kočovný dům nezasluhoval přednost před všemi ostatními? Nevyměnila by ho ani za hostinec St. Nicolas v New Yorku, ani za Grand Hotel v Paříži!
„Jen si představte,“ říkával pan Cascabel. „Belle pélerine dojela ze Sacramenta do Permu! Nic menšího, prosím! Ukažte mi jeden z hostinců v Paříži, Londýně, Římě, Madridu, Berlíně, ve Vídni nebo v New Yorku, který by provedl totéž!“ Co by se mohlo namítnout na takové důvody?
Toho dne se tedy rozmnožil Perm o jeden dům uprostřed svého hlavního náměstí s dovolením carského gubernátora, jehož hodnost se rovnala hodnosti prefekta departementu ve Francii nebo okresního hejtmana v rakouské monarchii. Tento hodnostář neshledal nic závadného v dokumentech, týkajících se Cascabelovy rodiny.
Hned po příjezdu Belle pélerine byla probuzena zvědavost. Francouzští komedianti, kteří přicházejí z Ameriky s vozem, taženým soby!
Chytrý ředitel doufal, že docílí velkého zisku z této veřejné zvědavosti.
Permský trh byl právě na vrcholu svého obchodního ruchu a měl trvat ještě několik dní. Bylo tedy pojištěno několik vydatných příjmů.
Avšak nesměl se ztrácet čas, protože se jednalo o to, vydělat nejprve v Permu a potom v Nižním Novgorodě na návrat do Francie. Později se uvidí… Poručeno Pánu Bohu, který se ostatně ukázal být vždycky nanejvýš milosrdný ke Cascabelově rodině.
Následkem toho bylo celé město vzhůru od časného rána. Jean, Alexandre, Giroflier a oba ruští námořníci zápolili v dobré vůli při zaměstnání s přípravami k představení. Co se týče pana Sergeje, nevrátil se, jak přisHbil - což bylo Ortikovi velice proti mysli a začínalo to znepokojovat pana Cascabela.
Hned v prvních hodinách bylo představení ohlášeno plakátem v ruském jazyce a velikými literami, jak je sestavil pan Sergej.
Obyčejně pan Cascabel předváděl svá představení ve volném prostoru, napjal kruhovou plachtu před Belle pélerine. Ale stalo se, že na hlavním náměstí v Permu byl prkenný cirkus, který sloužíval k produkcím jezdeckých společností. Jakkoliv byla tato budova zchátralá, propouštěla vítr i déšť, byla přece ještě dost pevná a mohla pojmout na dvě stě až dvě stě padesát diváků.
Celkem tento cirkus, tak jak byl, byl přiměřenější než plachta pana Cascabela. Ten požádal starostu o svolení, aby ho směl využít za svého pobytu ve městě, a toto svolení mu bylo laskavě uděleno.
Rozhodně byli Rusové hodní lidé - jakkoliv byli mezi nimi Ortikové a jiní zločinci jeho druhu. V které zemi takoví lidé nejsou? Co se týče Permského cirkusu, nebude zneuctěn představeními, která tam bude předvádět Cascabelova společnost. Její ředitel litoval jen jedné věci: že

CASCABELOVA RODINA!

FRANCOUZSKÁ SPOLEČNOST PŘI NÁVRATU Z AMERIKY

TĚLOCVIK, KEJKLÍŘSKÉ KOUSKY, EKVILIBRISTIKA,
VÝKONY SÍLY A OBRATNOSTI, TANCE,
MILOSTNÉ VÝSTUPY

Pan Cascabel, první Herkules ve všech oborech
Paní Cascabelová, první zápasnice ve všech oborech, vyznamenaná Velkou cenou na mezinárodních zápasech v Chicagu Pan Jean, ekvilibrista ve všech oborech

Pan Alexandre, šašek ve všech oborech
Slečna Napoleonka, tanečnice ve všech oborech
Pan Giroflier, paňáca ve všech oborech
Jako, papoušek
John Bull, opice
Wagram a Marengo, psi

Velice poutavé!

LES BRIGANDS DV FORÉT NOIR
(Loupežníci z Černého lesa)

Pantomima se zasnoubením, sňatkem, překvapeními a rozuzlením!

Nesmírný úspěch, posvěcený třemi tisíci sto sedmasedmdesáti představeními ve Francii a v cizině

Poznámka: Je samozřejmé, protože mluvené slovo je z této pantomimy vyloučeno a nahrazeno posunky všeho druhu, mohou proto tomuto mistrovskému dílu dramatického umění porozumět i osoby, postižené politováníhodnou hluchotou

Pro pohodlí obecenstva se může vstoupit bezplatně. Za místa se bude vybírat teprve tehdy, až budou obsazena

Cena: 40 kopějek bez rozdílu

Jeho Veličenstvo car Alexandr II. - imperátor veliké Rusi - neprocházel tímto městem. Ale protože byl v Petrohradě, bylo by nesnadné, aby byl přítomen tomuto zahajovacímu večeru.
Nicméně měl César Cascabel jednu obavu, aby jeho umělci nebyli poněkud „zarezavělí“ ve věcech kotrmelců, tanců, siláckých výkonech a jiných hrách. Cvičení, která byla sestavena v okamžiku, kdy Belle pélerine zajela do pohoří Ural, nebyla od té doby znovu procvičována.
Ale co! Copak nemusí být praví umělci ustavičně připraveni, aby se zaskvěli ve svém umění?
Co se týče pantomimy, nebylo zapotřebí ho opakovat. Hráli ho tak často - a bez nápovědy - že to nemohlo dělat nesnáze představitelům hlavních úloh.
Tou dobou se Ortik nemusel namáhat, aby neprozradil znepokojení, které mu způsobovala protahující se nepřítomnost pana Sergeje. Protože se včerejší schůzka nekonala, musel informovat své společníky, že se záležitost odkládá na čtyřiadvacet hodin. Ptal se sám sebe, proč se pan Sergej neobjevil v Permu, ačkoliv pan Cascabel ohlásil jeho návrat navečer?
Snad proto, že zůstal v zámku Valské? Bylo to pravděpodobné, protože nebyly pochybnosti, že se tam odebral. Ortik mohl tedy jevit menší netrpělivost. Avšak nemohl se opanovat a nemohl se ubránit, aby se nezeptal pana Cascabela, jestli má nějaké zprávy o panu Sergejovi?
„Žádné!“ odpověděl pan Cascabel.
„Domníval jsem se,“ pokračoval Ortik, „že jste očekával pana Sergeje včera večer?“
„Zajisté,“ odpověděl pan Cascabel, „něco ho muselo zdržet! Bylo by to mrzuté, kdyby nemohl být přítomen našemu prvnímu představení! Bude to skutečně znamenité! Uvidíte, Ortiku!“ Ačkoliv pan Cascabel mluvil, jakoby neměl žádné starosti, byl ve skutečnosti znepokojen, a to velmi vážně.
Než pan Sergej odešel do zámku Valské, slíbil mu, že se večer vrátí.
Šest verst tam, šest verst zpátky, to je pouhé nic! Protože nepřicházel, nabízely se tři domněnky: buď byl pan Sergej zatčen, dříve než přišel na Valské, nebo tam přišel, ale kníže Narkin ho zadržel na zámku, anebo odešel v noci, a byl zatčen na cestě. Předpokládat, že Ortikovi spojenci ho vlákali někam do pasti, nebylo pravděpodobné, a na tuto poznámku, kterou učinila Kayeta, pan Cascabel si odpověděl:
„Ne, ten lotr Ortik by se tak netrápil, jak vypadá! Nebyl by se mne ptal po panu Sergejovi, kdyby ho jeho spojenci drželi ve svých rukou!
Ach, ten lotr!… Dokud ho neuvidím šklebit se na šibenici s jeho přítelem Kirševem, bude stále něco scházet k mému blahu na tomto světě.“ Pan Cascabel tedy dost špatně zakrýval své úzkosti. Proto mu Cornelie, ačkoliv byla neméně polekána než její manžel, řekla:
„Podívej se, Césare, buď klidný!… Příliš se nerozčiluj! Přemýšlej trochu!“
„Každý uvažuje podle svých schopností, Cornelie! Je jisté, že by pan Sergej v tuto hodinu měl být zpátky a že ho pořád čekáme!“
„Budiž, Césare, avšak nikdo nemůže tušit, že on je hrabě Narkin!“
„Nikdo… zajisté nikdo… ledaže…“
„Co to znamená? Ledaže… Podívej, ty začínáš mluvit jako Giromer. Co tím chceš říci? Jenom ty a já známe tajemství pana Sergeje.
Copak se snad domníváš, že jsem je snad vyzradila?“
„Ty, Cornelie, nikdy!… Ani já!“
„Nuže tedy?“

„V Permu jsou lidé, kteří jindy bývali ve styku s hrabětem Narkinem a mohli by ho poznat! To musí připadat podivné, že je v naší společnosti Rus! Konečně, Cornelie, je možné, že přeháním, avšak přátelství, které chovám k panu Sergejovi, mi nedovoluje zůstat klidným! Musím jít!“
„Césare, dej pozor, abys sám nevzbudil podezření!“ podotkla velmi rozumně Cornelie. „A především se nevydávej do podezření nevčasným vyptáváním lidí a kladením choulostivých otázek. Já také shledávám toto opoždění jako nepříjemné, a viděla bych raději, kdyby pan Sergej byl zde! Avšak neberu věci z té nejhorší stránky a prostě si myslím, že byl zadržen na zámku Valské u knížete Narkina. Nyní si ve dne netroufá odejít, to chápu, a přijde příští noc. Tedy, Césare, žádné hlouposti! Chladnou krev, a nezapomeň, že máš hrát úlohu Fracassara, která je jedním z největších úspěchů na tvé umělecké dráze!“ Nikdo nemohl promluvit víc moudře, než to učinila tato žena zdravého rozumu, a nelze si vysvětlit, proč se její manžel zdráhal, říci jí celou pravdu. Celkem vzato, měl snad pravdu. Kdo ví, zda by se prchlivá Cornelie mohla zadržet v přítomnosti Ortika a Kirševa, kdyby věděla, kdo jsou a co zamýšlejí udělat!
Pan Cascabel tedy mlčel a opustil Belle pélerine, aby dohlížel na upravování cirkusu. Cornelie zase, měla na pomoc Kayetu a Napoleonku, prohlížela kostýmy, vlásenky a jiná příslušenství, která měla sloužit při představení.
Mezitím oba Rusové vyjednávali, jak ujišťovali, aby svoje právní postavení jako do vlasti vracejících se námořníků dali do pořádku což vyžadovalo množství běhání a vyřizování.
Mezitím, co pan Cascabel pracoval s Giroflierem, cídil zaprášené lavice v cirkusu, zametal prostor, který měl sloužit jako jeviště, Jean a Alexandre přenášeli různé předměty a nářadí, nevyhnutelné k siláckým cvikům a obratnosti. Když se tak stalo, měli se zabývat tím, co ředitel nazýval „zcela nové dekorace“, ve kterých měli nepřekonatelní umělci hrát krásné pantomimické drama, „Les brigands du jóret noir“.
Jean byl smutnější, než kdykoliv jindy. Nevěděl, že pan Sergej je hrabě Narkin, politický odsouzenec, který nesměl zůstat ve své vlasti.
Pro něho byl pan Sergej bohatý majitel statků, který se vrátil na své panství, aby se zde usadil se svou adoptivní dcerou. Jak by se jeho zármutek zmírnil, kdyby věděl, že panu Sergejovi je pobyt v ruské říši zakázán a že odcestuje, až se shledá s knížetem Narkinem, svým otcem; kdyby mohl doufat, že pan Sergej bude hledat útulek ve Francii, a že Kayeta tam půjde s ním! V tomto případě by bylo rozloučení odloženo na několik neděl, a to by znamenalo, putovat zase několik neděl spolu!
„Ano!“ opakoval si Jean, „pan Sergej zůstane v Permu a Kayeta zde zůstane s ním!… Za několik dní odjedeme… a už ji víc nespatřím!
Drahá Kayetko, budeš šťastná v domě pana Sergeje… a přece!“ Srdce ubohého mladíka pukalo při myšlence na všechny tyto věci!
Zatím se v devět hodin pan Sergej ještě neobjevil v Belle pélerine.
Ovšem, jak podotkla Cornelie, nemohl být před nocí očekáván, protože, aby nepřišel do nebezpečí a nebyl na cestě poznán, vydal by se až v pozdní době.
„Tedy,“ řekl pan Cascabel sám k sobě, „nebude ani moci být přítomen našemu představení! Tím lépe! Nebudu ho litovat… Toto představení bude krásné! - na první vystoupení Cascabelovy rodiny na Permském divadle!… Těmito rozličnými trampotami pozbudu svou dovednost! Budu nepřesvědčivý v úloze Fracassara, já, který jsem se tak krásně odíval do kůže tohoto chlapíka!… A Cornelie, která, ať si říká, co chce, bude mít těsné střevíce!… Jean, který má v hlavě jen svou Kayetu!… Alexandre a Napoleonka, kteří mají těžké srdce, když si vzpomenou, že se s ní mají rozloučit! Ach! Jakou dnes večer oblečeme kazajku! Mohu počítat jenom s Giroflierem, že zachrání čest společnosti!“ Protože pan Cascabel nemohl vydržet na jednom místě, napadlo ho, aby šel shánět noviny. V městě, jako je Perm, se ví rychle všechno, co se přihodí. Narkinové byli velice známí v celém kraji a velice oblíbení.
V případě, že by pan Sergej padl do rukou carské policii, byla by se zvěst o jeho zatčení ihned rozšířila. Tato věc by byla předmětem všech rozhovorů… Ano, vězeň by již byl zajisté zajištěn v Permské pevnosti, aby přišel před soud!
Proto opustil pan Cascabel Girofliera, zaměstnaného tím, že cirkus uváděl do náležitého stavu. Pak se šel procházet městem podél Kamy, kde se loďaři zabývali svým obyčejným zaměstnáním, do horního i dolního města, kde se nezdálo, že by obyvatelstvo bylo něčím odváděno od svých každodenních prací… Vmísil se do hovoru… naslouchal, dělal, jako by si ničeho nevšímal… Nic! Nic, co by se vztahovalo k hraběti Narkinovi!… To nestačilo k upokojení jeho mysli, vrátil se na cestu, která vede z Permu k Valskému Selu (vesnici), po které by carská policie přivedla pana Sergeje, kdyby se ho zmocnila. Kdykoliv zdálky spatřil skupiny chodců, domníval se, že je to vězeň, provázený hloučkem kozáků.
V rozháranosti svých myšlenek nemyslel pan Cascabel víc ani na svou ženu, ani na své děti, ani na sebe, protože byl do věci tolik zapleten, v případě, že by hrabě Narkin byl zatčen. Bylo by zajisté příliš snadné, aby se carské úřady dozvěděly, za jakých okolností se pan Sergej mohl vrátit na ruské území, a kdo byli ti hodní lidé, kteří podporovali jeho návrat. Mohlo to přijít Cascabelově rodině draho!
Zkrátka tyto četné obchůzky pana Cascabela, jeho protahující se zastávky na cestě z Valské, měly za následek, že se nenacházel v cirkusu, když se po něm přišel ptát člověk kolem desáté hodiny dopoledne.
Giroflier byl sám v tomto okamžiku zahalen do mraku prachu, který se vznášel nad jízdní dráhou. Vyšel z něho, když zpozoroval onoho muže, který byl prostě nějaký mužik.
Giroflier neznal jazyk tohoto mužika, a tento mužik neznal jazyk Giroflierův, a proto si nemohli rozumět. Také Giroflier nerozuměl ani slovo, když mu řekl, že si přeje mluvit s jeho pánem, a že ho přišel vyhledat v cirkusu, dříve než půjde do Belle pélerine. Potom mužik udělal, co měl udělat a hned na začátku, mu podal dopis pro pana Cascabela.
Tentokrát Giroflier pochopil. Dopis, který nesl slavné jméno Cascabelových, mohl být určen jen pro hlavu rodiny… ledaže by byl pro paní Cornelii, nebo pro pana Jeana, nebo pro Alexandra, nebo pro Napoleonku.
Giroflier vzal dopis a dával mu znamením na srozuměnou, že ho odevzdá svému pánovi. Pak se s mužikem rozloučil velkými poklonami; nemohl se však dozvědět, odkud přišel a kým byl poslán.

Za čtvrt hodiny nato, v okamžiku, kdy se Girotlier chystal odejít od Belle pélerine, se objevil pan Cascabel u vchodu do jízdárny, rozháranější a úzkostlivější než kdy jindy.
„Pane patrone!“ pravil Girotlier.
„Co chceš?“
„Dostal jsem dopis!“
„Dopis?“
„Ano, dopis, který přinesl…“
„Pro mne?“
„Pro vás!“
„Kdo?“
„Mužik!“
„Mužik?“
„Ledaže by to nebyl mužik!“ Pan Cascabel uchopil psaní, které mu podával Giroflier, a když poznal písmo pana Sergeje na adrese, zbledl, takže jeho věrný sluha zvolal:
„Pane patrone, co se vám stalo?“
„Nic!“ Nic?… A přece by tento statečný muž málem klesl Girotlierovi do náruče.
Co psal pan Sergej v tomto dopise?… Proč psal panu Cascabelovi?… Patrně, aby s ním sdílel příčiny, které zabránily jeho návratu v noci do Permu!… Byl tedy uvězněn?
Pan Cascabel otevřel dopis, mnul si pravé oko, pak levé, a přečetl ho jedním dechem.
Jaký výkřik pak vyrazil!… Výkřik, jaký se dere z hrudi napůl zaškrceného! Obličej měl křečovitě zkřivený, oči obrácené v sloup, tváře ztuhlé nervózním ohromením, pokoušel se mluvit a nemohl pronést ani slovo!
Giroflier se domníval, že jeho pán zahyne zalknutím a začal mu odepínat nákrčník.
Avšak pan Cascabel jedním skokem vstal a jeho židle, odmrštěná mocným kopnutím, zalétla až k zadním lavicím cirkusu.
Točil se na všechny strany, ohýbal se, a svižně zasadil Giroflierovi obvyklé kopnutí, který je obdržel naplno na místo neméně obvyklé… Copak se jeho pán zbláznil?
„Ale, pane patrone, vždyť nemáme slavnostní představení!“
„Zajisté. Máme slavnostní představení!“ zvolal nato pan Cascabel.
„Nikdy jsme neměli takovou slávu, a to velikou slávu největších svátků!“
Giroflierovi nezbývalo, než se sklonit před touto odpovědí, což také učinil, ohmatávaje si zadek, protože tato rána byla skutečně kopnutím slavnostních dní!
Avšak na to pan Cascabel, nabyl své chladné mysli, přistoupil k němu a pravil tajemným tónem:
„Girofliere, ty jsi spolehlivý hoch!“
„Zajisté, pane patrone! Nikdy jsem neřekl tajemství, která mi byla svěřena…, ledaže…“
„Pssst, ticho!… Vidíš toto psaní?“
„Psaní od mužika?“
„Jistě!… Kdybys někomu řekl, že jsem je dostal…“
„Dobrá!“
„Jeanovi, Alexandrovi nebo Napoleonce!“
„Dobrá!“
„A především Cornelii, mojí manželce, přísahám ti, dal bych tě vycpat!“
„Zaživa?“
„Zaživa… abys to cítil, hlupáku!“ Před touto hrozbou se začal Giroflier třást po celém těle.
Potom ho pan Cascabel uchopil za rameno a pošeptal mu tónem skvostné a průzračné chlubivosti:
„Je to proto, že Cornelie je žárlivá!… Podívej se, Girofliere, buď je člověk hezký, nebo není! - Roztomilá dáma… Ruská velkokněžna!
Chápeš! Píše mi! Dostaveníčko!… To se tobě nikdy nestane… s nosem, jako je tvůj!“
„Nikdy,“ odpověděl Giroflier, „ledaže by…“ Avšak co se Giroflierovi honilo hlavou, když vyslovoval tuto větu, se nebylo možné nikdy dozvědět.

XIV. KAPITOLA
Zakončení, které nalezlo velký potlesk v obecenstvu

Redstavení, které mělo titul stejně nový jako lákavý - „Les Brigands du foret noir“ - bylo pozoruhodné dílo. Bylo zbudováno na základě starodávných zákonů dramatického umění, zakládalo se na jednotě času, děje a místa. Jeho vstup přesně předvedl osoby, jeho uzel pevněji zauzlil děj, jeho rozuzlení ho obratně rozvázalo, a ačkoliv se předvídalo toto rozuzlení, stejně mělo velice znamenitý účinek.
Ostatně na Césaru Cascabelovi se nesměl žádat ani jeden z kousků dnešní doby, v nichž se všechny podrobnosti soukromého života přenášejí na jeviště - ani jeden z kousků, v nichž, ač nevítězí zločin, aspoň ctnost není dostatečně odměněna. Nikoliv! V posledním výjevu „Les brigands duforet noir“ byla nevinnost uznána a zloba potrestána náležitým způsobem. Četníci se objevili v okamžiku, když všechno bylo ztraceno a když popadli zrádce za límec, sál se bořil bouří potlesku.
Není pochyb, že tento kousek by byl býval psán prostým slohem, pevným, svérázným, který by šetřil mluvnická pravidla a byl prostý všech chvástavých novotvarů, oněch strojených výrazů, oněch slov nové realistické školy - kdyby byl napsán. A však napsán nebyl. Proto se tato pantomima mohla hrát na všech divadlech, rovněž jako na

všech komediantských jevištích Starého i Nového světa. Byla to nesmírná výhoda představení hraných pouze posunky, ani nemluvě o chybách mluvnických a jiných, kterým se tento druh literatury snadno vyhýbá.
Již jsme uvedli: na Césaru Cascabelovi se nesměl žádat… atd.
Byl César Cascabel skutečně původcem tohoto mistrovského jarmarečního představení? Mistrovské dílo je pravé pojmenování, jelikož ve Starém i Novém světě byl hrán tři tisíce sto sedmdesátsedmkrát.
Je znám pouze „l'Ours le soldat en garde (medvěd a voják na stráži)“ z cirkusu Franconiho největší úspěch známý v dramatických letopisech - který překročil toto číslo. Avšak zcela bezpečně literární cena této mezinárodní hry je slabší, než „Les brigands du fôret noir“.
Ostatně tohle představení bylo sestaveno, aby uvedlo do pravého světla zvláštní schopnosti Cascabelovy společnosti, schopnosti tak skutečné, tak rozmanité, že nikdy takový sbor umělců nebyl představen obecenstvu ředitelem stálé nebo kočovné společnosti.
Mistři souvěkého dramatu zcela správně vyslovili tuto zásadu: „Na divadle se musí vždycky vytvářet smích nebo pláč, jinak obecenstvo zívá.“ Jestliže tedy dramatické umění vězí v této teorii, zasluhují „Les Brigands du fôret noir“ stokrát jméno mistrovského díla. Člověk se při něm nasměje, až slzy tečou a napláče - také tak. Nebyl v něm ani jediný výjev, ani díl výjevu, kde by nejlhostejnější divák pocítil potřebu otevřít ústa k zívání. A i kdyby se ho zmocnilo zívání následkem špatného trávení, končilo by se toto zívání výbuchem pláče nebo smíchu.
Jako každé dobře stavěné představení, bylo i toto průzračné; děj postupoval rychle, byl jednoduše vymyšlen a jednoduše rozveden.
Události ze sebe logicky vyplývaly, takže by se mohl člověk ptát, „zdali se to skutečně neudálo“?
Čtenář si učiní úsudek o tomto představení podle této krátké zprávy, kterou si většina kritiků může vzít za vzor.
Byl to dobře dramatizovaný příběh dvou zamilovaných, kteří se zbožňovali.
Pro podrobnější vypravování především uvádíme, že Napoleonka hrála dívku a Alexandre jinocha. Naneštěstí Alexandre je chudý a matka Napoleonky, hrdá Cornelie, nechce ani slyšet o tomto sňatku.
Zcela nové bylo, že této lásce stojí v cestě veliký hlupák, Giroflier, stejně bohatý penězi, jako chudý duchem, který je zamilovaný do Napoleonky a chce ji pojmout za manželku. A - zde snad probleskuje spisovatelův vynalézavý duch - matka, která drží na tolary a nic jiného si nepřeje, než dát mu Napoleonku za manželku.
Opravdu by bylo nesnadné zosnovat obratněji děj a učinit ho zajímavější. Je samozřejmé, že hlupák Giroflier neotevře ani ústa, aby neřekl nějakou hloupost. Je svou osobou směšný, špatně rostlý, s hrozitánsky dlouhým nosem, který má ve zvyku do všeho strkat. A když přichází se svými svatebními dary a ušklibuje se opice John Bull plnou hubou, a Jako, papoušek - jediný ze všech umělců, který mluví v tomto představení - žvatlá, je to věru k popukání.
Avšak brzy utichne smích před hlubokým žalem obou mladých lidí, kteří se mohou vídat jen potají, čemuž se říká „po straně“.
A právě nastal den sňatku, který Cornelie vnutila své dceři. Napoleonka na sebe oblékla svoje nejkrásnější šaty, avšak je celá uplakaná, celá zoufalá. A je to opravdu smutné, vidět, že tato hezká slepička je zasnoubena tomu ošklivému krocanovi!
Všechno se to odehrává na náměstí před kostelem. Zvon hlaholí, dveře jsou otevřeny, je jenom zapotřebí vstoupit. Alexandre poklekl na schodech u hlavních vrat!… Musí se jít přes jeho tělo… Není nic žalostnějšího. Najednou - a v celém dramatickém repertoáru Francouzské komedie (Comédie Française je první francouzské divadlo pro činohru) nebo divadla Ambing snad neexistuje podobný překvapující výjev - najednou se objeví mladý voják a zatřese plátnem v pozadí. Je to Jean, bratr nešťastné nevěsty. Přichází z vojny, kde přemohl nepřátele - nepřátele, kteří mohou být různí podle zemí, kde se představení odehrává, Angličané v Americe, Francouzi v Německu, Rusové v Turecku…
Statečný a dobrosrdečný Jean přišel v pravý okamžik. Dovede prosadit svou vůli. Dozvěděl se, že Alexandre miluje Napoleonku a že Napoleonka miluje Alexandra. Odstrčil Girofliera mocnou paží, vyzval ho na souboj a ten hlupák je zachvácen takovým strachem, že se ihned zříká sňatku. Je patrné, že toto drama je napínavé, že děj je zapletený!… A ještě není konec. Mezitím, co hledají Cornelii, které chce Giroflier vrátit slovo, se stalo něco překvapujícího… Cornelie zmizela!… Nastane běhání sem a tam… Není tu nikdo…
Najednou zazní křik z hlubin sousedního lesa. Alexandre poznává hlas paní Cascabelové, a přestože mu bránila ve sňatku s Napoleonkou, neváhá a letí jí na pomoc. Tato pánovitá paní byla patrně unesena Fracassarovou loupežnickou tlupou, snad Fracassarem samotným, věhlasným náčelníkem loupežníků z „fôret noir“.
A to se skutečně stalo, a mezitím, co Jean zůstal u své sestry, aby ji včas a podle potřeby hájil, zvoní Giroflier na poplach. Rozlehne se výstřel. Obecenstvo sotva dýchá - a nelze si pomyslet, že by vzrušení na divadle mohlo dosáhnout vyššího stupně.
Tu vystoupí na jeviště pan Cascabel v kalabresském obleku strašného Fracassara, provázen svými kumpány, kteří vlečou Cornelii přes její odpor… Avšak hrdinný první milovník přichází se skupinou četm'ků, jejichž boty jim sahají až po pás. Jeho nastávající tchyně je osvobozena, loupežníci jsou spoutáni a milující Alexandre si bere za manželku svou nevěstu Napoleonku.
Sluší se připomenout, že s ohledem na nedostatečnost personálu nikdy ani lupiči z jedné, ani četníci z druhé strany nevystupují na jeviště. Je Giroflierovou povinností napodobit jejich rozličné hlasy za kulisami a provozuje to k nepoznání. Co se týká pana Cascabela, je nucen, dát si sám pouta. Avšak, nemůže se dost často opakovat, účinek tohoto rozuzlení děje je neobyčejný.
To bylo představení, které vyšlo z mohutného mozku Césara Cascabela, které mělo být dáváno v Permském cirkuse. A nelze pochybovat o tom, že by zde měl úspěch, kdyby i umělci byli na stejné úrovni jako dílo.
Obyčejně byl také pan Cascabel velice divoký, Cornelie velice hrdá na svůj rod a na svoje bohatství, Jean velice rytířský, Alexandre velice dojemný, Napoleonka velice citlivá. Úlohy, jak vidět, měli v rukou umělci. Avšak nutno

uznat, že rodina nebyla tohoto dne právě ve veselé náladě. Byla nesmírně smutná, a zajisté, až bude na jevišti, bude jí chybět herecké zapálení. Hra výrazů v obličeji bude nejistá, odpovědi, pohyby a posunky se nebudou dostavovat s náležitou přesností.
Snad výjevy s pláčem budou pravdivější, poněvadž každému je do pláče, zatímco se smíchem to tak dobře nepůjde!
A když v poledne zasedli ke stolu a viděli místo pana Sergeje prázdné - což již bylo jako předehra blízkého rozloučení - smutek se ještě zvětšil. Nikdo neměl hlad, nikdo neměl žízeň… Bylo to srdcervoucí! Ale co! Ředitel společnosti tomu takhle nerozuměl. On jedl za čtyři!
A po obědě se neostýchal vyslovit svou nespokojenost.
„Tak co je?“ zvolal, „copak to nebude mít konec? Vidím stále jen obličeje dlouhé na loket! Od Cornelie až po Napoleonku. Opravdu, jenom Giroflier může slušně vystoupit. U všech čertů! To se mi nelíbí, děti, opravdu ne! Chci, abyste byli veselí, abyste vesele hráli, abyste sami veselost do hry vložili, aby se ona rozšířila do obecenstva, jinak se rozčertím! A když pan Cascabel užil tohoto výrazu, nikdo se neodvážil pokoušet jeho následný hněv. Zbývalo jen uposlechnout… proto také uposlechli.
Ostatně tento muž tak vynalézavého ducha měl výtečné myšlenky, které ho vždy napadaly ve vážných případech. Rozhodli se doplnit svoje představení, anebo spíše zesílit jeho výpravu na jevišti - uvidíme, jakým způsobem!
Řekli jsme, že až dosud se pro naprostý nedostatek osob neobjevili před obecenstvem ani četníci ani loupežníci. Ačkoliv jen jeden představoval loupežníky, myslel si pan Cascabel zcela správně, že by představení mělo větší úspěch, kdyby vystoupení bylo při rozuzlení úplné.
Napadlo ho najmout několik statistů pro toto představení. A skutečně - copak neměl Ortika a Kirševa po ruce? Proč by tito dva hodní ruští námořníci odepřeli hrát úlohu lupičů?
Když tedy pan Cascabel opouštěl stůl, obrátil se na Ortika, vysvětlil mu stav věcí a konečně řekl:
„Bylo by vám vhod zúčastnit se představení jako statisté?… Prokázali byste mi skutečnou službu, přátelé!“
„Velmi rádi!“ odpověděl Ortik. „Kiršev a já to s radostí učiníme.“ Poněvadž jim hodně záleželo na tom, aby s rodinou zůstali zadobře, ochotně tento návrh přijali.
„Výborně, přátelé, výborně!“ odpověděl pan Cascabel. „Stejně potřebujete pouze vystoupit zároveň se mnou na jeviště a to je na konci představení. Budete dělat to co já, stejně kroutit očima, tytéž posunky, stejně zuřivě řvát. Uvidíte, půjde to samo od sebe a zaručuji vám znamenitý úspěch!“ Potom chvilku přemýšlel a připojil:
„Ale napadá mně, že vy dva sami budete představovat jenom dva lupiče!… To není dost! Nikoliv! Fracassar má pod svým velením celou bandu a kdybych k vám mohl přidat ještě pět nebo šest mužů, byl by úspěch ještě větší!… Copak byste mi ve městě nemohli sehnat několik pánů bez zaměstnání, kteří by se nelekali láhve vodky a půl rublu?“
Ortik hodil pohledem po Kirševovi a odpověděl:
„To může být, pane Cascabele. Právě včera večer jsme se v krčmě seznámili se šesti dobrými muži.“
„Přiveďte je, Ortiku, přiveďte je dnes večer, a ručím vám za své rozuzlení!“
„Ujednáno, pane Cascabele!“
„Výborně, přátelé!… To bude představení!… To potáhne obecenstvo!“ A když oba námořníci odešli, zmocnil se pana Cascabela takový křečovitý záchvat smíchu, že mu pás na břiše praskl. Cornelie se domnívala, že ho popadly křeče.
„Césare, není moudré se po obědě tolik smát,“ řekla mu.
„Já… že se směji, drahoušku? Nemám k tomu chuť. Směji-li se, sám nevím! Ve skutečnosti jsem smutný. Jen si představ, je již jedna hodina a náš pan Sergej se ještě nevrátil! A nebude zde, aby vystoupil jako kouzelník společnosti. Jeto nehoda!“ Hned nato, zatímco Cornelie odešla ke svým kostýmům, vyšel, aby učinil některé pochůzky, které se mu zdály nevyhnutelné, jak podotkl.
Představení mělo začít ve čtyři hodiny - což umožňovalo uspořit osvětlení, které v Permském cirkusu bylo velmi nedostatečné. Copak nebyla Napoleonka dost svěží a její matka dost dobře zachovalá, aby se musely vyhýbat dennímu světlu?
Není snadné si představit účinek, který ve městě učinila návěstí, nemluvě už o bubnu Girofliera, který po celou hodinu chodil po ulicích a bubnoval, div že celé Rusko najednou nepobouřil!
Z toho důvodu v určenou hodinu byl v cirkusu veliký dav diváků.
Permský gubernátor se svou rodinou, velký počet úředníků, důstojníci z pevnůstky, několik místních velkokupců, a rovněž množství menších obchodníků, kteří přišli na trh, a nakonec nesmírné davy lidu.
U vchodu stáli hudebníci společnosti, Alexandre, Napoleonka, Giroflier s trubkou, pozounem a bubnem, rovněž Cornelie v přiléhajícím oděvu pleťové barvy a s růžovou sukní tloukla na buben. To dělalo velkolepý lomoz, který mohl okouzlit uši mužiků.
K tomu ještě vyvolávání Césara Cascabela, pronášené v dobré a srozumitelné ruštině:
„Vstupte! Vstupte, dámy a pánové! Čtyřicet kopějek za místo - bez rozdílu! Vstupte!“
A když pánové a dámy zaujali místa na lavicích cirkusu, vytratil se hudební sbor, aby nastoupil svou úlohu podle programu představení.
První část se odehrála výtečně. Malá Napoleonka na napjatém provaze, mladý Alexandre ve svých kejklech jako klaun, učení psi, opice John Bull a papoušek Jako ve svých obveselujících výjevech, César a Cornelie ve svých siláckých výkonech a obratnosti, docílili opravdového úspěchu. Na hlučné pochvale, která právem náležela umělcům prvního řádu, měl svůj podíl i Jean. Váhala snad jeho ruka, jelikož byl duchem nepřítomný, byly snad jeho ekvilibristické schopnosti na chvíli zatemněny? To snad zpozorovalo pouze mistrovo oko, ale obecenstvo vůbec nepoznalo, že by ubohý mladík nebyl úplně soustředěn na svůj výkon.
Co se týkalo lidské pyramidy, která předcházela mezihře, jednoznačně bylo voláno, aby se opakovala.
Mimoto pan Cascabel, unášející svým zapálením a dobrou náladou, představoval své umělce a žádal pro ně zasloužený

potlesk. Nikdy dříve tento znamenitý muž nedokázal mocněji, jak silná povaha dovede ovládat sama sebe. Čest rodiny Cascabelovy byla zachráněna. A její jméno budou potomci Permčanů vyslovovat s obdivem a vážností.
Avšak jestliže obecenstvo sledovalo tuto část s napětím, s jakou netrpělivostí očekávalo druhou část! V mezihře se mluvilo na chodbách jenom o tom.
Po desetiminutové přestávce, ve které si obecenstvo vyšlo na čerstvý vzduch, vrátily se davy a ani místečko nezůstalo neobsazené.
Již před hodinou se vrátili Ortik a Kiršev ze své obchůzky a přivedli s sebou šest statistů. Jak lze uhodnout, byli to právě ti z jejich bývalých společníků, se kterými se sešli na Uralu.
Pan Cascabel pozorně prohlížel nové osoby.
„Krásné hlavy!“ zvolal. „Pěkné obličeje! Krásná těla! výraz snad poněkud příliš poctivý, aby hráli úlohu loupežníků! Konečně s ježatými parukami a se strašnými vousy z nich něco udělám!“ A poněvadž se pan Cascabel objevil až na konci představení, měl dost času, aby připravil své nováčky, oblékl je, upravil jim hlavy, jedním slovem, aby z nich učinil loupežníky, kteří by se mohli ukázat.
Tu Giroflier podle zvyku třikrát udeřil.
V tomto okamžiku by se v dobře zařízeném divadle zvedla opona při posledních akordech hudebního sboru. To, že se tentokrát nezvedala, mělo svou příčinu, že v cirkusu žádná opona před jízdní dráhou nebyla, ani když sloužila za jeviště.
Avšak čtenář si nesmí myslet, že tam nebyly žádné dekorace, aspoň známky dekorací. Nalevo skříň s namalovaným křížem představovala kostel, nebo spíše kapli, jejíž věž měla být v kulisách; uprostřed se rozkládala náves, přirozeně představována jízdárnou; napravo několik obratně rozestavených stromků dávalo dostatečnou představu exteriéru.
Představení začalo za velkého ticha. Jak byla Napoleonka roztomilá ve své pruhované sukničce, lehounce pomačkané, ve svém hezkém čepečku, který jí seděl jako květina v rusých vlasech, a především se svým nevinným a něžným vzezřením! První milovník Alexandre v pomerančovém kabátě, na záhybech vybledlém, se jí dvořil tak vášnivými posunky, že by hovor jistě neučinil jeho odpovědi srozumitelnější!
A pak Giroflierovo vystoupení, který měl svou směšnou paruku, ohnivě zrzavou, a vykračoval si na dlouhých nohách, které sem tam rozmetal, se svým přihlouplým a domýšlivým obličejem, se svým nosem, a opice, která se šklebila, a papoušek, jehož žvatlání bylo tak vtipné!
Nic nemohlo být podařenější, než tato komedie z trhů!
Nato přichází Cornelie, žena, která bude strašná, až z ní bude tchyně. Odmítá Alexandrovi dát ruku Napoleonky, a přece každý cítí, že pod jejím pozlátkem veliké dámy bije středověké srdce.
Veliký úspěch má vystoupení Jeana jako italského karabiniéra. Je velmi smutný, velice sklíčený, ubohý mladík! Zdá se, že myslí spíš na všechno ostatní, než na svoji úlohu! Raději by hrál Alexandrovu úlohu a aby jeho nevěstou byla Kayeta, kterou by mohl odvádět do kostela!
A kolik je to ztracených hodin, když jim jich zbývalo tak málo, které spolu stráví!
Nicméně dramatická situace byla tak silná, že herce uchvátila. Bylo nemožné, nevyvinout náramné umění v takové úloze. Jen si pomyslete!
Bratr, který přichází z vojny v oděvu karabiniéra, a který se ujme své sestry proti nátlaku hrdé matky a směšným nárokům hlupáka!
Skvostný výjev, kdy Jean vyzval Girofliera! Tento hlupák se třese strachy, až mu cvakají zuby, až mu zrak přechází a že jeho nos se prodlužuje přes míru! Vypadá jako špička kordu, který mu proklál hlavu a vychází středem jeho obličeje.
Tu se rozléhá za kulisami křik, tentokrát vydatný. Mladý Alexandre, uchvácen svou odhodlaností a snad i myšlenkou, nechat se zabít, neboť život je mu na obtíž, řítí se do hlubin lesa rozestavěných stromků. Je slyšet krutý zápas a výstřel.
Za chvilku vstoupí Fracassar, vůdce loupežníků, na jeviště. Je strašný ve svém přiléhajícím růžovém až skoro bílém oděvu a se svým černým vousem, který přechází do zrzava. Celá tlupa rozhánějících se zlosynů ho provází. Uprostřed loupežníků se vyjímají Ortik a Kiršev, které pod jejich parukami a v jejich obleku nelze skoro ani poznat. Cornelie, jejíž čest je ohrožena, je uchvácena strašným vůdcem, Alexandre se na něho vrhá, aby ji hájil a zdá se, že obyčejné rozuzlení představení je dnes ohroženo, neboť stav věcí je jiný.
Zajisté, pokud pan Cascabel sám představoval celou tlupu loupežníků, bylo pro Jeana, Alexandra, jejich matku, jejich sestru a též pro Girofliera snadné, udržovat ho na uzdě, než se dostaví četníci, kteří byli za kulisami z dálky ohlášeni.
Avšak tentokrát je vůdce Fracassar v čele osmi zlosynů z masa a kostí, viditelných, které lze ohmatat a které nebude snadné přemoci… A proto nastala otázka, jak to skončí, aby pravděpodobnost nebyla příliš porušena.
Najednou na jeviště vyrazí hlouček kozáků. To je zcela neočekávaný výstup!…
Opravdu pan Cascabel nic neopomenul, aby tomuto představení dodal neobyčejný lesk a jeho výprava osob byla úplná. Četníci nebo kozáci, to je jedno. V okamžiku byli Ortik, Kiršev a jejich šest kumpánů povaleni na zem, svázáni, a to tím snáze, poněvadž jejich úloha je zavazovala k tomu, aby se nebránili.
Avšak najednou je slyšet volání:
„Aj, prosím, mne nikoliv, stateční kozáci! Tyhle podle libosti! Já… já jsem u toho jen pro legraci!“ A kdo takhle mluví?… Fracassar, lépe řečeno pan Cascabel, který povstal s volnýma rukama, zatímco statisté, pořádně spoutáni, jsou v rukou carské policie. To byla velká myšlenka Césara Cascabela!
Požádal Ortika a jeho spoluviníky, aby hráli úlohu lupičů, dorozuměl se s permskými carskými úřady, a řekl jim, že lze provést „znamenitý lov“. Tím se vysvětluje, proč se hlouček kozáků dostavil právě na konci představení.
A, podařil se, výtečně se podařil tento znamenitý lov! Ortik a všichni ostatní byli polapeni a předáni do rukou spravedlnosti.
Avšak Ortik vyskočil, ukazoval na pana Cascabela - velitele kozáků, a řekl:
„Udávám vám tohoto člověka! On zavedl do Ruska politického odsouzence!… Ty jsi mne vyzradil, proklatý

komediante, já tě rovněž vyzradím!“
„Prozrazuj, příteli,“ odpověděl klidně pan Cascabel, přimhuřujíce obě oči.
„A odsouzenec, který uprchl z pevnosti v Jakutsku, kterého přivedl nazpět, je hrabě Narkin!“
„To je pravda, Ortiku!“
Cornelie, její děti a Kayeta, které se sem seběhly, byly zdrceny.
V tom okamžiku povstal jeden z diváků… Byl to hrabě Narkin.
„Tady je!“ zvolal Ortik.
„Ano, hrabě Narkin!“ odpověděl pan Sergej.
„Avšak hrabě Narkin dostal milost!“ vykřikl pan Cascabel a vypukl v srdečný smích.
Jaký to mělo účinek na obecenstvo! Všechna tato skutečnost, smíchaná s výmyslem představení, byla schopna zmást kohokoliv. Ano, není zcela jisté, že část diváků se domýšlela, že „Les brigands du fôret noir“ neměli nikdy jiné rozuzlení!
Postačí krátké vysvětlení.
Od doby, kdy byl hrabě Narkin nalezen rodinou Cascabelových na aljašských hranicích, uplynulo třináct měsíců, a za tu dobu nedostal z Ruska žádné zprávy. Ani u yukonských domorodců, ani u ljachovských domorodců se k němu žádné zprávy nemohly dostat. Nevěděl tedy, že před půl rokem rozkaz, vydaný carem Alexandrem II., imperátorem veškeré Rusi dával milost politickým odsouzencům, kteří byli v takovém postavení, jako hrabě Narkin.
Kníže, jeho otec, mu psal do Ameriky, že se může vrátit do Ruska, kde ho netrpělivě očekává. Avšak protože odcestoval již dříve, nedozvěděl se hrabě o tomto listu, který byl poslán zpět do zámku Valské, poněvadž adresáta nešlo nalézt. Je pochopitelné, že kníže Narkin byl plný úzkosti, když nedostával od svého syna žádné zprávy. Považoval ho za ztraceného… myslel, že zemřel ve vyhnanství. Jeho zdraví se rychle horšilo a bylo velice ohrožené, když pan Sergej přišel na zámek.
Jak obrovskou radost měl kníže Narkin, který už nedoufal, že ještě někdy spatří svého syna!
Hrabě Narkin byl svobodný. Nemusel se už bát ruské carské policie.
A protože nechtěl svého otce zanechat v tomto stavu samotného, opustit ho po několika hodinách od shledání, poslal panu Cascabelovi list, v němž mu všechno sdělil. Mimoto mu oznámil, že ho vyhledá v Permském cirkusu ke konci představení.
Vtom napadla pana Cascabela výtečná myšlenka, kterou již čtenář zná, a učinil kroky, aby vydal Ortikovu tlupu při zakončení představení do rukou carské policie.
Když se obecenstvo o celé věci dozvědělo, propuklo pravé šílenství.
Potlesk a sláva se rozléhaly ze všech stran v okamžiku, kdy kozáci odváděli Ortika a jeho kumpány, kteří, když tak dlouho hráli loupežníky ve skutečnosti, měli konečně pykat za své zločiny - rovněž ve skutečnosti.
Pan Sergej byl také informován o všem, co se přihodilo, jak Kayeta odhalila tyto úklady, osnované proti němu a proti Cascabelově rodině, jak mladá Indiánka nasadila svůj život, když se plížila za ruskými námořníky v noci dne 6. července, jak všechno vypověděla panu Cascabelovi a jak ten nechtěl nic říci ani hraběti Narkinovi, ani své ženě.
„Pro mně je to tajemství, Césare, tajemství!“ řekla paní Cascabelová vyčítavým hlasem.
„První a poslední, má drahá ženo!“ Cornelie již svému muži odpustila, nemohla se však udržet, aby nezvolala:
„Ach, pane Sergeji, musím vás obejmout!“ Potom celá zmatená řekla:
„Odpusťte, pane hrabě!“
„Nikoliv… pane Sergeji, pro vás, přátelé… vždycky pan Sergej!
A pro tebe také, dcero moje!“ připojil a rozevřel náruč Kayetě.

XV. KAPITOLA
A jak to dopadlo?

Cesta pana Cascabela byla u konce! Belle pélerine potřebovala pouze projet evropským Ruskem, Polskem - tehdy už pod ruskou nadvládou a Německem, aby se dostala do Francie a konečně severní Francií do normandské domoviny! Zajisté to ještě bylo dlouhé putování, zajisté… Ale v porovnání s cestou dva tisíce osm set mil dlouhou, kterou vykonala tato společnost, byla jízda drožkou pouhou procházkou, mínil pan Cascabel.
Ano, pouť byla u konce, a že byla skončena mnohem lépe, než se mohlo doufat po tolika prožitých dobrodružstvích! Nikdy nebylo šťastnější zakončení - ani v obdivuhodné hře „Les brigands du fôret noir“, která přece končila k nesmírné spokojenosti všech diváků i herců vyjímaje nešťastníků Ortika a Kirševa. Byli skutečně oběšeni několik neděl nato, když jejich spoluviníci byli zavezeni do daleké Sibiře na celý svůj život.
Otázka rozloučení vyvstala se všemi truchlivými následky. Jak se rozluští?
Stalo se to zcela jednoduchým způsobem.
Týž večer, když se všichni shromáždili v Belle pélerine, pravil hrabě Narkin:
„Přátelé, vím, čím jsem vám vším povinen, a byl bych nevděčníkem, kdybych na to někdy zapomněl! Co pro vás mohu učinit? Moje srdce se svírá při myšlence, že se rozloučíme! Hleďte! Chtěli byste zůstat v Rusku, usadit se zde a žít na panství mého otce?“ Pan Cascabel, který nebyl připraven na tuto nabídku, odpověděl po krátkém rozmýšlení:
„Pane hrabě Narkine…“
„Jmenujte mne pane Sergeji,“ řekl hrabě Narkin, „nikdy jinak! Učiníte mi tím potěšení!“
„Dobře, pane Sergeji, moje rodina i já jsme hluboce dojati. Nabídka, kterou nám děláte, ukazuje celé vaše přátelství. Jsme vám za to velice vděčni. Avšak tam v dálce… víte… tam je domovina…“
„Chápu vás!“ odpověděl hrabě Narkin. „Ano, chápu vás. A protože se chcete vrátit do Francie, do své Normandie, byl

bych šťasten kdybych věděl, že jste se ve svém domově usadil… v pěkném venkovském domku… s hospodářským dvorcem a kolem něho s nějakými pozemky! Zde byste si mohl odpočinout po svých dlouhých cestách…“
„Nemyslete si, že jsme unaveni, pane Sergeji!“ zvolal pan Cascabel.
„Podívejte, příteli, mluvte se mnou upřímně! Silně lpíte na svém stavu?“
„Ano - protože nás živí!“
„Nechcete mne pochopit,“ pokračoval hrabě Narkin, „a zarmucujete mne! Nebo mi chcete odepřít radost, udělat něco pro vás?“
„Nezapomeňte na nás, pane Sergeji,“ odpověděla Cornelie. „To je vše, co na vás žádáme, protože nikdy na vás nezapomeneme, ani na vás, ani na Kayetu.“
„Matko!“ zvolala dívka.
„Nemohu být tvojí matkou, drahé dítě!“
„Proč ne, paní Cascabelová?“ zeptal se pan Sergej.
„A jak?“
„Když ji dáte svému synovi za manželku!“ Jak silně zapůsobila tato slova hraběte Narkina - jistě větší, než všechny ty, které pan Cascabel obdržel na své dlouhé umělecké dráze!
Jean byl šílený blažeností, líbal ruce panu Sergejovi, který tiskl Kayetu na svoji hruď. Ano, bude Jeanovou ženou, a nicméně zůstane za vlastní adoptovanou dcerou hraběte! Pan Sergej ji ponechá u sebe, protože ji chtěl připoutat ke své osobě. Mohli pan Cascabel se svojí manželkou snít o krásnější budoucnosti pro svého syna? Přijmout od hraběte Narkina něco jiného než ujištění jeho přátelství, k tomu by nechtěli svolit. Měli svoje dobré zaměstnání, budou je nadále provozovat…
Najednou vystoupil mladý Alexandre s hlasem trochu rozechvělým a s očima plnýma poťouchlosti:
„K čemu ty řeči, otče? Jsme bohatí a nebudeme muset víc pracovat!“ Mladý nezbeda vytáhl ze své kapsy hroudu, kterou našel v lesích Caribou.
„Kde jsi to našel?“ zvolal pan Cascabel, který vzal drahocenný kámen do ruky.
Alexandre vyprávěl, jak se to přihodilo.
„Tys nám o tom nic neřekl?“ řekla Cornelie. „Tys dovedl zachovat tajemství?“
„Ano, matko, ačkoliv ne bez námahy. Chtěl jsem vás tím překvapit a říci vám, - že jsme bohatí, až po našem návratu do Francie!“
„Ach, pomilováníhodné dítě!“ řekl pan Cascabel. „Podívejte, pane Sergeji, to, nám přichází bohatství v pravý čas! Pohleďte! Jaká je to krásná hrouda! Je to opravdu zlato… potřebujeme ho jen vyměnit…“ Hrabě Narkin vzal hroudu do ruky, pozorně ji prohlížel, aby odhadl její cenu, potěžkával ji v ruce, a pozoroval třpytící se hrany.
„Ano,“ řekl, „je to opravdu zlato a váží nejméně deset liber…“
„To má cenu?“ zeptal se pan Cascabel.
„Dvacet tisíc rublů!“
„Dvacet tisíc rublů?“
„Avšak… za podmínek, že ho vyměníte ihned! Hleďte, jak to dělám!“ Pan Sergej, důstojný žák Césara Cascabela, udělal hbitý eskamotérský obrat, kterým nahradil slavnou hroudu peněženkou, která se objevila v rukou chlapce.
„Co je v té peněžence!“ zeptala se Cornelie.
„Cena za zlatou hroudu. O nic víc, ale také o nic méně!“ odpověděl pan Sergej.
Opravdu se tam nalézala poukázka na dvacet tisíc rublů na světoznámou banku bratří Rothschildů v Paříži.
Jakou cenu měl kus zlata? Byl to opravdu zlatý valoun nebo prostá bezcenná hrouda, kterou Alexandre svědomitě přinesl z oblasti Britské Kolumbie? To nikdy nebylo objasněno. Ať je to jakkoliv, pan Cascabel musel věřit na čestné slovo pana hraběte Narkina a držel se přátelství pana Sergeje, kterého si vážil víc než všech carských pokladů Jeho Veličenstva cara, imperátora veškeré Rusi!
Cascabelova rodina zůstala po celý měsíc v Rusku. Víc se již nehovořilo o trhu v Permu, ani o Nižním Novgorodu. Copak se mohl otec, matka, bratr a sestra vyhnout přítomnosti na sňatku Jeana a Kayety, který se slavil na zámku Valské? Byla to velice slavná svatba a nikdy nebyli novomanželé obklopeni tak šťastnými lidmi!
„Co, Césare?“ řekla Cornelie v okamžiku, kdy vycházela ze zámecké kaple!
„To jsem si vždycky říkával!“ odtušil pan Cascabel.
Týden na to se pan Cascabel a jeho choť, Alexandre, Napoleonka a Giroflier - nesmí se na něho zapomenout, protože opravdu patřil k rodině - rozloučili s hrabětem Narkinem. Vraceli se do Francie, ale po železnici, vezli s sebou Belle pélerine jako zavazadlo.
Návrat pana Cascabela do jeho Normandie byl událostí. Cornelie a on se stali velkými statkáři v okolí Pontorsona, s vyhlídkou na krásné věno pro Alexandra a Napoleonku v budoucnosti. Hrabě Narkin, Jean, který se stal jeho tajemníkem, a Kayeta, nejšťastnější ze všech žen, je každoročně navštěvovali a vždy byli uvítáni s opojným nadšením! Toto slovo je tím více oprávněné, protože toho dne lidé pana Cascabela přitom pozbyli rozum!
To je závěr pravdivého vyprávění o cestě, kterou lze počítat mezi nejvíce překvapující ze sbírky Neobyčejné cesty - Patrně se všechno dobře končí!… A jak by to také mohlo být jinak, když se jedná o počestnou Cascabelovu rodinu!?